

Základní škola Havířov – Šumbark Marie Pujmanové 17/1151 okres Karviná

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Škola pro život

č. j. ZŠ/PUJ/1/2007 Projednáno ve Školské radě 30. 8. 2007

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Předkladatel:

název školy	Základní škola
REDIZO	600136035
IČ	48805475
adresa školy	736 01 Havířov - Šumbark Marie Pujmanové 1151/17
ředitel	Ing. Martin Irene
hlavní koordinátor	Věra Mrázková
kontakty	
telefon	596 831 005
e-mail	skola@zspf.cz
www	www.zspf.cz
fax	596 831 005

Zřizovatel

Název	Statutární město Havířov
IČ	00297488
Kontakt	596803111
Adresa	736 01 Havířov - Město Svornosti 86/2
Telefon	596 803 111
Fax	596 803 350
Email	sekretariat.osk@havriov-city.cz
WWW	

Platnost dokumentu: od 3. 9. 2007

Ředitel školy:

Razítko školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Velikost školy

Základní škola Havířov – Šumbark M. Pujmanové 17/1151 okres Karviná je úplnou školou s devíti postupnými ročníky. Na prvním i druhém stupni je po dvou paralelních třídách. Kapacita školy je 850 žáků, kapacita školní družiny je 125 žáků, kapacita školní jídelny je 1000 jídel.

Vybavení školy

Škola se nachází v sídlištní zástavbě v části Havířov – Šumbark. Jde o školu pavilónového typu. Kromě kmenových tříd žáci využívají samostatné odborné učebny fyziky, chemie, přírodopisu, zeměpisu, výtvarné výchovy, hudební výchovy, dopravní výchovy, dílen, dvě počítačové učebny, dvě jazykové učebny, cvičnou kuchyňku a keramickou dílnu. Školní družina má k dispozici tři učebny, z toho dvě nově vybavené.

K pohybovým aktivitám využívají žáci dvou tělocvičen a nově zrekonstruované moderní polyfunkční hřiště s běžeckou dráhou, doskočištěm, bikrosovou dráhou a tenisovým kurtem. Škola nemá v současné době speciální relaxační místnost, žáci však mohou o přestávkách využívat k aktivnímu odpočinku žebřiny a pingpongové stoly, které se nacházejí v prostorách chodeb. V určených odpoledních hodinách slouží učitelům a žákům školní knihovna s čítárnou.

Vyučující mají své kabinety vybavené PC, které jsou zapojené do sítě, používají tiskárnu, kopírku. Vlastní kancelář má k dispozici ředitelka školy, její zástupkyně, sekretářka, ekonomka školy, školní psycholog. Ke schůzovní činnosti slouží nově vybavena sborovna. Uklízečky mají svou vlastní místnost.

Staré šatny žáků, které se nacházely v přízemí budovy, jsme nahradili moderními skříňkami. Šatny pro tělesnou výchovu jsou přímo u tělocvičen. Součástí těchto šaten jsou i sprchy. Na každém poschodí jsou dívčí a chlapecké záchody, zaměstnanci mají k dispozici vlastní WC. V prostorách bývalých šaten jsme zřídili školní galerii.

Ke škole patří také atrium, které žáci využívají za příznivého počasí nejen o přestávkách, ale i při výuce některých předmětů.

Součástí školy je moderní prostorná školní jídelna.

Škola má světlé, čisté a estetické prostory. Na vzhledu školy se ve velké míře podílejí také učitelé a žáci.

Materiální vybavení školy je na dobré úrovni a podle finančních možností zřizovatele se stále vylepšuje. Do budoucna plánujeme výměnu oken, zateplení pavilonů.

Silné stránky:

- 2 tělocvičny, nové moderní hřiště
- samostatné odborné učebny
- samostatné učebny pro výuku jazyků
- vybavení učeben ICT

Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání

Rozvrh hodin odpovídá pracovnímu a odpočinkovému režimu žáků i učitelů. Ve škole je zajištěn pitný i stravovací režim, žáci mají možnost nákupu nápojů i potravin během celého dopoledne. Zdravé prostředí učeben i ostatních prostorů školy odpovídá hygienickým normám. Školní řád zpracovává pravidla ochrany žáků před úrazy, žáci jsou pravidelně poučováni o bezpečnosti se zápisu v třídní knize. Je zabezpečena dostupnost první pomoci, na škole pracují dva zdravotníci, ale i ostatní pracovníci školy jsou schopni poskytnout první pomoc. WC a umývárny jsou vybaveny dostatečným počtem hygienických zařízení.

Charakteristika pedagogického sboru - personální podmínky

Pedagogický sbor má potřebný počet učitelů i vychovatelek školní družiny. Vedení školy se skládá z ředitelky a zástupkyně ředitelky školy. Ve škole pracuje výchovná poradkyně, metodička prevence rizikového chování, školní psycholožka. Pedagogičtí pracovníci mají potřebné profesní dovednosti a další jsou rozvíjeny formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Na škole pracují metodické orgány - metodické sdružení pro 1. - 3. ročník, metodické sdružení pro 4. - 5. ročník a předmětové komise na 2. stupni. Kromě pedagogických pracovníků na škole pracuje ekonomka, personalistka, školník, uklízečky a kuchařky.

Silné stránky:

- vysoká aprobovanost pedagogických pracovníků
- školní psycholožka
- všichni vyučující mají vysokoškolské magisterské vzdělání

Organizační podmínky

Škola vypracovává vnitřní směrnice, které stanovují pravidla chování a jsou v souladu s právními předpisy. Vrcholným orgánem školy je pedagogická rada. Na škole jsou zřízena metodická sdružení na 1. stupni a předmětové komise na 2. stupni. Všichni pracovníci školy jsou seznámeni se svými kompetencemi.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

ŠVP naší základní školy vychází z obecných a vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV. Jsou respektovány očekávané výstupy po 5. a 9. ročníku. Průřezová téma jsou průběžně zařazována do osnov vyučovacích předmětů.

Zaměření školy

- naplňovat stanovené cíle ŠVP
- poskytovat kvalitní základní vzdělání
- vytvářet pozitivní vztah k učení

Žák:

- zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace, vystupuje kultivovaně
- samostatně získává informace, řeší problémy a kriticky uvažuje
- pracuje v kolektivu, zapojuje se do diskuse a obhajuje své názory
- kriticky hodnotí sebe i ostatní
- je uaktivní ke všem národům a etnikům, respektuje kulturní či jiné odlišnosti lidí
- rozlišuje názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost
- chápe základní ekologické souvislosti
- chová se zodpovědně v krizových situacích
- chápe význam zdraví a zdravého životního stylu
- má kritický postoj k návykovým látkám, násilí a šikaně

V souladu s dlouhodobými záměry a prioritami školy klademe důraz na následující cíle a specifika

1. uplatňovat nové formy výuky, různé formy mezipředmětové integrace, používat metody vedoucí k týmové práci, vzájemné pomoci, vzájemnému respektu, podporovat všechny formy mimotřídní činnosti, podporovat rozvoj klíčových kompetencí žáků i učitelů
2. připravovat a organizovat školní projektové dny
3. podporovat žákovskou samosprávu, respektovat názory žáků a umožnit jim vstup do diskuse k otázkám života školy, vést je k respektování pravidel, zejména školního rádu, vést je k uvědomění svých práv a povinností
4. zaměřit se na výuku českého jazyka a literatury, matematiky a výuku cizích jazyků
5. podporovat pohybové aktivity žáků prostřednictvím tělesné výchovy rozšířené o nabídku sportovních her, tenisu a plavání
6. rozvíjet informační a komunikační technologie nabídkou volitelných předmětů
7. nabízet široké mimoškolní činnosti
8. prezentovat se na veřejnosti

Výchovně vzdělávací strategie

Vzdělávací a výchovné strategie směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, zejména pak vedou žáky k samostatnosti, tvořivosti, přemýšlení, vzájemné úctě a toleranci, k rozvoji komunikačních dovedností a spolupráce, učí žáka, jak se učit.

Do vlastního vyučování zahrnujeme celou řadu vyučovacích aktivit

- řízení výuky
- prezentování učiva
- interakce
- skupinové práce
- kladení otázek a průběžné zjišťování porozumění žáků, zaměřujeme se na stimulační prvky v hodnocení a vedeme žáky k sebehodnocení

Nedílnou součástí je kritická analýza našeho jednání a konání. Výukové metody chápeme jako koordinovaný systém našich vyučovacích postupů a učebních aktivit žáků. Cílem je obracet se k dítěti jako k osobnosti, která potřebuje být pochopena, oslovena a utvrzována v tom, že se dokáže úspěšně vzdělávat. Vedeme žáky k tomu, aby přijali zodpovědnost za svou vlastní úspěšnost, za svůj vlastní postoj a posilovat žákovo sebevědomí.

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence jsou rozvíjeny prostřednictvím učitelových postupů v rámci předmětů a odborností. Každý žák je však bude zvládat svým individuálním tempem dle svého založení a svých schopností. Této skutečnosti je přizpůsoben systém hodnocení úrovně dosažených dovedností.

Kompetence k učení

Vytvářet příznivé podmínky k osvojení učebních strategií tím, že **učitel**:

- seznamuje žáky s metodami učení, nabízí různé formy učení
- volí zejména učivo, které je pro žáka akceptovatelné v praxi
- dbá na úroveň čtení a dokonalé porozumění textu
- vede žáka k práci s chybou, rozebírá ji a nastíňuje možnost řešení
- umožňuje, aby každý žák mohl prezentovat svou práci
- učí žáky vyhledávat potřebné informace, učí je stručnému a výstižnému vyjadřování
- oceňuje pozitivní přístup k řešení, podporuje sebehodnocení žáka
- drobnými úkoly zapojuje žáka do přípravy mimoškolních akcí
- používá i netradiční úlohy
- dbá na spisovnou výslovnost, diskusi a správné kladení otázek

Kompetence k řešení problému

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problému. Žákovi je umožněno, aby zaujal stanovisko, hledal řešení, vyjádřil a obhájil svůj názor tím, že **učitel**:

- dbá, aby žák používal vlastní úsudek a myšlení při řešení reálných situací
- vytváří příležitost k řešení problému
- povzbuzuje žáky, hodnotí kladně i dílčí úspěch
- nabízí žákům různá řešení
- využívá poznatků i z jiných předmětů a různých pozorování
- diskutuje s žáky o průběhu práce
- dává prostor žákům k sebehodnocení
- při zadávání úkolů stanoví kritéria jejich splnění

Kompetence komunikativní

Vést žáky k všeestranné a účinné komunikaci, žák se dorozumí s ostatními lidmi a porozumí informacím tím, že **učitel**:

- vede žáky k asertivnímu vystupování
- rozvíjí u žáků slovní zásobu, seznamuje je se základy etikety a diplomacie
- objasňuje nutnost vyslechnout druhé, oceňuje schopnost naslouchat
- vystupuje sebejistě, předvádí žákům kultivovanou domluvu, hovoří spisovně
- dbá u žáků na kulturu řeči
- zapojuje žáky do různých vystoupení před veřejností
- seznamuje žáky s různými texty, prověruje čtenářské dovednosti a porozumění textu
- vede k dodržování pravidel diskuse

Kompetence sociální a personální

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých, žák vede ke vzájemné pomoci, k ohleduplnosti a toleranci, k chápání potřeb a stanovisek druhého člověka tím, že **učitel**:

- zařazuje do výuky metody skupinové práce
- povídá žáky dílčími úkoly a hodnotí jejich plnění podle předem zadaných kritérií
- bere v úvahu názory žáků, přistupuje k žákovi jako k partnerovi
- vede žáky k ovládání emocí, vysvětluje zásady slušného chování
- vytváří situace, aby žák měl možnost zhodnotit práci nejen svou, ale i spolužáků
- vede žáky k dodržování dohodnutých pravidel (školní řád)

Kompetence občanské

Vytvářet příznivé podmínky, aby komunikace mezi žáky probíhala na základě předem dohodnutých pravidel a norem společenského chování tím, že **učitel**:

- dbá na dodržování pravidel stanovených školním řádem
- podporuje činnost žákovské samosprávy
- pěstuje u žáků úctu k dědictví českého národa a k národním tradicím
- poukazuje na jevy poškozující životní prostředí, vede žáky ke třídění odpadu a k účasti na akcích pořádaných na ochranu životního prostředí

Kompetence pracovní

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci, plánovat a organizovat své pracovní činnosti a organizovat činnosti, při kterých žáci získávají informace z různých zdrojů tím, že **učitel**:

- motivuje k aktivnímu zapojení do činností
- informuje žáky o všech možnostech dalšího studia, pomáhá žáků při výběru odpovídající školy
- nabízí účast na akcích spojených s volbou povolání
- informuje o dnech otevřených dveří na středních a vyšších odborných školách, umožňuje žákům účast
- vytváří podmínky pro manuální práci během vyučování, zejména však v hodinách pracovního vyučování
- dbá na důsledné dodržování pravidel bezpečnosti práce
- vede žáky ke správným způsobům užití nástrojů
- umožňuje žákům pracovat s různými informacemi, včetně PC a internetu

Profil žáka

ŠVP naší základní školy si v profilu žáka stanovuje dílčí cíle. Stanovuje, jaké dovednosti, schopnosti a postoje bude mít žák na konci 5. a 9. ročníku.

Profil žáka 5. ročníku

- zdvořile vystupuje a jedná
- utváří si vlastní postoje
- přizná chybu a omluví se
- dodržuje pravidla a normy společenského chování
- začíná rozpoznávat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost a zdraví
- poznává své duševní a fyzické schopnosti a možnosti
- váží si a chrání svůj i cizí život, dodržuje zásady zdravého způsobu života
- chová se ohleduplně k lidem i k přírodě
- začíná se orientovat ve světě informací
- rozšiřuje si slovní zásobu a pojmenovává pozorované skutečnosti
- osvojuje si schopnost pracovat ve skupině
- rozvíjí svou schopnost logického a tvorivého myšlení
- rozvíjí své pracovní návyky, pracovní postupy

Profil žáka 9. ročníku

- zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace, vystupuje kultivovaně
- samostatně získává informace z různých zdrojů
- samostatně řeší problémy, kriticky uvažuje
- prakticky uplatňuje získané poznatky a dovednosti
- pracuje v kolektivu, zapojuje se do diskuze, obhajuje názory
- kriticky hodnotí výsledky svého učení
- při řešení problému logicky uvažuje
- pracuje s informacemi
- je uctivý ke všem národům, etnikům
- respektuje kulturní či jiné odlišnosti lidí, skupin a společenství
- orientuje se v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě
- rozlišuje názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost nebo odporující základním principům demokratického soužití
- chápe nutnost rozvíjení své osobnosti
- chápe základní ekologické souvislosti
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oborů
- formuluje závěry na základě pozorování a pokusu
- aplikuje poznatky v praxi
- chová se zodpovědně v krizových situacích
- úkoly řeší tvořivě, uplatňuje estetické cítění
- uvědomuje si význam všech druhů umění
- chápe význam zdraví a zdravého životního stylu
- má kritický postoj k návykovým látkám, násilí, šikaně či jinému nežádoucímu chování člověka

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro potřeby našeho ŠVP jsme rozdělili žáky se speciálními vzdělávacími potřebami do dvou skupin:

1. žáci se specifickými vývojovými poruchami nebo se sociálním znevýhodněním
2. žáci mimořádně nadaní

Z důvodů zdravotního postižení nebo sociálního znevýhodnění uplatňujeme při vzdělávání těchto žáků kombinaci speciálně pedagogických postupů a alternativních metod vzdělávání běžné populace. Tyto metody nacházejí uplatnění zejména při rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace a dalších specifických dovedností žáků. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zařazeni do běžných tříd. V případě doporučení PPP je vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého se bude pracovat a který obsahuje závěry a doporučení z vyšetření PPP. Individuální plán je průběžně upravován a doplňován podle potřeb dítěte. Je zpracován podle učebního plánu běžných tříd a vychází ze ŠVP. Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná odborná připravenost pedagogických pracovníků, podnětné a vstřícné školní prostředí, spolupráce školy, žáka, jeho zákonných zástupců a odborného pracoviště. V rámci školy jde pak především o spolupráci vyučujících žáka, třídního učitele, výchovného poradce, školního

psychologa a vedení školy.

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je škola schopna zabezpečit tyto podmínky

- uplatňovat zdravotní hlediska a respektovat individualitu žáka
- zohlednit druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění při hodnocení výsledků vzdělávání
- zabezpečit bezbariérový přístup do školy s možností využití výtahu pro vozíčkáře
- uplatňovat odpovídající metody a formy práce
- zabezpečit odpovídající učební materiály
- pravidelně komunikovat se zákonnými zástupci žáka a odbornými pracovníky

Při diagnostikování speciálně vzdělávacích potřeb a posuzování možností žáků při jejich vzdělávání vychází škola z doporučení PPP včetně zajištění individuální výuky 1 hodiny týdně.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně, kulturně a jazykově odlišného. Největší pozornost je třeba věnovat osvojení českého jazyka a matematiky. Naším cílem je vytvořit pro tyto žáky příznivé školní klima, nabídnout jim veškerou možnou pomoc a přistupovat k nim s ohledem na jejich zvláštnosti. Vymezujeme základní učivo, vedeme je k upevňování základních hygienických a společenských pravidel. Spolupracujeme se sociálním odborem města.

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků

Pomoc při identifikaci a následné péči poskytují psychologové v síti PPP.
Specifika mimořádně nadaných žáků:

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky
- má tendence k vytváření vlastních pravidel
- způsob komunikace s učiteli může být až kontroverzní
- má vlastní pracovní tempo
- vytváření vlastních postupů při řešení úkolů
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu
- rychlá orientace v učebních postupech
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
- liší se v komunikaci nejen s učiteli

Pokyny pro práci s nadanými žáky:

- reagovat na žáky s mimořádným nadáním
- poskytovat žákům dostatečné množství podnětů, zadávat náročnější samostatné úkoly
- respektovat individuální učební tempo, umožnit rychlejší postup v učení, nenutit je opakovat základní učivo
- pověřovat žáky vedením a řízením skupin

- umožnit jim individuálně pracovat s naučnou literaturou, popř. s PC
- více je zapojovat do činnosti v hodině
- zapojovat je do soutěží
- dát jim možnost prezentovat školu
- dosažené úspěchy zveřejňovat prostřednictvím školní nástěnky, webových stránek, popř. regionálního tisku
- vypracovat individuální plán
- umožnit nadaným žákům výuku některých předmětů ve vyšších ročnících

Začlenění průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Rozvoj schopností poznání		PRV únor				PŘ září			
Sebepoznání a sebepojetí				PŘ červen		AJ březen TV leden	ČJ březen OV září	PŘ květen	PČ listopad
Seberegulece a sebeorganizace						OV prosinec		TV září	
Psychohygiena							TV duben OV říjen		
Kreativita						HV září		PČ prosinec	AJ březen
Poznávání lidí	ČJ únor					VV září			
Mezilidské vztahy						ČJ leden	OV říjen		D únor
Komunikace				AJ říjen		HV září	OV říjen		TV únor ČJ září

Kooperace a kompetice								PČ listopad	
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti								PČ listopad	
Hodnoty, postoje, praktická etika								PČ únor	OV prosinec

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

ROČNÍK	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola					AJ prosinec	OV červen			
Občan, občanská společnost a stát								OV listopad	
Formy participace občanů v politickém životě									OV leden
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						D březen		OV prosinec	

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

ROČNÍK	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.

Evropa a svět nás zajímají					VL prosinec		Z duben	HV březen	OV březen
Objevujeme Evropu a svět							AJ leden	OV duben	Z říjen
Jsme Evropané							Z květen	OV květen	

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference							HV říjen		
Lidské vztahy				ČJ duben			VV listopad		
Etnický původ						D říjen			
Multikulturalita						ČJ duben	Z prosinec		

Princip sociálního smíru a solidarity								OV duben	

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy						PŘ květen			
Základní podmínky života			PRV únor			Z únor	PŘ květen	CH listopad	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí						Z duben PČ březen		F listopad	CH duben PŘ květen
Vztah člověka k prostředí								PŘ červen	

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					ČJ květen				

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality									ČJ duben
Stavba mediálních sdělení									ČJ duben
Vnímání autora mediálních sdělení					INF březen				
Fungování a vliv medií ve společnosti								ČJ říjen OV duben	
Tvorba mediálního sdělení								INF červen	
Práce v realizačním týmu								OV duben	

4. UČEBNÍ PLÁN

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č. j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

1. stupeň (1. až 5. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	8+1 0	8+1 0	7+1 3	6+1 3	6+1 3	35+5 9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	2 0 0	2 0 0	2+1 0 0	0 1+1 2	0 2 1+1	6+1 3+1 3+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 1	1 1	1 1	1 2	1 2	5 7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní		19	19	21	22	23	104
Celkem disponibilní		2	3	3	3	3	14
Celkem v ročníku		21	22	24	25	26	118
3)							

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího předmětu v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 1. až 5. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení dotace základních předmětů:

1. ročník:	1 hodina Čj
	1 hodina Tv
2. ročník	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
	1 hodina M
3. ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina Prv
4. ročník	1 hodina M
	1 hodina Čj
	1 hodina Př
5. ročník	1 hodina Čj

1 hodina M
1 hodina VI

- 3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 1. až 5. ročník.
- 4) V dotaci jsou zahrnuta i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích předmětů.
- 5) Ve školním roce 2007/2008 se podle ŠVP vyučuje v 1.ročníku

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007 1)

2. stupeň (6. až 9. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	4 3	4 3	4 3	3+1 3+1	15+1 12+1
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+1	15+1
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0+1	0	1+2
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	1+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 1+1 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 2	1 2	1 1	1 1	4 6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	3+1
Volitelné předměty		0+2	0+1	0+4	0+5	0+12
Celkem základní		26	26	24	22	98
Celkem disponibilní 2)		3	3	8	10	24
Celkem v ročníku		29	29	32	32	122

3)						

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího předmětu v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:	b) volitelných předmětů:
6. ročník	1 hodina F
7. ročník	1 hodina Př
	1 hodina Inf
8. ročník	1 hodina Př
	1 hodina Z
	1 hodina Pč
	1 hodina Inf
9. ročník	1 hodina Aj
	1 hodina Čj
	1 hodina D
	1 hodina M
	1 hodina Inf
	2 hodiny DV/PSA
	1 hodina
	4 hodiny
	5 hodin

3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9. ročník.

4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích předmětech.

5) Ve školním roce 2007/2008 se podle ŠVP vyučuje v 6.ročníku.

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

5.1.1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vzdělávacího oboru a osnova

Předmět český jazyk a literatura je vyučován na 1. i 2. stupni, tj. v 1. až 9. ročníku ZŠ. Učitelé 1. stupně navazují na oborovou návaznost jazykových dovedností, které žáci 1. tříd získali v mateřské škole nebo v rodině. Učitelé 2. stupně ZŠ rozvíjejí znalosti dětí, získané na 1. stupni. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Obsah vzdělávacího předmětu

Vzdělávací obsah Jazyka českého a literatury je vymezen RVP pro základní vzdělávání, dále rozpracovanými podle podmínek školy tak, aby splnil očekávané výstupy a s nimi související průřezová téma.

Vzdělávací obsah je rozdělen do tří složek:

1. Komunikační a slohová výchova
2. Jazyková výchova
3. Literární výchova

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápout různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně se vyjadřovat slovem i písmem. Součástí je i výuka psaní.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka, jsou seznámeni i s dalšími jeho formami.

V literární výchově se žáci učí prostřednictvím četby posuzovat základní literární druhy, pochopit záměry autora a formulovat vlastní názor na příslušné dílo. Důraz klademe na získání i rozvíjení čtenářských návyků a dovedností.

Výchovné a vzdělávací strategie

Žáky povedeme k tomu, aby jazyk pochopili jako celek, nebudeme tvorit ostré hranice mezi mluvnicí, slohovou a literární výchovou.

Pro pochopení jazyka a jeho složek jako záležitosti kulturní budeme zařazovat návštěvy divadel, kin a knihoven dle aktuální nabídky, vždy minimálně 1 ročně.

•

- Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směruje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího cítele národního společenství
pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků,
k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Organizace výuky

1) Časové vymezení

• Ročník	• 1.	• 2.	• 3.	• 4.	• 5.	• 6.	• 7.	• 8.	• 9.
• Hodinová dotace	• 9	• 9	• 7+1	• 7	• 6+1	• 4	• 4	• 4	• 4

2) Dělení na skupiny

Nepředpokládá se.

3) Formy výuky – kmenová třída, počítačová učebna,
výuka v přírodním prostředí – sloh
divadlo, kino, knihovna

Součástí výuky bude i příprava a provedení projektu (v každém školním roce je uskutečnění jednoho projektu závazné).

4) Exkurze

1 na 1. stupni, 1 na 2. stupni.

Ročník ani téma nejsou závazná, záleží na potřebě učitele. Možno realizovat v rámci školního výletu.

Doporučená exkurze pro 2. stupeň – Po stopách Petra Bezruče.

5) Laboratorní práce

Vzdělávací obsah je nedovoluje.

6) Účast v soutěžích

Na 2. stupni olympiáda v českém jazyce, na 1. i 2. stupni recitační soutěž. Je vydáván školní časopis.

Žáci také píší zprávy do sdělovacích prostředků.

Metody práce a postupy

Učitelé se zaměří na metody práce, které povedou k samostatnosti žáků a zároveň je naučí pracovat ve skupině. Dále se budou využívat metody spojené s potřebou vyvozování a objevování poznatků

a jejich třídění. Žáci budou pracovat s metodickými listy, dokumenty, odbornou literaturou, obrazovými materiály, slovníky, příručkami, denním tiskem apod.

Hodnocení a kvalifikace

Žáci budou klasifikováni v souladu s klasifikačním řádem, a to klasifikačními stupni (známkami).

Předepsané kontrolní práce

1. stupeň (5. třída) :	2 písemné práce 2 kontrolní diktáty
2. stupeň (6. - 9. třída) :	3 písemné práce 6 kontrolních diktátů 2 slohové práce

Dále drobné písemné práce nepřesahující 20 minut.

Žáci se rovněž v každém školním roce naučí 2 zadané texty z paměti.

Od 7. ročníku vypracovávají žáci klasifikované referáty.

Čtenářské deníky si vedou dobrovolně.

Kompetence žáků 1. stupně

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhují různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- žáci dokážou prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhrazených situacích

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

Kompetence žáků 2. stupně

Kompetence k učení

Žák:

- žák pracuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislosti
- osvojuje si základní postupy pro efektivní učení
- učí se plánovat, organizovat a hodnotit svou práci
- porovnává a hodnotí své výsledky práce s ostatními
- poznává smysl a cíl učení
- vyhledává a třídí informace
- organzuje a řídí vlastní učení
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné metody, plánuje vlastní učení
- kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Učitel:

- vede žáka k efektivnímu učení
- učí ho plánovat si práci
- osvětluje mu smysl vzdělání

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- samostatně řeší jednoduché problémy, kriticky myslí
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- využívá získané vědomosti a znalosti k práci
- vnímá problémové situace
- nenechá se odradit případným neúspěchem
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí

Učitel:

- učí žáka kritickému myšlení
- učí ho vyhledávat informace
- seznamuje ho se způsoby řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žák:

- pracuje v týmu, řeší problémy s ostatními, respektuje jejich názor
- naslouchá druhým
- zapojuje se do diskuse, a to výstižně a souvisle
- rozumí různým textům a záznamům, reaguje na ně, přemýšlí o nich
- využívá získané dovednosti k vytváření vztahů s druhými
- formuluje gramaticky správné věty, vyjadřuje se výstižně
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně

Učitel:

- učí žáka zásadám práce v týmu
- seznamuje ho s pravidly diskuse
- vede ho k výstižnému vyjadřování a formulování myšlenek

Kompetence sociální a personální

Žák:

- pracuje ve skupině a je jejím platným členem
- přináší do společné práce své nápady
- přispívá k debatě, pomůže a poradí druhým
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém a posiluje svou sebedůvěru
- přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině
- poskytne pomoc nebo o ni požádá, je-li to zapotřebí
- ovládá a řídí svoje jednání tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení zadaného úkolu

Učitel:

- seznamuje žáka s pravidly práce ve skupině
- učí ho spolupracovat

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje názor druhých a váží si ho
- dodržuje normy společenského chování
- respektuje a oceňuje jiné kulturní tradice a hodnoty
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace
- chápe svá práva a povinnosti
- projevuje postoj k uměleckým dílům
- váží si hodnot druhých lidí, odmítá hrubé zacházení, staví se proti násilí
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice

Učitel:

- seznamuje žáka s normami chování
- učí ho vážit si hodnot a tradic
- seznamuje ho s právy a povinnostmi

Kompetence pracovní

Žák:

- přizpůsobí se pracovním podmínkám
- orientuje se v pravidlech jazyka
- používá poskytnuté materiály, využívá své znalosti ke svému rozvoji
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá znalostí v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Učitel:

- podporuje rozvoj žáka
- učí ho dodržovat pravidla

1. ROČNÍK – DOTACE: 8+1, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči učí se hygieně psaní, rozlišuje psací a tiskací písmena, umí je napsat	čtení naslouchání mluvený projev písemný projev	OSV – rozvoj schopností poznávání Hv- rytmizace říkadel M- psaní číslic Vv- uvolňování ruky Pč, Tv- naslouchání, vnímání výkladu, povelů učitele

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, věty, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	zvuková stránka jazyka slovní zásoba a tvoření slov	OSV- rozvoj schopností poznávání

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku vyjadřuje své pocity z přečteného textu odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání	OSV- rozvoj schopností poznávání M- slovní úlohy Prv-krátké texty

2. ROČNÍK – DOTACE: 8+1, POVINNÝ**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA**

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru volí vhodné verbální i	čtení naslouchání mluvený projev písemný projev	M- zápis slovních úloh, tvoření odpovědí M, Prv, Hv, Pč, Vv, Tv – plnění písemných nebo mluvených pokynů

nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích kontroluje vlastní písemný projev		

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, je/ ě, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	zvuková stránka jazyka slovní zásoba a tvoření slov pravopis	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku vyjadřuje své pocity z přečteného textu rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem	M- čtení slovních úloh Prv- čtení textů Hv- čtení textů písni

3. ROČNÍK - DOTACE: 7 + 1, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích tvorí krátký mluvený projev píše jednoduchá sdělení, kontroluje vlastní písemný projev	čtení naslouchání mluvený projev písemný projev	M- zápis slovních úloh, tvoření odpovědí M, Prv, Hv, Pč, Vv, Tv – plnění písemných nebo mluvených pokynů

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky porovnává významy slov,	zvuková stránka jazyka slovní zásoba a tvoření slov tvarosloví skladba pravopis	

zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná rozlišuje slovní druhy v základním tvaru užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, je/ě, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost		

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku vyjadřuje své pocity z přečteného textu, rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem základní literární pojmy	MuV – Lidské vztahy M- čtení slovních úloh Prv- čtení textů Hv- čtení textů písni

od ostatních vyprávění, pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností		

4. ROČNÍK - DOTACE: 7, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává vede správně dialog, telefonický rozhovor volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený projev	čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), písemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová vyhledává základní skladební dvojici	zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk), slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, předpona, přípona, koncovka) tvarosloví - slovní druhy, tvary slov skladba - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice	Mat – čísla a jednotky v textech Vl – vyhledávání na mapách, pověsti, historické osobnosti a události Př – práce s encyklopediemi, živočichové, rostliny Hv – poslech skladeb, B.Smetana - Vltava, Vv – kreslení a ilustrace podle informací z textu, ilustrátoři a malíři pro děti

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
vyjadřuje své dojmy z četby volně reprodukuje text podle svých schopností	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	

5. ROČNÍK - DOTACE: 6 + 1, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas rozlišuje podstatné	čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné	MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vývoj života na Zemi Každé sdělení je jiné, prá

a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích, zejména v reklamě volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta) písemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiélem); technika psaní (uhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, postup činnosti; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování	s různými druhy informací

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a	zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace	Vl – vyhledávání v mapách, encyklopédie, místní a historické pověsti, historické události a osobnosti

slova vícevýznamová rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, předpona, přípona, koncovka) tvarosloví - slovní druhy, tvary slov skladba - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice pravopis - lexikální a základy syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)	Př – neživé přírodniny, vesmír, živočichové a rostliny Hv – poslech písni Hv – poslech písni Vv – kreslení podle informac z textu, malíři a ilustrátoři pro děti

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů při jednoduchém	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo,	

rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	

6. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
odlišuje spisovný a nespisovný projev využívá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru zapojuje se do diskuze využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje základní myšlenky textu, vytvoří výpisky nebo výtah z přečteného textu	čtení: praktické čtení (technika, pozornost, plynulost), věcné čtení (zdroj informací, vyhledávání v textu, klíčová slova naslouchání: praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní, reakce otázkami) mluvený projev: zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu, vyjadřování v závislosti na kom. situaci komunikační žánry: oslovení, zpráva, oznámení, vypravování, popis, dialog; poznává základní komunikační pravidla (zdvořilé vystupování, střídání rolí mluvčího a posluchače) a mimojazykové prostředky řeči (gesta, mimika) písemný projev: zdokonalení techniky psaní (úhlednost a čitelnost, formální úprava textu); žánry písemného projevu: zpráva, oznámení, pozvánka, inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy (dotazník, přihláška), vypravování	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a dalšími příručkami	zvuková stránka jazyka: správná a plynulá výslovnost, modulace souvislé řeči slovní zásoba a tvoření slov: slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová,	

správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický rozlišuje spisovný jazyk, nárečí a obecnou češtinu	antonyma, synonyma, homonyma, stavba slova tvarosloví: slovní druhy, tvary slov skladba: věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice a větné členy pravopis: lexikální, morfologický a syntaktický pravopis	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
rozlišuje spisovný jazyk, nárečí a obecnou češtinu uceleně reprodukuje přečtený text, vlastními slovy interpretuje smysl díla ústně formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem: přednes vhodných textů, volná reprodukce, dramatizace, výtvarný doprovod základní literární pojmy: literární druhy a žánry - poezie, básně, pohádka, báje, pověsti, povídka; spisovatel, básník, lyrika, epika, monolog, dialog, verš, rým, přirovnání	Multikulturní výchova: Multikulturalita Osobnostní a sociální výchova: Mezilidské vztahy Z, D

7. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému	čtení: praktické čtení (technika, pozornost, plynulost), věcné čtení (zdroj informací, vyhledávání v textu, klíčová slova) naslouchání: praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní, reakce otázkami) mluvený projev: zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu, vyjadřování v závislosti na kom. situaci; komunikační žánry: oslovení, zpráva, oznámení, vypravování, popis, dialog; poznává základní komunikační pravidla (zdvořilé vystupování, střídání rolí mluvčího a posluchače) a mimojazykové prostředky řeči (gesta, mimika)	Osobnostní a sociální výchova: Sebepoznání a sebepojetí

komunikačnímu záměru využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpis, žádost, dopis, objednávka, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis)	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami správně třídí slovní druhy, tvorí spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	zvuková stránka jazyka: správná a plynulá výslovnost, modulace souvislé řeči slovní zásoba a tvoření slov: slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma, stavba slova tvarosloví: slovní druhy, tvary slov skladba: věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice, vedlejší věty a větné členy pravopis: lexikální, morfologický a syntaktický pravopis	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele uceleně reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla formuluje ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem: přednes vhodných textů, volná reprodukce, dramatizace, výtvarný doprovod základní literární pojmy: literární druhy a žánry - poezie, básně, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, lyrika, epika, monolog, dialog, verš, rým, přirovnání	Z, D, Hv

8. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému	čtení - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací) naslouchání - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové mluvený projev - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámk nebo bez poznámek písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní	Mediální výchova: Fungování a vliv médií ve společnosti Osobnostní a sociální výchova: Kreativita

psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	zvuková stránka jazyka - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči slovní zásoba a tvoření slov - slovní zásoba a její jednotky tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov skladba - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu obecné poučení o jazyce - čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
uceLENĚ reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace	Z, D

formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	

9. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i	čtení - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové naslouchání - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředené, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové mluvený projev - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální) komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní	Mediální výchova: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Osobnostní a sociální výchova: Komunikace

paralingválních prostředků řeči zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami správně třídí slovní	zvuková stránka jazyka - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) slovní zásoba a tvoření slov - slovní zásoba a její jednotky tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov skladba - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický obecné poučení o jazyce - čeština (jazyk	

druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí rozlišuje spisovný jazyk, nárečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské - především slovenština - a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
uceleně reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo podle svých schopností tvoří vlastní literárni text rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty rozlišuje základní literárni druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich	tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace způsoby interpretace literárních a jiných děl základy literární teorie a historie literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času	Environmentální výchova: Vztah člověka k prostředí D, Z

výrazné představitele uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		

5.1.2. ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací předmět Anglický jazyk je vyučován ve třetím až devátém ročníku na základě Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmětová návaznost

Kooperace s ostatními vyučovacími předměty je umožněna až po získání určitých jazykových dovedností. Znalosti a dovednosti žáků získané již před zahájením výuky cizích jazyků v jiných vzdělávacích oborech však umožňují, aby je žáci mohli používat obzvláště v oblasti reálií.

Obsah vzdělávacího předmětu

Obsahem předmětu Anglický jazyk je naplnění očekávaných výstupů a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní školy.

Zvládnutí anglického jazyka vytváří předpoklady pro komunikaci v rámci Evropy i světa, přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců v jejich životě, v dalším studiu i v budoucím pracovním uplatnění, zároveň prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

Anglický jazyk obsahuje oblast verbálně komunikační a graficky komunikační, tedy ústní i psané dorozumívání. To umožňuje získání gramatických dovedností i zvládnutí mluvených struktur. Poznávání reálií a seznamování s autentickými texty rozvíjí složku emocionální, estetickou, intelektuální.

Praktickou složku žáci rozvíjejí při získávání schopnosti pracovat se slovníky, jazykovými příručkami, vyhledáváním informací na internetu. Žáci jsou rovněž vedeni k efektivnímu učení cizího jazyka.

Výchovné a vzdělávací strategie

Získáním jazykového vzdělání umožníme žákům kontakt s cizími státními příslušníky, zjišťovat a podávat jednoduché informace, sdělovat své pocity a názory, komunikovat v běžném životě, porozumět autentickým materiálům a reagovat na ně. Tím žákům zvýšíme jejich sebedůvěru v cizojazyčném prostředí, umožníme odstranit komunikační bariéry, získávat a pochopit nové informace.

Pro žáky budeme vytvářet podmínky, aby:

- rozvíjeli svou schopnost porozumět a správně interpretovat slyšený i psaný cizojazyčný text a adekvátně na něj reagovat
- získali schopnost vést dialog a souvisle hovořit o skutečnostech, které se týkají běžného života, a to mluvnický správně z hlediska výslovnosti co nejblíže normě
- s respektováním základních pravopisních pravidel byli schopni písemně zformulovat běžné typy sdělení a reagovat na ně
- poznali základní reálie, sociální konvence a běžné zvyky zemí příslušné jazykové oblasti
- získali dovednost efektivního studia cizího jazyka
- si formovali postoj vedoucí k pěstování respektu a tolerance mezi národy, k úctě ke kulturním hodnotám a zvyklostem jiných národů
- si zvyšovali celkovou úroveň vyjadřování a chování a rozvíjeli tak emocionální, estetickou a etickou složku své osobnosti

Organizace výuky

1) Časové vymezení

I. stupeň

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem hodin
Hodinová dotace	---	---	3	3	3	9

II. stupeň

Ročník	6.	7.	8.	9.	Celkem hodin
Hodinová dotace	3	3	3	3	12

2) Dělení na skupiny

Výuka bude probíhat v souladu se zásadami pro výuku cizích jazyků uvedenými ve Vyhlášce o základní škole s dělením na skupiny.

3) Formy výuky

Na prvním stupni bude výuka probíhat především v kmenových třídách, podle potřeby a možností v odborné jazykové učebně anebo v počítačové učebně.

Na druhém stupni výuka probíhá v odborných jazykových učebnách a podle potřeby a vhodnosti v počítačové učebně.

4) Exkurze

Exkurze zaměřené na výuku anglického jazyka nejsou plánovány

5) Laboratorní práce

Anglický jazyk laboratorní práce neumožňuje.

6) Závazné žákovské práce a účast v soutěžích

Během školního roku budou psány 3 kontrolní testy.

Ve čtvrtém až devátém ročníku zpracují žáci projekty zadané v učebnici příslušného ročníku. Do soutěží budou žáci zapojováni podle jejich možností, schopností a zájmu.

Metody práce, pracovní postupy

Učitelé budou ve výuce používat především tyto metody práce:

dialog, výklad, poslech, vyučování ve dvojicích a ve skupinách, četba, reprodukce textu písemná

i ústní, samostatná práce (vyhledávání informací v textu a na internetu, práce se slovníkem a s autentickými materiály, s mapami a obrázky), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty, ankety a práce v pracovním sešitě.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou hodnoceni v souladu s Klasifikačním řádem Základní školy M. Pujmanové 17/1151 Havířov – Šumbark.

Kompetence žáků 1. stupně

Kompetence k učení

- učitel klade důraz na práci s textem
- učitel vede žáky k podněcování vlastní tvořivosti
- učitel zadává zajímavé úkoly
- učitel vede žáky k sebehodnocení
- žáci jsou vedeni ke čtení s porozuměním

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úlohy z praktického života
- žáci používají počítače úměrně věku

Kompetence komunikativní

- učitel zařazuje kooperativní učení
- žáci jsou vedeni ke komunikaci v anglickém jazyce s vyučujícím a spolužáky
- žáci vzájemně spolupracují

Kompetence sociální a personální

- učitel zařazuje skupinovou práci
- učitel vede žáky k vzájemné pomoci při učení
- žáci respektují dohodnutá pravidla

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k zodpovědnosti
- žáci jsou seznamováni s kulturou a tradicemi jiného národa

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k sebehodnocení
- žáci se aktivně zapojují do práce

Kompetence žáků 2. stupně

Utváření a rozvíjení klíčových kompetencí respektuje věk, schopnosti a zájmy žáků. Směruje k výchově žáka, který je samostatný, je schopný se správně rozhodovat, přičemž využívá získané vědomosti a dovednosti.

Kompetence k učení

Kompetence vede žáka k poznání nutnosti celoživotního učení a vzdělávání, rozvíjí jeho schopnost získávat poznatky z různých zdrojů a využívat je pro svou potřebu, učí ho pracovat v týmu a hodnotit výsledky své činnosti

- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a kombinování získaných informací
- učitel učí žáky poznávat nutnost zvládnutí cizího jazyka pro budoucí uplatnění
- žáci hodnotí výsledky své práce a porovnávají je s výsledky jiných žáků
- žáci používají získané vědomosti a dovednosti v běžném životě
- žáci plní zadání úkoly tak, aby byly vypracovány včas a co nejzodpovědněji

Kompetence k řešení problémů

Kompetence vede žáka k logickému myšlení a k aktivnímu řešení problému. Žák tak činí na základě poznatků a faktů, získaných v běžném životě i z ostatních vzdělávacích oborů. Přitom informace analyzuje, srovnává, třídí a logicky zpracovává

- učitel vede žáky k logickému myšlení
- žáci používají počítače úměrně věku
- žáci se učí klást otázky a na otázky odpovídat
- žáci řeší jednoduché problémové situace
- žáci se učí hledat a vhodně použít nové informace
- žáci používají nové informace v již zvládnutých větných strukturách
- žáci se učí používat k vysvětlení neznámých pojmu jednoduchý anglický opis
- žáci se nebojí používat anglický jazyk

Kompetence komunikativní

Kompetence vede žáka ke schopnosti používat anglický jazyk v běžných situacích a to v ústní i písemné formě

- učitel vytváří situace ke komunikaci
- učitel využívá skupinovou práci ke komunikaci mezi žáky
- učitel vede žáky k tomu, aby se nebáli používat anglický jazyk před ostatními žáky
- učitel zadává otázky na informace z poslechu anglického textu
- žáci zvládají základní fráze pro běžný život v dané jazykově oblasti
- žáci tolerují neúspěch ve vyjadřování jiných spolužáků
- žáci adekvátně reagují na pokyny zadané v anglickém jazyce

Kompetence sociální a personální

Kompetence vede žáka k práci v týmu, k vytváření a respektování zásad soužití a spolupráce. Učí žáky zodpovědně plnit úkoly a vhodně argumentovat. Vyžaduje po žákovi přiměřeně reagovat na situaci, umět slušně vyjádřit své připomínky a dotazy

- učitel vede žáky ke kultivované argumentaci
- žáci umí požádat o pomoc a pomoc nabídnout
- žáci nezneužívají výsledky práce spolužáků

Kompetence občanské

Kompetence vede žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jiným národům a jejich kulturám, ke starým a nemocným. Učí je respektovat problémy handicapovaných lidí a integrovaných spolužáků. Vede žáky k plnění povinností a respektování práv ostatních lidí

- učitel učí žáky diskutovat
- žáci vyjadřují své názory a naslouchají názorům ostatních
- žáci získávají informace o životě v jiných zemích a porovnávají je s životem u nás

Kompetence pracovní

Kompetence vede žáky k poznávání vlastních schopností, k jejich rozvoji a k sebehodnocení v rámci společnosti

- učitel vede žáky k poznání vlastních slabých i silných stránek
- učitel učí žáky využívat své schopnosti
- žáci svědomitě a s časovou rezervou plní povinnosti
- žáci získávají potřebné informace

3. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová téma, mezipředmětové vazby
vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění používá abecední slovník učebnice	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představování jednoduchá sdělení - adresa, blahopřání, pozdrav, pokyn, rozkaz tematické okruhy - domov, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, moje tělo slovní zásoba a tvoření slov - synonyma, antonyma, význam slov v kontextu základní gramatické struktury a typy vět, základy principu pravopisu slov - věta jednoduchá, tvorba otázky a pořádek slov ve větě	Mat – číslovky 1-20 Prv – živočichové, rodina, části těla, jídelníček, pojmenování dnů v týdnu a měsíců Čj – představování se, abeceda, říkanky Pč – výrobky podle návodu Hv – písničky Tv – pohybové hry

4. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová téma, mezipředmětové vazby
rozumí známým	pravidla komunikace v běžných	Unit 1, In the classroom

slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu používá dvojjazyčný slovník	každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představování slovní zásoba a tvoření slov - synonyma, antonyma, význam slov v kontextu základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov - věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě	OSV – komunikace (Empatie, respektování, pomoc druhým, podpora)

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová témata, mezipředmětové vazby
reprodukují ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představování slovní zásoba a tvoření slov - synonyma, antonyma, význam slov v kontextu základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov - věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě	Mat – čísla 0 – 100 Čj – psaní dopisu a pohlednice Vv – vybarvování, kreslení Čt – říkanky Hv – písničky Vv, Pč – projekty Tv – pohybové hry

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová témata, mezipředmětové vazby
aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představování slovní zásoba a tvoření slov - synonyma, antonyma, význam	

informaci	slov v kontextu základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov - věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě	

5. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová témata, mezipředmětové vazby
vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	jednoduchá sdělení - adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, příroda a počasí, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje	Unit 4, My day VDO – Občanská společnost a škola - Škola jako model demokratické společnosti (Žák zná svá práva a povinnosti)

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová témata, mezipředmětové vazby
sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu	jednoduchá sdělení - adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, příroda a počasí, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje	Mat – určování času Čj – vyplňování tabulky, dotazníků Tv – sporty Hv – hudební nástroje, písničky Vl – město Vv, Pč – projekty

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová témata, mezipředmětové vazby

poskytne požadovanou informaci	jednoduchá sdělení - adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, příroda a počasí, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje	

6. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata, mezipředmětové vazby
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích používá dvojjazyčný slovník vyžádá si jednoduchou informaci	slovní zásoba a tvoření slov, tvoření a použití přítomných časů, minulý čas zájmena, přídavná jména, pořadí slov ve větě, this/these, that/those, some/any řadové číslovky, měsíce, datum	Unit 2 – Pets OSV – Sebepoznání a sebepojetí (Pozornost, soustředění, sebepojetí, sebeovládání)
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata, mezipředmětové vazby
čte nahlas a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích v textech vyhledá známé výrazy a fráze používá dvojjazyčný slovník sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se situací souvisejících se životem v rodině, škole vyžádá si jednoduchou informaci	domov, rodina, škola, volný čas, zajímavosti v přírodě a ve světě, zvířata, části těla, doktor, nemoci, nakupování, zvyky a svátky ve Velké Británii, péče o zdraví ve Velké Británii,	Mat – čísla Př – části těla a pojmenování živočichů, Zem – Amerika Př – nemoci, ošetření úrazů, péče o chrup Hv – písňě Vv, Pč – projekty

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata, mezipředmětové vazby
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se situací souvisejících se životem v rodině, škole vyžádá si jednoduchou informaci	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích (oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, poděkování, omluva, žádost)	

7. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata, mezipředmětové vazby
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích používá dvojjazyčný slovník vyžádá si jednoduchou informaci	Členy a/an/the/some, množství počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, some/any, stupňování přídavných jmen, porovnání, přirovnání, tvoření a užití příslovčí, have to, příslovce frekvence základní gramatické struktury a typy vět: minulý čas, budoucí čas – going to	Unit 4 – Meals and meal time MuV – Kulturní difference - Jedinečnost a kulturní zvláštnost každého člověka (Jídlo jednotlivé národy specifikuje, ale zároveň lidi spojuje)

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata, mezipředmětové vazby
čte nahlas a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	domov, rodina, škola, volný čas, jídlo, doktor, zeměpisné údaje, zajímavosti v přírodě a	Mat – čtení desetinných čísel Čj – pohádka, pracovní

rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích v textech vyhledá známé výrazy a fráze sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se situací souvisejících se životem v rodině, škole používá dvojjazyčný slovník vyžádá si jednoduchou informaci	ve světě, oblekání, stravovací zvyky a zábava ve Velké Británii, USA	postup, stupňování přídavných jmen, příslovce film, divadlo, interview Př – ovoce, zelenina Zem – Velká Británie, nejna světě, USA Ch – kovy Hv – písňe Vv, Pč – projekty

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová témata, mezipředmětové vazby
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se situací souvisejících se životem v rodině, škole vyžádá si jednoduchou informaci	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích (oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, poděkování, omluva, žádost)	

8. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata, mezipředmětové vazby
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky, používá dvojjazyčný slovník rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované	základní vztahy - existenciální (kdo), prostorové (kde, kam), časové (kdy), kvalitativní (jaký, který, jak), kvantitativní (kolik) slovní zásoba a tvoření slov, agogramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov budoucí čas a jeho užití, přítomný čas prostý a průběhový, minulý	Unit 2, Extension – Family VMEGS – Objevujeme Evropu a svět

promluvě a konverzaci odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	čas prostý a průběhový, like+ing	
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová téma, mezipředmětové vazby
čte nahlas a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu v textech vyhledá známé výrazy a fráze sestaví jednoduché ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících se životem v rodině, škole vyžádá si jednoduchou informaci písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace		
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová téma, mezipředmětové vazby
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky vyžádá si jednoduchou informaci rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	jednoduchá sdělení - oslovení a reakce na něj, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva a reakce na ni, poděkování a reakce na něj, prosba, návrh, nabídka, žádost, přání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas a nesouhlas	

jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích		

9. ROČNÍK - DOTACE: 3 + 1, POVINNÝ

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata, mezipředmětové vazby
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky v textech vyhledá známé výrazy a fráze používá dvojjazyčný slovník rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	základní vztahy - existenciální (kdo), prostorové (kde, kam), časové (kdy), kvalitativní (jaký, který, jak), kvantitativní (kolik) slovní zásoba a tvoření slov člen the, minulý čas prostý a průběhový, předpřítomný čas, způsobová slovesa must/mustn't/can, užití infinitivu, ever/never, go and, something... velké číslovky zájmena a přídavná jména	Unit 7, Problem page OSV – Kreativita
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata, mezipředmětové vazby
čte nahlas a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu sestaví jednoduché ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících se životem v rodině, škole vyžádá si jednoduchou informaci písemně, gramaticky správně tvorí a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	rodina, domov, bydlení, škola, volný čas a zájmy, sport, péče o zdraví, životní styl, stravování, město, oblekání, nákupy, příroda, člověk a společnost, cestování, Londýn, New York, film a recenze, významné osobnosti Velké Británie	Čj – deník, popis cesty, hovorový jazyk, typy filmů, rozkazovací způsob, recenze W. Shakespeare Mat – velká čísla Zem – Londýn, známá místa Londýna, New York Děj – život ve středověku, požár Londýna, F. Nightingale, Diana Rv – rady, problémy, řešení problémů, koníčky, osobní touhy a přání

rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace		Hv – písň, John Lennon, Beatles Vv, Pč - projekty
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová téma, mezipředmětové vazby
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky vyžádá si jednoduchou informaci rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	jednoduchá sdělení - oslovení a reakce na něj, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva a reakce na ni, poděkování a reakce na něj, prosba, žádost, přání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas a nesouhlas, dotaz na cestu a informace o cestě, rozhodnutí, zákaz a příkaz, rada	

5. 1. 3. RUSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento vzdělávací obor je zaveden do výuky 2. stupně, je vyučován v 8. a 9. ročníku jako další cizí jazyk volitelný předmět.

Oborová návaznost

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu, neboť dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jím, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk.

Vazby mohou být využity až v případě určitých základních znalostí cizího jazyka.

Obsah vzdělávacího oboru

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovávaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojení cizího jazyka pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců v jejich životě, dalším studiu a budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance. Přispívá k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama.

Znalost cizího jazyka poskytuje žákům možnost komunikovat s lidmi jiné národnosti a uplatnit znalosti při dalším studiu či v zaměstnání.

Výchovné a vzdělávací strategie

Jednou z významných strategií je zvyšování sebevědomí a sebedůvěry při kontaktu s cizími státními příslušníky a odstranění jazykové bariéry.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající) znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň A1: Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které

vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

Úroveň A2: Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnaléhavějších potřeb.

Mezipředmětové vazby

Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, předměty Dějepis, Zeměpis a Občanská výchova. Významné je i využití podobnosti ruského jazyka s českým jazykem.

Organizace výuky

1) Časové vymezení

ročník	6.	7.	8.	9.
hodinová dotace	0	0	3	3

Ruský jazyk je dotován 3 hodinami týdně, tedy celkem 12 hodinami za měsíc. Dělení na skupiny se vzhledem k nízkému počtu žáků nepředpokládá. V budoucí 8. A se bude dělit.

2) Dělení na skupiny

Nepředpokládá se.

3) Formy výuky

Skupinové vyučování, dialog, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty, dopisování, práce v pracovním sešitě.

4) Exkurze

Nejsou plánovány.

5) Laboratorní práce

Nejsou plánovány.

6) Závazné práce a účast v soutěžích

Žáci vypracují ročně jednu projektovou práci, plní zadané úkoly v pracovním sešitě. Dobrovolná účast žáků 9. ročníku ve školním kole konverzační soutěže.

Metody práce, pracovní postupy

Výuka probíhá v kmenové třídě, předpokládá se vybudování nové jazykové učebny, je možno využít počítačové učebny a multifunkční tabule v dalších odborných učebnách. V hodinách se využívají tyto formy a metody:
skupinové vyučování, dialog, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty, dopisování, práce v pracovním sešitě.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou klasifikováni podle Klasifikačního řádu ZŠ Havířov – Šumbark, Pujmanové 17. V 8. ročníku je klasifikována jedna písemná práce nepřesahující délky 20 minut a v 9. ročníku jedna písemná práce za každé pololetí.
Jsou hodnoceny samostatné práce, písemný i slovní projev, referáty, projekty, v předazbukovém i azbukovém období provedou žáci samozkoušení v pracovním sešitě. Písemná práce je hodnocena pouze v azbukovém období.

Kompetence

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

Žák:

- žák pracuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislosti
- osvojuje si základní postupy pro efektivní učení
- získává pozitivní vztah k cizímu jazyku
- vyhledává a třídí informace
- projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu
- informace využívá v praktickém životě
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné metody, plánuje vlastní učení

Učitel:

- učí žáka pracovat s obecně užívanými termíny
- vede žáka k osvojování základních postupů pro efektivní učení
- vede žáka k pozitivnímu vztahu k cizímu jazyk
- učí žáka vyhledávat a třídit informace

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- samostatně řeší jednoduché problémy
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- využívá získané vědomosti a znalosti k práci
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů

- hledá způsoby řešení problémů
- nenechá se odradit případným neúspěchem

Učitel:

- vede žáka k samostatnému řešení jednoduchých problémů
- vede žáka k využívání získaných vědomostí a znalostí k práci
- učí ho vyhledávat informace vhodné k řešení problémů
- vede žáka k hledání způsobů řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje věty v cizím jazyce
- naslouchá druhým
- pracuje v týmu, řeší problémy s ostatními, respektuje jejich názor
- zapojuje se do diskuse, a to výstižně a souvisle
- rozumí různým textům a záznamům, reaguje na ně, přemýslí o nich
- formuluje gramaticky správné věty, vyjadřuje se výstižně
- využívá získané dovednosti k vytváření vztahů s druhými
- rozumí běžně užívaným gestům a zvukům, reaguje na ně

Učitel:

- vede žáka ke správné formulaci věty v cizím jazyce
- učí žáka naslouchat druhým
- vede ho k týmové práci a řešení problémů s ostatními
- učí žáka formulovat gramaticky správné věty a výstižnému formulování

Kompetence sociální a personální

Žák:

- pracuje ve skupině a je jejím platným členem
- přináší do společné práce své nápady
- přispívá k debatě, pomůže a poradí druhým
- přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- respektuje okolí
- poskytne pomoc nebo o ni požádá, je-li to zapotřebí
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení zadaného úkolu
- ovládá a řídí svoje jednání tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení, poskytne pomoc nebo o ni požádá, je-li to zapotřebí

Učitel:

- vede žáka k práci ve skupině, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vede žáka k respektování okolí
- učí žáka chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení zadaného úkolu

Kompetence občanské

Žák:

- dodržuje normy společenského chování
- respektuje a oceňuje jiné kulturní tradice a hodnoty
- chápe svá práva a povinnosti
- respektuje názor druhých a váží si ho
- respektuje přesvědčení druhých lidí

Učitel:

- vede žáka k dodržování norem společenského chování
- vede žáka k respektování jiných kulturních tradic a hodnot
- učí žáka respektu k názoru druhých

Kompetence pracovní**Žák:**

- přizpůsobí se pracovním podmínkám
- používá poskytnuté materiály, využívá své znalosti ke svému rozvoji
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- orientuje se v pravidlech jazyka
- využívá znalostí v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- využívá znalostí získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

Učitel:

- vede žáka k používání poskytnutých materiálů, a využívání znalostí k jeho rozvoji
- vede žáka k dodržování pravidel, plnění povinností
- učí žáka orientovat se v pravidlech

8. ROČNÍK - DOTACE: 3**RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI**

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák ☐ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Osobnostní a sociální výchova Poznávání lidí Objevujeme Evropu a svět Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova - Kulturní diference

☐ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		Multikulturalita
☐ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat		Informatika

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy
MLUVENÍ žák ☐ ☒ se zapojí do jednoduchých rozhovorů ☐ ☒ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ☐ ☒ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Český jazyk Zeměpis

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová téma a

		mezipředmětové vztahy
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák ☐ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům ☐ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům ☐ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ žák ☐ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ☐ napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ☐ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	

9. ROČNÍK - DOTACE: 3

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM	tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas,	

žák ☐ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně ☐ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ☐ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblekání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy
se zapojí do jednoduchých rozhovorů ☐ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ☐ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblekání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	Občanská výchova Zeměpis

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák ☐ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům ☐ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům ☐ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Informatika

5. 2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

5.2.1. MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmětová návaznost

Učivo 1. stupně přiměřeně navazuje na matematické dovednosti dětí získané v předškolním vzdělávání i v praktickém životě.

Předmět Matematika na 2. stupni základní školy navazuje na Matematiku na 1. stupni. Je úzce spjat s ostatními předměty - Fyzika, Zeměpis, Chemie, Přírodopis.

Obsah vzdělávacího předmětu

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, schopnost logického úsudku. Přispívá k vytváření vlastností, jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost. Na druhém stupni matematika rozvíjí i abstraktní myšlení žáků, podporuje samostatnost, schopnost obhájit svůj názor, hledat jiná řešení úloh, spolupracovat při řešení problémů. Matematika zahrnuje téma:

- číslo a početní operace

- číslo a proměnná
- závislosti, vztahy a práce s daty
- geometrie v rovině a prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a problémy

Výchovné a vzdělávací strategie

V matematickém vzdělávání přispějeme k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků, klademe důraz na samostatné rozhodování a využití získaných znalostí a zkušeností.

Vyučováním matematiky na 1. stupni chceme dosáhnout toho, aby se žáci naučili

- zápis čísla v desítkové soustavě
- číselnou osu
- násobilku
- vlastnosti operací s přirozenými čísly
- písemné algoritmy početních operací
- pracovat s diagramy, grafy, tabulkami
- orientovat se v rovině a prostoru
- řešit slovní úlohy.

Na 2. stupni se k dovednostem přidávají:

- operace s desetinnými čísly a zlomky (paměťově a písemně)
- práce s kalkulátorem při složitějších výpočtech
- schopnost řešit praktické úlohy i s použitím procentových výpočtů
- provádět odhad výsledků a vhodná zaokrouhlení
- používat s porozuměním proměnnou, řešit jednoduché rovnice
- užívat rovnice při řešení úloh
- užívat soustavu souřadnic
- počítat obvody a obsahy obrazců, povrchy a objemy těles
- používat shodnosti a podobnosti mezi obrazci
- vyvozovat logické závěry, dokazovat jednoduchá tvrzení

Organizace výuky

1) Časové vymezení

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
hodinová dotace	4	4+1	4+1	4+1	4+1	4	4	4	4

Na prvním stupni 20 hodin + 4 disponibilní hodiny, na druhém stupni 16 hodin.

2) Dělení na skupiny

Nepředpokládá se.

3) Formy výuky

Výuka v kmenové třídě.
Počítačová učebna.
Učebna s interaktivní tabulí.

4) Exkurze

Nejsou plánovány.

5) Laboratorní práce

Nejsou plánovány.

6) Závazné práce a účast v soutěžích

Na prvním i druhém stupni se zapojíme do soutěže Matematický klokan, u talentovaných žáků budeme podporovat zapojení do Matematické olympiády a Pythagoriády.

Metody práce, pracovní postupy

Budeme volit takové metody, které budou u žáků vzbuzovat zájem o matematiku, budeme zdůrazňovat význam matematiky pro praktický život.

Při práci na 1. stupni využijeme pracovní sešity pro příslušný ročník.

Na 2. stupni budeme využívat také kalkulátory, matematické tabulky, počítače.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou klasifikováni podle Klasifikačního řádu ZŠ Havířov – Šumbark, Pujmanové 17.

V průběhu roku na 1. stupni jsou plánovány 4 hodinové čtvrtletní kontrolní práce ve 4. a 5. ročníku. Jiné ověřovací práce nepřesáhnou 20 minut.

Na 2. stupni proběhne 5 hodinových prací v každém ročníku, 1 opakovací v průběhu září a 4 čtvrtletní. Další krátké písemné práce či testy nepřesáhnou 20 minut.

Realizace průřezových témat

Na prvním ani druhém stupni nejsou do předmětu matematika zařazena průřezová téma.

Kompetence 1. stupeň

Kompetence k učení - učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev, rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci.

Učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků; srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit; stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu; vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence k řešení problémů - učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrole, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správností výsledků.

Učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků; klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti; vede žáky k plánování úkolů a postupů; zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci; umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou. Učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení; dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní - žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.

Učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů; vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky; vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální - žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomocí, učí se pracovat v týmu.

Učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch; podněcuje žáky k argumentaci; hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanská - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se vnímat složitosti světa.

Učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní - žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě, učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech. Pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály.

Učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek. Vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů.

Kompetence 2. stupeň

Kompetence k učení

Žák:

- osvojuje si matematické vzorce a algoritmy
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- rozvíjí paměť numerickými výpočty
- rozvíjí logické myšlení prostřednictvím řešení matematických problémů
- zdokonaluje svůj grafický projev

- vyvozuje závěry ze získaných výsledků

Učitel:

- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k řešení a závěrům
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- srozumitelně žákům vysvětluje, co se mají naučit, co od nich očekává

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- provádí rozbor problémů a plán řešení, volí správnost postupu
- rozlišuje matematický model a reálnou situaci, umí modely vhodně použít
- rozvíjí logické myšlení prostřednictvím řešení matematických problémů
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- uvědomuje si, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Učitel:

- vede žáky k ověřování výsledků
- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k hledání různých cest k vyřešení úkolu

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje své myšlenky, vyjadřuje se přesně, stručně a logicky
- vyjadřuje pomocí matematického jazyka, včetně symboliky
- naslouchá druhým, respektuje jejich názor

Učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- naslouchá žákům, podle potřeby poradí, pomůže

Kompetence sociální a personální

Žák:

- poskytne radu spolužákům nebo o ni požádá
- pracuje v týmu, řeší problémy s ostatními
- učí se věcně argumentovat
- podílí se na vytváření pravidel při práci v týmu
- rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- podněcuje žáky k argumentaci
- hodnotí žáky tak, aby vnímali vlastní pokrok

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje názory ostatních
- učí se hodnotit svoji práci i práci ostatních

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji práci i práci spolužáků

Kompetence pracovní

Žák:

- účinně používá pomůcky, dodržuje vymezená pravidla

Učitel:

- vede žáky k efektivnímu organizování vlastní práce
- vede žáky k ověřování výsledků

1. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků užívá lineární usporádání; zobrazí číslo na číselné ose provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech řeší a tvorí úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	obor přirozených čísel zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa – čísla do 20 vlastnosti početních operací přirozenými čísly písemné algoritmy početních operací	VV- obrázky stejného druhu (znázornění počtu prvků) PČ – modelování slovních úloh, vystřihování Prvouka – příklady z praktického života

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
orientuje se v čase, převádí	orientuje se v čase	Prvouka – režim dne,

jednotky času popisuje jednoduché závislosti z praktického života	doplňuje tabulky	časové rozvržení

GEOMETRIE V ROVINĚ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary; nachází v realitě jejich reprezentaci	základní útvary v rovině - čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh	PČ – modelování VV – kresba geometrických tvarů

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
učí se řešit situace z běžného života	slovní úlohy číselné a obrázkové řady	ČJ – čtení podle sloupců, řad PČ - záložka

2. ROČNÍK - DOTACE: 4 + 1, POVINNÝ

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje, porovnává přirozená čísla na číselné ose provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	obor přirozených čísel do 100 zápis čísla v desítkové soustavě číselná osa násobilka do 5	VV – výroba papírových mincí, zápis čísla v desítkové soustavě bankovek, znázorňování PČ – modelování Prvouka – nakupování

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
orientuje se v čase, převádí	tabulky - doplňování	Prvouka – určování času

jednotky času doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel popisuje jednoduché závislosti z praktického život	závislosti a jejich vlastnosti	na hodinách, režim dne TV – využívání času ke cvičení

GEOMETRIE V ROVINĚ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary; nachází v realitě jejich reprezentaci porovnává velikosti útvarů	základní rovinné útvary základní prostorové útvary	VV – prostorová představivost PČ - modelování

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	slovní úlohy číselné a obrázkové řady	ČJ – slovní zásoba

3. ROČNÍK - DOTACE: 5, POVINNÝ

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla na číselné ose provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy	obor přirozených čísel do 100 zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa násobilka	Prvouka – měření ČJ – vytváření reálných situací

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
orientuje se v čase, převádí jednotky času popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, schémata, číselné řady	závislosti a jejich vlastnosti tabulky - doplňování	Prvouka – využití volného času

GEOMETRIE V ROVINĚ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec délka úsečky; jednotky délky a jejich převody	

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
řeší jednoduché slovní úlohy a problémy učí se řešit situace z běžného života	slovní úlohy číselné a obrázkové řady magické čtverce	VV – dopravní situace, křížovatka

4. ROČNÍK - DOTACE: 4 + 1, POVINNÝ

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru	obor přirozených čísel zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa násobilka vlastnosti početních operací s přirozenými čísly písemné algoritmy početních	

přirozených čísel modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	operací ➤ <i>přirozená čísla, celá čísla, zlomky</i>	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řady	VL – cestujeme po ČR

GEOMETRIE V ROVINĚ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce sestrojí rovnoběžky a kolmice rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec délka úsečky; jednotky délky a jejich převody vzájemná poloha dvou přímk v rovině	PČ – práce s papírem, špejle

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	slovní úlohy číselné a obrázkové řady	ČJ – čtení bez chyb a s porozuměním

5. ROČNÍK - DOTACE: 5, POVINNÝ

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby

využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel zaokrouhuje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší a tvorí úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	obor přirozených čísel zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa násobilka vlastnosti početních operací s přirozenými čísly písemné algoritmy početních operací ➤ <i>přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky</i> ➤ <i>zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)</i> ➤ <i>násobilka</i>	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní rády	PŘ – počasí, životní prostředí VL – cestujeme po Evropě

GEOMETRIE V ROVINĚ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran sestrojí rovnoběžky a kolmice určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec délka úsečky; jednotky délky a jejich převody obvod a obsah obrazce vzájemná poloha dvou	

rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	přímek v rovině osově souměrné útvary	

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	slovní úlohy číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost	VL, PŘ – ekologie, ochrana životního prostředí

6. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
provádí početní operace s desetinnými čísly zaokrouhuje a provádí odhady s danou přesností modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel užívá různé způsoby vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, desetinným číslem)	desetinná čísla, desetinné zlomky rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě dělitelnost přirozených čísel	F – převody jednotek, výpočty hustoty Čj – čtení s porozuměním

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
využívá vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku charakterizuje a třídí základní rovinné útvary určuje velikost úhlu	rovinné útvary konstrukční úlohy metrické vlastnosti v rovině shodnost	Pč – technický výkres

měřením a výpočtem odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů načrtne a sestrojí rovinné útvary užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků, načrtne a sestrojí síť základních těles	prostorové útvary - kvádr, krychle	

7. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností užívá různé způsoby vyjádření vztahu celek - část(přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů řeší aplikační úlohy na procenta	celá čísla desetinná čísla zlomky poměr - měřítko trojčlenka procenta	F – vztahy mezi veličinami, zápis vzorců zlomkem Z – měřítko mapy Čj – čtení textu s porozuměním

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	přímá úměrnost, nepřímá úměrnost	F – řešení úloh pomocí přímé a nepřímé úměrnosti

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
načrtne a sestrojí rovinné	rovinné útvary	Pč – technický výkres

útvary charakterizuje a třídí základní rovinné útvary využívá vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku odhaduje a vypočítá obsah, obvod základních rovinných útvarů využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení konstrukčních úloh užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti odhaduje a vypočítá objem a povrch těles načrtne a sestrojí síť základních těles	metrické vlastnosti v rovině konstrukční úlohy prostorové útvary kolmý hranol

8. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
provádí početní operace v oboru celých a racionalních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu zaokrouhluje a provádí odhadы s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	mocniny a odmocniny - druhá mocnina a odmocnina Pythagorova věta výrazy	

matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionalních čísel	rovnice - lineární rovnice	Ch – řešení úloh pomocí rovnic F – vyjádření neznámé ze vzorce Čj – čtení textu s porozuměním

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data porovnává soubory dat	závislosti a data pravoúhlá soustava souřadnic	Inf - tvorba statistických tabulek, hledání a zpracování informací ,

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
načrtne a sestrojí rovinné útvary využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k řešení konstrukčních úloh určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti odhaduje a vypočítá objem a povrch těles načrtne a sestrojí síť základních těles	rovinné útvary- čtyřúhelník (líchoběžník, rovnoběžník) konstrukční úlohy - množiny všech bodů dané vlastnosti, Thaletova kružnice metrické vlastnosti v rovině Pythagorova věta prostorové útvary - kvádr, krychle, rotační válec, kolmý hranol	Pč – technický výkres F – převody jednotek, objem

9. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	mocniny a odmocniny výrazy - číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými mnohočleny rovnice - lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými slovní úlohy	Čj – čtení textu s porozuměním

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data porovnává soubory dat vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	závislosti a data, diagramy, grafy, tabulky aritmetický průměr funkce - pravoúhlá soustava souřadnic přímá úměrnost, nepřímá úměrnost lineární funkce	Inf - tvorba statistických tabulek, hledání a zpracování informací

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
načrtne a sestrojí rovinné útvary využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru, k řešení polohových a	rovinné útvary prostorové útvary - kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol	Pč – technický výkres

nepoložových konstrukčních úloh užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků odhaduje a vypočítá objem a povrch těles načrtne a sestrojí síť základních těles načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	konstrukční úlohy - množiny všech bodů dané vlastnosti, Thaletova kružnice	

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	číselné a logické řady analogie geometrické úlohy	

5. 3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

5.3.1. INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Informatika umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Předmětová návaznost

Předmět Informatika se vyučuje na 1. stupni a na 2. stupni pak navazuje na získané znalosti a vědomosti žáků, které rozšiřuje výrazným způsobem.

Obsah vzdělávacího předmětu

Informatika je zaměřena na zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií. Umožňuje žákům využít poznatky při dalším studiu, pro uplatnění na trhu práce i k rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v Informatice směřuje žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software

- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Organizace výuky

1) Časové vymezení

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
hodinová dotace	0	0	0	0	1	1	0+1	0+1	0

2) Dělení na skupiny

Dělení do skupin nebude probíhat.

3) Formy výuky

Výuka se bude uskutečňovat v učebně informatiky, případně v příslušné kmenové třídě.

4) Exkurze

Nebudou realizovány žádné exkurze.

5) Laboratorní práce

Nebudou realizovány žádné laboratorní práce.

6) Závazné práce a účast na soutěžích

Žáci každého ročníku zpracují samostatné práce na určená téma, na základě kterých budou hodnoceni.

Metody práce, pracovní postupy

Žáci se naučí pracovat se základními pojmy, programy, seznámí se s internetovými vyhledávači. Pracují individuálně i v týmu, prezentují své práce, obhajují je a diskutují o nich. Učitel posuzuje daný úkol z hlediska správnosti i estetiky, zda žák použil dostatek zdrojů, jak si práci správným způsobem uložil, zda neobsahuje formální chyby.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou klasifikováni podle Klasifikačního řádu ZŠ Havířov – Šumbark, Pujmanové 17.

Kompetence

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává úkoly a vede žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- vede žáky k práci v týmu

Žák:

- osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky
- porovnává a hodnotí své výsledky práce s ostatními
- učí se pracovat s různými prostředky výpočetní techniky
- vyhledává a třídí informace

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- žáci jsou vedeni nejen k řešení úkolů, ale také k jeho praktickému provedení

Žák:

- samostatně řeší problémy
- vyhledává informace k řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky zasílat úkoly prostřednictvím elektronické pošty

Žák:

- využívá informační a komunikační prostředky pro komunikaci s okolím

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- učí žáky pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci
- vede žáky k hodnocení svých prací i práci ostatních

Žák:

- pracuje ve skupině a je jejím platným členem
- přináší do společné práce své nápady
- učí se hodnotit svoji práci i práci ostatních

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, které poskytuje internet
- seznamuje žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla)

Žák:

- respektuje práci druhých a váží si hodnot

Kompetence pracovní

Učitel:

- seznamuje žáky s bezpečnostními a hygienickými pravidly pro práci s výpočetní technikou

Žák:

- používá správné návyky při práci s výpočetní technikou
- respektuje pravidla bezpečné práce na PC a v počítačové učebně
- využívá bezpečně základní funkce počítače a jeho periferie
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

5. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení operační systémy a jejich základní funkce seznamení s formáty souborů (doc, gif) multimediální využití počítače jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – samostatné získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech Čj – slovní zásoba diakritika,

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích komunikuje pomocí internetu	společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) základní způsoby komunikace (e-mail, telefonování) metody a nástroje vyhledávání informací formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	Čj – sloh

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	základní funkce textového a grafického editoru	MV – vnímání autora mediálních sdělení - využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací

6. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	vývojové trendy informačních technologií hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování, internet	MKV – multikulturalita - komunikace s lidmi z různých kultur

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
ovládá práci s textovými a	základní funkce textového a grafického editoru	Čj – zpracování textu,

grafickými editory, využívá vhodných aplikací uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví používá informace z různých informačních zdrojů zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě	ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	

7. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 1, POVINNÝ

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	vývojové trendy informačních technologií hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování internet	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí - získávání aktuálních informací o stavu životního prostředí, nežádoucí vlivy, péče o životní prostředí, regionální průmysl

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
ovládá práci s textovými a grafickými editory a využívá vhodných aplikací uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a	počítačová grafika, rastrové a vektorové programy tabulkový editor, vytváření tabulek ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	

obrazem, pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji, zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě		

8. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 1, POVINNÝ

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	vývojové trendy informačních technologií hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování, internet	

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
ovládá práci s textovými a grafickými editory i s tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem, pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví, používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje	tabulkový editor, vytváření tabulek porovnávání dat, jednoduché vzorce ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	MDV – stavba a tvorba mediálního sdělení

jednoduché vztahy mezi údaji, zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě		

5. 4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávacího oboru

Oborová návaznost

Vzdělávací obsah vyučovací oblasti Člověk a jeho svět vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a je jedinou oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Svým obsahem připravuje cestu k probírání obsahově blízkého učiva na 2. stupni základní školy v oborech Výchova k občanství, dalším předmětům, kterými jsou např. Dějepis, Zeměpis, Přírodopis.

Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a **chránit je**. Na základě poznání sebe a, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům; (**včetně situací ohrožení**), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Důraz je kladen, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (**např. v dopravní výchově**). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

Obsah vzdělávacího oboru

Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směruje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet různé varianty vyučovacích předmětů.

Tematické okruhy:

1. Místo, kde žijeme – na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí se žáci učí chápát organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. V této oblasti je kloden důraz na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků(např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.
2. Lidé kolem nás – žáci si postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Seznamují se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale také s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět. Celý tematický okruh tak směřuje k poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.
3. Lidé a čas – žáci se učí orientovat v dějích a v čase, poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, aby mohli společně navštěvovat muzea, památky a veřejné knihovny.
4. Rozmanitost přírody – žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život, poznávají velkou rozmanitost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit.
5. Člověk a jeho zdraví – žáci poznávají sami sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické i fyziologické potřeby a funkce. Poznávají zdraví jako stav bio-psychosociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti a získávají základní poučení o zdraví a nemocích, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a **a vzájemnou pomoc** v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.
Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vzdělávání v této vzdělávací oblasti vycházíme z daných tematických okruhů a směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Vedeme žáka k:

- vnímání lidí a jejich vztahů, k pozorování a přemýšlení o nich, k porozumění současnemu způsobu života a k vytváření názorů na soudobý svět
- pozorování a pojmenování věcí, jevů, dějů a souvislostí mezi nimi
- rozšiřování slovní zásoby, samostatnému vystupování a zdokonalování vlastního názoru, projevu a výtvaru
- vytváření kladného vztahu k přírodě a k přemýšlení o možnostech ochrany přírody a vlastního přispění k této ochraně
- poznávání historie a k orientaci v blízkém i vzdálenějším prostředí

upevňování zásad správného životního stylu a k účelnému a rozhodnému jednání v případě ohrožení zdraví nebo majetku

- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Organizace výuky

Oblast Člověk a jeho svět jsme rozčlenili do předmětů:

Prvouka	–	výuka probíhá v 1. – 3. ročníku
Přírodověda	–	výuka probíhá ve 4. a 5. ročníku
Vlastivěda	–	výuka probíhá ve 4. a 5. ročníku

1) Časové vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Prvouka	2	2	3	0	0	7
Vlastivěda	0	0	0	2	2	4
Přírodověda	0	0	0	2	2	4

2) Dělení na skupiny

Nepředpokládá se.

3) Formy výuky

Vyučování bude probíhat v kmenových třídách, v počítačové učebně, na dopravním hřišti a v průběhu přírodovědných vycházek.

4) Exkurze

Do výuky budou vkládány exkurze – v každém ročníku závazně jedna. Náměty exkurzí nejsou závazné, pouze doporučené:

- návštěva Požární zbrojnice
- Den s Policií ČR
- návštěva městské knihovny
- návštěva muzea (Kotulova dřevěnka, Musaion, Archeopark Chotěbuz, Planetárium Ostrava, Hornické muzeum v Petřvaldě, Park Line Petřvald)

5) Laboratorní práce

Nejsou plánovány.

6) Závazné práce, účast v soutěžích

Závazné žákovské práce nejsou plánovány. Žáci budou přihlašováni do soutěží, pokud budou vypsány. Vyučující budou dbát na mezipředmětové vztahy a doporučí žákům účast ve výtvarných soutěžích, v soutěžích zaměřených na region, dopravní a zdravotní výchovu.

Metody práce, pracovní postupy

Ve vyučování budou používány vhodné metody a další pracovní postupy:

- práce s pracovními sešity
- práce s encyklopediemi
- samostatná práce
- domácí práce žáků
- praktické činnosti žáků

Hodnocení, klasifikace

Žáci budou klasifikováni v souladu s Klasifikačním řádem ZŠ M. Pujmanové 17/1151, Havířov – Šumbark hodnocení klasifikačními stupni /známkou/.

Žádné kontrolní práce nejsou plánovány, ověřovací práce či testy nepřesáhnou 20 minut.

5.4.1. PRVOUKA

Tento předmět vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Směřuje k dovednostem pro praktický život.

Kompetence

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímá a v čem by v budoucnu mohli uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování
- orientace ve světě informací
- učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
- učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech
- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupině.
- efektivně spolupracují na řešení problémů
- učí se respektovat názory druhých
- přispívají k diskusi
- učitel vede děti k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské

- učitel utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje

1. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
zná místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování	Čj - sloh

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	orientace v čase a časový řád - určování času, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období	Vv – roční období

ROZMANITOST PŘÍRODY

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	den a noc, roční období ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana životního prostředí, likvidace odpadů	Vv – příroda a její znaky Pč – práce s přírodninami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné	pěče o zdraví, zdravá výživa - denní režim, pitný režim, pohybový režim,	Tv – pohybový režim Vv – dopravní

zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.)	výchova

2. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	Vv – domov, škola

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	Čj - sloh

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí	orientace v čase a časový řád – orientace v čase podle hodin, kalendářní a školní rok, denní režim, roční období, měsíce, minulost, současnost a budoucnost	1. OSV – rozvoj schopností poznávání Vv – roční období Pč – výroba hodin

ROZMANITOST PŘÍRODY

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztrídí některé přírodniny podle nápadných	Vesmír a Země - den a noc, roční období rostliny, živočichové - znaky života, výživa Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, likvidace odpadů.	Vv – rostliny, živočichové Hv – písň o zvířatech, o zimě, o jaru Pč – práce s přírodninami

určujících znaků provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Proměny přírody na podzim, v zimě, na jaře, v létě.	

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech je ostrážitý v komunikaci s neznámými jedinci	lidské tělo, hygiena péče o zdraví, zdravá výživa - denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek osobní bezpečí - bezpečné chování, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce	Tv – pohybový režim

3. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště	domov – místo, kde žijeme, škola - prostředí školy, činnosti ve	Hv – lidové písň Čj

a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí začlení svou obec (město) do příslušného kraje pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace naše obec - okolní krajina (místní oblast, region) - životní prostředí, světové strany Země, v níž žijeme, naše vlast	

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy kultura - kulturní instituce	Čj – sloh Vv - rodina

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti pojmenuje významné kulturní či historické památky, významné události regionu, uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o	orientace v čase a časový řád - určování času, orientace v kalendáři, denní režim, roční období lidská činnost a tvořivost, práce a volný čas, lidé a výrobky	M – čas jako veličina Vv – zvyky, tradice Pč – lidé a výrobky

lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí		

ROZMANITOST PŘÍRODY

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
pozoruje a popíše viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztrží některé přírodniny podle nápadných určujících znaků provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů	Neživá příroda - látky a jejich vlastnosti trídění látek, změny látek a skupenství, měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, proudění vzduchu nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam Slunce a Země Živá příroda - rostliny, houby, živočichové - znaky života, výživa životní podmínky - význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí Rozmanitost přírody a její ochrana - ohleduplné chování k přírodě, odpovědnost lidí, likvidace odpadů	5. EV – základní podmínky života M – měření veličin, základní jednotky Pč – práce s přírodninami Čj – literatura s přírodní tematikou

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
uplatňuje základní hygienické a preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; získává vztah ke zdraví dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných je ostražitý v komunikaci s neznámými jedinci uplatňuje základní pravidla účastníků	lidské tělo - životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, vývoj jedince partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy - rodina a partnerství péče o zdraví, zdravá výživa - denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy, první pomoc návykové látky a zdraví - odmítání osobní bezpečí - bezpečné chování, dopravní výchova, role chodce	Tv – pohybový režim Čj - sloh

silničního provozu reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		

5.4.2. VLASTIVĚDA

Tento předmět vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Směruje k dovednostem pro praktický život.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

- učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi a apod.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- učitel vytváří přiležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových

- materiálů a jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kriterií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

4. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam, zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a	domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy obec (město), místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajину a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly	Přírodověda Český jazyk

jejich význam, rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map	armáda ČR mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah grafika, vysvětlivky	

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy poukáže v nejbližším prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí	vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky základní globální problémy - významné sociální problémy, nesnášenlivost mezi lidmi	

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti zdůvodní základní význam chráněných	orientace v čase a časový řád -určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet regionální památky, péče o památky báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj současnost a minulost v našem životě, státní svátky a významné dny	Matematika Český jazyk

částí přírody, kulturních památek rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů		

ROZMANITOST PŘÍRODY

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
objevuje a zjišťuje propojenosť prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy <i>→ rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi</i>	

5. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby

určí světové strany v přírodě i podle mapy, řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest	Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky	3.VMEGS – Evropa nás zajímá

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva	soužití lidí - – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“ chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamací, soukromého vlastnictví, duševních hodnot kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura základní globální problémy - významné sociální problémy, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí	Přírodověda

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové

		vazby
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy, využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulost, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, kulturních památek rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	orientace v čase a časový řád - dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace současnost a minulost v našem životě – státní svátky a významné dny regionální památky - lidé a obory zkoumající minulost	Matematika Český jazyk

5.4.3. PŘÍRODOVĚDA

Tento předmět vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Směřuje k dovednostem pro praktický život.

Kompetence

Kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se

vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

4. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ROZMANITOST PŘÍRODY

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
objevuje a zjišťuje propojenosť prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika	látky a jejich vlastnosti - porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek neristy a horniny, půda - vznik půdy a její význam, zvětrávání, hospodářsky významné horniny a neristy rostliny, houby, živočichové - životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	1.OSV – Sebepoznání a sebepojetí Matematika Český jazyk

vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	- odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy → <i>rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi</i>	

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	pěče o zdraví, zdravá výživa - denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava	Český jazyk TV

5. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
vyjadří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky	Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie	Český jazyk Vlastivěda

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	orientace v čase a časový řád – generace, režim dne, roční období současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života	Vlastivěda Vv

ROZMANITOST PŘÍRODY

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí porovnává na základě pozorování základní projevy života na organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i	vzduch - výskyt, vlastnosti, složení vzduchu, význam pro život nerosty a horniny, půda - hospodářsky významné horniny a nerosty, vznik půdy a její význam Vesmír a Země - sluneční soustava, den a noc, roční období rostliny, houby, živočichové - životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi a jejich význam, podnebí a počasí ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy	Vlastivěda Český jazyk

zdraví člověka podporovat nebo poškozovat		

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista předvede v modelových situacích osвоjené jednoduché způsoby odmítání návykových látek uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou rozpozná život ohrožující zranění;	lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince péče o zdraví - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních osobní, intimní a duševní hygiena → <i>partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality</i> návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný	Cesky jazyk Vv Tv-Dopravní výchova

ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	

5. 5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

- Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, **včetně kolektivní obrany**. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. **Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.**

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny

většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

-
-
- Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství,
utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a
vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či
odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
utváření pozitivního hodnotového systému opředeného o historickou zkušenosť
rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru
a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti
i minulosti
vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty
společenského a společenskovědního charakteru
rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických,
právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a
posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších
souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či
jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných,
rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, **NATO** a ve světě, k rozvíjení zájmu o
veřejné záležitosti
utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického
sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých
lidí

orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.5.1. DĚJEPIS

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Předmět dějepis je vyučován 2 hodiny týdně v 6. až 9. ročníku.

Připravuje žáky pro život v demokratické společnosti, rozvíjí vědomí sounáležitosti s evropským společenstvím a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, **včetně kolektivní obrany**.

Přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování historické paměti, vede žáky k poznávání dějů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti.

Oborová návaznost

Učitelé 2. stupně navazují na znalosti a dovednosti, které žáci získali na 1. stupni, zejména ve vlastivědě.

Obsah vzdělávacího oboru

Vzdělávací obsah dějepisu je vymezen RVP pro základní vzdělávání, dále rozpracovaným podle podmínek školy tak, aby splnil očekávané výstupy a s nimi související průřezová téma.

Výchovná a vzdělávací strategie

Vzdělávání v předmětu směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů

- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Organizace výuky

1) Časové vymezení

ročník	6.	7.	8.	9.
hodinová dotace	2	2	2	2

2) Dělení na skupiny

Nepředpokládá se.

3) Formy výuky

- kmenová třída
- počítačová učebna
- místnosti s interaktivní tabulí
- výuka v přírodním prostředí
- součástí výuky bude i příprava projektu

4) Exkurze

Nejsou závazné, záleží na potřebě učitele.

5) Laboratorní práce

Nebudou konány.

6) Soutěže

Dějepisná olympiáda, permoníček.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou klasifikováni v souladu s klasifikačním řádem.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace
- operuje s obecně užívanými termíny
- samostatně pracuje
- vyvozuje závěry
- učí se efektivně

Učitel:

- vede žáka k efektivnímu učení a samostatné práci
- učí žáka vyhledávat a třídit informace

Kompetence k řešení problémů**Žák:**

- vnímá problémové situace
- rozpozná problém, využívá vlastní úsudek
- objevuje různé varianty řešení
- kriticky myslí
- uvědomuje si odpovědnost za svá rozhodnutí

Učitel:

- vede žáka ke kritickému myšlení
- předkládá různé varianty řešení

Kompetence komunikativní**Žák:**

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory
- vyjadřuje se výstižně
- rozumí různým typům textů
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie

Učitel:

- učí žáka správně se vyjadřovat, formulovat myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální**Žák:**

- spolupracuje ve skupině
- přispívá k diskusi v malé skupině
- respektuje různá hlediska
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými

Učitel:

- vede žáky k práci ve skupině
- seznamuje žáka s pravidly diskuse

Kompetence občanské**Žák:**

- respektuje přesvědčení druhých

- chápe základní společenské normy a zákony
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a historické dědictví

Učitel:

- seznamuje s normami a zákony
- osvětluje tradice
- seznamuje s kulturním a historickým dědictvím

Kompetence pracovní

Žák:

- dodržuje pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá získané znalosti a dovednosti ke svému rozvoji
- využívá znalosti a zkušenosti pro svou přípravu na budoucnost
- adaptuje se na nové pracovní podmínky

Učitel:

- seznamuje s pravidly
- podporuje rozvoj žáka
- učí žáka adaptovat se

6. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
uveďe konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků uveďe příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	význam zkoumání dějin, získávání informací, prameny	Z, M, Čj

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby

charakterizuje život v pravěku, vznik zemědělství a řemesel	člověk a lidská společnost v pravěku	Multikulturní výchova Etnický původ Pč

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
uveďe nejvýznamnější typy památek demonstruje přínos antiky porovná formy vlády a vysvětlí podstatu antické demokracie	nejstarší starověké civilizace antické Řecko a Řím střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	Výchova demokratického občana: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Vv, Čj, Ov

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
popíše vznik středověkých států a přínos christianizace porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka uvede příklady kultury románské, gotické, renesanční, barokní	nový etnický obraz Evropy utváření evropských států islám a islámské státy křesťanství, křížové výpravy struktura a kultura středověké společnosti renesance, humanismus, husitství, reformace	Vv, Ov, Čj

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka	zámořské objevy a jejich důsledky český stát a velmoci v 15. – 17. století baroko a osvícenství	Z, F, OV

vymezí význam husitské tradice popíše průběh a důsledky zámořských objevů objasní příčiny a důsledky třicetileté války konkretizuje na příkladech absolutismus, konstituční monarchii a parlamentarismus		

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
vysvětlí podstatné změny u nás i v cizích zemích, které charakterizují modernizaci společnosti chápe souvislosti mezi francouzskou revolucí a rozbitím starých struktur osvětlí utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími charakterizuje evropské revoluce a snahy o emancipaci demonstruje základní politické proudy chápe nerovnoměrnost evropského vývoje, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a význam kolonií	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva kulturní rozrůzněnost doby konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	Z, Ov, F

MODERNÍ DOBA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
chápe nerovnoměrnost evropského vývoje, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a význam kolonií demonstruje zneužití techniky ve válkách	první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	Z, Ov, F, Ch

9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MODERNÍ DOBA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionálismu na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských	nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy - komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro Československo a svět druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války	Osobnostní a sociální výchova: Mezilidské vztahy Z, F, CH, Ov

práv zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí		

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uveďe příklady střetávání obou bloků vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce posoudí postavení rozvojových zemí prokáže základní orientaci v problémech současného světa	studená válka, rozdelení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) vývoj Československa a od roku 1945 do r. 1989, vznik České republiky rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět problémy současnosti věda technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava	Ov, Z, F, Tv

5.5.2. OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento vzdělávací předmět je zaveden do výuky 2. stupně, je vyučován ve všech jeho ročnících.

Oborová návaznost

Obsah vzdělávacího oboru Výchova k občanství navazuje na kapitoly vzdělávacího oboru 1. stupně - Člověk a jeho svět, a to zejména kapitoly - Lidé kolem nás, Lidé a čas a Místo, kde žijeme.

Obsah vzdělávacího předmětu

Vzdělávací předmět Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mrvavní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Obsah učiva je rozdělen do kapitol

Člověk v společnosti
Člověk jako jedinec
Stát a hospodářství
Stát a právo
Mezinárodní vztahy, globální svět

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučující využije metody práce, které povedou k dosažení požadovaných kompetencí. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opředeného o historickou zkušenosť
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru

- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Organizace výuky

1) Časové vymezení

ročník	6.	7.	8.	9.
hodinová dotace	1	1	1	1

2) Dělení na skupiny

Nepředpokládá se.

3) Formy výuky

Výuka probíhá v kmenové třídě nebo počítačové učebně, je možnost využití multifunkční tabule v odborných učebnách.

V hodinách se využívá forma prezentace DVD, projekty, besedy, komunitní kruhy, dotazníky.

4) Exkurze

Žáci se zúčastní exkurzí do památníku v Životicích, Osvětimi, Opavě.

5) Laboratorní práce

Nepředpokládá se.

6) Závazné práce a účast v soutěžích

Žáci vypracují ročně jeden referát a jednu projektovou práci, žáci 9. ročníku jednu seminární práci. Žáci prezentují Projekt Občan v Praze na celostátním slyšení v Senátu ČR.

Metody práce, pracovní postupy

K dosažení všech kompetencí v předmětu Občanská výchova se ve vyučovacích hodinách využívá skupinové vyučování, řízená diskuse, výklad, reprodukce textu, samostatná práce., práce s tiskem, projektová práce.

Hodnocení, klasifikace

Žáci budou klasifikováni podle Klasifikačního řádu ZŠ Havířov – Šumbark, Pujmanové 17. Jsou hodnoceny samostatné práce, referáty, projekty a seminární práce.
Žáci 6. - 8. ročníku vypracují 1 projekt, 1 referát dle výběru a 2 samostatné práce.
Žáci 9. ročníku navíc 1 seminární práci dle výběru ze zadaných témat.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace, propojuje získané poznatky do širších celků, nalézá souvislosti
- získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozuje z nich závěry
- samostatně pracuje

Učitel:

- vede žáka k samostatné práci
- učí ho vyhledávat a třídit informace a nalézat souvislosti
- vede ho k vyvozování závěrů

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- rozpozná problém, využívá vlastní úsudek
- vnímá problémové situace
- tvořivě přistupuje k řešení problému
- umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení
- umí kriticky myslit a je schopen hájit svá rozhodnutí

Učitel:

- vede žáka rozpoznání problému a jeho tvořivému řešení
- vede žáka ke kritickému myšlení
- učí žáka obhajobě svého rozhodnutí

Kompetence komunikativní**Žák:**

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory
- vyjadřuje se výstižně
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie

Učitel:

- vede žáka k výstižnému formulování a vyjadřování svých názorů
- vede žáka k využívání informační technologie

Kompetence sociální a personální**Žák:**

- umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchat a pomáhat
- upevňuje dobré mezilidské vztahy
- umí hodnotit svoji práci i práci ostatních
- přispívá k diskusi v malé skupině
- respektuje různá hlediska

Učitel:

- vede žáka ke spolupráci v týmu
- učí ho diskutovat a respektovat různá hlediska
- učí žáka hodnocení své práce i práce ostatních

Kompetence občanské**Žák:**

- zná legislativu a obecné morální zákony a dodržuje je
- chápe základní společenské normy a zákony
- upevňuje svou sebedůvěru
- respektuje názory ostatních
- formuje své volní a charakterové rysy
- respektuje přesvědčení druhých
- chápe základní společenské normy a zákony
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a historické dědictví

Učitel:

- vede žáka k získávání znalostí legislativy a zákonů
- formuje u žáka volní a charakterové rysy
- vede žáka k respektu a ochraně našich tradic

Kompetence pracovní

Žák:

- je veden k efektivitě při organizování vlastní práce
- dodržuje pravidla, plní povinnosti a závazky

Učitel:

- vede žáka k efektivitě při organizaci práce
- vede žáka k dodržování pravidel a plnění povinností

6. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

učivo	výstupy	průřezová téma a mezipředmětové vazby
zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujmá tolerantní postoje k menšinám posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci popíše vliv začlenění ČR do EU na	Život v čase Měření času Kalendář Čas svátků Rodina Podoby rodiny Zvyklosti rodiny Řešení konfliktů a komunikace v rodině Pravidla pomáhají žít spolu, lidská práva Nerespektování pravidel, šikana	Informatika

každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování uveďte některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popište výhody spolupráce mezi státy uveďte příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a záporny uveďte některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popište jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	Místo, kde žije naše obec, region, kraj - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku Žiji ve státě – vznik, symboly Národnost, státní občanství Žiji v Evropě EU OSN Žiji na Zemi – konzumní ekologický způsob života	

7. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ČLOVĚK A JEDINEC

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek rozpoznává projevy záporných charakterových	Dospívání Společenství lidí, společenské skupiny Komunikace, asertivita, agresivita Pravidla chování, právní normy, morální a společenská pravidla	Osobnostní a sociální výchova Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Český jazyk- literatura

vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujmí tolerantní postoje k menšinám posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně	ČR – demokratický stát Prezidenti Národnostní menšiny Vlastenectví Lidská práva, práva v dokumentech Historické tradice Kultura a umění, masmédia Kulturní bohatství Globální problémy Vlastnictví a majetek Peníze a jejich funkce, hospodaření s penězi Rozpočet, druhy rozpočtu ➤ <i>hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní</i> ➤ <i>banky a jejich</i>	Multikulturní výchova Kulturní diference

duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít uveďe a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu cen a její změny, na příkladu ukáže tvorbu cen jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz išuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	<i>služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků</i> ➤ <i>výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost</i> principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba cen, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání	

rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti		

8. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

STÁT A PRÁVO

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů, vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede	právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace právní řád České republiky - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů	Osobnostní a sociální výchova: Komunikace Dějepis- vznik státu, vznik ČR Výchova demokratického občana: Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci, dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestných činů rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady diskutuje o příčinách a	v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví právo v každodenním životě - význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady	Multikulturní výchova: Princip sociálního smíru a solidarity Mediální výchova: Fungování a vliv medií ve společnosti

důsledcích korupčního jednání		

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
Formuluje svůj názor na náboženství obecně Orientuje se v hlavních světových náboženstvích Objasní pojem náboženská tolerance Seznámí se s hlavními myšlenkami jednotlivých náboženství, jejich symboly a tradicemi Charakterizuje pojmy nová náboženská hnutí, extremismus, fanaticismus Pozná svoje zájmy, schopnosti a dovednosti Orientuje se v typech středních škol Seznámí se s pravidly potřebnými k přijímacímu pohovoru Ví, jak by měla vypadat pracovní smlouva Ví, kde najde ve svém městě úřad práce, informační a poradenské středisko pro volbu povolání	ČLOVĚK A NÁBOŽENSTVÍ Náboženství a náboženská tolerance Extremismus a fanaticismus MOJE BUDOUCNOST Volba povolání Volba střední školy Nástup do zaměstnání	Osobnostní a sociální výchova: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika Výchova demokratického občana: Formy participace občanů v politickém životě Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímají Objevujeme Evropu

Ví, v jaké formě se peníze vyskytují a jakým způsobem je možné platit Sestaví osobní i rodinný rozpočet Vysvětlí, jakou roli na trhu hraje nabídka, poptávka, cena i konkurence Seznámí se s vybranými peněžními produkty, definuje pojem úvěr a dokáže spočítat úrok Vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu, na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí Charakterizuje pojem NH Pojmenuje a objasní principy ekonomických systémů Vymenuje ukazatele	FINANČNÍ GRAMOTNOST Peníze Hospodaření domácnosti Trh výrobků a služeb Úspory, úvěry a úroky NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ Struktura NH Ukazatelé NH Hospodářská politika státu Státní rozpočet Daně	a svět Jsme Evropané Zeměpis-Evropa Globální problémy Přírodopis-Ekologie

NH , objasní pojmy hrubý národní produkt, nezaměstnanost, inflace Ví, kdo sestavuje státní rozpočet a čím je tvořen Vysvětlí pojem daň Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování uveďe některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích uveďe příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a záporu uveďe některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uveďe příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; EVROPSKÁ INTEGRACE- podstata, význam, výhody; EVROPSKÁ UNIE A ČR GLOBALIZACE- projevy, klady a záporu VÝZNAMNÉ GLOBÁLNÍ PROBLÉMY, včetně válek a terorismu, možnosti a způsoby jejich řešení Významné mezinárodní organizace (RE, NATO, OSN aj.) Evropská integrace - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR Mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) globalizace - projevy, klady a záporu; významné globální problémy, včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	

obci, regionu uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru		

5. 6. ČLOVĚK A PŘÍRODA

-
- Charakteristika vzdělávací oblasti
-

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav a člověka, **včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody**. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

- Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod
 poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
 potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, **které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku**, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
 způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
 posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů

zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejsířšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.6.1. FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmětová návaznost

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na oblast Člověk a jeho svět, která žákům 1. stupně přibližuje poznávání přírody a jejich zákonitostí. Vyučovací předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:chemie, zeměpis, přírodopis, s předměty matematika, informatika.

Obsah vzdělávacího předmětu

Fyzika umožňuje žákům porozumět přírodním faktům a zákonitostem, uvědomovat si jejich užitečnost, pochopit a správně využívat současné technologie, orientovat se v praktickém životě, rozvíjet logické myšlení, podporuje kritické myšlení a rozvoj alternativních názorů. Žáci si osvojují schopnosti objektivně pozorovat, experimentovat, měřit, vyslovovat a ověřovat hypotézy, vyvozovat závěry. Zkoumají přírodní procesy, souvislosti a vztahy mezi nimi, hledají a řeší praktické problémy za použití znalostí zákonitostí přírodních procesů.

Fyzika zahrnuje téma:

- látky a tělesa
- pohyby těles
- mechanické vlastnosti tekutin
- energie
- zvukové děje
- elektromagnetické a světelné děje
- vesmír

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v předmětu fyzika směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Vedeme žáky k:

- hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- rozvíjení a upevnování dovedností objektivně pozorovat, experimentovat a měřit
- vytváření a ověřování hypotéz
- zkoumaní přírodních procesů, souvislosti a vztahů mezi nimi, hledání odpovědí, vysvětlování jevů
- vytváření otevřeného a kritického myšlení, logického uvažování
- uvědomění si závislosti člověka na přírodních zdrojích, vlivu lidské činnosti na životní prostředí, orientujeme ho na efektivní využívání zdrojů energie, především obnovitelných zdrojů
- osvojení si základních pravidel bezpečnosti při fyzikálních měřeních a experimentování

Organizace výuky

1) Časové vymezení

ročník	6.	7.	8.	9.
hodinová dotace	1+1	2	2	1

2) Dělení na skupiny

Nepředpokládá se, pouze při laboratorních pracích bude třída dělena na skupiny při počtu žáků nad 24.

3) Formy výuky

výuka v učebně fyziky
počítačová učebna

4) Exkurze

Návštěva planetária v Ostravě, příp. seznámení s provozem elektrárny – pouze v případě dostatečného zájmu žáků.

5) Laboratorní práce

V 6. - 8. ročníku budou provedeny minimálně 4 laboratorní práce, v 9. ročníku minimálně 2 laboratorní práce.

6) Závazné práce a účast v soutěžích

Žáci budou vedeni k tomu, aby zpracovávali referáty k danému tématu, v osmém ročníku budou měsíčně zpracovávat krátké seminární práce (týkající se významných světových fyziků). Budeme podporovat zapojení nadaných žáků do fyzikálních soutěží, fyzikální a astronomické olympiády, Archimediády, Přírodovědného klokana.

Metody práce, pracovní postupy

V hodinách bude využívána:

- frontální výuka s demonstračními pokusy
- skupinová práce
- samostatné pozorování
- laboratorní práce
- hledání informací na internetu a jejich zpracovávání
- názorné ukázky na PC (výukové programy, internet, obrázky...)

Žáci budou vedeni k vyvozování závěrů z vlastního pozorování a experimentů, zvládnutí algoritmu při řešení jednoduchých fyzikálních úloh, k diskuzi a obhajování vlastního názoru.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou klasifikováni podle Klasifikačního řádu ZŠ Havířov – Šumbark, Pujmanové 17. Hodinové kontrolní práce nejsou plánovány, ověřovací práce a testy nepřesáhnou 25 minut. Součástí hodnocení jsou laboratorní a skupinové práce, ústní zkoušení, práce a aktivita v hodinách, referáty, zadané seminární práce, hledání informací na internetu a jejich vhodné zpracování.

Doplňující nadpředmětové vazby

Do nabídky povinně volitelných předmětů je v osmém ročníku zařazen předmět Fyzikální praktika.

Realizace průřezových témat

Předmětem prolínají průřezová témata: Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- porovnává získané výsledky, vyvozuje závěry
- používá s porozuměním fyzikální termíny, značky, symboly a jednotky
- pozoruje, měří a experimentuje

Učitel vede žáky:

- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- samostatně řeší problémy, ověřuje správnost řešení problémů prakticky
- aplikuje osvědčené postupy při řešení podobných problémů
- hodnotí výsledky své práce a uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů, volí vhodné způsoby řešení

Učitel:

- zadává úkoly tak, aby žáci využívali získané znalosti
- vede žáky k formulování problémů, hledání postupu jeho řešení

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje své myšlenky, vyjadřuje se výstižně a logicky
- naslouchá druhým, zapojuje se do diskuse, obhajuje svůj názor
- pracuje v týmu, řeší problém s ostatními, respektuje jejich názor

Učitel:

- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- naslouchá žákům, podle potřeby poradí, pomůže

Kompetence sociální a personální

Žák:

- efektivně spolupracuje s druhými při řešení daného úkolu, učí se věcně argumentovat
- rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti

Učitel:

- využívá skupinové vyučování, aby vedl žáky ke spolupráci při řešení problémů
- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence občanské

Žák:

- dodržuje normy společenského chování
- respektuje práci druhých a váží si hodnot
- učí se hodnotit svoji práci i práci ostatních

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování při skupinové práci
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji práci i práci spolužáků

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- pracuje tak, aby neohrozil zdraví své ani ostatních, majetek ani životní prostředí

Učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

6. ROČNÍK - DOTACE: 1 + 1, POVINNÝ

LÁTKY A TĚLESA

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
rozlišuje pevné, kapalné a plynne látky a tělesa rozpozná společné a rozdílné vlastnosti těchto látek správně používá pojem atom, molekula, iont má představu o tom, z čeho se skládá atom uveďe konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí ověří existenci silových polí s porozuměním užívá fyzikální pojmy a převádí běžně používané jednotky změří vhodně zvolenými měridly některé fyzikální veličiny předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při změně jeho teploty využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při	skupenství látek - vlastnosti látek látka a těleso čisticová stavba síla, silová pole měřené veličiny délka, objem, hmotnost, síla, čas teplota a její změna,	Ch - návaznost v 8. roč. - atomy, ionty, prvky, chem. vazba Z – magnetické pole Země, gravitační pole – slapové jevy M - převody jednotek, převodní vztahy

řešení praktických problémů	hustota	M – výpočty, desetinná čísla

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

POHYB TĚLES A SÍLY

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles, znázorní graficky závislost dráhy na čase změří velikost působící síly určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, velikosti a směr výsledné síly určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese využívá Newtonovy zákony při objasňování pohybu těles či předvídání změn pohybu v jednoduchých situacích aplikuje poznatky o otáčivých úcincích síly při řešení jednoduchých praktických problémů využívá znalosti o vztahu mezi tlakem, tlakovou silou a plochou při řešení jednoduchých úloh	pohyb těles rychlosť síla, gravitační síla výslednice dvou sil stejných a opačných směrů třecí síla těžiště Newtonovy zákony - první, druhý (kvalitativně), třetí rovnováha na páce a pevné kladce tlaková síla a tlak	M – přímá úměrnost M – grafické sčítání a odčítání úseček

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby

využívá poznatky o zákonitech tlaku v klidných tekutinách při řešení konkrétních praktických problémů předpovídá z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	Pascalův zákon - hydraulická zařízení hydrostatický a atmosférický tlak Archimédův zákon - vztaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	Z – atmosféra Země

SVĚTELNÉ DĚJE

výstupy	učivo	průrezová témata a mezipředmětové vazby
využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu při řešení úloh rozezná pokusem duté a vypuklé zrcadlo rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, jak se světlo bude lámat a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami rozezná pokusem spojku a rozptylku	vlastnosti světla - zdroje světla, rychlosť světla, stín zobrazení odrazem – zrcadla zobrazení lomem - čočky	Z – fáze Měsice, zatmění Slunce a Měsice Př – oko, optické vady

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ENERGIE

výstupy	učivo	průrezová témata a mezipředmětové vazby
určí v jednoduchých případech vykonanou práci a změnu energie využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, prací a časem při řešení jednoduchých úloh zná různé druhy energií, využívá poznatky o vzájemné přeměně energií zhodnotí výhody a	práce, výkon druhy energie obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	M – výpočet neznámé ze vzorce

nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané rozpozná jednotlivé skupenské přeměny, vyhledá údaje v tabulkách	teplo změny skupenství	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
rozezná ve svém okolí zdroje zvuku a vhodné prostředí pro šíření zvuku uvědomuje si nebezpečí nadměrného hluku	vlastnosti zvuku - šíření zvuku, rychlosť šíření zvuku, odraz zvuku na překážce - ozvěna, pohlcování zvuku, výška zvukového tónu	Hv – výška tónu

ELEKTRICKÉ POLE

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
rozliší vodič a izolant na základě jejich vlastností sestaví elektrický obvod podle schématu, rozezná schematické značky změří proud a napětí ověřuje Ohmův zákon při řešení jednoduchých problémů	elektrický obvod - zdroj napětí, spotřebič, spínač, jednoduchý a rozvětvený obvod elektrické pole - elektrická síla, elektrický proud, napětí bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními elektrický odpor, Ohmův zákon	M – přímá úměrnost

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE

výstupy	učivo	průřezová témata a

		mezipředmětové vazby
pokusem dokáže existenci magnetického pole kolem cívky s proudem uvědomuje si význam elektromagnetické indukce rozlišuje stejnosměrný a střídavý proud, vysvětlí vznik střídavého proudu a funkci transformátoru rozliší vodič, polovodič a izolant na základě jejich vlastností, zapojí správně polovodičovou diodu zná praktické užití elektromagnetického záření vysvětlí štěpení atomového jádra, princip jaderného reaktoru	elektromagnetické pole elektromagnetická indukce střídavý proud, výroba a přenos elektrické energie, transformátor polovodiče – dioda elektromagnetické záření jaderná energie, jaderná elektrárna	CH – atomy EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

VESMÍR

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby

5.6.2. CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmětová návaznost

Předmět Chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a částečně s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty).

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Chemie zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Dává tím potřebný základ pro pochopení a využívání současných technologií.

Svým charakterem výuky umožňují žákům pochopit zákonitosti přírodních procesů a aplikovat je v praktickém životě.

Chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života.

Žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody, životního prostředí a vlastního zdraví.

Předmět Chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Rád učebny chemie je nedílným vybavením učebny, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Výchovné a vzdělávací strategie

Předmět Chemie

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmu a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech způsobených chemickými látkami

Organizace výuky

1) Časové vymezení

ročník	6.	7.	8.	9.
hodinová dotace	0	0	2	2

2) Dělení na skupiny

Rozdělení žáků do skupin se provádí podle situace. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce.

3) Formy výuky

Výuka probíhá především v odborné učebně.

Pro práci s výukovými programy je k dispozici počítačová učebna a učebna učebna s interaktivní tabulí.

4) Exkurze

Nejsou plánovány.

5) Laboratorní práce

Součástí výuky jsou laboratorní práce, a to v počtu 3 až 4 v ročníku.

6) Závazné práce a účast v soutěžích

Kontrolní práce nejsou plánovány, ověřovací práce či testy nepřesáhnou 20 minut.

Součástí hodnocení a klasifikace je také hodnocení laboratorních prací, referátů apod.

Zájemci z řad žáků především 9. roč. se účastní školního kola chemické olympiády.

Metody práce, pracovní postupy

- vyhledávání, třídění a zpracovávání informací
- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními a demonstračními pokusy
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- skupinová práce
- demonstrační pokusy
- samostatné pozorování a experimentování
- projekty

Hodnocení a klasifikace

Žáci jsou hodnoceni v souladu s Klasifikačním řádem klasifikačními stupni (známkou).

Kompetence

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických pojmu, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusu
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky ke kritickému zhodnocení výsledku svého učení a k posuzování vlastního pokroku

Žák:

- učí se pracovat s různými chemickými látkami
- osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky
- učí se plánovat, hodnotit ze získaných zdrojů
- porovnává a hodnotí své výsledky práce s ostatními
- učí se plánovat, organizovat a hodnotit svou práci

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi, promýšlení a plánování způsobů řešení problémů

Žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problémů, volí vhodné způsoby řešení
- ověřuje správnost řešení problémů prakticky
- užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Kompetence komunikativní**Učitel:**

- vede žáky ke správnému užívání chemických pojmu, symbolů a značek
- podněcuje žáky k obhajování svého názoru a vhodné argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat
- vede žáky k výstižnému vyjadřování, ke kultivovanému ústnímu a písemnému projevu

Žák:

- formuluje své myšlenky, vyjadřuje se výstižně a logicky
- rozumí různým typům textů, záznamů a obrazových materiálů

Kompetence sociální a personální**Učitel:**

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat ve skupině
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Žák:

- pracuje aktivně ve skupině a je jejím platným členem
- přináší do společné práce své nápady
- efektivně spolupracuje s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské**Učitel:**

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami a řád učebny
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápout základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí

- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolání pomoci a poskytnutí první pomoci)

Žák:

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel bezpečné práce
- vede žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí

Žák:

- dodržuje vymezená pravidla bezpečné práce
- přistupuje k výsledkům praktické činnosti z hlediska kvality, hospodárnosti i ochrany zdraví

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
určí společné a rozdílné vlastnosti látek pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí zná zásady chování při havárii s únikem nebezpečných látek	vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek. zásady bezpečné práce - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky - R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	OSV – Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

		EV – Základní podmínky života

SMĚSI

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
rozlišuje směsi a chemické látky vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsi o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nevhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	směsi - různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, plošného obsahu a míchání pevné složky na rychlosť jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsi (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) voda - destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody vzduch - složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva	OSV– Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci EV – Základní podmínky života - voda (význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny).

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

výstupy	učivo	průřezová témata a

		mezipředmětové vazby
používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	částicové složení látek - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, ionty prvky - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, periodická soustava chemických prvků - periodický zákon, skupina a periody v periodické soustavě prvků, protonové číslo chemické sloučeniny - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin	

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů, oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet orientuje se na stupnici pH, změří reakci	halogenidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů oxidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů, neutralizace soli kyslíkaté a nekyslíkaté vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - voda (význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy) OSV – Kooperace a kompetence – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci.

roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi		

UHLOVODÍKY

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků paliva - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva deriváty uhlovodíků - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV – Základní podmínky života- energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí).

9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

CHEMICKÉ REAKCE

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky	chemické reakce - zákon zachování hmotnosti, reaktanty a produkty, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu uveďe příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	klasifikace chemických reakcí - slučování, rozklad reakce exotermní a endotermní redoxní reakce - oxidace, redukce, elektrolýza a její průmyslové využití, koroze chemie a elektrina - výroba elektrického proudu chemickou cestou, galvanické články, akumulátory faktory ovlivňující rychlosť chemických reakci - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látiek, katalýza výpočty z chemických rovnic	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV – Kooperace a kompetence – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci.

ORGANICKÉ SLOUČENINY

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle fotosyntéza - reaktanty, produkty, podmínky	EV – Základní podmínky života - energie (energie a život.

CHEMIE A SPOLEČNOST

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze průmyslová hnojiva tepelně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace detergenty a pesticidy, insekticidy hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti léčiva a návykové látky	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady, dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce (Den Země). EV – Základní podmínky života

5.6.3. PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Přírodopis zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást otázky a hledat na ně odpovědi, využívat poznání pro jejich předvídání či ovlivňování.

Oborová návaznost

Předmět Přírodopis volně navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět na 1. stupni, hlavně na kapitolu Rozmanitost přírody, kde vedle učiva o tzv. neživé přírodě jsou části věnované houbám, rostlinám i živočichům. Na 2. stupni navazuje na poznatky týkající se životních podmínek, rovnováhy v přírodě a ekologie. Součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je i kapitola Člověk a jeho zdraví, ve které se žáci seznámili se základními informacemi o lidském těle, o partnerství a základech sexuální výchovy, o zdraví a nebezpečí návykových látek.

Obsah vzdělávacího předmětu

Obsah předmětu Přírodopis poskytuje ucelený pohled na přírodu., na život a jeho různé formy projevu, na lidský organismus a na vzájemné vztahy organismů v přírodě. Vede žáky k využití získaných poznatků a dovedností v každodenním životě. Podporuje rozvíjení jejich zájmu o přírodu a přírodniny, o její ochranu a o ochranu zdraví a života.

Vzdělávací obsah se člení do několika kapitol :

- Obecná biologie a genetika
- Biologie hub
- Biologie rostlin
- Biologie živočichů
- Biologie člověka
- Základy ekologie
- Neživá příroda
- Praktické poznávání přírody

Výchovné a vzdělávací strategie

Přírodovědné vzdělávání přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Využívá různé metody poznávání (pozorování, měření, porovnávání, experiment) a racionálního uvažování. Chceme vést žáky k šetrnému chování k přírodě, k péči o vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí. Žáky vedeme k vytváření dovedností práce s lupou i mikroskopem, vyhledávání informací v literatuře i na internetu, aby pracovali aktivně s přírodninami, všímali si podmínek jejich existence a respektovali je. Aby kriticky hodnotili jednání své i jiných lidí ve vztahu k životnímu prostředí.

Organizace výuky

1) Časové vymezení

Ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
Dotace	2	2	2	1	7
Povinnost	povinný	povinný	povinný	povinný	

2) Dělení na skupiny

Třída nebude při klasické výuce dělena na skupiny.

Na skupiny bude dělena jen v laboratorních pracích, v případě, že počet žáků překročí 25.

3) Formy výuky

Výuka bude probíhat především v učebně přírodopisu, v kmenových třídách, v učebně informatiky, v atriu školy. Každoročně bude realizován alespoň jeden třídní projekt.

4) Exkurze

Závazně budou zařazeny 2. Jedna v 6. nebo 7. ročníku a jedna v 8. nebo 9. ročníku. Ročník ani téma nejsou závazná.

Doporučená místa: ZOO Ostrava

Arboretum Nový Dvůr u Opavy
Archeopark Chotěbuz

5) Laboratorní práce

6. ročník 5
7. ročník 5

8. ročník	5
9. ročník	3

Počet laboratorních prací je závazný. Téma zvolí učitel v souladu s materiálními podmínkami a probíraným učivem.

6) Závazné žákovské práce a soutěže:

Referáty	1x ročně v 6. ročníku, 1 x v 7. ročníku
Seminární práce	1x ročně v 8. ročníku, 1 x v 9. ročníku
Soutěže	Soutěž mladých zoologů v ZOO Ostrava

Metody práce, pracovní postupy

Metody práce učitel volí podle charakteru učiva a cílů vzdělávání.

Frontální výuku střídáme se skupinovou prací s přírodninami, pracovními listy, odbornou literaturou. Součásti výuky budou i přírodovědní vycházky s pozorováním a vhodně zvolené besedy s odborníky, které jsou nezávazné. Nejméně jedenkrát ročně bude zařazen třídní projekt.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou hodnoceni klasifikačními stupni v souladu s Klasifikačním řádem Základní školy Havířov Šumbark, Pujmanové 17 /1151, okres Karviná.

Žádné kontrolní práce nejsou plánovány, ověřovací práce a testy nepřesáhnou 20 minut. Součástí hodnocení a klasifikace bude i hodnocení referátu, seminárních a projektových prací.

Doplňující nadoborové vazby

V případě vhodných podmínek a zájmu žáků bude otevřeno chemickobiologické praktikum.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák :

- vyhledává a třídí informace
- operuje s obecně užívanými termíny
- pozoruje, měří a experimentuje
- porovnává získané výsledky, vyvozuje závěry

Učitel :

- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vede žáky ke správnému používání terminologie
- vede žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- vede žáky k nalézání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

Žák :

- vyhledává informace vhodné k řešení problémů, volí vhodné způsoby řešení
- ověřuje správnost řešení problémů prakticky
- učí se myslit kriticky
- samostatně řeší problémy
- vnímá problémové situace, promyslí a naplánuje způsob řešení problému

Učitel :

- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

Žák :

- formuluje své myšlenky, vyjadřuje se výstižně a logicky
- naslouchá druhým
- pracuje v týmu, řeší problém s ostatními, respektuje jejich názor
- zapojuje se do diskuse, obhajuje svůj názor
- využívá informační a komunikační prostředky

Učitel :

- organizuje práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, diskuzi a respektování názorů druhých

Kompetence sociální a personální

Žák :

- pracuje aktivně ve skupině a je jejím platným členem
- spolupracuje s ostatními při řešení úkolu

Učitel :

- navozuje situaci vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a pocitu zodpovědnosti
- při skupinové práci vede žáky ke spolupráci v řešení problémů

Kompetence občanské

Žák :

- respektuje práci druhých a váží si hodnot
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- uvědomuje si potřebu ochrany životního prostředí
- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Učitel :

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví a zdraví jiných lidí

Kompetence pracovní**Žák:**

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- pracuje tak, aby neohrozil zdraví své ani ostatních, majetek ani životní prostředí
- přistupuje k výsledkům praktické činnosti z hlediska kvality, hospodárnosti i ochrany zdraví

Učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel

6. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ**OBECNÁ BIOLOGIE**

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
rozliší projevy a podmínky života, umí roztrídit a zařadit organismy do říší a taxonomických jednotek, vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování	význam a zásady třídění organismů základní struktura života - buňky, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné	Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopnosti poznání, Environmentální výchova Ekosystémy

BIOLOGIE HUB

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi vysvětlí různé způsoby výživy hub objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníku	houby s plodnicemi lišejníky	Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopnosti poznání Environmentální výchova Ekosystémy

BIOLOGIE ROSTLIN

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí vysvětlí základ základních fyziologických procesů	fysiologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechrostů, kapradorostů, nahosemenných, krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), vývoj a využití hospodářsky významných zástupců význam rostlin a jejich ochrana	Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopnosti poznání Environmentální výchova: Ekosystémy

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladě objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí, členovci, strunatci (ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) rozšíření, význam a ochrana živočichů stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla (živočišná buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismy jednobuněčná a mnohobuněčné projevy chování živočichů	Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopnosti poznání Environmentální výchova: Ekosystémy

ZÁKLADY EKOLOGIE

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
uveďe příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi, rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - společenstva, ekosystémy objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému, vysvětlí podstatu jednotlivých potravních řetězců v různých ekosystémech uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území	Environmentální výchova: Ekosystémy Zeměpis

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
aplikuje praktické metody poznávání přírody dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	praktické metody pozorování přírody - pozorování lupou, mikroskopem, zjednodušené určovací klíče a atlasy založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčlenování rostlin a živočichů	Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopnosti poznání

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

OBECNÁ BIOLOGIE

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby

popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel, rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů, třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek vysvětlí podstatu pohlavního, nepohlavního rozmnožování uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka, rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	rozmanitost a projevy života význam a zásady třídění organismů viry a bakterie základní struktura života - buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné	Environmentální výchova: Základní podmínky života Výchova ke zdraví Dějepis

BIOLOGIE HUB

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích rozpozná naše nejznámější hospodářsky významné houby	houby bez plodnic houby s plodnicemi	Environmentální výchova: Základní podmínky života Výchova ke zdraví

BIOLOGIE ROSTLIN

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby

rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	fiziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů, vývoj a využití hospodářsky významných zástupců anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) význam rostlin a jejich ochrana	Environmentální výchova: Základní podmínky života Pěstitelství Zeměpis

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a	vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí, členovci, strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) rozšíření, význam a ochrana živočichů stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla (živočišná buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné projevy chování živočichů	Environmentální výchova: Základní podmínky života Zeměpis Chovatelství

přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy		

ZÁKLADY EKOLOGIE

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
uveďe příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému, vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam uveďe příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení chráněná území	Environmentální výchova: Základní podmínky života Zeměpis

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
aplikuje praktické metody poznávání	praktické metody pozorování přírody	Environmentální výchova: Základní podmínky života

přírody, dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	- pozorování lupou, mikroskopem zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla obratlovců vývoj, vývin a systém obratlovců rozšíření, význam a ochrana obratlovců projevy chování obratlovců	Environmentální výchova: Vztah člověka k prostředí Zeměpis

BIOLOGIE ČLOVĚKA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena	Osobnostní a sociální výchova: Sebepoznání a sebepojetí Environmentální výchova: Vztah člověka k prostředí Dějepis

objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování	duševní činnosti nemoci, úrazy a prevence - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie životní styl - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	Výchova ke zdraví

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života	Chemie Dějepis Výchova ke zdraví

NEŽIVÁ PŘÍRODA

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků uveďe význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	Země - vznik a stavba Země nerosty a horniny - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků principy krystalografie vnější a vnitřní geologické procesy - příčiny a důsledky půdy - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí geologický vývoj a stavba území ČR podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území	Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Zeměpis Pěstitelství Dějepis

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
aplikuje praktické metody poznávání přírody dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	významní biologové a jejich objevy	Dějepis Chemie

5.6.4. ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsah vzdělávacího předmětu

Má přírodovědný a společenskovědní charakter. Umožňuje žákům odhalovat souvislosti přírodních podmínek života lidí i společenství v blízkém okolí, regionu, ČR, Evropě i ve světě. Zeměpis se vyučuje v odborné učebně. Řád učebny zeměpisu je nedílným vybavením učebny, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka závazné.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v předmětu zeměpis se orientuje na utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmu a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoj trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování, aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Organizace výuky

1) Časové vymezení

ročník	6.	7.	8.	9.
hodinová dotace	2	2	2	1

2) Dělení na skupiny

Skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu).

3) Formy výuky

výuka v odborné učebně
počítačová učebna
učebna s interaktivní tabulí

4) Exkurze

Nejsou plánovány.

5) Laboratorní práce

Nejsou plánovány.

6) Závazné práce a účast v soutěžích

Zapojíme do zeměpisné olympiády.

Metody práce, pracovní postupy

Volíme frontální výuku s demonstračními pomůckami, obrazovým materiélem, práci s internetem, mapami a zeměpisné vycházky s pozorováním.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou klasifikováni podle Klasifikačního řádu ZŠ Havířov – Šumbark, Pujmanové 17.

- minimálně 1 krát za pololetí ústní zkoušení
- písemné testy ne delší než 20 minut
- v 8. a 9. ročníku jedna seminární práce nebo prezentace

Kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- učí se pracovat s mapou
- učí se plánovat, hodnotit ze získaných zdrojů
- porovnává a hodnotí své výsledky práce s ostatními

Učitel vede žáky:

- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- samostatně řeší problémy
- ověruje správnost řešení problémů prakticky

Učitel vede žáky:

- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky

Kompetence komunikativní

Žák:

- pracuje v týmu, řeší problém s ostatními, respektuje jejich názor
- zapojuje se do diskuse, obhajuje svůj názor

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých

Kompetence sociální a personální

Žák:

- pracuje aktivně ve skupině a je jejím platným členem
- podílí se na vytváření pravidel při práci v týmu
- poskytne radu spolužákům nebo o ni požádá

Učitel vede žáky:

- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje práci druhých a váží si hodnot
- dodržuje normy společenského chování

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování

- k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence pracovní

Žák:

- přizpůsobí se pracovním podmínkám
- orientuje se v různých oborech lidské činnosti

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

6. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby a průřezová téma
objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy charakterizuje polohu, povrch, pohyby Měsíce aplikuje poznatky o vesmíru a o sluneční soustavě v pohledu na zemské těleso rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	Země jako vesmírné těleso tvar a pohyby planety Země, glóbus krajinná sféra systém přírodní sféry na planetární úrovni systém přírodní sféry na regionální úrovni - přírodní oblasti	F – sluneční soustava, skupenství látek, gravitační síla Země Čj – Galaxie x galaxie Př – život ve vesmíru D – stáří kosmu, existence lidstva M – jednotky vzdáleností, porovnávání velikosti planet Ov – kalendář Př – roční období – změny v přírodě, život na Měsíci EV -Základní podmínky života EV -Lidské aktivity a problémy životního prostředí

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby a průřezová téma
přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře využívá osobní myšlenková schémata pro orientaci v konkrétních regionech	komunikační geografický a kartografický jazyk - pojmy body, sítě, uzly, povrchy, ohniska, plán, mapa, symboly, smluvné značky, tabulky a zdroje dat geografická kartografie a topografie - globus, měřítko, poledníky, rovnoběžky, určování zeměpisné polohy, světové strany praktická cvičení, orientace na mapě	

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby a průřezová téma
používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologií ovládá základy topografie a orientace v terénu uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	cvičení a pozorování v terénu - orientační body, pomůcky světové strany, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdálenosti ochrana člověka při ohrožení zdraví a života živelné pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom	

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

REGIONY SVĚTA

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby a průřezová téma
využívá osobní	světadíly, oceány, makroregiony světa -	Př – lidská populace,

myšlenková schémata pro orientaci v konkrétních regionech rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy pro vymezení a lokalizaci regionů světa lokalizuje na mapách regiony, světadíly a oceány porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry	jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) světadíly - Afrika, Asie, Amerika, Austrálie a Oceánie, Antarktida	lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajину, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, hlad, HIV D – vznik měst, vývoj urbanizace, průmyslová revoluce – významné objevy, obchod s cizími zeměmi v minulosti, rozvoj služeb, kláštery a univerzity jako centra vzdělanosti v minulosti Ov – lidská práva, pokrok lidstva, šetření surovinami, bezpečnost dopravy, význam vzdělání, zdravý životní styl AJ,NJ - pozdrav v cizích jazycích, zdroj informací M – rozbor grafů, kartogramů Ch – využití nerostných surovin D – dobývání pólů Čj – četba MV - Multikulturalita EV - Základní podmínky života

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby a průřezová téma
lokalizuje na mapách regiony, světadíly a oceány organizuje a hodnotí geoinformace z grafů, diagramů a informačních zdrojů	komunikační geografický a kartografický jazyk - pojmy body, sítě, uzly, povrchy, ohniska, plán, mapa, symboly, smluvně značky, tabulky a zdroje dat geografická kartografie a topografie globus, měřítko, poledníky, rovnoběžky, určování zeměpisné polohy, světové strany, praktická cvičení, orientace na mapě	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá

8. ROČNÍK - DOTACE: 1 + 1, POVINNÝ

ČESKÁ REPUBLIKA

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby a průřezová témata
vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál české republiky v evropském a světovém kontextu lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České	Česká republika - zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické demografické a hospodářské charakteristiky sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech místní region - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)	Ov – lidská práva, pokrok lidstva, šetření surovinami, bezpečnost dopravy, význam vzdělání pro člověka, zdravý životní styl M – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, určování hustoty zálidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy Ch – využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie, složení výfukových plynů, katalyzátory F – rychlosť dopravních prostředků Př – geologická stavba, ochrana přírody M – porovnávání rozlohy F – atmosférické prvky Český jazyk – nárečí M – hustota obyvatelstva EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit uvádí příklady účasti a působnosti České republiky v světových mezinárodních a nadnárodních institucích a organizacích		

REGIONY SVĚTA

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby a průřezová téma
využívá osobní myšlenková schémata pro orientaci v konkrétních regionech rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy pro vymezení a lokalizaci regionů světa lokalizuje na mapách regiony, světadíly a oceány porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry	světadíly, oceány zeměpis světadílů - Evropa – členitost, povrch, vodstvo, obyvatelstvo, státy regionů Evropy přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy možnosti jejich řešení	

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby a průřezová téma

ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze - orientační body jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby a průřezová téma
vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a	obyvatelstvo světa - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky globalizační společenské, politické a hospodářské procesy - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně regionální společenské, politické a hospodářské útvary - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa;	VMEGS - Objevujeme Evropu a svět Př – lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajiny, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, fosilní paliva, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, podvýživa, hlad, HIV D – demografie Ov – lidská práva, rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa – city x slum M – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy Ch, F – vliv na přírodu

dynamiku růstu a pohybu, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit porovnává státy světa a zájmové integrace na základě podobných a odlišných znaků lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby a průřezová témata
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat	krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajin vztah příroda a společnost - trvale	

z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby a průřezová téma

ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	ochrana člověka při ohrožení zdraví a života cvičení a pozorování v terénu místní krajiny	

5. 7. UMĚNÍ A KULTURA

5.7.1. HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Hudební výchova patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vyučuje se od 1. ročníku až do 9. ročníku a přímo navazuje na předškolní vzdělávání.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudbě.

Hudební jazyk je chápán jako specifická forma komunikace a vede k rozvoji celkové hudebnosti žáka.

Obsah vzdělávacího předmětu

Hudební výchova vede žáka k získání poznatků vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových i poslechových, vede žáka k porozumění hudebnímu umění a k aktivnímu vnímání hudby.

Hudební výchova je rozčleněna do čtyř oblastí:

Vokální činnosti - práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluvního projevu

Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

Hudebně pohybové činnosti - ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

Poslechové činnosti - aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a dalších různých podob hudby

Organizační a časové vymezení předmětu

1) Formy výuky

Výuka probíhá v odborných učebnách hudební výchovy.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: kolektivní vyučování, skupinové vyučování, krátkodobé projekty.

2) Časové vymezení

V 1. až 9. ročníku je hodinová dotace vzdělávacího předmětu.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Hodinová dotace	1	1	1	1	1	1	1	1	1

3) Exkurze a kulturní akce

Spolupracujeme s hudebním oddělením Městské knihovny v Havířově.

Využíváme kulturních akcí pořádaných MKS Havířov.

Navštěvujeme divadelní představení NDM Ostrava a muzikálové představení dle nabídky pražských divadel.

4) Laboratorní práce

Vzhledem k charakteru vzdělávacího předmětu se laboratorní práce neuskutečňují.

5) Závazné žákovské práce a účast v soutěžích

Každoročně se žáci zúčastňují soutěže ve zpěvu lidových písni „Jaro přišlo k nám“, žáci se mohou přihlásit i do soutěže Havířovská nota a Talent.

Učitel vede žáky k tomu, aby byli schopni zpracovat na dané téma referát. V 9. ročníku žáci připravují referát z vlastního poslechu.

6) Metody práce a pracovní postupy

Ve vzdělávacím předmětu se zaměříme na hlasovou výchovu, na rozvoj rytmických a intonačních dovedností, budeme pracovat s jednohlásými a vícehlásými písniemi. Na 1. stupni využijeme orffovských hudebních nástrojů k instrumentálnímu doprovodu písni.

Průběžně se budeme věnovat hudebně pohybovému projevu.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou hodnoceni a klasifikováni v souladu s vnitřním Klasifikačním rádem ZŠ Marie Pujmanové 17/1151, Havířov - Šumbark.

Kontrolní práce nejsou plánovány, průběžné testy v 6. - 9. ročníku nepřesáhnou 20 minut. Součástí hodnocení žáka je i známka z referátu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- používá obecně užívané hudební termíny
- vyhledává a třídí informace podle individuálních hudebních schopností a dovedností
- chápe umění jako příležitost k seberealizaci
- získává pozitivní vztah k umění

Učitel:

- pozitivně motivuje žáka
- vede žáky k používání odborné terminologie
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací

- vede žáky k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí a je za ně zodpovědný
- vnímá problémové situace a hledá nevhodnější způsob řešení

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- dává žákovi prostor k individuálnímu řešení problému a k jeho vlastní kreativitě při řešení problému
- předkládá žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytuje dostatečný prostor k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé mohou vnímat stejnou věc různě

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje své myšlenky a vyjadřuje svůj názor při práci ve skupině
- učí se tolerovat názor druhých
- tvořivě využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění různé typy komunikativních prostředků

Učitel:

- zajímá se o náměty a názory žáků
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- seznamuje žáky s hudební kulturou různých zemí

Kompetence sociální a personální

Žák:

- na základě poznání ovlivňuje kvalitu společné práce, přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, vytváří si pozitivní představu o sobě samém
- podílí se na utváření příjemné atmosféry
- pracuje aktivně ve skupině a je jejím platným členem

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákovi zažít úspěch
- snaží se o navození a udržení přátelské atmosféry ve třídě

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům

- má smysl pro kulturu a tvořivost
- aktivně se zapojuje do kulturního dění

Učitel:

- vede žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům a k učiteli
- vede žáky k tomu, aby se zapojovali do kulturních aktivit školy
- buduje v žácích pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

Žák:

- dodržuje určená pravidla
- plní povinnosti a závazky
- vytváří si pozitivní vztah k hudebním činnostem

Učitel:

- rozvíjí u žáků smysl pro povinnost, základní pravidla pracovní morálky
- vede žáky k samostatnosti

1. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus - realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	ČJ,M

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy
	hra na jednoduché hudební nástroje z Orffova instrumentáře	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy
	pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby –	TV – pochod

	pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků	

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy
	kvality tónů – délka, výška hudba vokální, instrumentální	

2. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase rytmizuje a melodizuje jednoduché texty</i>	pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu	VV, PRV

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	hra na hudební nástroje - jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře	M

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	taktování, pohybový doprovod znějící hudby	

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy

rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	kvality tónů – délka, síla, barva, výška hudba vokální, instrumentální	

3. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu; kánon hudební rytmus - realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	AJ, ČJ

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	hra na hudební nástroje - jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře	PČ, VV

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	taktování, pohybový doprovod znějící hudby, pohybové improvizace	TV - tanec

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy

rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové, dynamické změny v proudu znějící hudby	kvality tónů – délka, síla, barva, výška hudba vokální, instrumentální, hudební výrazové prostředky, hudební styly (hudba pochodová, tanecní, ukolébavka)	AJ, ČJ

4. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových tóninách	pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus - realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)	VL, PŘ

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni	hra na hudební nástroje - reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, rytmizace, melodizace, hudební improvizace grafický záznam melodie	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tančených kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	taktování, pohybový doprovod znějící hudby pohybové vyjádření hudby, pantomima, pohybové improvizace – orientace v prostoru	TV

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
	hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná) hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj	ČJ - sloh

5. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či písň zapsanou pomocí	pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus - realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. intonace, vokální improvizace v durových a mollových tóninách, hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.) grafický záznam vokální hudby - čtení a zápis rytmického schématu	ČJ, AJ, VV

not	písňě, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce	

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	hra na hudební nástroje - reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře rytmizace, melodizace, hudební improvizace, grafický záznam melodie	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanecních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	taktování, pohybový doprovod znějící hudby pohybové vyjádření hudby a reakce na změny hudby reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách	TV - tanec

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
rozpozná hudební formu jednoduché písničky či skladby rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové,	kvality tónů – délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny – souzvuk, akord hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná) hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas	ČJ - sloh

dynamické i zřetelné harmonické změny	a hudební nástroj hudební styly a žánry hudební formy – malá písňová forma, interpretace hudby	

6. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i dvojhlase	práce s hlasem, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu správná intonace durové tóniny intervaly, akordy a obraty, stupnice a tónina hudební výrazové prostředky využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu reprodukce tónů vlastní vokální projev (důležitost rozezpívání, zpěv písni - lidové v jednohlase i dvojhlase)	OSV – komunikace, umění jako prostředek komunikace – kreativita Vv – vyjádření obsahu písni Z – národopisné oblasti

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
dokáže reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností jednotlivé motivy skladeb z poslechu	vyjadřování hudebních i nehudebních myšlenek a představ pomocí hudebního nástroje - představy rytmické, melodické a tempové (rozlišování 2/4 a 3/4 taktu, nota celá, půlová, čtvrtová, osminová)	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebně pohybových činnostech	taktování taneční kroky (valčík, polka, mazurka, polonéza) pantomima	Tv – pohybové činnosti, polkový, valčíkový krok

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
orientuje se v proudu znějící hudby rozliší vokální a instrumentální hudbu (pozná základní hudební nástroje podle charakteristické barvy tónu) vyhledává souvislosti mezi hudebnou a jinými druhy umění	kvality tónů - délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny - souzvuk, akord hudba vokální, instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj hudba komorní, symfonická lidová hudba hudba na jevišti hudba a tanec hudba a slovo analýza hudební skladby - zvukomalba, dušemalba hudební nástroj a rozlišování zvuku vybraných nástrojů	JčL – předlohy hudebních děl – české divadlo Vv – kresba hudebních nástrojů

7. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, téma i části skladeb dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého při zpěvu využívá správné pěvecké návyky	pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu lidský hlas a hlasová hygiena (mutace) jednohlasý a vícehlasý zpěv písňě národnostních menšin stupnice durová a mollová vlastní vokální projev	MKV – lidské vztahy – kulturní diference Tv – správný postoj, dýchání

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
rozpozná hudební nástroje a jejich výrazové možnosti realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písňě a části skladeb různých stylů a žánrů	hra na hudební nástroje - s využitím Orffova instrumentáře (jednoduchý bicí nástroj)	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
rozpozná některé z tanců různých stylových období	pohybový doprovod znějící hudby taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění pantomima, improvizace tanec lidový a klasický (balet) lidové tance – mateník, furiant, odzemek, koleso	Tv – taneční kroky

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	analýza hudební skladby – hudební skladba v kontextu s dobou vzniku hudební forma – koncert, sonátová forma, symfonie, symfonická báseň duchovní a světská hudba muzikál a hudební revue hudební dílo a jeho autor	

8. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách zpívá intonačně čistě, rytmicky přesně respektuje dynamiku písniček realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písničky různých stylů a žánrů	rozšiřování hlasového rozsahu v pěveckém a mluvním projevu hlasová hygiena stupnice a tónina církevní stupnice diatonické postupy v durových a mollových tóninách využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	Aj – jazzová hudba, anglické písničky

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a

		mezipředmětové vztahy
volí jednoduché hudební doprovody	hra na hudební nástroje a tvorba doprovodu s využitím nástrojů Orffova instrumentáře zvuk nástrojů v jazzové hudbě nástrojové skupiny v symfonickém orchestru	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti zkouší jednoduchou pohybovou vazbu	prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého školního roku pohybový doprovod znějící hudby - taktování, taneční kroky	

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	hudební dílo a jeho autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly hudební styly a žánry, slovní charakterizování hudebního díla jazzová hudba rock and roll folk renesance a vokální polyfonie baroko a instrumentální polyfonie klasicismus a jeho představitelé romantismus a národní školy hudba 20. století chápání kulturních tradic a zvyku	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Vv – vyjádření pocitu z poslechu D – umělecké směry JČL – národní obrození

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	rozšiřování hlasového rozsahu, vícehlasý a jednohlasý zpěv, techniky vokálního projevu, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie zpěv českých písni – lidové obřadní, písni K.Hašlera, Voskovce a Wericha, Suchého a Šlitra česká populární hudba	D – nástup fašismu JčL – hry Voskovce a Wericha – divadla malých forem

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
orientuje se v zápisu písni a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písni či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje	vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje - představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální hudební nástroje a jejich výrazové možnosti	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - pantomima, improvizace	

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité	analýza hudební skladby - postihování hudebně výrazových	MDV – vliv médií D – umělecké slohy a

hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami vyhledává souvislosti mezi hudebou a jinými druhy umění samostatně vyhledává informace o moderní hudbě 20. století	prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie) a jejich význam pro pochopení hudebního díla hudební dílo a jeho autor nejstarší české hudební památky hudební renesance v Čechách české hudební baroko český hudební klasicismus český hudební romantismus 20. století ve vážné hudbě osobnosti v české hudbě česká populární hudba hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) hudební style a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla	jejich představitelé JČL – nejstarší památky

5.7.2. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova je nenahraditelný obor v soustavě předmětů ZŠ. Souvisí těsně s ostatními předměty, jak přírodnědlnými, tak humanitními tím, jak reflektuje jejich poznatky do oblasti umění a uměleckého zpracování. Ukazuje dětem, že existuje i tato možnost sdělování a prožívání lidské existence, rozvíjí jejich talent a výtvarné nadání a schopnosti.

Vv dává dětem možnost sebevyjádření, odhalení jejich pocitů a představ vizuální, kresebnou, barevnou nebo haptickou formou.

Obsah vyučovacího předmětu

Hlavním cílem je vést žáky k hledání a chápání krásy v sobě i kolem sebe, k chápání tradic, kritickému přístupu ke skutečnosti, k uplatňování osobních postojů a k osobnímu objevování.

Vv má schopnost učit a rozvíjet vnímání krásy v lidech i živé a neživé přírodě. Součástí Vv je také budování kategorie vkusu, vztahu k umění domácímu i světovému od minulosti po současnost.

Dítě si postupně uvědomuje, že umění a jeho tvorba je vizuální komunikace s okolím a světem. Komunikace beze slov, pomocí náznaků, znaků, symbolů, barev a tvarů. Protože víme, že výtvarné umění je součástí moderního člověka, je Vv součástí moderního vyučování. Výtvarná výchova je rozčleněna do tří oblastí:

Rozvíjení smyslové citlivosti
Uplatňování subjektivity
Ověřování komunikačních účinků

Organizační a časové vymezení předmětu

1) Formy výuky

Výuka probíhá na 1. stupni ve třídách a na 2. stupni v odborné učebně výtvarné výchovy. Formy a metody práce vyplývají z obsahu učiva a cíle hodiny: skupinové práce, individuální práce, krátkodobé projekty, zapojování do celoskolních projektů. Žáci se účastní instalací výstav
prací v prostorách školy, žáci 2. stupně pracují v počítačové učebně a keramické dílně.

2) Časové vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	1. - 5. roč.	6.	7.	8.	9.	6. - 9. roč.
Hodinová dotace	1	1	1	2	2	7	2	2	1	1	6

3) Exkurze a kulturní akce

Navštěvujeme výstavní síně v našem městě, případně galerii v Ostravě se žáky 2. stupně.

4) Účast v soutěžích

Každoročně se žáci zúčastňují některých soutěží dle nabídky, které odpovídají svým zaměřením zájmům a možnostem žáků. Např. Krásná jako kvítka..., Lidice, Kůň terapeut, Malovaná písnička apod.

5) Metody práce a pracovní postupy

Zaměřujeme se na tvorbu v klasických výtvarných technikách - kresbě, malbě a také kombinovaných technikách - písmo, koláže. Máme zde i možnost modelování s keramickou hlínou.

6) Hodnocení a klasifikace

Klasifikace je prováděna v souladu s vnitřním Klasifikačním rádem ZŠ M.Pujmanové. Podle možností také žáci slovně hodnotí práce spolužáků.

Kompetence žáků 1. stupně

Kompetence k učení

- žáci jsou vedení k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse
- respektují názory jiných
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí
- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Kompetence žáků 2. stupně

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- strategie:
 - učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám organizovat vlastní činnost
 - učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejhodnější způsob řešení
- strategie
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- strategie
- učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, ...)
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů, ...)

Kompetence sociální a personální

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- strategie
- učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- strategie
- učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiélem dodržují hygienická pravidla
- strategie
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

1. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
rozvíjí schopnost výtvarně vnímat věci, užitkové předměty z hlediska funkce, tvaru, dekoru, pohybu seskupuje jednoduché tvary	prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	M, PČ, HV

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
podílí se na dotváření prostředí, ve kterém žije, které je obklopuje, vystavuje své práce, připravuje výtvarnou výzdobu prostředí třídy, školy	typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	ČJ

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných	ČJ

vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	

2. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
pracuje s barvou různé konzistence, rozezná teplé a studené barvy, vědomě míchá základní barvy	prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	PRV, HV

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
rozvíjí schopnost výtvarně vnímat věci, užitkové předměty z hlediska funkce, tvaru, dekoru, pohybu a pod.	typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace	ČJ - sloh

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností na základě vlastní zkušenosti nalézá a	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření vytvořených a v rámci skupin; jejich porovnávání s vlastní interpretací	

do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil		

3. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
pracuje s barvou různé konzistence, rozezná teplé a studené barvy, vědomě míchá základní barvy poznává různé materiály (přírodní i umělé), seznamuje se s různými způsoby jejich zpracování, osvojuje si dovednosti práce s různými nástroji	prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality usporádání objektů do celku - usporádání na základě jejich výraznosti, velikosti reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	ČJ, AJ, HV

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
dotváří výtvarné práce písemným projevem rozvíjí schopnost výtvarně vnímat věci, užitkové předměty z hlediska funkce, tvaru, dekoru, pohybu a pod.	typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace	ČJ – sloh, psaní

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby

interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se s vlastní dosavadní zkušeností na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací	ČJ - čtení

4. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je	prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových	ČJ, AJ

v plošné, objemové i prostorové tvorbě		

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba	PŘ

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření	VL

5. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření	prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových,	HV

modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	sluchových, pohybových, smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, comics, fotografie, reklama přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání	ČJ

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů osobitost svého vnímání uplatňuje v	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření	ČJ - sloh

přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil		

6. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích	prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary vztahy a uspořádání prvků v ploše uspořádání objektů do celků v ploše	OSV- rozvoj schopností poznání, kreativita, poznávání lidí PŘ, Z, F, D (tvar ruky, jaký je vesmír, naše sluneční soustava, jaká jsou zvířata a rostliny, prehistorické civilizace, dávné druhy písma)

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické)	

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti	osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora	

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě	prvky vizuálně obrazného vyjádření - objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vyjádření vztahů, pohybu a proměn, uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření	MKV- kulturní diference, lidské vztahy JČ, PŘ, Z, D (problém vkusu, hodnocení umění, naše životní prostředí a jeho ochrana, osobnost umělce, inspirace literaturou a poezií)

užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace		

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika	

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu	

8. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních dramatických)	MKV- kulturní diference JČ, PŘ, D, F, Hv (naší a světoví umělci, anatomie člověka, složení hmoty, literatura a poezie, hudební náměty)

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z	manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics	

osobních zkušeností a prožitků		

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
vysvětuje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětllování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětuje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	OSV – hodnoty, postoje a praktická etika Ov, Př, F, Jč (portrét, znalosti o vesmíru, technika a umění, mikro a makro svět, literární podněty, filmová a hudební tvorba)

podmíněnosti svých hodnotových soudů		

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětuje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
interpretuje	komunikační obsah vizuálně obrazných	

umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětuje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	

5. 8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

- Charakteristika vzdělávací oblasti

- Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utváreno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování **podporující zdraví**, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví **důležitým** předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování **podpory** a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

5.8.1. VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmětová návaznost

Předmět Výchova ke zdraví se vyučuje na 2. stupni. Navazuje na zdravotní tématiku v učivu předmětů vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni. Značného místa se jí dostávalo i při vyučování předmětu Tělesná výchova.

Obsah vzdělávacího předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Klade důraz na prevenci a ochranu zdraví tělesného, duševního i sociálního. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví a být za ně zodpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní a jiné preventivní návyky, učí se předcházet úrazům. Seznamuje žáky s prevencí patologických jevů a zneužívání škodlivých látek. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi. Seznamují se s životními a zdravotními potřebami dospívajícího jedince. Zabývá se bezpečným chováním v různých prostředích. Součástí je i dopravní výchova.

Výchovně a vzdělávací strategie

Chceme, aby předmět Výchova ke zdraví přispíval k rozvíjení klíčových kompetencí žáků, protože přináší hodně poznatků o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Zaměříme se na:

- poznávání zdraví jako **důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot**
- **ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí**
- preventivní ochranu zdraví a uplatňování zdravého způsobu života
- základní hygienické, stravovací, pracovní a jiné preventivní návyky
- na dovednosti odmítat škodlivé látky
- předcházení úrazů
- získání orientace v základních otázkách sexuality
- uplatňování zodpovědného sexuálního chování
- upevňování návyků poskytování základní první pomoci
- orientaci se v konfliktních a krizových situacích
- uvědomování si základních potřeb a problému rodinného života
- na vypěstování zodpovědného chování, které vede k navazování zdravých partnerských vztahů

Organizace výuky

1) Časové vymezení

Ročník	7.	9.	celkem
Dotace	1	1	2
Povinnost	povinný	povinný	

2) Dělení na skupiny

Dělení na skupiny se nepředpokládá.

3) Formy výuky

Při výuce bude využíváná kmenová třída, v případě vyhledávání informací počítačová učebna.

4) Exkurze

Předpokládá se 1 v 9. ročníku. Téma a místo vybírá učitel.

Doporučená exkurze: Návštěva gynekologické ambulance.

5) Laboratorní práce

Nepředpokládají se.

6) Závazné žákovské práce a účast v soutěžích

Závazné žákovské práce nejsou určeny. Vzdělávání žáků bude doplnováno dobrovolnou účastí žáků v různých soutěžích (zdravotních, dopravních,...).

Metody práce, pracovní postupy

Zařazovány budou hlavně metody postavené na dialogu, vyhledávání a ověřování informací, na samostatné a skupinové práci.

Využijeme i filmové projekce, vhodné besedy a projektové vyučování. Počet není určen, ani obsah není pro vyučující závazný.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou hodnoceni klasifikačními stupni (známkou) v souladu se zásadami Klasifikačního řádu Základní školy Havířov - Šumbark, Pujmanové 17 /1151, okres Karviná.

Žádná ověřování vědomostí písemnými pracemi a testy delšími 20 minut se konat nebudou.

Kompetence

Kompetence k učení

Žák :

- pozoruje, výsledky porovnává, kriticky posuzuje
- operuje s obecně užívanými termíny
- poznává smysl a cíl činností

Učitel :

- se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- sleduje v hodině pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žák :

- vnímá problémové situace
- samostatně řeší problémy
- kriticky myslí, činí rozhodnutí
- zhodnotí výsledky svých činů
- činí uvážlivá rozhodnutí

Učitel :

- klade otevřené otázky
- ukazuje žákům cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence komunikativní

Žák :

- naslouchá druhým
- formuluje své myšlenky
- pracuje v týmu, řeší problémy s ostatními, respektuje jejich názor
- využívá získané komunikativní dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi

Učitel :

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vytváří příležitosti k interpretaci a prezentaci týmových prací
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žák :

- pracuje ve skupině a je jejím platným členem
- přispívá k diskusi i k debatě třídy
- v případě potřeby poskytne pomoc, případně o ni požádá
- pozitivně ovlivňuje kvalitu společné činnosti

Učitel :

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žák :

- váží si vnitřních hodnot
- rozhoduje se v zájmu ochrany zdraví
- respektuje názory jiných, odmítá útlak a hrubé zacházení
- chová se zodpovědně v krizových situacích

Učitel :

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k bezpečnému chování

Kompetence pracovní

Žák :

- přistupuje k výsledkům činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých
- dodržuje vymezená pravidla

Učitel :

- vede žáky k dodržování obecných pravidel ochrany zdraví a bezpečnosti

7. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

výstupy	učivo	průřezová téma mezipředmětové vazby
respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství	Osobnostní a sociální výchova: Mezilidské vztahy Občanská výchova Dějepis

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

výstupy	učivo	průřezová téma mezipředmětové vazby
dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy ➤ <i>vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</i> ➤ <i>tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, využitost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</i>	Přírodopis – Biologie člověka

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

výstupy	učivo	průřezová téma mezipředmětové vazby
uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje oslovené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných	stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti auto-destruktivní závislosti - psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, (trestná činnost, dopink ve sportu) skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; ; kriminalita mládeže komunikace se službami odborné pomoci	Přírodopis Občanská výchova Dopravní výchova

událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	bezpečné chování a komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi; bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc rizikových situacích a v situacích ohrožení dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tíšňové volání, zajištění bezpečnosti)	

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

výstupy	učivo	průřezová téma mezipředmětové vazby
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	psychohygiena - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech	Osobnostní a sociální výchova: Psychohygiena

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

výstupy	učivo	průřezová téma mezipředmětové vazby
respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe	vztahy ve dvojici - láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina	Osobnostní a sociální výchova: Mezilidské vztahy

význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování		
respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví		

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

výstupy	učivo	průřezová téma mezipředmětové vazby
projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví	dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny sexuální dospívání a reprodukční zdraví - předčasná sexuální zkušenost; těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity, porod a péče o dítě	Osobnostní a sociální výchova: Sebepoznání a sebepojetí

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

výstupy	učivo	průřezová téma mezipředmětové vazby
v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování	ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty → <i>ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy –</i>	Přírodopis

	<i>prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci</i>	

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

výstupy	učivo	průřezová téma mezipředmětové vazby
vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy, působení sekt ➤ <i>ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí</i>	Osobnostní a sociální výchova: Psychohygiena Občanská výchova Tělesná výchova Chemie

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

výstupy	učivo	průřezová téma mezipředmětové vazby
samostatně využívá	sebepoznání a sebepojetí – vztah	Osobnostní a sociální

osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování psychohygiena - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	výchova: Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena

5.8.2. TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmětová návaznost

Pohybové vzdělání postupuje od spontánní tělesné činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové. Tělesná výchova navazuje na činnosti v předškolním vzdělávání a opírá se o aktivity v oblasti zájmového vzdělávání a o aktivity konané ve školní družině.

Obsah vzdělávacího předmětu

- Tělesná výchova se vyučuje v těchto tematických okruzích:
činnosti ovlivňující zdraví (Význam pohybu pro zdraví, Příprava organismu, Zdravotně zaměřené činnosti, Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, Hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech)

- činností ovlivňující úroveň pohybových dovedností (pohybové hry, základy gymnastiky, gymnastika, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpolové hry, úpolové hry, atletika a základy atletiky, základy sportovních her a sportovní hry, turistika a pobyt v přírodě, plavání, bruslení, lyžování, snowboarding, další pohybové činnosti podle podmínek školy a zájmu žáků)
- činnosti podporující pohybové učení (Komunikace v TV, Organizace při TV, Zásady jednání a chování, Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, Měření a posuzování pohybových dovedností, Zdroje informací v pohybových činnostech).

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro pohybové vzdělávání je důležité rozpoznat a rozvíjet pohyb, nadání žáků, což je nezbytné pro hodnocení jejich výkonu. Neméně důležité je odhalování zdravotních slabení žáků a jejich korekce v povinné TV.

U žáků dochází v tělesné výchově k rozvoji tělesné zdatnosti, pohybové dovednosti a návyků. Žáci jsou vedeni k pohybové aktivitě a zdravé soutěživosti s respektováním hygienických a bezpečnostních předpisů. Důležitým procesem se stává rozvoj rychlosti, vytrvalosti, ohebnosti, koordinačních schopností. Významná jsou pořadová cvičení zejména posilování nástupových tvarů.

V předmětu TV se významně přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků, ke schopnosti samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb a zájmů, pro podporu zdraví a ochranu života.

Úkolem tělesné výchovy je, aby žáci pochopili, že zdraví je základním předpokladem pro zdravý a spokojený život, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i důležitost problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví.

Žáci si budou upevňovat hygienické, stravovací a další zdravotně preventivní návyky a rozvíjet dovednost odmítat škodlivé látky.

V tělesné výchově budeme usilovat o to, aby žáci dodržovali pravidla fair play, aby si uvědomovali důležitost péče o přírodu při sportovních soutěžích. Budeme podporovat zdravou soutěživost žáků při zapojování do sportovních soutěží vyhlášených v rámci města.

Mezipředmětové vazby

Tělesná výchova bude v mnohém prolínat na 1. stupni školy s předměty prouka, přírodověda, výtvarná výchova a hudební výchova. Na 2. stupni se prolíná TV s přírodopisem, chemií, fyzikou, pracovními činnostmi i s matematikou a informatikou. Zejména však má tělesná výchova nejblíže k Výchově ke zdraví.

Organizace výuky

1) Časové vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	1. - 5.	6.	7.	8.	9.	6. – 9.

Hodinové dotace	2+1	2+1	2	2	2	10+2	2	2	2	2	8

Na prvním stupni 10 hodin + 2 disponibilní hodiny, na druhém stupni 8 hodin.

2) Dělení na skupiny

Na 1. stupni probíhá výuka TV koedukovaně, na druhém stupni se chlapci a dívky učí odděleně.

Při výuce se počítá v souladu s dodržením zásad dle Vyhlášky o základní škole s dělením na skupiny.

Dělení na skupiny při plavání a lyžařském výcvikovém kurzu se děje v souladu s bezpečnostními potřebami a v souladu s normami pro tuto výuku.

3) Formy výuky

Výuka tělesné výchovy bude probíhat ve školní tělocvičně, na školním hřišti, ve volné přírodě, v plaveckém bazénu, ve vybraném lyžařském areálu popř. na stadionu.

Sezónní sporty se budou zařazovat jako cvičení aktivační, motivační, oživující dle vlastního zvážení a možnosti.

Ve 2. a 3. ročníku je povinná výuka plavání v souladu s vyhláškou o základní škole a metodikou MŠMT.

V ostatních ročnících je plavání na 1. stupni dobrovolné, škola je zařadí na návrh vyučujícího po dohodě se zákonnými zástupci žáka.

Lyžařský výcvikový kurz se koná v 7. ročníku.

4) Exkurze

Exkurze nebudou zařazovány.

5) Laboratorní práce

Charakter předmětu s jejich zařazením nepočítá.

6) Závazné žákovské práce

Závažné žákovské práce nejsou určeny.

7) Účast v soutěžích

Žáci 1. a 2. stupně se budou účastnit všech soutěží vyhlášených městem, jako je štafetový běh, šachy, sálová kopaná, florbal, vybíjená, skok vysoký, odbíjená, košíková a soutěží v atletice. Žáci se budou rovněž aktivně zapojovat do dalších sportovních soutěží, které budou pro dané kategorie 1. i 2. stupně vyhlašovány.

Metody a formy práce, pracovní postupy

K nejefektivnějším metodám patří práce s tělocvičným náčiním a náradím, samostatná či skupinová činnost žáků. Jako motivující je zařazování her, soutěží a závodů.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou hodnoceni podle Klasifikačního rádu ZŠ Havířov – Šumbark, Pujmanové 17.
Žádné kontrolní práce nejsou plánovány.

Doplňující nadoborové vazby

Ve 4. a 5. ročníku na 1. stupni a v 6. a 7. ročníku na 2. stupni je zařazen povinně volitelný předmět Pohybové a sportovní aktivity.

Realizace průřezových témat

Na prvním ani druhém stupni nejsou do předmětu tělesná výchova zařazena průřezová téma.

Kompetence

1. stupeň

Kompetence k učení - žáci jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví, učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení, změří základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími, orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.

Učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů - uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka, řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.

Učitel dodává žákům sebedůvku, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní - žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají, zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.

Učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální - žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair - play - dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině. Učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti, spojují svou pohybovou činnost se

zdravím, zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení, jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktní.
Učitel žákům umožnuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní - žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné náradí a náčiní.

2. stupeň

Kompetence k učení

Žáci:

- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožnuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel:

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žáci:

- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální**Žáci:**

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel:

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské**Žáci:**

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák ...)

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní**Žáci:**

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovednosti v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

1. ROČNÍK - DOTACE: 2 + 1, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po záťezi, napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání záťeže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, sily, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek	Prv – správné držení těla, bezpečnost

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvorivost základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem	Hv – rytmický doprovod

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby

reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci v prostorech školy	komunikace v TV - osvojování činností, smluvěně povely, signály	Čj - sloh

2. ROČNÍK - DOTACE: 2 + 1, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci prostorech školy	význam pohybu pro zdraví příprava organismu zdravotně zaměřené činnosti rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV bezpečnost při pohybových činnostech	Prv – bezpečnost, správné držení těla

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo	pohybové hry základy gymnastiky rytmické a kondiční formy cvičení pro děti základy atletiky plavání - základní plavecká výuka	Vv – tematické práce

činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci prostorech školy		

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci prostorech školy	komunikace v TV organizace při TV pravidla jednoduchých pohybových her	Čj - sloh

3. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci prostorech školy	význam pohybu pro zdraví příprava organismu zdravotně zaměřené činnosti rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV - hygiena pohybových činností bezpečnost při pohybových činnostech	Prv – člověk

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích nebo činnosti prováděné ve skupině;	pohybové hry základy gymnastiky rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - základy atletiky základy sportovních her plavání - základní plavecká výuka	M – měření délky, bodové hodnocení

usiluje o jejich zlepšení uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci prostorech školy		

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci prostorech školy	komunikace v TV organizace při TV pravidla jednoduchých pohybových her	Čj - komunikace lidí, význam pravidel

4. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené	význam pohybu pro zdraví - režim žáků, délka a intenzita pohybu příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po	Čj - sloh

činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupy proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	záteži, napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání záteže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmírkách TV	

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a	pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance průpravné úpoly - přetahy a přetlaky základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do délky nebo do výšky,	Hv – rytmická cvičení M – měření délky

reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	hod míčkem základy sportovních her - manipulace míčem, či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)	

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví změří základní pohybové	komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvné povely, signály organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy zdroje informací o pohybových činnostech	Čj

výkony a porovná je s předchozími výsledky		

5. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovni své zdatnosti zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně	význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmírkách TV	Čj – sloh Př - člověk

na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace		

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVĚN POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovni své zdatnosti zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti;	pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance průpravné úpoly - přetahy a přetlaky základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do délky nebo do výšky, hod míčkem základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře,	Vv Pč Hv – rytmická, melodická cvičení

vytváří varianty osvojených pohybových her uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupy proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů ➤ <i>turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy</i> ➤ <i>orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě,</i> ➤ <i>orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla</i> chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)	

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby

podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupy proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvné povely, signály organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy zdroje informací o pohybových činnostech	M – měření, bodové hodnocení

zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace		

6. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
aktivně vstupuje do organizace pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně usiluje o zlepšení své tělesné kondice vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy projevuje odpovědné	význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ otužování dodržování pravidel bezpečnosti úrazy a bezpečné způsoby chování poskytování základní první pomoci	OSV – sebepoznání a sebepojetí Př – 1. pomoc, význam Tv - svalstvo, kostra

chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví		

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry s různým zaměřením estetické formy cvičení s hudbou - základy rytmické gymnastiky, aerobik, kondiční cvičení pro daný věk atletika - nízký start, 60m, 600m, štafetový běh, hod míčkem, skok vysoký a daleký sportovní hry - košíková odbíjená, kopaná, ringo, vybíjená - herní činnosti jednotlivce, hra podle zjednodušených pravidel	Hv – rytmus M – měření výkonu F – síla, rovnováha

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, rozhodčího zná úlohu hráče, diváka, rozhodčího, respektuje pravidla	komunikace v TV - tělocvičné názvosloví, osvojování činností smluvěně povely, signály, značky, vzájemná komunikace při pohybových činnostech výstroj a výzbroj pro určité sportovní činnosti - výběr a ošetřování zjednodušená pravidla her, závodů a soutěží	Čj - názvosloví

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
uplatňuje vytrvalost a	informace podporující korekce	

cílevědomost při korekci oslabení	zdravotního oslabení, příčiny, důsledky, denní režim, kontrola, nevhodná cvičení	

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazba a průřezová témata
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců prevence a korekce jednostranného zatížení - průpravná, kompenzační, vyrovnávací cvičení hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmírkách	OSV – sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Př – člověk

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazba a průřezová témata
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvorivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním, na nářadí úpoly - úpolové hry turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu podle pravidel silničního provozu, chůze se zátěží, ochrana přírody lyžování - základy běhu na lyžích, sjezdové lyžování - LV, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině atletika - nízký start, 60m, 600m, štafetový běh, hod míčekem, skok vysoký a daleký sportovní hry - košíková odbíjená, kopaná, ringo vybijená - herní činnosti jednotlivce, hra podle zjednodušených pravidel	Z – orientace Vv – tematické práce M – měření výkonu, prostorová orientace

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazba a průřezová témata
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestnost, pomoc hendikepovaným, ochranu přírody při sportu, respekt k opačnému pohlaví sleduje určené prvky pohybové činnosti a snaží se je hodnotit	komunikace v TV - tělocvičné názvosloví, osvojování smluvných povelů, signály, značky, vzájemná komunikace při pohybových činnostech historie a současnost sportu - významné soutěže, olympismus zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech, posuzování výkonů	Čj

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	mezipředmětové vazba a průřezová témata
zařazuje do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení	činnosti a informace podporující korekce zdravotního slabení, příčiny, důsledky, denní režim, kontrola, nevhodná cvičení	

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazba a průřezová témata
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program a zařazuje jej pravidelně a s konkrétním účelem odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné	význam pohybu pro zdraví, rekreační sport, sportovní odvětví a disciplíny, sport dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost rozvoj zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením	OSV – sebepoznání a sebepojetí Mezilidské vztahy Seberegulace a sebeorganizace Př – člověk

se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší		

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry s různým zaměřením netradiční pohybové hry a aktivity gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním, na nářadí atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí sportovní hry - herní kondiční činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní sporty podle podmínek školy)	Z – orientace M – měření výkonů Vv – tematické práce

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazba a průřezová téma
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, rozhodčího, čtenáře novin, uživatele internetu prohlubuje a respektuje úlohu hráče, diváka, rozhodčího, respektuje daná pravidla soutěží	komunikace v TV - tělocvičné názvosloví, osvojených činností, smluvně povely, signály, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace při pohybových činnostech, organizace prostoru a pohybových činností - v nestandardních podmínkách, výběr a ošetřování výstroje a výzbroje pravidla osvojovaných činností - her, soutěží, závodů	Čj

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	mezipředmětové vazba a průřezová témata
uplatňuje vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	základní druhy oslabení, jejich příčiny a důsledky - základní pojmy, prevence a korekce oslabení soustředění na cvičení, vědomá kontrola, nevhodná cvičení	Př

9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazba a průřezová témata
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvírá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jím svou činnost	prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační, vyrovnavací, relaxační i jiná zdravotně zaměřená cvičení hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření, odsun raněného	OSV – sebepoznání a sebepojetí Psychohygiene Komunikace Př – fyziologie psychologie

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazba a průřezová témata
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvorivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních	estetické formy cvičení s hudbou - základy rytmické gymnastiky, aerobik, kondiční cvičení, pro daný věk, tanec úpoly - úpolové hry, základy juda ➤ turistika a pobyt v přírodě	Hv – rytmus, tempo Z – orientace

činnostech posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	<i>– příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla</i> netradiční pohybové činnosti - pálkovaná	

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazba a průřezová téma
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestnost, pomoc handicapovaným, ochranu přírody při sportu, respekt k opačnému pohlaví dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody na úrovni školy, spolurozhoduje osvojené hry a soutěže	historie a současnost sportu - významní sportovci, světové rekordy, olympijská charta zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech, pohybových dovedností, měření výkonů, evidence, vyhodnocování	M – měření výkonů, statistika F – rychlosť, síla, Rovnováha

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	mezipředmětové vazba a průřezová téma
zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální	speciální cvičení při oslabení pohybového systému, vnitřních orgánů, nervových a smyslových funkcí všeestranně rozvíjející pohybové činnosti s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni	

provedení aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	oslabení	

5. 9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5. 9. 1. PRACOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Pracovní činnosti obsahuje široké spektrum činností a technologií, vede žáky k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Předmět je vyučován ve všech ročnících. Na I. stupni nejsou realizována žádná průřezová téma.

Předmětová návaznost

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 1. - 9. ročníku Základního vzdělávání a vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně.

Vzhledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy jsou vybrány tematické okruhy pro společnou výuku chlapců a dívek, tj. ve smíšených skupinách.

Obsah vzdělávacího předmětu

Pracovní činnosti se cíleně zaměřují na praktické pracovní dovednosti a návyky. Doplňují celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Obsah je zaměřen na tvůrčí myšlení žáků.

Na 1. stupni jsou čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiélem

- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce,
- Příprava pokrmů

Na 2. stupni je pět tematických okruhů: Práce s technickými materiály
Design a konstruování
Pěstitelské práce
Příprava pokrmů
Svět práce

Rozčlenění témat do ročníků

1. – 5. ročník	Pracovní činnosti: Práce s drobným materiélem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů
6. ročník	Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce
7. ročník	Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce
8. ročník	Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů
9. ročník	Design a konstruování, Svět práce

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v předmětu Pracovní činnosti vede žáky k:

- získání pozitivního vztahu k práci, odpovědného postoje k vlastní činnosti, její kvalitě i odpovědnosti ke společným výsledkům práce v týmu
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci osvojení si práce s dostupnou mechanizací a technikou, včetně výpočetní techniky
- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu
- uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Organizace výuky

1) Časové vymezení

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
hodinová dotace	1	1	1	1	1	1	1	1	1

2) Dělení na skupiny

Dělení do skupin bude probíhat v případě, že by nebyla dodržena bezpečnost žáků z důvodu velkého počtu žáků ve třídě.

3) Formy výuky

Výuka se bude uskutečňovat především v prostorách určených pro pracovní činnosti, školní dílně, kuchyňce nebo školní zahradě, některá téma mohou být realizována v učebně informatiky, případně v příslušné kmenové třídě.

4) Exkurze

Nebudou realizovány žádné exkurze.

5) Laboratorní práce

Nebudou realizovány žádné laboratorní práce.

6) Závazné práce a účast na soutěžích

Žáci se zúčastní vědomostní soutěže Zlatý klíč, zaměřené na pracovní činnosti.

Metody práce, pracovní postupy

Žáci se naučí pracovat s různým nářadím určeným pro ruční obrábění a budou pracovat s různými materiály. Osvojí si základní pracovní dovednosti a návyky při práci na pozemku a ve školní kuchyňce. Naučí se práci plánovat, zorganizovat si ji a ohodnotit samostatně i v týmu.

Žáci budou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

V závislosti na věku žáků se postupně žákům poskytují informace, které jim pomohou při výběru budoucího povolání.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou klasifikováni podle Klasifikačního řádu ZŠ Havířov – Šumbark, Pujmanové 17.

Žáci budou hodnoceni na základě znalostí a pracovních činností, zhotovených výrobků a zpracovaných seminárních prací.

Kompetence

Kompetence k učení

Učitel:

- pozoruje pokrok u všech žáků
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

Žák:

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- hodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich
- poznává smysl a cíl učení a práce

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáka k uplatňování vlastních nápadů

Žák:

- promýslí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- rozvíjí svou tvorivost, uplatňuje vlastní nápady
- poznatky užije v praxi

Kompetence komunikativní**Učitel:**

- vede žáky k užívání správné terminologie

Žák:

- si rozšiřuje slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek
- učí se popsat postup práce
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Kompetence sociální a personální**Učitel:**

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

Žák:

- žáci se učí spolupracovat a vzájemně si pomáhat
- pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí respektovat nápady druhých

Kompetence občanské**Učitel:**

- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci
- vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě kritérií hodnotili své činnosti

Kompetence pracovní**Učitel:**

- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání pracovních prostředků
- učí správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů

Žák:

- správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami
- dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny

1. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, aj.) pracovní pomůcky a nástroje funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla	M – tvary těles Vv – lidové zvyky

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
pracuje podle slovního návodu a předlohy zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů	

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování peče o nenáročné rostliny	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin pěstování rostlin ze semen v místnosti pěstování pokojových rostlin	Prv - rostliny

PŘÍPRAVA POKRMU

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
chová se vhodně při stolování	pravidla správného stolování	Prv – člověk a zdraví

ROČNÍK – DOTACE: 1, POVINNÝ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
vytváří jednoduchými	vlastnosti materiálu	Vv – různé materiály

postupy různé předměty z tradičních i netradičních materálů pracuje podle slovního návodu a předlohy	(přírodniny, modelovací hmota papír a karton, textil, drát, aj.) pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla	

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů	

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování, pečeje o nenáročné rostliny	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti pěstování pokojových rostlin	Prv - rostliny

3. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materálů pracuje podle slovního návodu a předlohy	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití, jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla	Vv – estetické cítění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů	

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování peče o nenáročné rostliny	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin pěstování rostlin ze semen v místnosti pěstování pokojových rostlin	Prv - rostliny

PŘÍPRAVA POKRMŮ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
připraví tabuli pro jednoduché stolování chová se vhodně při stolování	základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	M – slovní úlohy Prv - -zdravá výživa

4. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic, volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu, udržuje porádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	vlastnosti materiálu pracovní pomůcky a nástroj: - funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla	Vv – různé materiály, vyjádření pocitů, nálad

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby

provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	stavebnice (plošné, prostorové konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtom	M – měření, přesnost, jednotky délky

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ošetruje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny, volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda, výživa rostlin pěstování rostlin ze semen v místnosti pěstování pokojových rostlin	Př – základní podmínky života

5. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a	vlastnosti materiálu pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití jednoduché pracovní operace : postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla	Vv – estetické cítění

náčiní vzhledem k použitému materiálu udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu		

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	stavebnice (plošné, prostorové konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	M - měření

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ošetruje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny, volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin pěstování rostlin ze semen v místnosti pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	Př - základní podmínky života

PŘÍPRAVA POKRMŮ

výstupy	učivo	mezipředmětové vazby
orientuje se v základním vybavení kuchyně	základní vybavení kuchyně, výběr, nákup	

připraví samostatně jednoduchý pokrm dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	Př – zdravá výživa

6. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy
provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materálů, pracovních nástrojů a nářadí	vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty) pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní operace a postupy	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti M – měření a orýsování geometrické tvary

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy
volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin pěstuje a využívá rostliny pro výzdobu používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	základní podmínky pro pěstování - půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy zelenina - osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny okrasné rostliny - základy ošetřování pokojových rostlin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin, květina v interiéru a exteriéru	EV – Lidské aktivity a životní prostředí

7. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty) pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce, důležité technologické postupy	OSV – komunikace a spolupráce v týmu Vv - estetické cítění M - kótování, tělesa Př - nauka o dřevě

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy
volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin pěstuje a využívá rostliny pro výzdobu používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	okrasné rostliny - základy ošetřování pokojových rostlin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin, květina v interiéru a exteriéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin ovocné rostliny - druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování léčivé rostliny a koření - pěstování vybrané rostliny, léčivé účinky, jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergie	OSV – Poznávání lidí Kooperace a kompetice

8. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy

provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí organizuje a plánuje svoji pracovní činnost užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech	vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce, důležité technologické postupy technické náčrty a výkresy, technické informace, návody úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	Ev – vztah člověka k prostředí M – správné jednotky geometrie F – vlastnosti látek Ch – výroba železa a oceli

PŘÍPRAVA POKRMU

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy
používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech	kuchyně - základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu potraviny - výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	OSV – komunikace a kooperace OSV – kreativita OSV – hodnoty, postoje, praktická etika

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

výstupy	učivo	průřezová téma a

		mezipředmětové vztahy
dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	sestavování modelu domu, tvorba konstrukčních prvků, návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program	Inf – vyhledávání informací, jejich zpracování

SVĚT PRÁCE

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vztahy
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	trh práce - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce volba profesní orientace - základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby zaměstnání - pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Ov - školská soustava Čj - životopis

	a zaměstnavatelů, podnikání - druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	

5. 10. POVINNĚ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

5.10.1. DRAMATICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Pracuje se základními výrazovými prostředky divadelního sdělení, kterými jsou lidský hlas a tělo, kultivuje je a směruje k jejich vědomému používání v procesu dramatické a inscenační tvorby i v běžné komunikaci. Rozvíjí psychosomatické, komunikační a herní dovednosti a schopnosti prostřednictvím tvůrčích aktivit a kolektivní dramatické tvorby. Spolupracuje především s průřezovým tématem osobnostní a sociální výchova, které umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a zkoumat téma a situace na základě vlastního jednání.

Předmětová návaznost, mezipředmětové vztahy

Předmět Literárně-dramatická výchova se v mnohém prolíná s předmětem Český jazyk. Žáci se seznamují s literárními díly českých i zahraničních autorů, které dramatizují, interpretují. Seznamují se se strukturou literárního díla a orientují se v prozaických i poetických textech. Rovněž úzce souvisí Literárně-dramatická výchova s předmětem Hudební výchova. Žáci se snaží rozvíjet svou fantazii nejen slovní, ale také pohybovou. Učí se vnímat hudbu a rozvíjet své estetické vnímání.

Obsah vzdělávacího předmětu

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. Rozvíjí se specifické cítění, tvořivost, vnímavost jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Žáci se seznamují s výrazovými prostředky dramatického umění, učí se s nimi tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření.

Výchovné a vzdělávací strategie

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, kolektivní práce, práce v týmu.

Organizace výuky

1) Časové vymezení

Ročník	6.	7.	8.	9.	Celkem hodin
Hodinová dotace	2	0	0	0	2

- předmět je vyučován jako povinně volitelný

2) Formy výuky

- skupinová práce, týmová práce, individuální práce

3) Účast v soutěžích

- žáci se účastní recitačních soutěží

Metody práce, pracovní postupy

- kooperativní učení, hry, často jsou zařazeny i soutěže

Hodnocení, klasifikace

- žádné kontrolní práce nejsou plánovány, žáci jsou hodnoceni za práci v hodině, hodnocení je vždy přizpůsobeno individuálním možnostem žáka

Autoevaluace

- žáci po každé hodině slovně hodnotí aktivitu svou i druhých, spolupráci ve skupině, zvládnutí úkolů, udělují si známky, nebo hodnotí klady a zápory hodiny

Kompetence

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáka k autoevaluaci
- učí žáka plánovat, organizovat a hodnotit svou práci

Žák:

- vytváří si komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- organizuje a řídí vlastní učení

Kompetence k řešení problémů**Učitel:**

- vede žáka k logickému myšlení

Žák:

- vnímá problémové situace a hledá způsoby řešení

Kompetence komunikativní**Učitel:**

- vytváří situace ke komunikaci
- využívá skupinovou práci ke komunikaci mezi žáky
- snaží se odstranit trému, ostých před spolužáky

Žák:

- vyjadřuje se výstižně a souvisle
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence občanské**Učitel:**

- učí žáky diskutovat
- vede žáky utvářet si názor k uměleckým dílům
- učí respektovat názor druhých

Žák:

- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní dědictví

Kompetence pracovní**Učitel:**

- vede žáky k poznání vlastních slabých i silných stránek

Žák:

- využívá znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

6. ročník

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vazby
uplatňuje kultivovaný mluvený i pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých rozvíjí, variuje a opakuje herní situace, přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí pojmenovává hlavní téma a konflikt, uvědomuje si analogii mezi fiktivní situací a realitou přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě ke společnému tvůrčímu procesu pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu	Základní předpoklady dramatického jednání psychosomatické dovednosti herní dovednosti sociálně komunikační dovednosti Proces dramatické a inscenační tvorby náměty a téma v dramatických situacích práce na postavě konflikt jako základ dramatické situace dramatická situace, příběh inscenační tvorba komunikace s divákem Recepce a reflexe dramatického umění základní stavební prvky dramatu základní dramatické žánry základní divadelní druhy současná dramatická umění a média vybrané etapy a typy světového a českého divadla výrazné osobnosti české a světové dramatické tvorby	Čj Hv Vv

POHYBOVÉ A SPORTOVNÍ AKTIVITY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pohybové vzdělání postupuje od spontánní tělesné činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové. Pohybové a sportovní aktivity navazují na činnosti v předškolním vzdělávání a opírají se o aktivity v oblasti zájmového vzdělávání a o aktivity konané ve školní družině.

Obsah vzdělávacího předmětu

Pohybové a sportovní aktivity se vyučují v těchto tematických okruzích:

- činnosti ovlivňující zdraví (Význam pohybu pro zdraví, Příprava organismu, Zdravotně zaměřené činnosti, Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, Hygiena při PSA, bezpečnost při pohybových činnostech)
- činností ovlivňující úroveň pohybových dovedností (pohybové hry, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpolové hry, úpolové hry, atletika a základy atletiky, základy sportovních her a sportovní hry, turistika a pobyt v přírodě, plavání, bruslení, lyžování, snowboarding, další pohybové činnosti podle podmínek školy a zájmu žáků)
- činnosti podporující pohybové učení (Komunikace v PSA, Organizace při PSA, Zásady jednání a chování, Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, Měření a posuzování pohybových dovedností, Zdroje informací v pohybových činnostech).

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro pohybové vzdělávání je důležité rozpoznat a rozvíjet pohyb, nadání žáků, což je nezbytné pro hodnocení jejich výkonu.

U žáků dochází k rozvoji tělesné zdatnosti, pohybové dovednosti a návyků. Žáci jsou vedeni k pohybové aktivitě a zdravé soutěživosti s respektováním hygienických a bezpečnostních předpisů. Důležitým procesem se stává rozvoj rychlosti, vytrvalosti, ohebnosti, koordinačních schopností. Významná jsou pořadová cvičení zejména posilování nástupových tvarů.

V předmětu PSA se významně přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků, ke schopnosti samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb a zájmů, pro podporu zdraví a ochranu života.

Žáci si budou upevňovat hygienické, stravovací a další zdravotně preventivní návyky a rozvíjet dovednost odmítat škodlivé látky.

V PSA budeme usilovat o to, aby žáci dodržovali pravidla fair play, aby si uvědomovali důležitost péče o přírodu při sportovních soutěžích. Budeme podporovat zdravou soutěživost žáků při zapojování do sportovních soutěží vyhlášených v rámci města.

Organizace výuky

1) Časové vymezení

Ročník	6.	9.	Celkem
Hodinové dotace	2	2	4

Na 2. stupni je to celkem 3 hodiny.

2) Dělení na skupiny

Na 2. stupni probíhá výuka koedukovaně.

3) Formy výuky

Výuka PSA bude probíhat ve školní tělocvičně, na školním hřišti, ve volné přírodě.

4) Exkurze

Exkurze nebudou zařazovány.

5) Laboratorní práce

Charakter předmětu s jejich zařazením nepočítá.

6) Závazné žákovské práce

Závažné žákovské práce nejsou určeny.

Metody a formy práce, pracovní postupy

K nejefektivnějším metodám patří práce s tělocvičným náčiním a nářadím, samostatná či skupinová činnost žáků. Jako motivující je zařazování her, soutěží a závodů.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou hodnoceni podle Klasifikačního rádu ZŠ Havířov – Šumbark, Pujmanové 17. Žádné kontrolní práce nejsou plánovány.

KOMPETENCE

Kompetence k učení

Žák:

- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel:

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel:

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské**Žák:**

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák)

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní**Žák:**

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovednosti v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

6. ROČNÍK - DOTACE: 2**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ**

výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy
aktivně vstupuje do organizace pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně usiluje o zlepšení své tělesné kondice vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním	význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ otužování dodržování pravidel bezpečnosti úrazy a bezpečné způsoby chování poskytování základní první pomoci	Př – 1. pomoc, význam Tv - svalstvo, kostra

základních lidských potřeb a hodnotou zdraví usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví		

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry s různým zaměřením estetické formy cvičení s hudbou – základy rytmické gymnastiky, aerobik, kondiční cvičení pro daný věk atletika - nízký start, 60m, 600m, štafetový běh, hod míčkem, skok vysoký a daleký sportovní hry - košíková odbíjená, kopaná, ringo vybíjená - herní činnosti jednotlivce, hra podle zjednodušených pravidel	Hv – rytmus M – měření výkonu F – síla, rovnováha

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, rozhodčího zná úlohu hráče, diváka, rozhodčího, respektuje pravidla	komunikace v PSA - tělocvičné názvosloví, osvojování činností smluvené povely, signály, značky, vzájemná komunikace při pohybových činnostech výstroj a výzbroj pro určité sportovní činnosti - výběr a ošetřování zjednodušená pravidla her, závodů a soutěží	Čj - názvosloví

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo	mezipředmětové vztahy
uplatňuje vytrvalost a cílevědomost při korekci slabení	informace podporující korekce zdravotního slabení, příčiny, důsledky, denní režim, kontrola, nevhodná cvičení	

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Hodnocení žáků chápeme jako zpětnou vazbu, kterou získáváme informace o zvládnutí učiva. Hodnocení prospěchu a chování žáka je stanovenno klasifikačním rádem, se kterým jsou seznámeni žáci, učitelé a zákonné zástupci žáka. Kromě vysvědčení za každé pololetí vypracováváme čtvrtletní přehledy o slabých či neprospívajících žácích, které jsou zveřejněny na pedagogické radě, aby mohla být včas zjednána náprava. Jsou rovněž informováni i zákonné zástupci žáka těchto žáků.

Při hodnocení žáků dodržujeme následující kritéria:

Zásady hodnocení žáků jsou stanoveny klasifikačním rádem.

1. kritéria pro hodnocení prospěchu:

- kritéria hodnocení se odvíjejí od klíčových kompetencí
 - 1. rozsah znalostí a dovedností (úplnost, přesnost, trvalost zapamatovaných faktů, pojmu, definic, termínů a vztahů)
 - 2. hloubka porozumění (vlastní interpretace informací, postupů, návodů, její argumentační podpora, dokládání příklady, vysvětlování, zdůvodňování, zařazování do kontextu)
 - 3. kvalita práce s informacemi (práce s různými informačními zdroji, vyhledávání, porovnávání, kombinování, třídění, využívání, kritické hodnocení, prezentace)
 - 4. produktivita (plnění úkolů, pestrost, různorodost, včasnost, formální úroveň písemností, srozumitelnost vyjadřování)
 - 5. tvořivost (bohatství nápadů, originalita, překonávání stereotypu, uplatnění kombinace, propracování)
 - 6. užívání získaných znalostí, dovedností, postojů (plnění praktických úkolů, řešení reálných problémů, formulování hypotéz, empirické ověřování práce, tvořivost, navrhování řešení, rozvíjení myšlenek, podíl na činnosti týmu)
- známka z předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování
- klasifikujeme pouze probrané a procvičené učivo
- tradiční zkoušení u tabule je doplnováno efektivnějšími způsoby
- hodnotíme projev ústní i písemný
- hodnotíme též vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy
- hodnotíme nejen momentální výsledky, ale porovnáváme je s předchozími výsledky práce
- hodnocení je vždy adresné, hodnotíme každý pokrok žáka
- hodnotíme žákova snahu, píli a úsilí
- přistupujeme k žákovi individuálně
- dáváme žákovi možnost procvičit si učivo i v mimovyučovací době, omluvit se ze zkoušení po absenci (časové období pro omluvu je stanovenno individuálně podle délky a závažnosti absence)
- dáváme žákovi možnost omluvit se z ústního zkoušení bez uvedení důvodu, a to 1x za pololetí z jednoho předmětu

- výjimečně lze po domluvě s ŘŠ a zákonným zástupcem žáka hodnotit prospěch žáka slovně

2. kritéria pro hodnocení chování:

- zdvořilost (oslovování, pozdrav, prosba, poděkování, omluva, uplatňování přednosti)
- způsob komunikace (nemluví vulgárně, přihlásí se o slovo, neskáče do řeči, mluví věcně, zdrží se osobního útoku)
- respekt k lidem (nevysmívá se druhému, neponiže ho, nenapadá ho slovně ani fyzicky, bere na něj ohled, ocení jeho přínos, zapojí ho do činnosti)
- čestnost (mluví pravdu, přizná chybu, nevymlouvá se, dodržuje dané slovo)
- úcta k hodnotám (nepoškozuje cizí majetek, nepůjčuje si věci bez dovolení, zachází s věcmi šetrně a stanoveným způsobem)
- plnění povinností (rádně dochází do školy, dodržuje stanovený čas, plní uložené úkoly, dodržuje organizační pokyny - viz školní řád)
- prosazování práv (upozorní na nebezpečné jednání ohrožující život, zdraví nebo práva druhých, ohradí se proti nespravedlivému jednání, zastane se slabšího, vyjádří se slušně a věcně k věcem, které se týkají jeho vzdělávání a života školy, uplatňuje demokratické principy v žákovské samosprávě)

Sebehodnocení žáků

Smyslem sebehodnocení je přivést žáka k uvědomění si úrovně svého rozvoje, naučit se formulovat opatření, která pro svůj další rozvoj učiní. Následně posoudí svůj pokrok. Tím ho přivést k autoregulaci svého učení a zodpovědnosti za své výsledky.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků:

- v jednotlivých učebních oblastech předem stanovíme a žákům sdělíme základní učební požadavky
- žákům předkládáme reálné a dosažitelné cíle
- žákům důvěřujeme a sebehodnocení nepovažujeme za příležitost k podvádění. Díky zpětné vazbě mají učitelé i žáci přehled o tom, co a jak zvládli.
- Vedeme žáky k tomu, aby si do svých učebních materiálů zaznamenávali, co a jak zvládli
- žákům umožňujeme vyjadřovat své myšlenky, názory a prezentovat je
- dodržujeme zásady a pravidla pozitivního hodnocení

Sebehodnocení žáka zahrnuje:

vyhodnocení výstupů a obsahu jednotlivých oborů vzdělávání a zvládnutí úrovně některých klíčových kompetencí.

Žák se učí písemně nebo ústně zhodnotit zvládnutí dílčích výstupů a dostává tak přehled o svém individuálním pokroku. V 1. ročníku se hodnocení provádí pomocí motivačních obrázků.

Žák hodnotí, jak se vidí já z hlediska míry osvojení si vědomostí, dovedností a postojů.

Žák si uvědomuje, co mohu udělat pro to, aby moje úroveň osvojení byla kvalitnější. Využívá možnosti vést s učitelem diskusi o tom, jaké zvolit postupy směřující k pocitu osobní úspěšnosti.

Hodnocení žáků, kteří se vzdělávají v zahraničí

Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole podle § 38 školského zákona, vykonává u nás ve škole zkoušku ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu oboru Český jazyk a literatura, v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahující se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, na druhém stupni ze vzdělávacího obsahu vztahující se k České republice vzdělávacích oborů Dějepisu a Zeměpisu. Zkoušku lze konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků.

Autoevaluace školy

Autoevaluaci chápeme jako nástroj sledování důležitých prvků života školy, které slouží k tomu, abychom mohli pružně vstupovat do dějů, ve kterých se objeví problémy a posilovat silné stránky školy. Autoevaluace napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Má poskytnout kvalitní a co nejobjektivnější vazbu. Je třeba si uvědomovat nedostatky, odhalit a pojmenovat příčiny a zvolit nové, účinnější postupy. Musíme vědět, co hodnotíme, proč hodnotíme, co se chceme dozvědět a jak hodnocení ovlivní naši další činnost.

Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a § 12 zákona č. 561/2004 Sb. a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Oblasti autoevaluace

- **Podmínky ke vzdělávání** – materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- **Průběh a výsledky vzdělávání** – vzdělávací strategie, naplňování cílů vzdělávání
- **Spolupráce se zákonnými zástupci žáka, školskou radou, veřejností, zřizovatelem**
- **Personální oblast** – řízení školy, kvalita personální práce, kvalita DVPP
- **Klima školy** – školní klima, vzájemné vztahy se zákonnými zástupci žáka

Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zajistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje.

Nástroje autoevaluace

Výsledné sebehodnocení školy je výsledkem užití mnoha nástrojů.

Při autoevaluaci použijeme:

- Pozorování a evidenci pozorovaných jevů (sběr dat)
- Hodnocení a klasifikace žáků, sebehodnocení žáků
- Dotazníky, ankety (průzkum)
- Testy (srovnávací, ověřovací, dovednostní)
- Hospitace
- Autoevaluace učitelů
- Vnější evaluace
- Rozbory žákovských prací, činností
- Diskuse, rozhovory
- Stanovování a hodnocení plnění plánů (např. roční plán)
- Rozbor školní dokumentace
- Pedagogická tvořivost (portfolio učitelů, metodické materiály, projekty atd.)
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků
- Úspěchy v soutěžích

- Nabídka zájmové činnosti

Časové rozvržení evaluačních činností

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Termín
Koncepce školy	Vyhovuje ŠVP jako strategický materiál? Je v souladu se RVP ?	Pozorování, hospitace, rozhovory	Průběžně
Podmínky vzdělávání	Klima školy, úroveň řízení	Dotazníky, ankety, hodnocení vzdělávání, hospitace, spolupráce se školním parlamentem	Říjen – vyhodnocení průběžně
	Prostorové a materiální podmínky	Plán práce školy, BOZP	Září Leden- srpen
	Personální podmínky	Zajištění školního roku DVPP	Září Průběžně ve školním roce
	Finanční a hmotné zdroje	Možnosti školy vzhledem k rozpočtu, přínos doplňkové činnosti	Po obdržení rozpočtu Září – prosinec Leden - červen
Průběh vzdělávání	Kvalita výuky	Hospitace, dotazníky, projekty	průběžně
Výsledky vzdělávání	Naplňování klíčových kompetencí	Hospitace, výsledky testování, výsledky hodnocení prospěchu, výsledky přijímacího řízení	Průběžně Leden, červen duben

7. PROJEKTY ŠKOLY

Projekt Občan

Škola je zapojena do mezinárodního Projektu Občan. Projekt je realizován žákovskými kolektivy různých zemí světa. V rámci tohoto projektu se učí děti nejen kriticky vnímat problémy, které se týkají nás všech, ale snaží se i hledat řešení.

Adopce na dálku

V projektu Adopce na dálku žáci zkoumají sociální cítění žáků a občanů města. Škola finančně podporuje vzdělání dvou indických chlapců, Nishanta Coelha a Loba Ricksona. Zajištění vzdělání stojí 4900 Kč na jednoho chlapce a obsahuje školné, úhradu školní uniformy, pomůcek, učebnic a dárků k narozeninám a svátku.

Ekologická škola

Žáci soutěží ve sběru surovin pořádané v rámci regionální kampaně „Nebuďte líní, tříděte odpad“. Soutěží s panem Popelou ve sběru papíru, sbírají víčka z plastových lahví a soutěží ve sběru plastových lahví.

Kouření a já

V rámci prevence negativních jevů v chování mládeže provádějí žáci průzkum ve škole i mezi dospělými, organizují besedy.

Školní parlament

Ve škole pracuje 13 členný školní parlament. Koordinátorem je školní preventista. Činnost parlamentu je zaměřena především na prevenci sociálně patologických jevů. Členové pracují podle předem vypracovaného plánu, podávají návrhy na zlepšení prostředí ve škole, pořádají kulturní akce, sportovní i vědomostní soutěže pro žáky 1. i 2. stupně.

8. Dodatky

8.1. Učební plány

8.1.1. Učební plán 2008/2009

UČEBNÍ PLÁN VERZE PRO ŠKOLNÍ ROK 2008/2009.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č. j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

1. stupeň (1. až 5. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	8+1 0	8+1 0	7+1 3	6+1 3	6+1 3	35+5 9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	2 0 0	2 0 0	2+1 0 0	0 1+1 2	0 2 1+1	6+1 3+1 3+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 1	1 1	1 1	1 2	1 2	5 7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		19 2	19 3	21 3	22 3	23 3	104 14
Celkem v ročníku 3)		21	22	24	25	26	118

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího předmětu v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 1. až 5. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení dotace základních předmětů:

1. ročník:	1 hodina Čj
	1 hodina Tv
2. ročník	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
	1 hodina M
3. ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina Prv
4. ročník	1 hodina M

	1 hodina Čj
	1 hodina Př
5. ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina VI

- 3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 1. až 5. ročník.
 4) V dotaci jsou zahrnuta i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích předmětů.
 5) Ve školním roce 2008/2009 se podle ŠVP vyučuje v 1. a 2.ročníku

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007 1)

2. stupeň (6. až 9. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	4 3	4 3	4 3	3+1 3+1	15+1 12+1
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+1	15+1
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0+1	0+1	1+3
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	1+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 1+1 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 2	1 2	1 1	1 1	4 6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	3+1
Volitelné předměty		0+2	0+1	0+4	0+5	0+12
Celkem základní		26	26	24	22	98
Celkem disponibilní 2)		3	3	8	10	24
Celkem v ročníku 3)		29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

- 1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího předmětu v příslušném ročníku

a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:

6. ročník	1 hodina F	2 hodiny LDV/PSA
7. ročník	1 hodina Př	1 hodina LDV/PSA
	1 hodina Inf	
8. ročník	1 hodina Př	1 hodina SVS/FP
	1 hodina Z	3 hodiny Rj
	1 hodina Pč	
	1 hodina Inf	
9. ročník	1 hodina Aj	2 hodiny PSA/ZA
	1 hodina Čj	3 hodiny Rj
	1 hodina D	
	1 hodina M	
	1 hodina Inf	

b) volitelných
předmětů:

3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9. ročník.

4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích předmětech.

5) Ve školním roce 2008/2009 se podle ŠVP vyučuje v 6. a 7.ročníku.

8.1.2. Učební plán 2009/2010

UČEBNÍ PLÁN VERZE PRO ŠKOLNÍ ROK 2009/2010.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č. j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

¹⁾

1. stupeň (1. až 5. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	8+1 0	8+1 0	7+1 3	6+1 3	6+1 3	35+5 9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	2 0 0	2 0 0	2+1 0 0	0 1+1 2	0 2 1+1	6+1 3+1 3+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 1	1 1	1 1	1 2	1 2	5 7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		19 2	19 3	21 3	22 3	23 3	104 14
Celkem v ročníku 3)		21	22	24	25	26	118

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího předmětu v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 1. až 5. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení dotace základních předmětů:

1. ročník:	1 hodina Čj
	1 hodina Tv
2. ročník	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
	1 hodina M
3. ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina Prv
4. ročník	1 hodina M
	1 hodina Čj
	1 hodina Př

5. ročník 1 hodina Čj
 1 hodina M
 1 hodina VI

- 3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 1. až 5. ročník.
 4) V dotaci jsou zahrnuta i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích předmětů.
 5) Ve školním roce 2009/2010 se podle ŠVP vyučuje v 1. až 3. ročníku

**Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007
 1)**

2. stupeň (6. až 9. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	4 3	4 3	4 3	3+1 3+1	15+1 12+1
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+1	15+1
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0+1	0+1	1+3
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	1+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 1+1 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 2	1 2	1	1 1	4 6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	3+1
Volitelné předměty		0+2	0+1	0+4	0+5	0+12
Celkem základní		26	26	24	22	98
Celkem disponibilní 2)		3	3	8	10	24
Celkem v ročníku 3)		29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

- 1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího předmětu v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.
 2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:

6. ročník	1 hodina F
7. ročník	1 hodina Př
	1 hodina Inf
8. ročník	1 hodina Př
	1 hodina Z
	1 hodina Pč
	1 hodina Inf
9. ročník	1 hodina Aj
	1 hodina Čj
	1 hodina D
	1 hodina M
	1 hodina Inf

b) volitelných
předmětů:

2 hodiny LDV/PSA
1 hodina LDV/PSA
1 hodina SVS/FP
3 hodiny Rj
2 hodiny PSA/ZA
3 hodiny Rj

3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace

za 6. až 9. ročník.

4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích
předmětech.

5) Ve školním roce 2009/2010 se podle ŠVP vyučuje v 6. a 8.ročníku.

8.1.3. Učební plán 2010/2011

UČEBNÍ PLÁN VERZE PRO ŠKOLNÍ ROK 2010/2011.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č. j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

1. stupeň (1. až 5. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	8+1 0	8+1 0	7+1 3	6+1 3	6+1 3	35+5 9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	2 0 0	2 0 0	2+1 0 0	0 1+1 2	0 2 1+1	6+1 3+1 3+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 1	1 1	1 1	1 2	1 2	5 7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		19 2	19 3	21 3	22 3	23 3	104 14
Celkem v ročníku 3)		21	22	24	25	26	118

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího předmětu v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 1. až 5. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení dotace základních předmětů:

1. ročník:	1 hodina Čj
	1 hodina Tv
2. ročník	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
	1 hodina M
3. ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina Prv
4. ročník	1 hodina M
	1 hodina Čj
	1 hodina Př

5. ročník 1 hodina Čj
 1 hodina M
 1 hodina VI

- 3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 1. až 5. ročník.
 4) V dotaci jsou zahrnuta i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích předmětů.
 5) Ve školním roce 2010/2011 se podle ŠVP vyučuje v 1. až 4. ročníku

**Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007
 1)**

2. stupeň (6. až 9. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	4 3	4 3	4 3	3+1 3+1	15+1 12+1
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+1	15+1
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0+1	0+1	1+3
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	1+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 1+1 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 2	1 2	1	1 1	4 6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	3+1
Volitelné předměty		0+2	0+1	0+4	0+5	0+12
Celkem základní		26	26	24	22	98
Celkem disponibilní 2)		3	3	8	10	24
Celkem v ročníku 3)		29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

- 1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího předmětu v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.
 2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:

6. ročník	1 hodina F	2 hodiny LDV/PSA
7. ročník	1 hodina Př	1 hodina LDV/PSA
	1 hodina Inf	
8. ročník	1 hodina Př	1 hodina SVS/FP
	1 hodina Z	3 hodiny Rj
	1 hodina Pč	
	1 hodina Inf	
9. ročník	1 hodina Aj	2 hodiny PSA/ZA
	1 hodina Čj	3 hodiny Rj
	1 hodina D	
	1 hodina M	
	1 hodina Inf	

b) volitelných
předmětů:

- 3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9. ročník.
 4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích
 5) Ve školním roce 2010/2011 se podle ŠVP vyučuje v 6. až 9.ročníku.

8.1.4. Učební plán 2011/2012

UČEBNÍ PLÁN VERZE PRO ŠKOLNÍ ROK 2011/2012.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

1. stupeň (1. až 5. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	8+1 0	8+1 0	7+1 3	6+1 3	6+1 3	35+5 9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	2 0 0	2 0 0	2+1 0 0	0 1+1 2	0 2 1+1	6+1 3+1 3+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 1	1 1	1 1	1 2	1 2	5 7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní		19	19	21	22	23	104

Celkem disponibilní 2)	2	3	3	3	3	14
Celkem v ročníku 3)	21	22	24	25	26	118

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího obooru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 1. až 5. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení dotace základních předmětů:

1.ročník:	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
2.ročník	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
	1 hodina M
3.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina Prv
4.ročník	1 hodina M
	1 hodina Čj
	1 hodina Př
5.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina VI

3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 1.až 5.ročník.

4) V dotace jsou zahrnuta i průrezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.

5) Ve školním roce 2011/2012 se podle ŠVP vyučuje v 1. až 5.ročníku.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1) 2. stupeň (6. až 9. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	4 3	4 3	4 3	3+2 3	15+2 12
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+2	15+2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0+1	0	1+2
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	1+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 1+1 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4

	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti		1	1	0+1	1
Volitelné předměty		0+2	0+1	0+4	0+5	0+12
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		26 3	26 3	24 8	22 10	98 24
Celkem v ročníku 3)		29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:

6.ročník

1 hodina F

7.ročník

1 hodina Inf

1 hodina Př

8.ročník

1 hodina Inf

1 hodina Př

1 hodina Pč

1 hodina Z

b) volitelných předmětů:

2 hodiny

PSA/LDV

1 PSA

1 hodina

EP/PSA

3 hodiny Rj / Nj

9.ročník

2 hodiny Čj

2 hodiny

PSA/SVS

3 hodiny Rj/Nj

2 hodiny M

3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9.ročník.

4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.

5) Ve školním roce 2011/2012 se podle ŠVP vyučuje v 6. až 9.ročníku.

8.1.5. Učební plán 2012/2013

UČEBNÍ PLÁN VERZE PRO ŠKOLNÍ ROK 2012/2013

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

1. stupeň (1. až 5. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory		1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	8+1 0	8+1 0	7+1 3	6+1 3	6+1 3	35+5 9	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4	
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1	
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	2 0 0	2 0 0	2+1 0 0	0 1+1 2	0 2 1+1	6+1 3+1 3+1	
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 1	1 1	1 1	1 2	1 2	5 7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		19 2	19 3	21 3	22 3	23 3	104 14	
Celkem v ročníku 3)		21	22	24	25	26	118	

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 1. až 5. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení dotace základních předmětů:

1.ročník:	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
2.ročník	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
	1 hodina M
3.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina Prv
4.ročník	1 hodina M
	1 hodina Čj
	1 hodina Př
5.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina VI

3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 1.až 5.ročník.

4) V dotaci jsou zahrnuta i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.

5) Ve školním roce 2012/2013 se podle ŠVP vyučuje v 1. až 5.ročníku.

2. stupeň (6. až 9. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	4 3	4 3	4 3	3+2 3	15+2 12
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+2	15+2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0+1	0	1+2
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	1+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 1+1 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 2	1 2	1 1	1 1	4 6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	3+1
Volitelné předměty		0+2	0+1	0+4	0+5	0+12
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		26 3	26 3	24 8	22 10	98 24
Celkem v ročníku 3)		29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:

6.ročník	1 hodina F
7.ročník	1 hodina Inf 1 hodina Př
8.ročník	1 hodina Inf 1 hodina Př 1 hodina Pč 1 hodina Z

b) volitelných předmětů:

2 hodiny PSA/Ls 1 EV/SVS
1 hodina ZA 3 hodiny Rj

9.ročník	2 hodiny Čj 1 hodina D 2 hodiny M	2 hodiny PSA/OSV 3 hodiny Rj/Nj
Vysvětlivky ke zkratkám volitelných předmětů:		
PSA	Pohybové a sportovní aktivity	
Ls	Literární seminář	
EV	Environmentální výchova	
SVS	Společensko - vědní seminář	
ZA	Základy administrativy	
OSV	Osobnostní a sociální výchova	

- 3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9.ročník.
- 4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů a některé se vyučují i jako samostatný volitelný předmět (EV, OSV).
- 5) Ve školním roce 2012/2013 se podle ŠVP vyučuje v 6. až 9.ročníku.

8.1.6. Učební plán 2013/2014

UČEBNÍ PLÁN VERZE PRO ŠKOLNÍ ROK 2013/2014.

**Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/
2007**

1. stupeň (1. až 5. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	8+1 0	8+1 0	7+1 3	6+1 3	6+1 3	35+5 9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	2 0 0	2 0 0	2+1 0 0	0 1+1 2	0 2 1+1	6+1 3+1 3+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 1	1 1	1 1	1 2	1 2	5 7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní Celkem		19 2	19 3	21 3	22 3	23 3	104 14

disponibilní 2)						
Celkem v ročníku 3)		21	22	24	25	26

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 1. až 5. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení dotace základních předmětů:

1.ročník:	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
2.ročník	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
	1 hodina M
3.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina Prv
4.ročník	1 hodina M
	1 hodina Čj
	1 hodina Př
5.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina VI

3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 1.až 5.ročník.

4) V dotaci jsou zahrnuta i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.

5) Ve školním roce 2013/2014 se podle ŠVP vyučuje v 1. až 5.ročníku.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

2. stupeň (6. až 9.
ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk Ruský jazyk	4 3 0	4 3 0	4 3 0+3	3+2 3 0+3	15+2 12 0+6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+2	15+2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0	0	1+2
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	1+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 1+1 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1

Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 2	1 2	1 1	1 1	4 6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti		1	1	0+1	1
Volitelné předměty		0+2	0+1	0+2	0+2	0+6
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		26 3	26 3	24 8	22 10	98 24
Celkem v ročníku 3)		29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový

počet hodin za 6. až 9. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:

6.ročník	1 hodina F
7.ročník	1 hodina Inf
	1 hodina Př
8.ročník	1 hodina Př
	1 hodina Pč
	1 hodina Z
	3 hodiny Rj
9.ročník	2 hodiny Čj
	1 hodina D
	2 hodiny M
	3 hodiny Rj

b) volitelných předmětů:

2 hodiny PSA / K Aj
1 hodina ZA / PSA
1 hodina EP / PSA
1 hodina CvM
2 hodiny ChP

Vysvětlivky ke zkratkám volitelných předmětů:

PSA	Pohybové a sportovní aktivity
K Aj	Konverzace v anglickém jazyce
EP	Ekologická praktika
ZA	Základy administrativy
CvM	Cvičení z matematiky
ChP	Chemická praktika

3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9.ročník.

4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.

5) Ve školním roce 2013 / 2014 se podle ŠVP vyučuje v 6. až 9.ročníku.

8.1.7. Učební plán 2014/2015

UČEBNÍ PLÁN VERZE PRO ŠKOLNÍ ROK 2014/2015.

Učební plán

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007
 1)
 1. stupeň (1. až 5. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	8+0	8+0	7+3	6+3	6+3	35+9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	2 0 0	2 0 0	2+1 0 0	0 1+1 2	0 2 1+1	6+1 3+1 3+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 1	1 1	1 1	1 2	1 2	5 7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		19 2	19 3	21 3	22 3	23 3	104 14
Celkem v ročníku 3)		21	22	24	25	26	118

Poznámky k učebnímu plánu:

- 1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 1. až 5. ročník.
- 2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení dotace základních předmětů:

1.ročník:	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
2.ročník	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
	1 hodina M
3.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina Prv
4.ročník	1 hodina M
	1 hodina Čj
	1 hodina Př
5.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina VI

- 3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 1.až 5.ročník.
 4) V dotaci jsou zahrnuta i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.
 5) Ve školním roce 2014/2015 se podle ŠVP vyučuje v 1. až 5.ročníku.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)
2. stupeň (6. až 9.
ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk Ruský jazyk	4 3 0	4 3 0	4 3 0+3	3+2 3 0+3	15+2 12 0+6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+2	15+2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0	0	1+2
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	1+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 1+1 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 2	1 2	1 1	1 1	4 6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	3+1
Volitelné předměty		0+2	0+1	0+2	0+2	0+6
Celkem základní 2)		26 3	26 3	24 8	22 10	98 24
Celkem v ročníku 3)		29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

- 1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:

6.ročník	1 hodina F	b) volitelných předmětů: 2 hodiny PSA / ZA 1 hodina ZA / PSA
7.ročník	1 hodina Inf 1 hodina Př	
8.ročník	1 hodina Př 1 hodina Pč 1 hodina Z 3 hodiny Rj	1 hodina Ev / PSA 1 hodina CvM
9.ročník	2 hodiny Čj 1 hodina D 2 hodiny M 3 hodiny Rj	2 hodiny PSA

Vysvětlivky ke zkratkám volitelných předmětů:

PSA	Pohybové a sportovní aktivity
Ev	Environmentální výchova
ZA	Základy administrativy
CvM	Cvičení z matematiky

3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9.ročník.

4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.

5) Ve školním roce 2014 / 2015 se podle ŠVP vyučuje v 6. až 9.ročníku.

8.1.8. Učební plán 2015/2016

UČEBNÍ PLÁN VERZE PRO ŠKOLNÍ ROK 2015/2016.

Učební plán

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

1. stupeň (1. až 5. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	8+1 0	8+1 0	7+1 3	6+1 3	6+1 3	35+5 9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	2 0 0	2 0 0	2+1 0 0	0 1+1 2	0 2 1+1	6+1 3+1 3+1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5

	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		19	19	21	22	23	104
Celkem v ročníku 3)		2	3	3	3	3	14
Celkem v ročníku 3)		21	22	24	25	26	118

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího obooru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 1. až 5. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení dotace základních předmětů:

1.ročník:	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
2.ročník	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
	1 hodina M
3.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina Prv
4.ročník	1 hodina M
	1 hodina Čj
	1 hodina Př
5.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina VI

3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 1.až 5.ročník.

4) V dotaci jsou zahrnuta i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.

5) Ve školním roce 2015/2016 se podle ŠVP vyučuje v 1. až 5.ročníku.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007 1) 2. stupeň (6. až 9. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk Ruský jazyk	4 3 0	4 3 0	4 3 0+3	3+2 3 0+3	15+2 12 0+6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+2	15+2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0	0	1+2
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	1+1	7+1

	Občanská výchova	1	1	1	1	4
Člověk a příroda	Fyzika	1+1	2	2	1	6+1
	Chemie	0	0	2	2	4
	Přírodopis	2	1+1	1+1	1	5+2
	Zeměpis	2	2	1+1	1	6+1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	0	1	0	1	2
	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	3+1
Volitelné předměty		0+2	0+1	0+2	0+2	0+6
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		26	26	24	22	98
Celkem v ročníku 3)		29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:

6.ročník	1 hodina F	2 hodiny PSA / Dv
7.ročník	1 hodina Inf	1 hodina PSA
	1 hodina Př	
8.ročník	1 hodina Př	1 hodina PSA
	1 hodina Pč	1 hodina CvM / KA
	1 hodina Z	
	3 hodiny Rj	
9.ročník	2 hodiny Čj	2 hodiny PSA
	1 hodina D	
	2 hodiny M	
	3 hodiny Rj	

b) volitelných předmětů:

Vysvětlivky ke zkratkám volitelných předmětů:

PSA	Pohybové a sportovní aktivity
Dv	Dramatická výchova
K Aj	Konverzace v anglickém jazyce
CvM	Cvičení z matematiky

3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9.ročník.

4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.

5) Ve školním roce 2015 / 2016 se podle ŠVP vyučuje v 6. až 9.ročníku.

8.1.9. Učební plán 2016/2017

UČEBNÍ PLÁN VERZE PRO ŠKOLNÍ ROK 2016/2017.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

1. stupeň (1. až 5. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	8+1 0	8+1 0	7+1 3	6+1 3	6+1 3	35+5 9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	2 0 0	2 0 0	2+1 0 0	0 1+1 2	0 2 1+1	6+1 3+1 3+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 1	1 1	1 1	1 2	1 2	5 7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		19 2	19 3	21 3	22 3	23 3	104 14
Celkem v ročníku 3)		21	22	24	25	26	118

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 1. až 5. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení dotace základních předmětů:

1.ročník:	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
2.ročník	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
	1 hodina M
3.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M

		1 hodina Prv
4.ročník		1 hodina M
		1 hodina Čj
		1 hodina Př
5.ročník		1 hodina Čj
		1 hodina M
		1 hodina VI

- 3) V řádku celkem je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 1.až 5.ročník.
- 4) V dotace jsou zahrnuta i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.
- 5) Ve školním roce 2011/2012 se podle ŠVP vyučuje v 1. až 5.ročníku.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

2. stupeň (6. až 9. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk Ruský jazyk	4 3 0	4 3 0	4 3 0+3	3+2 3 0+3	15+2 12 0+6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+2	15+2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0	0	1+1
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	1+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 1+1 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 2	1 2	1 1	1 1	4 6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	3+1
Volitelné předměty		0+2	0+1	0+2	0+2	0+7

Celkem základní		26	26	24	22	98
Celkem disponibilní 2)		3	3	8	10	24
Celkem v ročníku 3)		29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:

6.ročník	1 hodina F
7.ročník	1 hodina Inf
	1 hodina Př
8.ročník	1 hodina Př
	1 hodina Pč
	1 hodina Z
	3 hodiny Rj

b) volitelných předmětů:

6.ročník	2 hodiny PSA
7.ročník	1 hodina PSA
	1 hodina CvM
8.ročník	1 hodina PSA
	1 hodina CvM
9.ročník	1 hodina PSA
	1 hodina CvM
	2 hodiny Čj
	1 hodina D
	2 hodiny M
	3 hodiny Rj

Vysvětlivky ke zkratkám volitelných předmětů: PSA Pohybové a sportovní aktivity
CvM Cvičení z matematiky

3) V řádku celkem je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9.ročník.

4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.

5) Ve školním roce 2016 / 2017 se podle ŠVP vyučuje v 6. až 9.ročníku.

8.1.10. Učební plán 2017/2018

UČEBNÍ PLÁN VERZE PRO ŠKOLNÍ ROK 2017/2018.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

1. stupeň (1. až 5. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	8+1 0	8+1 0	7+1 3	6+1 3	6+1 3	35+5 9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4

Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	2 0 0	2 0 0	2+1 0 0	0 1+1 2	0 2 1+1	6+1 3+1 3+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 1	1 1	1 1	1 2	1 2	5 7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		19	19	21	22	23	104
Celkem v ročníku 3)		21	22	24	25	26	118

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 1. až 5. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení dotace základních předmětů:

1.ročník	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
2.ročník	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
	1 hodina M
3.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina Prv
4.ročník	1 hodina M
	1 hodina Čj
	1 hodina Př
5.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina VI

3) V řádku celkem je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 1.až 5.ročník.

4) V dotaci jsou zahrnuta i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.

5) Ve školním roce 2017 / 2018 se podle ŠVP vyučuje v 1. až 5.ročníku.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

2. stupeň (6. až 9.ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	3+2	15+2
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Ruský jazyk	0	0	0+3	0+3	0+6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+2	15+2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0	0	1+1
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	1+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 1+1 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 2	1 2	1 1	1 1	4 6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	3+1
Volitelné předměty		0+2	0+1	0+2	0+2	0+7
Celkem základní Celkem disponibilní 2) Celkem v ročníku 3)		26 3 29	26 3 29	24 8 32	22 10 32	98 24 122

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:	b) volitelných předmětů:
6.ročník	1 hodina F
7.ročník	1 hodina Inf 1 hodina Př
8.ročník	1 hodina Př
	2 hodiny Psa 2 hodiny Va 1 hodina Psa 1 hodina Psa

	1 hodina Pč 1 hodina Z 3 hodiny Rj	1 hodina CvM
9.ročník	2 hodiny Čj 1 hodina D 2 hodiny M 3 hodiny Rj	1 hodina Psa 1 hodina CvM

Vysvětlivky ke zkratkám volitelných předmětů:

Psa	Pohybové a sportovní aktivity
CvM	Cvičení z matematiky
Va	Výtvarné aktivity

- 3) V řádku celkem je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9.ročník.
- 4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.
- 5) Ve školním roce 2017 / 2018 se podle ŠVP vyučuje v 6. až 9.ročníku.

8.1.11. Učební plán 2018/2019

UČEBNÍ PLÁN VERZE PRO ŠKOLNÍ ROK 2018/2019.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

1. stupeň (1. až 5. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	8+1 0	8+1 0	7+1 3	6+1 3	6+1 3	35+5 9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	2 0 0	2 0 0	2+1 0 0	0 1+1 2	0 2 1+1	6+1 3+1 3+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 1	1 1	1 1	1 2	1 2	5 7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		19 2	19 3	21 3	22 3	23 3	104 14
Celkem v ročníku 3)		21	22	24	25	26	118

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 1. až 5. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení dotace základních předmětů:

1.ročník:	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
2.ročník	1 hodina Tv
	1 hodina Čj
	1 hodina M
3.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina Prv

4.ročník	1 hodina M 1 hodina Čj 1 hodina Př
5.ročník	1 hodina Čj 1 hodina M 1 hodina VI

- 3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 1.až 5.ročník.
- 4) V dotaci jsou zahrnuta i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.
- 5) Ve školním roce 2018 / 2019 se podle ŠVP vyučuje v 1. až 5.ročníku.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

2. stupeň (6. až 9. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk Ruský jazyk	4 3 0	4 3 0	4 3 0+3	3+2 3 0+3	15+2 12 0+6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+2	15+2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0	0	1+1
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	1+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 1+1 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 2	1 2	1 1	1 1	4 6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	3+1

Volitelné předměty	0+2	0+1	0+2	0+2	0+7
Celkem základní	26	26	24	22	98
Celkem disponibilní 2)	3	3	8	10	24
Celkem v ročníku 3)	29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

- 1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.
- 2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:	b) volitelných předmětů:	
6.ročník	1 hodina F	2 hodiny Psa
		2 hodiny Va
7.ročník	1 hodina Inf	1 hodina Psa
	1 hodina Př	
8.ročník	1 hodina Př	1 hodina Psa
	1 hodina Pč	1 hodina CvM
	1 hodina Z	
	3 hodiny Rj	
9.ročník	2 hodiny Čj	1 hodina Psa
	1 hodina D	1 hodina CvM
	2 hodiny M	
	3 hodiny Rj	

Vysvětlivky ke zkratkám volitelných předmětů:

Psa	Pohybové a sportovní aktivity
CvM	Cvičení z matematiky
Va	Výtvarné aktivity

- 3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9.ročník.
- 4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.
- 5) Ve školním roce 2018 / 2019 se podle ŠVP vyučuje v 6. až 9.ročníku.

8.1.12. Učební plán 2019/2020

UČEBNÍ PLÁN VERZE PRO ŠKOLNÍ ROK 2019/2020.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

1. stupeň (1. až 5. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	8+1 0	8+1 0	7+1 3	6+1 3	6+1 3	35+5 9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	2 0 0	2 0 0	2+1 0 0	0 1+1 2	0 2 1+1	6+1 3+1 3+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 1	1 1	1 1	1 2	1 2	5 7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		19 2	19 3	21 3	22 3	23 3	104 14
Celkem v ročníku 3)		21	22	24	25	26	118

Poznámky k učebnímu plánu:

- 1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 1. až 5. ročník.
- 2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení dotace základních předmětů:

1.ročník:	1 hodina Tv 1 hodina Čj 1 hodina
2.ročník	Tv 1 hodina Čj 1 hodina M
3.ročník	1 hodina Čj 1 hodina M 1 hodina Prv
4.ročník	1 hodina M 1 hodina Čj 1 hodina Př

5.ročník

1 hodina Čj

1 hodina M

1 hodina VI

3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 1.až 5.ročník.

4) V dotaci jsou zahrnuta i průlezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.

5) Ve školním roce 2019 / 2020 se podle ŠVP vyučuje v 1. až 5.ročníku.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

2. stupeň (6. až 9. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk Ruský jazyk	4 3 0	4 3 0	4 3 0+3	3+2 3 0+3	15+2 12 0+6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+2	15+2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0	0	1+1
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	1+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 1+1 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 2	1 2	1 1	1 1	4 6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	3+1
Volitelné předměty		0+2	0+1	0+2	0+2	0+7
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		26 3	26 3	24 8	22 10	98 24
Celkem v ročníku 3)		29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:		b) volitelných předmětů:
6.ročník	1 hodina F	2 hodiny Psa
		2 hodiny Va
		2 hodiny ZaP
7.ročník	1 hodina Inf	1 hodina Psa
	1 hodina Př	1 hodina Va
8.ročník	1 hodina Př	1 hodina Psa
	1 hodina Pč	1 hodina CvM
	1 hodina Z	
	3 hodiny Rj	
9.ročník	2 hodiny Čj	1 hodina Psa
	1 hodina D	1 hodina CvM
	2 hodiny M	
	3 hodiny Rj	

Vysvětlivky ke zkratkám volitelných předmětů:	Psa	Pohybové a sportovní aktivity
	CvM	Cvičení z matematiky
	Va	Výtvarné aktivity
	Zap	Základy programování

- 3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9.ročník.
- 4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.
- 5) Ve školním roce 2019 / 2020 se podle ŠVP vyučuje v 6. až 9.ročníku.

8.1.13. Učební plán 2020/2021

UČEBNÍ PLÁN VERZE PRO ŠKOLNÍ ROK 2020/2021.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

2. stupeň (6. až 9. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	3+2	15+2
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Ruský jazyk	0	0	0+3	0+3	0+6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+2	15+2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0	0	1+1
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	1+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 1+1 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 2	1 2	1 1	1 1	4 6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	3+1
Volitelné předměty		0+2	0+1	0+2	0+2	0+7
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		26 3	26 3	24 8	22 10	98 24
Celkem v ročníku 3)		29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

- 1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.
- 2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:

6.ročník

1 hodina F

b) volitelných předmětů:

2 hodiny Psa

2 hodiny Va

2 hodiny ZaP

1 hodina Psa

7.ročník

1 hodina Inf

	1 hodina Př	1 hodina Va
8.ročník	1 hodina Př 1 hodina Pč 1 hodina Z 3 hodiny Rj	1 hodina ZaP 1 hodina Psa 1 hodina CvM 1 hodina Va
9.ročník	2 hodiny Čj 1 hodina D 2 hodiny M 3 hodiny Rj	1 hodina Psa 1 hodina CvM

Vysvětlivky ke zkratkám volitelných předmětů:

Psa	Pohybové a sportovní aktivity
CviM	Cvičení z matematiky
Va	Výtvarné aktivity
Zap	Základy programování

- 3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9.ročník.
- 4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.
- 5) Ve školním roce 2020 / 2021 se podle ŠVP vyučuje v 6. až 9.ročníku.

2. stupeň (6. až 9. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	4 3	4 3	4 3	3+2 3	15+2 12
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+2	15+2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0+1	0	1+2
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	21+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 2 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 2	1 2	1 1	1 1	4 6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	3+1

Volitelné předměty	0+2	0+1	0+4	0+5	0+12
Celkem základní	26	26	24	22	98
Celkem disponibilní 2)	3	3	8	10	24
Celkem v ročníku 3)	29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:

6.ročník	1 hodina F
7.ročník	1 hodina Inf
	1 hodina Př
8.ročník	1 hodina Inf
	1 hodina Př
	1 hodina Pč
	1 hodina Z
9.ročník	2 hodiny Čj
	1 hodina D
	2 hodiny M

b) volitelných předmětů:

2 hodiny PSA
1 hodina LDV/SVS

1 hodina SVS/PSA
3 hodiny Rj / Nj

2 hodiny PSA/FP
3 hodiny Rj

3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9.ročník.

4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.

5) Ve školním roce 2010/2011 se podle ŠVP vyučuje v 6. až 9.ročníku.

8.1.14. Učební plán 2021/2022

UČEBNÍ PLÁN VERZE PRO ŠKOLNÍ ROK 2021/2022.

Učební plán ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život č.j. ZŠ/ PUJ/ 1/ 2007

1)

1. stupeň (1. až 5. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk	7+2 0	7+2 0	7+1 3	6+1 3	6+1 3	33+7 9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	2 0 0	2 0 0	2+1 0 0	0 1+1 2	0 2 1+1	6+1 3+1 3+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 1	1 1	1 1	1 2	1 2	5 7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		18 3	18 4	21 3	22 3	23 3	102 16
Celkem v ročníku 3)		21	22	24	25	26	118

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 1. až 5. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení dotace základních předmětů:

	1 hodina
1.ročník:	Tv
	2 hodiny Čj
	1 hodina
2.ročník	Tv
	2 hodiny Čj
	1 hodina M
3.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M
	1 hodina
	Prv
4.ročník	1 hodina M
	1 hodina Čj
	1 hodina
	Př
5.ročník	1 hodina Čj
	1 hodina M

1 hodina VI

3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 1.až

5.ročník.

4) V dotaci jsou zahrnuta i průřezová téma, která jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.

5) Ve školním roce 2021/2022 se podle ŠVP vyučuje v 1. až 5.ročníku.

2. stupeň (6. až 9. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.	7.	8.	9.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk Ruský jazyk	4 3 0	4 3 0	4 3 3	3+2 3 3	15+2 12 6+0
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+2	15+2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0	0	1+1
Člověk a společnost	Dějepis Občanská výchova	2 1	2 1	2 1	1+1 1	7+1 4
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1+1 0 2 2	2 0 1+1 2	2 2 1+1 1+1	1 2 1 1	6+1 4 5+2 6+1
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	1 2	1 2	1 1	1 1	4 6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	0 2	1 2	0 2	1 2	2 8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	3+1
Volitelné předměty		0+2	0+1	0+2	0+2	0+7
Celkem základní Celkem disponibilní 2)		26 3	26 3	27 5	25 7	104 18
Celkem v ročníku 3)		29	29	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu:

1) Učební plán udává počet hodin příslušného vzdělávacího oboru v příslušném ročníku a celkový počet hodin za 6. až 9. ročník.

2) Disponibilní časová dotace je využita na posílení:

a) základních předmětů:

6.ročník

1 hodina F

b) volitelných předmětů:

2 hodiny Psa

			2 hodiny Va
			2 hodiny ZaP
7.ročník	1 hodina Inf		1 hodina Psa
	1 hodina Př		1 hodina Va
8.ročník	1 hodina Př		1 hodina ZaP
	1 hodina Pč		1 hodina Psa
	1 hodina Z		1 hodina CvM
9.ročník	2 hodiny Čj		1 hodina Va
	1 hodina D		1 hodina Psa
	2 hodiny M		1 hodina CvM

Vysvětlivky ke zkratkám volitelných předmětů:

Psa	Pohybové a sportovní aktivity
CvM	Cvičení z matematiky
Va	Výtvarné aktivity
Zap	Základy programování

- 3) V řádku **celkem** je uvedena týdenní hodinová dotace příslušného ročníku a celková dotace za 6. až 9.ročník.
- 4) Součástí dotace jsou i průřezová téma, které jsou součástí jednotlivých vzdělávacích oborů.
- 5) Ve školním roce 2021/2022 se podle ŠVP vyučuje v 6. až 9.ročníku.

8.2. Povinně volitelné předměty

8.2.1. Výtvarné aktivity 9/2017

VÝTVARNÉ AKTIVITY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tematicky i technicky navazuje na výtvarnou výchovu, jakožto nenahraditelný obor v soustavě předmětů ZŠ. Souvisí těsně s ostatními předměty, jak přírodovědnými, tak humanitními tím, jak reflektuje jejich poznatky do oblasti umění a uměleckého zpracování. Ukazuje dětem, že existuje i tato možnost sdělování a prožívání lidské existence, rozvíjí jejich talent a výtvarné nadání a schopnosti. VA, stejně jako VV dává dětem možnost sebevyjádření, odhalení jejich pocitů a představ vizuální, kresebnou, barevnou nebo haptickou formou.

Obsah vyučovacího předmětu

Hlavním cílem je vést žáky k hledání a chápání krásy v sobě i kolem sebe, k chápání tradic, kritickému přístupu ke skutečnosti, k uplatňování osobních postojů a k osobnímu objevování. Va mají schopnost učit a rozvíjet vnímání krásy v lidech i živé a neživé přírodě. Součástí Va je také budování kategorie vkušu, vztahu k umění domácímu i světovému od minulosti po současnost. Dítě si postupně uvědomuje, že umění a jeho tvorba je vizuální komunikace s okolím a světem. Komunikace beze slov, pomocí náznaků, znaků, symbolů, barev a tvarů. Protože víme, že výtvarné umění je součástí moderního člověka, je Va součástí moderního vyučování. Výtvarné aktivity, stejně jako výtvarná výchova je rozčleněna do tří oblastí: Rozvíjení smyslové citlivosti Uplatňování subjektivity Ověřování komunikačních účinků.

Organizační a časové vymezení předmětu

1) Formy výuky

Výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, případně v přírodě, nebo v galeriích. Formy a metody práce vyplývají z obsahu učiva a cíle hodiny: skupinové práce, individuální práce, krátkodobé projekty, zapojování do celoskolních projektů. Žáci se účastní instalací výstav prací v prostorách školy.

2) Časové vymezení

Ročník	6.
Hodinová dotace	2

3) Exkurze a kulturní akce

Navštěvujeme výstavy v Havířově, účastníme se animačních programů v Galerii výtvarného umění v Ostravě, případně v Muzeu umění v Olomouci.

4) Účast v soutěžích

Každoročně se žáci zúčastňují některých soutěží dle nabídky, které odpovídají svým zaměřením zájmům a možnostem žáků. Např. Krásná jako kvítka..., Lidice, aj.

5) Metody práce a pracovní postupy

Zaměřujeme se na tvorbu v klasických výtvarných technikách - kresbě, malbě, grafice, modelování, také v kombinovaných technikách – koláže a instalace, a v technikách využívající moderních technologie – fotografie.

6) Hodnocení a klasifikace

Klasifikace je prováděna v souladu s vnitřním Klasifikačním řádem ZŠ M. Pujmanové. Hodnocení probíhá také slovně v rámci reflexe nad vzniklými díly žáků. Hodnotí učitel i samotní žáci.

Kompetence žáků 2. stupně

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- strategie
- učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám organizovat vlastní činnost
- učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejhodnější způsob řešení
- strategie
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- strategie
- učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, ...)
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů, ...)

Kompetence sociální a personální

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- strategie
- učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- strategie
- učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla

- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiélem dodržují hygienická pravidla
- strategie
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

6. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

Rozvíjení smyslové citlivosti

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích	prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary vztahy a uspořádání prvků v ploše uspořádání objektů do celků v ploše	OSV- rozvoj schopností poznání, kreativita, poznávání lidí PŘ, Z, F, D (tvar ruky, jaký je vesmír, naše sluneční soustava, jaká jsou zvířata a rostliny, prehistorické civilizace, dávné druhy písma)

Uplatňování subjektivity

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické)	

Ověřování komunikačních účinků

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vazby
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti	osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora	

8.2.2. Základy programování 9/2019

Základy programování

Charakteristika vyučovacího předmětu

V základech programování bude rozvíjena žákova schopnost algoritmizace, analytického, logického a kreativního myšlení, spontánnost a pohotovost. Postupuje se od jednoduchých příkazů ke složitějším algoritmům, které budou například obsahovat cykly, podmínky, pole, pracovat se souřadnicemi, ...

Obsah vzdělávacího programu

Vzdělávání základů programování slouží k rozvíjení především algoritmizace a logického myšlení, avšak v nemenší míře je také rozvíjeno kreativní a analytické myšlení, spontánnost, komunikace či skupinová práce atd. Předmět se v mnohem prolíná s matematikou, českým jazykem, výchovou ke zdraví, fyzikou, občanskou výchovou, apod. Žáci se učí jak správně postupovat při práci, jak si rozvrhnout práci, učí se co je to program, jak jej upravit a využít, jak vytvořit jednoduchý příkaz, smyčku, podmínky, jak své poznatky vzájemně propojit ve složitější algoritmy a programy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Formy a metody práce jsou použity podle charakteru učiva a vzdělávacích cílů – heuristiké metody, skupinová práce, samostatná práce, dialog, diskuze, ...

Organizace výuky

1. Časové vymezení

Ročník	Hodinová dotace
6.	2

2. Dělení na skupiny

Na 2. stupni probíhá výuka koedukovaně.

3. Formy výuky

Výuka ZP bude probíhat v počítačové učebně, kmenové třídě a venku.

4. Exkurze

Exkurze nebudou zařazovány.

5. Laboratorní práce

V předmětu nejsou zařazeny laboratorní práce.

6. Závazné žákovské práce

Závažné žákovské práce nejsou určeny.

Metody a formy práce, pracovní postupy

Ve výuce bude hojně využito skupinové práce, heuristických a objevitelských metod, diskuze a praktické činnosti žáka, což poslouží i jako motivace pro žáky.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou hodnoceni podle Klasifikačního rádu ZŠ Havířov – Šumbark, Pujmanové 17.

Žádné kontrolní práce nejsou plánovány

Kompetence

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáka k autoevaluaci
- učí žáka plánovat, organizovat a kriticky hodnotit práci svou nebo svých spolužáků

Žák:

- vytváří si komplexnější pohled na kulturní jevy
- řídí, organizuje a plánuje vlastní činnost
- kriticky hodnotí práci svou i svých spolužáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede a rozvíjí žákovo logické myšlení
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Žák:

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit
- snaží se předcházet konfliktům
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- rozvíjí žákův slovní aparát a schopnost vyjádřit svůj názor
- vytváří situace ke komunikaci (skupinová práce)
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Žák:

- vyjadřuje se souvisle a výstižně a zapojuje se do diskuze
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Žák:

- spolupracuje ve skupině a podílí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

Učitel:

- učí žáky diskutovat
- vede žáky utvářet si vlastní názor na různé věci

- učí respektovat názor druhých
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Žák:

- respektuje názory ostatních
- formuje si volní a charakterové rysy
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z různých rolí

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k poznání vlastních slabých i silných stránek

Žák:

- je veden k efektivitě při organizování vlastní práce
- využívá znalosti a dovednosti v běžné praxi

6. ROČNÍK – DOTACE: 2

7. ROČNÍK – DOTACE: 1

Výstupy	Učivo	Průřezová téma a mezipředmětové vztahy
Uplatňuje kultivovaný mluvený projev, aktivně se zapojuje do diskuzí, řeší zadané úlohy naučenými nebo novými způsoby, spolupracuje se spolužáky, propojuje získané znalosti s praktickými úlohami. Kriticky hodnotí výstupy své i svých spolužáků, dodržuje dohodnuté pravidla a pomáhá spolužákům. Efektivně řídí, plánuje a organizuje vlastní činnost nebo činnost spolužáků	Úvod do světa programování, co je to algoritmus, k čemu ho potřebujeme. Seznámení s Microsoft MakeCode, code hour. Práce ve Scratchi podle daných pracovních listů viz. https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-pro-2-stupen-zakladni-skoly	Osobnostní a sociální výchova Environmentální výchova ČJ, OV, MA, INF, VZ

8.3. Změna koordinátora

Od 1.9.2011 bylo v identifikačních údajích přidáno jméno nového koordinátora ŠVP – Mgr. Věra Mrázková.

8.4. Dopravní výchova

Začlenění dopravní výchovy v současném RVP ZV

Jazyk a jazyková komunikace

1. stupeň

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávaný výstup

- aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem

2. stupeň

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávaný výstup

- jednoduchým /způsobem se domluví v běžných každodenních situacích

Učivo

Jednoduchá sdělení – žádost o pomoc, prosba, omluva, poděkování, informace ...

Člověk a jeho svět

I. stupeň

Místo, kde žijeme - 1. období

Očekávaný výstup

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určeně místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

Učivo

domov – orientace v místě bydliště obec – dopravní síť Evropa a svět – cestování

Lidé kolem nás - 2. období

Očekávaný výstup

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívками, v rodině, v obci (městě)
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

Učivo

soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace

chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování

Rozmanitost přírody - 2. období

Očekávaný výstup

- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

Učivo

ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody — odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí

Člověk a jeho zdraví - I. období

Očekávaný výstup

- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu

Člověk a jeho zdraví - 2. období

Očekávaný výstup

- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví

Učivo

pěče o zdraví – první pomoc, úrazová zábrana

osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty.

Výchova k občanství

2. stupeň

Člověk ve společnosti

Očekávaný výstup

- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem

Učivo

vztahy mezi lidmi — osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti

Stát a právo

Očekávaný výstup

- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady

Učivo

protiprávní jednání – druhy a postupy protiprávního jednání, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu
právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající

Chemie

2. stupeň

Organické sloučeniny

Očekávaný výstup

- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy

Učivo

paliva – ropa

Chemie a společnost

Očekávaný výstup

- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Učivo

hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti

Výchova ke zdraví

2. stupeň

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Očekávaný výstup

- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvouze z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

Učivo

auto-destruktivní závislosti – návykové látky (bezpečnost v dopravě ...)

dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu

Průřezová téma

1. a 2. stupeň

Osobnostní a sociální rozvoj

- sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení
- psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomocí při problémech
- mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích
- morální rozvoj – cvičení zaujmání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností; dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování

Rozvoj klíčových kompetencí

Zařazení dopravní výchovy do RVP by mělo být v souladu s výchovnými a vzdělávacími strategiemi, které podporují utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Učitelé by měli navozovat takové situace a zadávat takové úkoly či problémy, při kterých se žák učí vypořádat se s různými životními situacemi, zaujmout k nim stanovisko a rozhodnout se pro vhodné řešení. Pravidelným opakováním dané metody či formy práce se pro žáka řešení problémového úkolu či situace stává běžným, rutinním, bezproblémovým a můžeme konstatovat, že si žák utvořil/rozvinul jistou klíčovou kompetenci. Vzhledem k tomu, že žák pracuje s modelovými situacemi, které jsou založeny na realitě, je utváření a rozvíjení klíčových kompetencí více než reálné.

Činnosti v oblasti bezpečnosti silničního provozu rozvíjejí zejména tyto klíčové kompetence:

- Kompetence celoživotního učení – žák poznává nové oblasti života, novou problematiku, navazuje na známá fakta, učí se porozumět neznámým oblastem apod.
- Kompetence sociální a personální – na simulovaných situacích a zadání žáci řeší vztahové situace mezi sebou, mezi účastníky silničního provozu, snaží se vžít se do situací, snaží se je řešit, učí se je správně řešit, učí se správným reakcím apod.
- Kompetence komunikativní a občanské – žáci mezi sebou konverzují, vedou rozhovory, projevují své názory, přijímají názory ostatních a posuzují je, komunikují s dospělými apod.
- Kompetence k řešení problémů – při práci žáci používají i jiné zdroje - např. internet, odbornou literaturu apod.
- Kompetence k práci s digitálními technologiemi – je žádoucí zpracovávat úlohy či zadání na počítači, zejména žáci vyšších ročníků pracují i se záznamovou technikou, žáci zpracovávají materiál digitálně (např. fotografie či kresby v grafických programech)
- Kompetence kulturního povědomí a vyjádření – výchova k bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu patří do etické výchovy, vybudování základů etických norem, etické chování

Jen ten, kdo se umí bezpečně chovat v silničním provozu, kdo umí odhadnout a správně a rychle zhodnotit dopravní situaci, může být dobrý chodec a později i řidič. Bezpečné chování

v silničním provozu se musí stát člověku vlastním, musí se stát základním prvkem osobnosti každého člověka. Žáci školního věku jsou otevření k přijímání pravidel. Předpoklad k osvojení si dovedností a návyků je v tomto věku nejvyšší. Pro žáky ZŠ je dopravní výchova přitažlivá. Bude-li splněna podmínka názornosti učení, možnosti praktického přístupu, přitažlivých forem, zážitkového vyučování a moderního přístupu o nebudeme-li zbytečně zvyšovat nároky na pedagogy a okolí, jistě dosáhneme cíle. Stejně tak i zahrneme-li do získávání dovedností rodiče dětí a jejich okolí.

Začlenění dopravní výchovy do RVP, výchovy k bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu, je přínosné, celospolečensky žádoucí a nutné.

8.5. Standardy

STANDARDY

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vypracovala skupina pro přípravu standardů z českého jazyka a literatury ve složení:

Vedoucí:

Taťána Holasová, Gymnázium Opatov, Praha 4

Koordinátor za VÚP:

Jitka Altmanová, VÚP v Praze

Členové:

Eva Hájková, PedF UK Praha

Jana Nedvědová, ZŠ Kutná Hora

Zdeněk Košťál, ČŠI Praha

Jiřina Šichová, ZŠ Praha 4,

Vítězslava Hlaváčová, Gymnázium Voděradská, Praha 10

Dagmar Burdová, ZŠ Litomyšl

Preamble

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

- 1.** Podle zadání zvážil pracovní tým očekávané výstupy podle RVP ZV a možnosti jejich elektronického testování. Vzhledem k tomu, že řada očekávaných výstupů se týká mluveného projevu žáků, popř. předpokládá tvořivé psaní, je jejich elektronické testování problematické. Z celkového počtu 23 očekávaných výstupů po 5. ročníku (2. období) je elektronicky testovatelných 15 očekávaných výstupů a z 27 očekávaných výstupů po 9. ročníku je testovatelných 20.
- 2.** U všech elektronicky testovatelných výstupů jsme podrobně specifikovali, které učivo a dovednosti výstup zahrnuje, a stanovili jsme indikátory úloh pro autory testů. (Jednotlivé výstupy jsou opatřeny přiděleným kódem, indikátory jsou číslovány arabskými číslicemi.)
- 3.** Domníváme se, že pro test z českého jazyka není vhodné požadavky atomizovat do samostatných úloh. Ty totiž budou vyžadovat řadu textů poskytujících nezbytný jazykový materiál pro řešení těchto úloh a rozsah testu neúměrně naroste, což je nevhodné zvláště pro žáky mladšího školního věku (týká se tedy především testu po 5. ročníku).
- 4.** Připojujeme proto i modelovou ukázku jediného výchozího textu (ukázku pro test po 5. ročníku), k němuž se vážou jednotlivé úlohy. V horní části tabulky je přehled očekávaných výstupů, které jsou v uvedeném modelu testovány (výstupy jsou označeny příslušnými kódy), následuje přehled indikátorů úloh seřazených v pořadí odpovídajícím pořadí uvedených výstupů. Pod výchozím textem je řada úloh k němu, u každé úlohy je kromě jejího správného řešení pro přehlednost uveden i kód očekávaného výstupu, jež úloha testuje. Tímto navrženým postupem se minimalizuje rozsah testu při zachování mnohosti prověřovaných výstupů – úloha pro 5. ročník prověruje 2/3 celkového počtu elektronicky testovatelných výstupů.
- 5.** Podle zadání MŠMT jsou indikátory ověřitelné otevřenou úlohou označeny zeleně a indikátory elektronicky netestovatelné označeny červenou barvou.
- 6.** Stále zůstává otevřená otázka zařazení písemné práce – souvislého textu, v němž by žáci mohli prokázat osvojení kreativních komunikačních dovedností i pravopisných vědomostí. Zařazení souvislé písemné práce doporučovali ostatně i oponenti předložených úloh.

1. stupeň

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ➤
Indikátor	➤ ČJL-5-1-01.1 Žák vybere z nabídky vhodný nadpis ➤ ČJL-5-1-01.2 Žák posoudí na základě přečteného textu pravdivost / nepravdivost tvrzení ➤ ČJL-5-1-01.3 Žák posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu ➤ ČJL-5-1-01.4 Žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku ➤ ČJL-5-1-01.5 Žák vystihne hlavní myšlenku textu
Příkladové úlohy	Výchozí text: Téměř všechny myšlenky a objevy učiněné během věků můžete nalézt v knihách. Kniha je jedním z největších lidských vynálezů. Existuje mnoho druhů knih – od beletrie (např. povídky a romány) po naučnou literaturu (např. příručky, slovníky, encyklopédie). První knihu zhotovili Egypťané před 5000 lety. Byla napsaná na papyrových svitcích. Římané vynalezli knihu, jak ji známe dnes; pro stránky použili upravenou zvířecí kůži – pergamen. Po staletí se knihy psaly ručně. Byly vzácné a drahé. V 8. století Číňané vynalezli knihtisk. Do Evropy se rozšířil během 15. století. Knihtisk umožnil vyrábět větší množství knih. Dnes se při výrobě knih využívají počítače, fotografické přístroje, stroje samy tisknou, skládají papír, sešívají jej a vážou do knihy. Vyber z nabídky nejhodnější nadpis k uvedené ukázce: (A) Výroba novin (B) Z historie knih (C) Čtete rádi? (D) V knihovně Rozhodni o pravdivosti nebo nepravdivosti následujících tvrzení, vycházej z uvedeného textu: Dříve byly knihy vzácné a drahé, protože se psaly ručně. ANO – NE V knihách je zaznamenáno mnoho důležitých myšlenek a objevů. ANO – NE Knihtisk vynalezli Egypťané. ANO – NE Existuje málo druhů knih, většinou jsou to encyklopédie. ANO – NE Jak se nazývá upravená zvířecí kůže, kterou používali Římané pro stránky knih? Co je podle tvého názoru smyslem uvedeného textu? (A) text má čtenáře varovat před nevhodným obsahem některých knih (B) text čtenáře přesvědčuje o tom, aby se chovali ke knihám šetrně (C) text seznamuje čtenáře s tím, jak vznikly knihy a jak se vyvíjela jejich výroba (D) text se snaží nalákat čtenáře k návštěvě knihovny
Poznámky k úloze	Použitá ukázka je z Dětské ilustrované encyklopédie Svět kolem nás Řešení:

	Nevhodnější nadpis: (B) Z historie knih Pravdivost tvrzení: ANO, ANO, NE, NE Jak se nazývá upravená zvířecí kůže: pergamen Smysl uvedeného textu: (C)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
Indikátor	ČJL-5-1-02.1 Žák vybere z nabídky slov slova klíčová vztahující se k zadanému textu ČJL-5-1-02.2 Žák rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro smysl (význam) textu ČJL-5-1-02.3 Žák vypíše požadovanou informaci z textu ČJL-5-1-02.4 Žák utřídí přečtené informace, vybere podstatná fakta
Příkladové úlohy	Která informace (věta) je pro popis kočky domácí nepodstatná? Číslo nedůležité věty napiš: 1. Kočka má pružné a svalnaté tělo dokonale přizpůsobené lovu. 2. V kohoutku je vysoká asi 30 cm, délka těla včetně ocasu činí kolem 80 cm. 3. Má ostré zatažitelné drápky a vynikající zrak, sluch a čich. 4. Černé kočky prý přinášejí smůlu. 5. Kůže kočky je pokryta srstí. 6. Kočičí tlapky jsou zakončeny měkkými polštářky. Mezi slovy pod textem škrtněte slovo, které k následujícímu textu nepatří, významem z něho nevyplývá: Zelená jablka patří k méně oblíbeným druhům jablek, svou chutí však mnohdy předčí jablka s červeným líčkem. Dlouhou tradici v pěstování jablek má tradiční odrůda Zelené průsvitné dozrávající časně, a to na přelomu června a července. K novějším druhům patří například Idared. Pěstování ovoce, jablka, jaro, zelená jablka, časně zrající. Z textu o jablkách vypíšte název starší odrůdy jablek:_____
Poznámky k úloze	Řešení: Nepodstatná informace pro popis: věta číslo 4 Slovo, které významem nepatří k textu: jaro Starší odrůda jablek: Zelené průsvitné

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení
Indikátor	➤ ČJL-5-1-03.1 Žák sestaví jednoduchý slohový útvar (adresa, zpráva, vzkaz, oznámení, pozvánka) ➤ ČJL-5-1-03.2 Žák posoudí, zda náležitosti daného slohového útvaru jsou úplné, či zda něco chybí
Příkladové úlohy	Přiřad' k názvu slohového útvaru číslo ukázky: zpráva _____ pozvánka _____ oznámení _____ vzkaz _____ 1. Zápis do mateřských škol v Kutné Hoře na školní rok 2011/2012 proběhne na počátku měsíce května. Přihlášky dětí se přijímají do 30. 4. 2011. (Kutnohorské listy) 2. Vážení rodiče, srdečně vás zveme na představení školní akademie s názvem Zpátky v čase, které se koná v pátek 22. 4. 2011 od 18 hodin v aule školy. Těšíme se na setkání s vámi. (školní webové stránky) 3. Ve čtvrtek pomáhali slovenští horští záchranáři ve Vysokých Tatrách 55leté české horolezkyni. Žena měla zraněnou nohu a potřebovala lékařskou pomoc. Zraněná Češka byla účastnicí horolezeckého soustředění, které se konalo na Zbojnické chatě. (Mladá fronta DNES) 4. Moniko, prosím tě, až půjdeš dnes na trénink, stav se pro mě, budu na tebe doma okolo čtvrté hodiny čekat! (hlasová schránka) Vyber z nabídky, který údaj chybí v uvedené pozvánce: (A) název akce (B) časový údaj (C) místo konání (D) program Vážení rodiče, srdečně vás zveme na vánoční besídku, která se koná v naší třídě. Přijďte si s námi chvilku posedět, zazpívat vánoční koledy a popovídat. Kdo by našel ještě o trochu více času, může se jít vánočně bavit i do auly, kde vystoupí žáci naší školy s pohádkami a koledami. Poté můžete navštívit naši vánoční prodejní výstavu. Její výtěžek bude věnován na nákup učebních pomůcek. Těšíme se na setkání s vámi. Paní učitelka a žáci III. B.
Poznámky k úloze	Indikátor ČJL-5-1-14.1 je z důvodu elektronického testování zjednodušený z úkolu žák sestaví jednoduchý slohový útvar na úkol rozliší slohový útvar
	Řešení: zpráva - 3, pozvánka - 2, oznámení - 1, vzkaz - 4 chybějící údaj v pozvánce: (B) časový údaj

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení
Indikátor	➤ ČJL-5-1-03.3 Žák sestaví z vět (či krátkých odstavců) na základě časové a ➤ příčinné souvislosti příběh, sdělení ➤ ČJL-5-1-03.4 Žák vybere z nabídky větu, která je vhodná jako závěr k dané ukázce
Příkladové úlohy	1. „Když jsem byl mlád,“ pravil král dvěma synům, když se byli před ním shromáždili, „zapomněl jsem v malé hospůdce v daleké zemi klobouček. Měl jsem za kloboučkem sojčí pérko. 2. Král měl tři syny, zavolal však pouze dva, nebot' třetího syna, Honzu, nebral vážně. 3. Dnes už vím, co leží za všemi moři, za horami a lesy. A je mi smutno z vědění. 4. Nemohl jsem se tehdy vrátit, musel jsem spěchat podívat se, co bylo za lesem, co bylo za horou, která byla za lesem, co za mořem, které bylo za horou, co za pouští, která byla za mořem. 5. Je zajímavé, že Honzové často nejsou bráni vážně, ačkoliv, jak se ukáže i v této pohádce, nakonec si úctu vynutí. Vyber z nabídky správné pořadí úryvků tak, aby postupovaly podle časové a příčinné souvislosti (aby tvořily příběh): (A) 1, 2, 5, 4, 3 (B) 5, 2, 1, 3, 4 (C) 2, 5, 1, 4, 3 (D) 4, 5, 3, 1, 2 Která z následujících vět by mohla tvořit závěr k dané ukázce? (A) Vzdechl a utřel si vlažnou slzu. (B) Vždycky jsem byl zvídavý. (C) Bylo jednou jedno království. (D) Král mu mával z okna na rozloučenou.
Poznámky k úloze	Použitá ukázka je z Čítanky pro 4. ročník (Nová škola) J. Werich: Král měl tři syny Řešení: Pořadí úryvků: (C) Závěr ukázky: (A)

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ➤
Indikátor	➤ ČJL-5-1-04.1 Žák vyslechne sdělení a reprodukuje / napíše jeho obsah /smysl ➤ ČJL-5-1-04.2 Žák vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě
Příkladové úlohy	➤ ČJL-5-1-04.1 Žák vyslechne ukázku (popřípadě sám přečte) a reprodukuje / píše její obsah. Příklady textů (rozsah okolo 100 slov): Náš pes Ben je moc milý a přítulný. Vždycky, když přijedeme na chatu, běhá radostně po okolí a hraje si s pejsky, kteří sídlí se svými páničky v okolních chatách. Jednou během této hry jsme uslyšeli ránu a vzápětí bolestivé kňučení našeho pejska. Když jsme přiběhli, viděli jsme na jeho boku malou ránu, ze které tekla krev. Někdo našeho Bena postřelil! Jeli jsme k veterináři, který mu brok z těla vyjmul, ránu zašil a vyčistil. Když se Beník probral z narkózy, byl jako opilý a smutně na nás koukal. Dnes už je úplně v pořádku. Toho, kdo Bena postřelil, jsme nikdy neodhalili. Při svých cestách světem překročil Fík jednoho dne sedmero hor a sedmero řek, a tím pádem se samosebou ocitl rovnou v pohádkové zemi. Poznal to už podle hradu potaženého černým suknem. „No, tak to je jasný,“ řekl si, „mají tady šíleně smutnou princeznu.“ Sel rovnou ke králi a povídá jasnozřivě: „Mautca. Tak vaše princezna se nechce smát, co?“ Král jen smutně přikyvoval. „A čekáte na Honzu, že ano?“ „Kdepak,“ řekl král ještě smutněji. „Ten už tu byl a taky nic nepořídil.“ „Ale jdete, vždyť je to tak jednoduché!“ řekl Fík. Olízl princeznice tvář svým růžovým jazykem a holka se nemohla udržet smíchy. (Rudolf Čechura: Maxipes Fík) Nové pololetí jsme ve škole začali romanticky – 14. 2. jsme oslavili svátek svatého Valentýna. Už s předstihem byly v budově školy rozmístěny krabice, do nichž děti mohly vhazovat dopisy a vzkazy pro své kamarády a oblíbence. Po otevření valentýnských krabic bylo zjištěno, že jste odeslali více než 250 dopisů, vzkazů a přáníček. Dopisy dostávala převážně děvčata - z toho usuzujeme, že kluci byli při tvorbě asi pilnější. Nejvíce vzkazů se posílalo mezi žáky prvního stupně, na druhém stupni byla nejžádanější třída VI. C. Dodatečně přejeme hodně lásky i my a doufáme, že v příštím roce bude zájem o valentýnské krabice minimálně stejně velký jako letos. (školní časopis) ČJL-5-1-04.2 Přečti si vzkaz od Pavla a řekni ho spolužákovi: Tondo, prosím tě, máš zítra odpoledne přijít ve dvě hodiny za Pavlem na hřiště. Chce si s tebou zahrát vybíjenou a pak byste mohli jít k jeho babičce. Nemáš se bát, prý se

	nezdržíte, do pěti budete určitě doma. Babička ale zaručeně upeče něco dobrého, třeba tvarohové buchty.
Poznámky k úloze	➤

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
Indikátor	➤ ČJL-5-1-05.1 Žák na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor ➤ (s kamarádem, s dospělým), zanechá vzkaz na záznamníku ➤ ČJL-5-1-05.2 Žák posoudí, zda v uvedené ukázce dialogu, telefonického rozhovoru nebo vzkazu na záznamníku něco chybí nebo zda je úplná ČJL-5-1-05.3 Žák změní dialog na vzkaz apod.
Příkladové úlohy	ČJL-5-1-05.1 Na základě uvedených informací vedou dva žáci dialog: 1) Odpoledne se chtějí jít kupat, jeden nemůže, musí jít pomáhat babičce, domluví se, že půjdou další den 2) návštěva kina - pátek - 18 hodin - sraz půl hodiny před představením na náměstí 3) pondělí – 17 hodin – koncert – Obecní dům Praha – Antonín Dvořák 4) Martina mi řekla, abych s ní šla odpoledne na koupaliště. Odpověděla jsem, že nemohu, protože musím jít pomáhat babičce na zahradu. Martina se mě zeptala, jestli bych nemohla jít pomáhat babičce zítra. Odpověděla jsem, že ne, protože babička jde zítra k lékaři a nebude doma. Kromě toho už jsem jí to slíbila. Martina navrhuje, že půjdeme zítra, já souhlasím. Témata na telefonní hovor (pozdrav, představení se, krátký rozhovor, rozloučení): pozvání na narozeniny, přání k svátku, omluva ve škole, zavolání lékařské pohotovosti, omluva z dohodnuté schůzky, akce, oznámení dopravní nehody, požáru apod. Témata na zanechání vzkazu: • pro maminku: zdržíš se u kamaráda • pro kamaráda: zítra odpoledne k němu nepřijdeš • pro spolužáka: jaký úkol máte na další den do školy • pro babičku: zítra po škole se u ní stavíš apod. ČJL-5-1-05.2 Je uvedený telefonický rozhovor úplný nebo něco chybí? V případě, že ano, řekni, co chybí! A: Tady Petr Novotný. B: Ahoj Petře, co děláš? Jedu na kole na hřiště, nechceš jet se mnou?

A: Možná bych jel. Jak dlouho tam chceš být a kdo tam bude?
B: Budu tam asi hodinu, pak musím domů. Budou tam určitě kluci z naší třídy, zahrajeme si fotbal
A: Tak já pojedu, stav se pro mě asi za čtvrt hodiny, zatím ahoj.
B. Ahoj, uvidíme se.

Napiš, co chybí v uvedeném vzkazu na záznamníku:

Jé, to je škoda, že nejsi doma. Zítra tě zvu do cukrárny, sejdeme se ve dvě hodiny. Tak ahoj, už se těším.

ČJL-5-1-05.3

Uvedený dialog maminky a paní učitelky změň na vzkaz pro paní učitelku:

Maminka: Dobrý den, paní učitelko.

Paní učitelka: Dobrý den, paní Šťastná. Ráda vás slyším. Potřebujete něco?

Maminka: Chci omluvit naši Martinu. Je nemocná, celou noc měla teplotu a stěžuje si, že ji bolí v krku. Půjdeme teď dopoledne k paní doktorce.

Paní učitelka: Dobrě paní Šťastná, omluvím ji. Dejte mi prosím vědět, jak dlouho bude Martina stonat. Pro úkoly se stavíte?

Maminka: Určitě, řeknu našemu Ondřejovi, aby se za vámi zastavil, pošlete je prosím po něm. Děkuji vám.

Paní učitelka: Zařídím to, spolehněte se. Mějte se hezky a pozdravujte Martinu. Na shledanou.

Maminka: Na shledanou.

Poznámky k úloze

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
Indikátor	ČJL-5-1-06.1 Žák vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka ČJL-5-1-06.2 Žák vybere z nabídky možnosti, čeho chtěla reklama dosáhnout
Příkladové úlohy	Který text informuje a který nás navíc chce přimět k nákupu? A: Firma Čistota uvedla na trh nový prací prostředek vhodný pro ruční praní i praní v automatických pračkách. Složení pracího prášku zaručuje dobrý prací výsledek v měkké i tvrdé vodě. K dispozici je balení po 2 kg, 4 kg i 8 kg. B: Firma Čistota přichází s novým vynikajícím pracím prostředkem, který vám zaručí, že vaše prádlo bude vždycky čisté. Vyzkoušejte jeho unikátní složení. V nabídce je úsporné dvoukilové balení, balení 4 kg, cenové zvýhodnění vás však nejvíce potěší u balení 8 kg. Přepište následující text jako reklamu. Milena Čokoládová tyčinka 46 g Vyrábí: Orion Nestlé Česká republika
Poznámky k úloze	Úloha Přepište následující text jako reklamu patří k elektronicky netestovatelným. Řešení: Text A informuje, text B ovlivňuje rozhodování

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
Indikátor	➤ ČJL-5-1-07.1 Žák na základě zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení - oznámení, příkaz, prosbu, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta ➤ ČJL-5-1-07.2 Žák se vhodně představí ostatním dětem, dospělému
Příkladové úlohy	ČJL-5-1-07.1 Řekni větu Jano, běž do obchodu, kup rohlíky a neztrat' penězenku! tak, aby podle intonace bylo poznat, že jde o prosbu. Dokonči následující věty a řekni je tak, aby podle tvé rozdílné intonace bylo poznat, kdy se jedná o prosbu, příkaz nebo omluvu: Prosím vás Budťe tak hodná, Promiň Žádáme tě Oznam spolužákovi / paní učitelce, že máš zítra narozeniny a že ho / ji zveš na oslavu Dokonči následující oznámení a představ si, že je říkáš ve školním rozhlasu: Fotografujete rádi? Časopis pro děti Sluníčko vypisuje soutěž o nejlepší obrázek na téma: Můj čtyřnohý kamarád. Jak se omluvíš v následujících situacích? Vytvoř alespoň dvě věty, kterými se omluvíš v následujících situacích. 1) zapomeneš si domácí úkol (paní učitelka/pan učitel) 2) rozbiješ míčem sousedovi okno (soused) ČJL-5-1-07.2 Představ se vhodnou formou v následujících situacích (2–3 věty): - přišel jsi do nové školy – představ se nejprve panu řediteli a pak svým novým spolužákům - změnil jsi sportovní oddíl – představ se novým spoluhráčům a trenérovi - jdeš na recitační soutěž – představ se a porotě
Poznámky k úloze	

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
Indikátor	➤ ČJL-5-1-08.1 Žák rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost ➤ (sme, dyž vo tom apod.) ➤ ČJL-5-1-08.2 Žák při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost ➤
Příkladové úlohy	ČJL-5-1-08.2 Možné komunikační situace: • zeptat se v obchodě prodavačky na cenu zboží (kde nalézt určité zboží) • v knihovně na další knihu svého oblíbeného autora • v autobuse řidiče, zda staví na určité zastávce • omluvit se učiteli za nevypracovaný úkol • přivítat rodiče na školní besídce apod.
Poznámky k úloze	Nabízená fonetická transkripce je z didaktického hlediska pro mladší školní věk naprosto nevhodná. Nelze propagovat nespisovnou výslovnost, je možné se domluvit na sledování vytypovaného pořadu, ve kterém by žáci měli za úkol vyhledávat nespisovnou výslovnost, případně využít např. archiv ČT apod.

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
Indikátor	➤ ČJL-5-1-09.1 Žák píše správně po stránce obsahové i formální vyprávění ➤ ČJL-5-1-09.2 Žák sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu ➤ ČJL-5-1-09.3 Žák napíše soukromý dopis se všemi náležitostmi ➤ ČJL-5-1-09.4 Žák v ukázce dopisu doplní, co chybí
Příkladové úlohy	ČJL-5-1-09.1 Možné náměty pro vypravování: Témata vycházející z vlastní zkušenosti dětí - jejich vlastní zážitky, příběhy se zvířaty apod. Vytvoř krátké vypravování s následujícími slovesy (v jakýchkoli osobách a časech): běžet, poskakovat, jít, pochodovat, vykračovat si (obměna: žák si sám vybere 5 slov – podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce, číslovka – která použije ve vypravování) Dokonči vypravování: Sedím v houpacím křesle ne verandě chaty a čtu si knížku. Jsem tu sám, klid, pohoda. Venku prší, déšť bubnuje do střechy, už se stmívá. Najednou slyším za oknem kroky. Přiblížují se a vzdalují. A znovu. ČJL-5-1-09.2 Možné náměty pro tvorbu popisu: Popis předmětu, zvířete, osoby - hračka, dům, dětský pokoj; domácí mazlíček - pes, kočka; kamarád, člen rodiny (nutný vizuální vjem - obrázek, fotografie, popisovaný předmět,...) Popis pracovního postupu - oblíbený recept, přesazování rostliny, jednoduchý výrobek, čištění zubů, ... (činnost, kterou děti samy vykonávaly) Pozorně si přečti následující text. Kuchař si popletl, co má při výrobě palačinek udělat nejdříve, co potom... Pomoz mu a napiš popis pracovního postupu ve správném pořadí! 1) Upečené horké palačinky potřeme džemem, zatočíme je nebo složíme a posypeme moučkovým cukrem. 2) Vejce pečlivě rozmícháme, rozredíme mlékem a za stálého míchání přisypeme polohrubou mouku. 3) Na přípravu palačinek potřebujeme 3 vejce, 500 ml mléka, 250 g polohrubé mouky, tuk na smažení, džem a cukr. 4) Přejeme vám dobrou chut'. 5) Z hotového hladkého těstíčka pečeme na páni potřené tukem tenké palačinky

	(pečeme je po obou stranách). ČJL-5-1-09.3 Které věty můžeš použít do úvodu dopisu, které na závěr? Posílám ti srdečný pozdrav.... Zdravím Vás a čekám Vaši rychlou odpověď... Přeji ti hezký víkend ... Zdravím tě a posílám pusu... Těším se na brzkou shledanou... Omlouvám se, že jsem se dlouho neozval... Možné náměty pro psaní dopisu: dopis z prázdnin rodičům, babičce, kamarádovi, dopis sourozenci na školu v přírodě, krátký dopis chlapci nebo dívčeti, se kterým si chceme dopisovat
Poznámky k úloze	Vypravování – úvod, vlastní vypravování a závěr, rozsah okolo 50–80 slov, vypravování je možné tvořit i podle obrázkové osnovy. Využívána je přímá řeč, slovesa, která výrazně postihují děj, a krátké věty k navození dějového napětí. Popis – úvod, vlastní popis, závěr, u popisu je akcentována uspořádanost, u pracovního postupu dodržení časové posloupnosti, možno tvořit i podle obrázkové nebo otázkové osnovy. Dopis – místo a datum, oslovení, sdělení, zakončení, podpis, adresa

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
Indikátor	ČJL-5-1-09.4 Žák v ukázce dopisu doplní, co chybí
Příkladové úlohy	Vyber z nabídky, co chybí v ukázce dopisu: (A) oslovení a podpis (B) P. S., místo a datum (C) nechybí nic (D) místo a datum, podpis Maminko, tatínku, posílám Vám vzpomínku z letního tábora, jistě víte, že vám píše vaše dcera Barbora. Strava se nedá jíst, dneska byl jen zelný list, polívka studená, co v ní plavou místo nudlí číslice a písmena. Myslela jsem prostě, že budou různé soutěže, slíbili bojovku, pak jsme hráli vybíjendu, na ovce a na schovku. Štefan, hlavní vedoucí, chodí s naší vedoucí, která je příšera, scházejí se, líbají se u totemu za šera. Proč jsem se nenarodila o pár let dřív? Dneska bych krásně chodila se Štefanem, co říká si Steve. Proč jste mě prostě neměli o pár let dříve? Řekla bych: nebud' nesmělý, líbej mě, Steve. Závěrem dopisu ještě trochu popisu: ta bréca vedoucí je tlustá jak dvě normální oddílové vedoucí. Když běží po lese, všechno na ní třese se. Užívá make-upu, co na ní ten Štefan vidí, to já prostě nechápu. P. S. Pošlete dvě tři sta, jsem bez peněz dočista.
Poznámky k úloze	Použitá ukázka je text písničky Z. Svěráka a J. Uhlíře Dopis z tábora Řešení: V ukázce dopisu chybí: (D) místo a datum, podpis

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti
Indikátor	ČJL-5-1-10.1 Žák k zadanému textu přiměřené délky vytvoří jeho osnovu (nejméně o třech bodech) ČJL-5-1-10.2 Žák zařadí do přečtené ukázky vyprávění nabízený text na vhodné místo
Příkladové úlohy	V létě o prázdninách se Michal a Radek rozhodli, že přenocují ve stanu na zahradě u babičky. Odpoledne postavili stan a teď v něm leží zachumlaní do spacáků. Když se kluci odpoledne stěhovali do stanu, babička se strachovala: „Nebudete se tam, hoši, bát?“ „My a bát se?“ zlobili se kluci. „To nás máš, babi, za strašpytle?“ Ale teď tu leží a nemůžou usnout. Napjatě poslouchají podivné šelesty a neznámé zvuky. Cítí, jak jim buší srdce. Pár kroků za plotem zahrady začíná les. Nikdy nevěřili na strašidla, ale teď je napadá – co kdyby přece? Každou chvíli přejede po plachtě stanu větev, jak se komíhá ve větru. Nebo to není větev? Kluci se začínají potit a oči mají dokořán. Napínají uši. Venku se zvedá vítr. Co to tak strašidelně šelestí v korunách stromů? A teď to venku zafunělo, teď to škrábe po plachtě! Co se to dobývá dovnitř? Venku se ozvalo zakňučení a nové škrábání. „Vždyť je to nás Mates!“ zvolal Michal. A už se kluci hrabou ven a otvírají stan. Dědečkův pes se hrne dovnitř jako velká voda. Kluci si oddychli. Netrvalo dlouho a všichni tři spokojeně spali. Chundelatý psí kožich kluky krásně hřál, a i když se venku čerti ženili, vítr hučel a padal déšť, chlapci o ničem nevěděli. Sestav jednoduchou osnovu vyprávění v heslech o čtyřech bodech: 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ Z vyprávění o chlapcích vypadl následující text. Na které místo v příběhu bys ho zařadil? Vyber větu z uvedené nabídky, na niž by vhodně navazoval. Kluci si představují divokého kance nebo zježenou hlavu s ohnivýma očima. Na stan dolehlo nějaké těžké tělo. „Mamí!“ vyjekl Radek. (A) „Nebudete se tam, hoši, bát?“ (B) Pár kroků za plotem zahrady začíná les. (C) Co se to dobývá dovnitř? (D) Dědečkův pes se hrne dovnitř jako velká voda.
Poznámky k úloze	Řešení: Text navazuje na větu: (C) Co se to dobývá dovnitř?

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (nauka o slově – lexikální význam)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
Indikátor	ČJL-5-2-01.2 Žák vybere z nabídky slovo, které má významem nejblíže k zadanému slovu ČJL-5-2-01.3 Žák nahradí v textu slovo slovem významem protikladným, významem stejným nebo podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným ČJL-5-2-01.4 Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy ČJL-5-2-01.5 Žák rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínu (pro opozita)
Příkladové úlohy	Jak král pravil, tak se také stalo. Které z uvedených slov má svým významem nejblíže ke slovu pravil? (A) zakříčel (B) popřel (C) řekl (D) vysvětlil Náš pan učitel je dobrý člověk. Nahrad' slovo dobrý slovem významem protikladným - _____ slovem významem podobným - _____ slovem citově zabarveným - _____ Která z následujících vět obsahuje slovo vícevýznamové? (A) Prohra ho zarmoutila. (B) Monika dostala nový míč. (C) Zelenina je zdravá, měli bychom ji jíst každý den. (D) Ve škole na chodbě jsem našel korunu. Vysvětli další významy tohoto slova: _____ Která z následujících možností obsahuje slova s protikladným významem? (A) skromný – nenáročný (B) milý – nesoustředěný (C) šťastný – neštastný (D) líný – nešikovný
Poznámky k úloze	Řešení: pravil: (C) řekl Věta s vícevýznamovým slovem: (D) Ve škole na chodbě jsem našel korunu. Další významy slova koruna: panovníkova koruna, koruna stromu (stačí tyto dva významy, jakkoli volně popsané) Slova s protikladným významem: (C) šťastný - neštastný

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Stavba slova)
Očekávaný výstup	ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
RVP ZV	
Indikátor	ČJL-5-2-02.1 Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou ČJL-5-2-02.2 Žák rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova ČJL-5-2-02.3 Žák rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem a která ne ČJL-5-2-02.4 Žák k danému slovu uvede slova příbuzná
Příkladové úlohy	Výslovnost, nevýslovně, slovník, slovíčka, proslov, oslovení, vyslovit je skupina slov příbuzných se slovem slovo Urči stavbu slova nevýslovně část předponová _____ kořen slova _____ část příponová _____ Které z následujících slov obsahuje předponu i příponovou část? (A) proslov (B) ledový (C) nestartovat (D) lékařka Roztříd' následující skupinu slov na slova příbuzná se slovem les a na tvary slova les: lesník, lesa, zalesnit, lesní, lesu, prales, lesem, pralesní slova příbuzná se slovem les: _____ tvary slova les: _____ Český jazyk je náš jazyk národní. Které z následujících slov není příbuzné se slovem český? (A) čeština (B) nečeský (C) Čech (D) česat
Poznámky k úloze	Řešení: Stavba slova nevýslovně: část předponová: nevý-, kořen slova: slov, část příponová: -ně Slovo s předponou i příponovou částí: (C) nestartovat Slova příbuzná se slovem les: lesník, zalesnit, lesní, prales, pralesní Tvary slova les: lesa, lesu, lesem Se slovem český není příbuzné slovo: (D) česat

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Slovní druhy)
Očekávaný výstup	➔ ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech
Indikátor	ČJL-5-2-03.1 Žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic) ČJL-5-2-03.1.2 Žák vybere z krátkého textu větu, která obsahuje / neobsahuje určený slovní druh ČJL-5-2-03.3 Žák určí u podstatného jména rod, číslo, pád a vzor a na základě této znalosti používá podstatná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu. ČJL-5-2-03.4 Žák rozliší přídavné jméno tvrdé a měkké, ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo, rod a na základě této znalosti používá přídavná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu ČJL-5-2-03.5 Žák určí osobu, číslo, způsob (u způsobu oznamovacího čas) u slovesa, užívá slovesa ve správných tvarech mluveném i psaném projevu ČJL-5-2-03.6 Žák rozliší, zda věta je/není napsaná gramaticky správně
Příkladové úlohy	S poctivostí nejdál dojdeš! Urči slovní druh vyznačeného slova ve větě: (A) podstatné jméno (B) příslovce (C) zájmeno (D) sloveso Která z následujících vět <u>neobsahuje</u> příslovce? (A) Hlavní město naší republiky je Praha. (B) Můj kamarád Petr běhá nejrychleji z celého mužstva. (C) Cestovatel vyprávěl zážitky z cest velmi zajímavě a poutavě. (D) V pět hodin budu už určitě doma. Ve městech je bohužel často vidět volně pobíhající psy. Ve kterém z následujících příkladů je podstatné jméno ve stejném pádě, čísle a rodě jako podstatné jméno psy v uvedené větě? (A) namaluju sousedy (B) mluvím o příteli (C) sejdeme se s kamarády (D) nemáme rádi chyby Rozhodni, která z nabízených vět není napsaná správně – zaměř se na spojení podstatného a přídavného jména: (A) Žabí stehýnka jsou vyhlášená pochoutka. (B) Noví žáci se ve třídě rychle spřátelili. (C) Hluchý lidé potřebují naši pomoc. (D) V zoologické zahradě se vylihla sokolí mláďata. Ve které větě je sloveso uvedeno ve 3. osobě čísla jednotného? (A) Proč se mnou nemluvíte? (B) Učení mě baví. (C) Při fotbale nás soupeři vždy porazí. (D) Rádi pozorujeme noční oblohu.

Poznámky k úloze	Řešení: nejdál: (D) příslovce Věta, která neobsahuje příslovce: (A) Podstatné jméno ve stejném pádě, čísle, rodě: (A) sousedy Věta, která není napsaná pravopisně správně: (C) Věta se slovesem ve 3. osobě čísla jednotného: (B)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura						
Ročník	5.						
Tematický okruh	Jazyková výchova (Tvarosloví)						
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary						
Indikátor	➤ ČJL-5-2-04.1 Žák vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného a přídavného jména a slovesa a nahradí ho tvarom spisovným ➤ (doporučujeme pro autory testů rozložit na dvě úlohy na sebe navazující: v 1. kroku žák vyhledá/nevyhledá, ve 2. kroku vyhledané nahradí/nenahradí) ➤ ČJL-5-2-04.2 Žák doplní zadaný tvar podstatného jména do věty tak, aby to bylo mluvnický a pravopisně správně (1. a 4. pád rod mužský životný).						
Příkladové úlohy	Která z následujících vět obsahuje pouze slova spisovná? (A) Mičuda mi spadla za plot k sousedům. (B) To je fakt hustý! (C) Adéla ode mě pořád vopisuje! (D) Dnes máme domácí úkol z angličtiny. Když jsme četli Malýho prince, tak mi například vadilo, že spad z jiné planety. „To je přeci nesmysl,“ říkal jsem Kimovi. „Jak to, že ti to nevadí?“ A on, že je to pohádka. A tak jsem si pak znovu přečet o milionářovi, co pořád počítal peníze a na nic jiného neměl čas, a o tom králi, kterej přikazoval jen to, co šlo splnit, a o tom, jak se ochočuje liška, a najednou jsem to pochopil. Doopravdy se v Malém princi říká lidem o nich samejch, i když je to pohádka myšlená pro děti. (V. Stýblová: Můj brácha) Vypiš z textu do tabulky dva nespisovné tvary slov a nahrad' je tvary spisovnými: <table border="1"> <tr> <td>nespisovný tvar</td> <td>spisovný tvar</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table> ➤ Doplň do věty podstatné jméno ze závorky ve správném tvaru tak, aby byla mluvnický a pravopisně správně: Velké vzdálenosti jsou dnes překonávány moderními _____ (letadlo). Děti jely na školu v přírodě se svými _____ (učitel). Na poli si veselé hráli ušatí _____ (králík). Při výtvarné výchově jsme malovali vodovými _____ (barva).	nespisovný tvar	spisovný tvar				
nespisovný tvar	spisovný tvar						
Poznámky k úloze	Řešení: Věta obsahující pouze spisovná slova: (D) Nespisovné tvary např.: Malýho, kterej; spisovně: Malého, který Podstatná jména ve správném tvaru: letadly, učiteli, králíci, barvami						

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Skladba)
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-2-05 vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
Indikátor	➤ ČJL-5-2-05.1 Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) ➤ ČJL-5-2-05.2 Žák vyhledá ve větě určovací skladební dvojice (bez terminologie)
Příkladové úlohy	Českým zemím kdysi vládli králové. Která z následujících dvojic slov je základní skladební dvojice uvedené věty? (A) českým zemím (B) kdysi vládli (C) zemím vládli (D) králové vládli Tatínek při žehlení pečlivě naroval rukávy košile. Která z následujících skladebních dvojic není utvořena správně? (A) tatínek naroval (B) tatínek při žehlení (C) naroval při žehlení (D) naroval pečlivě Která z možností A-D je základní skladební dvojicí věty? _____ Stany postavily nečekaně rychle děti z prvního oddílu. Která z následujících možností je podmět uvedené věty? (A) stany (B) postavily (C) oddílu (D) děti Která z následujících vět má několikanásobný podmět? (A) První přišel na hřiště Jirka. (B) Včera celý den pršelo. (C) Na zahradě zpívají kosi, sýkorky a pěnkavy. (D) Proč se na mě tak díváš?
Poznámky k úloze	Řešení: Základní skladební dvojice věty: (D) králové vládli Nesprávně utvořená skladební dvojice: (B) tatínek při žehlení, základní skladební dvojice: (A) tatínek naroval Podmět uvedené věty: (D) děti Věta s několikanásobným podmětem: (C)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Skladba)
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
Indikátor	➤ ČJL-5-2-06.1 Žák rozliší větu jednoduchou a souvětí ➤ ČJL-5-2-06.2 Žák rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku ➤
Příkladové úlohy	Která z následujících vět je větou jednoduchou? (A) Kočata běhala vesele po domě i po dvoře. (B) Jedno se někam zaběhlo, nemohli jsme ho nalézt. (C) Máma kočka truchlila a odmítala jíst. (D) Bylo nám jí líto, ale pomoci jsme jí nemohli. Který z nabízených větných vzorců odpovídá následujícímu souvětí? Lev zoufale řval a bránil se ze všech sil, ale nemohl se ze sítě vymotat. (A) V1, V2, ale V3. (B) V1, ale V2. (C) V1 a V2, ale V3. (D) V1 a V2, V3.
Poznámky k úloze	Řešení: Věta jednoduchá: (A) Větný vzorec: (C)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Skladba)
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
Indikátor	➤ ČJL-5-2-07.1 Žák nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován ➤ ČJL-5-2-07.2 Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu ➤
Příkladové úlohy	Liška celou hodinu běhala a skákala, ale na hrozny nedosáhla. Kterým z následujících spojovacích výraz můžeš nahradit spojku ale, aby smysl sdělení zůstal zachován? (A) když (B) i (C) potom (D) avšak Správný člověk je věrný svým přátelům. Stojí při nich za všech okolností. Kterým z nabízených spojovacích výrazů lze vhodně spojit věty jednoduché v souvětí? (A) který (B) i když (C) a (D) kde
Poznámky k úloze	Spojovací výraz nahrazující spojku ale: (D) avšak Spojovací výraz, který spojí vět jednoduché v souvětí: (C) a

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Pravopis)
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
Indikátor	➤ ČJL-5-2-08.1 Žák správně píše/doplňí i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných ➤ ČJL-5-2-08.2 Žák píše správně z hlediska pravopisu lexikálního a morfologického ➤
Příkladové úlohy	Které z následujících slovních spojení není napsané pravopisně správně? (A) viděli jsme vysoké kopce (B) květinám usychají lístečky (C) mile se usmívala (D) do třídy přibil Zbyněk Do kterého spojení doplníš pouze i/í, aby bylo napsané pravopisně správně? (A) tatínek sl-b-l koupit l-že (B) umět v-jmenovaná slova je v-hra (C) dům nev-padal ob-dleně (D) z kůry stromů v-sely l-šejničky Bratranec chová čtyři (pes). Který tvar slova pes z nabídky můžeš doplnit do uvedené věty tak, aby byla napsaná správně? (A) psi (B) psy (C) psové (D) psa
Poznámky k úloze	Řešení: (D), (D), (B)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Pravopis)
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu
Indikátor	➤ ČJL-5-2-09.1 Žák na základě znalosti shody příslušku s podmětem používá správné tvary příčestí minulého činného v mluveném i psaném projevu ČJL-5-2-09.2 Žák doplní správně čárky do zadaného textu (oslovení, několikanásobný větný člen)
Příkladové úlohy	Ve které z následujících vět je chyba ve shodě příslušku s podmětem? (A) Do zoologické zahrady přibyly nová zvířata. (B) Šli jsme se na ně odpoledne podívat. (C) Chlapci se nejdéle zdrželi v pavilonu šelem. (D) Dívky zase nejvíce zaujaly žirafy. Doplň správně čárky mezi slovy v následujících větách (pokud chybí): (A) Milý Petře pracoval jsi opravdu moc dobře. (B) Na výlet se vydala celá naše rodina – tatínek maminka sestra i já. (C) Na smluvenou schůzku přišli Karel Petr Ondřej a Filip. (D) V létě jsme procestovali Itálii a Rakousko.
Poznámky k úloze	Řešení: Věta s chybou ve shodě příslušku s podmětem: (A) Věty s doplněnými čárkami: (A) Milý Petře, pracoval jsi opravdu moc dobře. (B) Na výlet se vydala celá naše rodina – tatínek, maminka, sestra i já. (C) Na smluvenou schůzku přišli Karel, Petr, Ondřej a Filip. Věta (D) je napsaná správně.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ➤
Indikátor	➤ ČJL-5-3-01.1 Žák zpracuje stručné sdělení (referát) o přečtené knize, prezentuje ho spolužákům, zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku ➤ ČJL-5-3-01.2 Žák řekne, jak na něj vyslechnutá / přečtená ukázka působí
Příkladové úlohy	ČJL-5-3-01.1 Záznam o přečtené knize (rozsah minimálně 50 slov): • autor, název knihy, ilustrátor, rok vydání, nakladatelství • stručně, o čem kniha je • proč se čtenář líbila / nelíbila – zdůvodnění • doporučení ostatním – zdůvodnění • případně jednající postavy, hlavní postava • přečtení vybrané ukázky (zdůvodnit svůj výběr) Žák prezentuje ostatním spolužákům, ti se ho ptají na další informace o knize, které je zajímají. Žáci zpracovávají záznamy o knihách do čtenářských deníků nebo na volné listy papíru, které zakládají do svých portfolií. ČJL-5-3-01.2 Na základě vyslechnutého textu (přednes učitele, audiozáznam) žák stručně vyjádří hlavní myšlenku ukázky, zda se mu ukázka líbila / nelíbila, své tvrzení zdůvodní (dialog, diskuse).
Poznámky:	Žák je schopen se stručně, jasně a srozumitelně vyjádřit o přečtené knize nebo přečtené / slyšené ukázce.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	➤ ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
Indikátor	➤ ČJL-5-3-02.1 Žák přednese a volně reprodukuje text ➤ ČJL-5-3-02.2 Žák vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma ➤ ČJL-5-3-02.3 Žák napíše pohádku, bajku ➤
Příkladové úlohy	ČJL-5-3-02.1, 2, 3 • reprodukce básní a textů z čítanky • dokončení textu • vypravování vlastních zážitků (např. z výletu) • pohádka, bajka – tvorbu lze dětem usnadnit např. zadáním postav, ponaučení k bajce apod. Vyber si jedno z následujících přísloví a použij ho jako ponaučení ke krátké bajce: Kdo jinému jámu kopá, sám doní padá. Bez práce nejsou koláče. Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. Můžeš využít např. následující dvojice postav: vlk a zajíc, kočka a myš, vrána a liška Vytvoř pohádku s následujícími postavami – drak, princezna, lakový král,... Moderní verze – pohádka na téma čištění zubů, vaření čaje,....
Poznámky:	Rozsah vytvořených textů: okolo 50–80 slov

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura										
Ročník	5.										
Tematický okruh	Literární výchova										
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů										
Indikátor	ČJL-5-3-03.1 Žák rozhodne, z kterého druhu / žánru je úryvek – řešení v nabídce (úryvek z poezie, komiks, z naučného textu – encyklopédie, z návodu k použití, z pohádky)										
Příkladové úlohy	1. Máma smaží bramborák, nad pánev se zvedá mrak, modrý mrak se z pánev zvedá, už se tvoří kůrka hnědá, a té vůně po kuchyni! Až to dělá v puse sliny. 2. brambor, lilek hlíznatý, až 1 metr vysoký, u nás jednoletá užitková rostlina, z čeledi lilkovitých s namodrale bílými květy a zelenými bobulemi; všechny zelené části jsou jedovaté, pochází z Jižní Ameriky 3. „I jakpak ji nemám bít, když umí jen z konopí zlaté nitky přist,“ odpověděla matka. „Nu, když umí z konopí zlaté nitky přist, tedy mi ji prodejte“ – řekl kníže. „Ráda, co mi za ni dáte?“ „Půl měřice zlata.“ 4. Sejměte kryt baterie. Připojte konektor baterie k nabíječce. Nabíječku připojte k zásuvce. Nabíječka baterií není hračka – nabíjení musí být vždy prováděno dospělou osobou.										
Poznámky k úloze	Přiřad' v tabulce k typu textu číslo odpovídajícího úryvku: <table border="1"> <thead> <tr> <th>typ textu</th> <th>číslo úryvku</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>pohádka</td> <td></td> </tr> <tr> <td>návod k použití</td> <td></td> </tr> <tr> <td>naučný text z encyklopédie</td> <td></td> </tr> <tr> <td>poezie</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> Řešení: pohádka: 3, návod k použití: 4, naučný text: 2, poezie: 1	typ textu	číslo úryvku	pohádka		návod k použití		naučný text z encyklopédie		poezie	
typ textu	číslo úryvku										
pohádka											
návod k použití											
naučný text z encyklopédie											
poezie											

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura								
Ročník	5.								
Tematický okruh	Literární výchova								
Očekávaný výstup RVP ZV	➔ ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy								
Indikátor	ČJL-5-3-04.1 Žák rozhodne, zda ukázka je pohádka, pověst nebo bajka ČJL-5-3-04.2 Žák rozhodne, zda ukázka je poezie, nebo próza								
Příkladové úlohy	1. V lese pod Kavčí horou se brouzдал v bukovém mokřadisku zlý kanec samotář, který způsobil lidem z okolních vesnic četné škody; obilí na polích rozválel, mnoho loveckých psů roztrhal a na jezdce vyskakoval tak zuřivě a tak vysoko, že koním rozerval břicho. A na toho kance jednou vyrazil muž z rodu Štrosova, syn Sudivojův jménem Bivoj. 2. Vrána dychtivě strčila hlavu do džbánu, ale měla příliš krátký zobák. Věděla, že kdyby džbán převrátila, voda by vytekla a vsákla se do země. Vtom něco vránu napadlo. Začala zobákem sbírat se země kamínky a házet je do džbánu. Jak kamínků přibývalo, zvedala se i hladina vody, až se z ní mohla vrána pohodlně napít. 3. Ale Vaněk nechtěl o žádné jiné odměně ani slyšet a řekl: „Král slíbil, že kdo způsobí, aby dcera jeho zas mluvila, bude jejím manželem. Královské slovo je zákon; a chce-li král, aby jiní zákony jeho šetřili, musí je sám napřed zachovávat. A proto mi král musí svou dceru dát.								
	Přiřad' k pojmem v tabulce číslo úryvku: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Pojem</th> <th>číslo úryvku</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>pohádka</td> <td></td> </tr> <tr> <td>bajka</td> <td></td> </tr> <tr> <td>pověst</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> Rozhodni, který úryvek je poezie a který próza: 1. Je zimní večer. Venku tiše sněží. Mráz na okna kreslí zimostráz. Zimní večer. Na zámecké věži odbíjejí hodiny svůj čas. V krbu hoří. Z lampy padá záře. Dnes má radost hostitel i host. Jasné oči, rozesmáté tváře - Baron Prášil pozval společnost 2. Daleko široko do všech stran dohlédli dalekohledem za toho jasného, zářivého dne. Nikde však stopa po lidech, jen pohádková scenerie přírody, svěží a nedotčená lidskou rukou. Pan Braun byl vzrušen. Toužil po lidech, hledal, ale nenašel je. Zato objevil kousek světa, který mu připomínal ráj, jak si jej v dětských letech	Pojem	číslo úryvku	pohádka		bajka		pověst	
Pojem	číslo úryvku								
pohádka									
bajka									
pověst									

	představoval. • _____ • _____
Poznámky k úloze	Řešení: pohádka: 3, bajka: 2, pověst: 1 poezie: 1, próza: 2

Komplexní příkladová úloha

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematická oblast	Komunikační a slohová výchova (KaSV) Jazyková výchova (JV); Literární výchova (LV)
Očekávaný výstup RVP ZV	ČJL-5-1-01 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas (KaSV) ČJL-5-1-02 Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk a podstatné informace zaznamenává (KaSV) ➢ ČJL-5-2-01 Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová (JV) ➢ ČJL-5-2-02 Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku (JV) ➢ ČJL-5-2-03 Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech (JV) ➢ ČJL-5-2-05 Vyhledá základní skladební dvojici (JV) ➢ ČJL-5-2-06 Odlišuje větu jednoduchou a souvětí ➢ ČJL-5-2-07 Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje (JV) ČJL-5-2-09 Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách (JV) ČJL-5-3-03 Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů (LV)
Indikátor	➢ ČJL-5-1-01.1 Žák vybere k textové ukázce vhodný nadpis ➢ ČJL-5-1-02.2 Žák rozhodne, které informace v textu jsou <u>nepodstatné</u> pro jeho smysl (vyznění) ➢ ČJL-5-2-01.3 Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy ➢ ČJL-5-2-02.1 Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou a koncovku ČJL-5-2-03.1 Žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic) ➢ ČJL-5-2-05.1 Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjadřený, nevyjadřený, několikanásobný) ČJL-5-2-06.3 Žák rozhodne, který z nabízených větných celků odpovídá zadanému větnému vzorci. ➢ ČJL-5-2-07.2 Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu ČJL-5-3-03.1 Žák rozhodne, který literární druh / žánr reprezentuje použitá ukázka literárního textu .
Příkladová úloha	Výchozí text: Poznáte mě? Patřím ke známým obyvatelům našich lesů. 2. Hnízdo si stavím z malých větvíček, uschlých travin a šedivých lišejníků v korunách stromů. 3. Jako skvělý akrobat šplhám po štíhlých kmenech. 4. Tohle mé umění se často snaží napodobit mnozí malí kluci, ale marně. 5. Nebojím se ani smělých skoků v korunách stromů. 6. Hbitě se pohybuji i na slabých smrkových, jedlových a borových větvíčkách. 7. Dokonalým kormidlem je můj dlouhý huňatý ocas. 8. Celý rok si schraňuji zásoby potravin ve vykotlaných stromech na odlehлých místech v lese. 9. Mám tam mnoho jedlých hub, lískových oříšků a jedlových borových a smrkových šíšek. 10. Ráda si pochutnám i na čerstvých pupenech stromů a někdy vyberu i hnízda zpěvavých ptáků. 11. Nemohou mě ohrozit ani

	draví obyvatelé lesa. 12. Zachráním se před nimi rychlým útěkem. 13. Až se mihne na stromech v lese nebo parku můj rezavý nebo tmavý kožíšek, poznáte mě? Úlohy k textu: • Napiš, o které zvíře se jedná. (veverka) • Která věta nebo věty pro jeho poznání nejsou důležité? Napiš jejich číslo. (4) • Vypiš z vět číslo 2, 3 a 5 podstatnou informaci o hledaném zvířeti. Např.: Podle věty číslo 1 napíšeme – žije v lese. • Ve větě č. 2 vyhledej slovo vícevýznamové (koruna) • Z věty č. 5 vypiš slovo s předponou (nebojím) • Pokud je v 1. větě přídavné jméno měkké, vypiš je. (není) • Které z těchto slov je podmětem věty č. 2: hnízdo, pták, já, obyvatel. (já) • Vypiš číslo větného celku, který odpovídá vzorci: V1 a V2. (10) • Kterým spojovacím výrazem by bylo možné spojit věty č. 11 a č. 12? (protože) • Vyber z nabídky jiný vhodný název pro výchozí text (C): 9. Náš les 10. Mé oblíbené zvířátko 11. Hádanka 12. Z ptačí říše • Výchozí text je úryvek z (5) • pohádky • encyklopédie • populárně naučné knížky pro děti • pověsti • Vyber z nabízených řad jen tu, která je pravopisně správně: • Na visokém komíně stálý dva čápi. • Pravý včelí med se plní do sklenic. • Dívky vyrábely věnečky z pampelišek. • V sichtrovém podzimním dnu náš Tomáš nerad vstává.
Poznámky k úloze	Na jedné výchozí ukázce se ověřuje většina elektronicky testovatelných očekávaných výstupů.

2. stupeň

zdělávací obor	Český jazyk
očník	9.
tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
čekávaný výstup VP ZV	➤ ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ➤
indikátor	➤ ČJL-9-1-01.1 Žák po přečtení textu dokáže vybrat z nabízených možností, co je názorem pisatele textu ➤
říkladové úlohy	„Školáci mají tisíce informací z internetu, knížek jsou plné regály, ale co číst? Mám možná mylnou a bláhovou představu, nestydím se za ni – přečte-li někdo zkrácenou verzi, bude mít třeba chuť přečíst neupravenou verzi...Žijeme rychle, ne nebezpečně, pohodlně; knížku nic nenahradí, kdo nečte, okrádá se o možnost pěstovat fantazii a bez fantazie nastupuje nuda, otupělost a hlupství.“ (názor V. Duška z článku Mušketýři či Bídníci na pár stránek, deník Metro) Které z následujících tvrzení je nejblíže názoru autora? A) Školákům chybějí informace z internetu. B) Kdo nečte, nepěstuje fantazii. C) Číst je nuda. D) Školáci by neměli číst zkrácené verze knížek.
oznámky k úloze	➤ Řešení: B ➤ ➤ Žák analyzuje předložený text. Úloha ověřuje v jednom indikátoru, zda žák je schopen odlišit ve čteném textu názor autora od zavádějících možností. ➤ (<i>Poznámka pro zadavatele – je potřeba respektovat věkové zvláštnosti</i>) Pokud by žák pracoval bez výběru možností, kriticky s textem a své soudy by konfrontoval s dalšími zdroji, úloha se stává elektronicky netestovatelnou.(viz připomínky z diskuse na portálu RVP)

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Komunikační a slohová výchova
čekávaný výstup VP ZV	➤ ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ➤
ndikátor	➤ ČJL-9-1-03.1 Žák rozpozná, zda autor textu je / není nestranným pozorovatelem ➤ ČJL-9-1-03.2 Žák text analyzuje a vyvodí závěr vyplývající z textu ➤ ČJL-9-1-03.3 Žák rozpozná v textu alespoň jeden manipulativní prvek ➤ ČJL-9-1-03.4 Žák zaujmě kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci ➤ ČJL-9-1-03.5 Žák vybere dle svého postoje nejpravděpodobnější variantu ➤
říkladové úlohy	Přijmeme aktivní, komunikativní zaměstnance do mladého kolektivu. Pevná pracovní doba od 9–15:00h. nebo od 13–21:00h, 20 000Kč + provize. <i>(deník Metro)</i> Která informace byla zájemcům o zaměstnání záměrně <u>skryta</u>? • Zaměstnanec bude mít pevnou pracovní dobu. • Zaměstnanec bude dostávat k platu provize. • Zaměstnavatel požaduje pouze mladé lidi. • Zaměstnanec by měl umět komunikovat s lidmi. Která z následujících možností nejspíše vedla zaměstnavatele ke skrývání této informace? A) Zaměstnavatel nechtěl otevřeně uvést tuto informaci v inzerátu. B) Zaměstnavatel tuto informaci skryl nevědomky. C) Zaměstnavatel použil formulaci, která se běžně používá v inzerátech. D) Zaměstnavatel chtěl ušetřit peníze za inzerát.
oznámky k úloze	Řešení: (C), (A) Úloha ověřuje v pěti indikátorech, zda žák je schopen rozpoznat manipulativní komunikaci a zaujmout k ní stanovisko.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Komunikační a slohová výchova
čekávaný výstup VP ZV	➤ ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ➤
ndikátor	➤ ČJL-9-1-03.1 Žák rozpozná, zda autor textu je / není nestranným pozorovatelem ➤ ČJL-9-1-03.2 Žák text analyzuje a vyvodí závěr vyplývající z textu ➤ ČJL-9-1-03.3 Žák rozpozná v textu alespoň jeden manipulativní prvek ➤
říkladové úlohy	Park zůstane parkem Pondělní jednání občanského sdružení Ochrana památek přineslo novou naději všem občanům Dolních Břežan. Bylo věnováno palčivému problému modernizace městského parku. Vedení města navrhlo totiž řešení skupiny architektů kolem Jana Nováka. Studii, která likviduje charakteristický romantický ráz parku a počítá s jeho otevřením pro bruslaře a cyklisty, členové sdružení v diskusi odsoudili. Svůj postoj vyjádřili také podepsáním dopisu radě města. 1. Kdo je pravděpodobně autorem textu? A) Žák místní základní školy B) Starosta Dolních Břežan C) Člen sdružení Ochrana památek D) Turista projíždějící městem 2. Co bylo obsahem dopisu radě města? A) Žádost o rozšíření parku B) Nesouhlas se zřízením stezky pro in-line bruslaře v parku C) Obvinění architektů z podplácení vedení města D) Výzva k vysázení nových dřevin v parku 3. Jaké manipulace se autor textu dopouští? A) Tvrdí, že žádný z obyvatel města nechce, aby do parku mohli cyklisté a bruslaři. B) Obviňuje vedení města, že se s občany o modernizaci parku nebaví. C) Připomíná občanům, že starosta neplní svůj předvolební slib a nedbá o rozvoj cyklostezek. D) Upozorňuje na špatnou péči města o stromy v parku.
poznámky k úloze	Řešení: 1. C, 2. B, 3. A Indikátory jsou zaměřené na čtenářskou gramotnost.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Komunikační a slohová výchova
čekávaný výstup VP ZV	➤ ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ➤ ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
indikátor	➤ ČJL-9-1-04.1 Žák najde slovo nevhodně užité v dané komunikační situaci a z nabízených možností vybere to správné ➤ ČJL-9-1-04.2 Žák posoudí vhodnost / nevhodnost užití textu v dané komunikační situaci ➤ ČJL-9-1-05.1 Žák vybere z nabízených možností text ve spisovném jazyce ➤
říkladové úlohy	Po obědě přišla první túra, která našim nohám dala co proto. Již před túrou se začaly na některých spolužácích projevovat jisté zdravotní výmoly, které byly oceněny žertíky místní obsluhy hotelu: „No jo, Pražáci, ty na tode klima nejsou zvyklí!“ (ze školního časopisu Prima želva ZŠ Bílovská) Která z následujících úprav výchozího textu odstraňuje nevhodné užití slova? • místo <i>Pražáci</i> má být <i>Pražané</i> • místo <i>výmoly</i> má být <i>problémy</i> • místo <i>projevovat</i> má být <i>ukazovat</i> • místo <i>túra</i> má být <i>kúra</i> Která z následujících možností je spisovnou variantou přímé řeči v textu: A) „No jo, Pražáci, ty na tode klima nejsou zvyklí!“ B) „Ano, Pražáci, ty na tode podnebí nejsou zvyklí!“ C) „Ano, Pražáci, ti na toto klima nejsou zvyklí!“ D) „No jo, obyvatelé Prahy, ty na tode klima nejsou zvyklí!“
oznámkы k úloze	Řešení: (B), (C) K úkolu na odlišení spisovného a nespisovného projevu by bylo potřeba vypnout automatické opravy, které chyby podtrhávají.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Komunikační a slohová výchova
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
ndikátor	➤ ČJL-9-1-05.2 Žák v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovními ➤ ČJL-9-1-05.3 Žák k vybraným výrazům najde vhodná synonyma ➤ ČJL-9-1-05.4 Žák rozhodne o vhodnosti / nevhodnosti použití nespisovného výrazu v textu ➤
říkladové úlohy	Kolem druhé hodiny poblíž železniční stanice v Chrástu přejel vlak neznámého <u>muže</u> ležícího na kolejích. Mašinfíra už nemohl reagovat a několikatunový <u>kolos</u> tělo rozdrtil. (www.novinky.cz 20. 5. 2004) • Nahraďte nespisovný výraz ve výchozím textu výrazem spisovným: • Podtržená slova nahraďte synonymem. Muž Kolos • Posudťte vhodnost nespisovného výrazu: A) Výraz je vhodný B) Výraz není vhodný
oznámky k úloze	Řešení: 1. mašinfíra – strojvedoucí, 2. Muž – chlap, člověk, pán Kolos – obr, gigant 3. výraz mašinfíra je v textu nevhodný

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Komunikační a slohová výchova
čekávaný výstup VP ZV	➤ ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ➤
ndikátor	➤ ČJL-9-1-08.1 Žák vyhledá v textu klíčová slova / termíny spojené s danou tematikou ➤ ČJL-9-1-08.2 Žák posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu ➤ ČJL-9-1-08.3 Žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku ➤
říkladové úlohy	Co vlastně pijí ryby? Tekutiny potřebují pouze ryby žijící ve slané vodě. Proč? Příčinou je tzv. osmotický zákon. Princip je následující: Tělesné tekutiny ryb žijících ve slané vodě obsahují mnohem méně soli než mořská voda, která je obklopuje. Z tohoto důvodu je kůží těchto ryb neustále vylučováno určité množství tekutiny. Toto množství musí ryby pitím neustále doplňovat. <i>Podle časopisu Claudia č. 28 z 11. 7. 2006</i> 1. Která z následujících možností obsahuje dva víceslovné názvy z výchozího textu? (A) tekutiny, slaná voda (B) tělesné tekutiny, kůže ryb (C) hardware, software (D) osmotický zákon, tělesné tekutiny 2. Která z následujících vět nejvíce vystihuje hlavní myšlenku výchozího textu? (A) Ryby vůbec nemusí pít. (B) Všechny ryby si doplňují množství soli v těle. (C) Pít potřebují pouze ryby žijící ve slané vodě. (D) Na otázku v názvu textu se nedá odpovědět.
oznámky k úloze	Řešení: 1. D, 2. C

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Komunikační a slohová výchova
čekávaný výstup VP ZV	➤ ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ➤
indikátor	➤ ČJL-9-1-09.1 Žák uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost ➤ ČJL-9-1-09.2 Žák seřadí slovní výpovědi od nevhodnější po nejméně vhodnou (hodnocení od nejlepšího po nejhorší) ➤
říkladové úlohy	• Děj vypravování nezachovává časovou posloupnost. Očísluj věty tak, jak se příběh odehrál: ----- Loni jsem dostala k Vánocům lyže. ----- Tatínek proto s námi jel na týden do Krkonoš. ----- Můj bratr Pavel už uměl lyžovat, ale já se teprve začínala učit. ----- Pak následovala během týdne celé řada dalších pádů. ----- Chtěla jsem se zachránit a honem jsem se chytila tatínka kolem krku. ----- Měla jsem z dárku velikou radost. ----- Ubytovali jsme se a hned vyrazili na stráň. ----- Sotva mi tatínek poprvé připevnil lyže na boty, začaly se mi rozjíždět nohy. ----- Oba dva jsme ztratili rovnováhu a svalili se do sněhu. ----- Když jsme v neděli odjízděli domů, měla jsem skvělý pocit, že už umím celkem dobře lyžovat. • Seřadí číslící (1–5) hodnocení od nejlepšího po nejhorší: dobrý horší nejhorší ne zcela dobrý výborný
oznámky k úloze	Řešení: úloha č. 1 (1, 4, 3, 9, 7, 2, 5, 6, 8, 10) úloha č. 2 (2, 4, 5, 3, 1) K úkolu doporučujeme použít poznámkový papír. Převzato z ČJ pro 6. r., Fraus

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
gramatický okruh	Komunikační a slohová výchova
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ➤
indikátor	➤ ČJL-9-1-10.1 Žák najde chybnou formulaci (stylistickou chybu) a z nabízených opravných možností vybere tu správnou. ➤ ČJL-9-1-10.2 Žák najde záměrně uvedenou pravopisnou chybu v textu a vybere formulaci bez chyb ➤
říkladové úlohy	Zeměpis mě bavil už od Základní školy. Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora a tam jsem se rozhodla, že z něj budu maturovat a pokračovat v jeho studiu na vysoké škole. 1. Která úprava souvětí nejlépe odstraňuje nedostatek v jeho výstavbě? A) Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora, a proto jsem se rozhodla, že z něj budu maturovat a pokračovat v jeho studiu na vysoké škole. B) Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora a tam jsem se rozhodla z něj maturovat a pokračovat v jeho studiu na vysoké škole. C) Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora, a proto jsem se rozhodla, že ze zeměpisu budu nejen maturovat, ale dokonce budu pokračovat v jeho studiu na vysoké škole. D) Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora a zde jsem se rozhodla z něj maturovat a dále pokračovat v jeho studiu na vysoké škole. V úvodním textu je záměrná pravopisná chyba. 2. Která z následujících možností je napsána bez pravopisné chyby? A) Zeměpis mě bavil už od základní školy. Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora. B) Zeměpis mě bavil už od Základní školy. Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora. C) Zeměpis mě bavil už od Základní školy. Na gymnáziu jsme měly skvělého pana profesora. D) Zeměpis mě bavyl už od základní školy. Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora.

oznámky k úloze	Řešení: 1. (C), 2. (A)
	K úkolu na ověření poznatků z gramatiky by bylo potřeba vypnout automatické opravy, které chyby podtrhávají.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Komunikační a slohová výchova
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů
ndikátor	➤ ČJL-9-1-10.3 Žák analyzuje předložený text a zařadí ho k danému funkčnímu stylu ➤ ČJL-9-1-10.4 Žák dovede své znalosti o funkčních stylech tvůrčím způsobem použít.
říkladové úlohy	Doplňte následující texty tak, abyste vždy dodrželi daný slohový útvar: • • Vážený pane řediteli, omluvte prosím mou dceru... • • Jenže to jsme se přepočítali. Alice naším nápadem nebyla vůbec nadšená. Ba právě naopak. A tak ... • • O víkendu se v Dolní Lhotě konal již šestý ročník populární soutěže..... •
oznámky k úloze	Úloha ověřuje, zda žák je schopen rozpoznat jednotlivé funkční styly a na malé ploše použít své znalosti o jejich charakteristických prvcích v jednotlivých slohových útvarech.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Ortoepie)
čekávaný výstup	ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
VP ZV	
ndikátor	➤ ČJL-9-2-02.1 Žák umí vybrat správnou výslovnost z uvedené nabídky ➤
říkladové úlohy	Označte spisovnou výslovnost (zapsanou v hranatých závorkách) uvedené věty. Díval se oknem na nejjasnější hvězdu na noční obloze. a) [d'íval se voknem na nejjasnější hvjezdu na noční vobloze] b) [d'íval se oknem na nejasnější hvjezdu na noční obloze] c) [d'íval se oknem na nejjasnější hvjezdu na noční obloze]
oznámky k úloze	Řešení: c)

zdělávací obor	Český jazyk a literatura						
očník	9.						
ematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)						
čekávaný výstup	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.						
VP ZV							
ndikátor	➤ ČJL-9-2-02.1 Žák umí rozlišit způsoby tvoření slov ➤						
říkladové úlohy	Doplňte správně do tabulky, jak byla utvořena tato slova. Zeměpis, JAWA, Sazka, ČR, papírenský, lesník, pradědeček, horolezec <table border="1"> <tr> <td>odvozováním</td> <td></td> </tr> <tr> <td>skládáním</td> <td></td> </tr> <tr> <td>zkracováním</td> <td></td> </tr> </table>	odvozováním		skládáním		zkracováním	
odvozováním							
skládáním							
zkracováním							
oznámky k úloze	Řešení <table border="1"> <tr> <td>odvozováním</td> <td>Papírenský, lesník, pradědeček</td> </tr> <tr> <td>skládáním</td> <td>Zeměpis, horolezec</td> </tr> <tr> <td>zkracováním</td> <td>JAWA, Sazka, ČR</td> </tr> </table> U zkratkových slov je třeba dbát na rozšířenosť slova v běžné SZ (např. Čedok).	odvozováním	Papírenský, lesník, pradědeček	skládáním	Zeměpis, horolezec	zkracováním	JAWA, Sazka, ČR
odvozováním	Papírenský, lesník, pradědeček						
skládáním	Zeměpis, horolezec						
zkracováním	JAWA, Sazka, ČR						

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásady a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
ndikátor	➤ ČJL-9-2-02.2 Žák k danému slovesu doplní slovesa odvozená ➤
říkladové úlohy	➤ Doplň vhodnou předponu ke slovesům. 1. Sed', tebe jsem –volal. 2. Petra dnes učitel –volal z matiky. 3. Svědek původní výpověď –volal. 4. Svým přáním jsem –volal déšť.
oznámky k úloze	Řešení: • Sed', tebe jsem <u>ne</u>volal. • Petra dnes učitel <u>vy/od</u>volal z matiky. • Svědek původní výpověď <u>od</u>volal. • Svým přáním jsem <u>při</u>volal déšť. Indikátor ČJL-9-2-02.2 lze testovat pouze otevřenou úlohou.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
čekávaný výstup	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
VP ZV	
Indikátor	➔ ČJL-9-2-02.3 Žák napíše, jak se nazývá krajina ➔
Příkladové úlohy	Doplň správně podle vzoru: Krajina v okolí města Mostu se nazývá Mostecko. Krajina v okolí města Liberec se nazývá Krajina v okolí řeky Sázavy se nazývá Krajina pod horou Ještěd se nazývá
Oznámkы k úloze	Řešení: Liberecko, Posázaví, Podještědí Úloha patří k obtížným. Indikátor ČJL-9-2-02.3 lze testovat pouze otevřenou úlohou.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
čekávaný výstup	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
VP ZV	
Indikátor	ČJL-9-2-02.4 Žák rozliší i vytváří slova složená
Příkladové úlohy	1. V textu podtrhní slova složená. V dějepise jsme se dozvěděli, že rodokmeny některých panovnických rodů mohou být sáhodlouhé. 2. Vyjádří slovem složeným: Název místa, kde se vyrábí pivo. Název vyučovacího předmětu, který se zabývá státy i světadíly. Název činnosti, při níž se chytají ryby.
Oznámkы k úloze	Řešení 1. Dějepis, rodokmeny, sáhodlouhé. 2. Pivovar, zeměpis, rybolov. Indikátor ČJL-9-2-02.4 lze testovat i otevřenou úlohou.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
čekávaný výstup	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
VP ZV	
Indikátor	➔ ČJL-9-2-02.5 Žák nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty
říkladové úlohy	Nahrad' vyznačená slova slovy českými se shodným významem. Součást českého jazyka tvoří gramatika. Ve volném čase hraji fotbal. Mám čas maximálně dvě hodiny. Půjdeme do centra města.
Oznámkы k úloze	Řešení: Mluvnice, kopanou, nejvýše, středu. Úloha patří k obtížným pro vysoký nárok na bohatost SZ. Indikátor ČJL-9-2-02.5 lze testovat pouze otevřenou úlohou.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
čekávaný výstup VP ZV	➤ ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování
udikátor	➤ ČJL-9-2-02.6 Žák vybere z nabídky slovo přeneseného pojmenování
říkladové úlohy	Která z následujících vět obsahuje základní význam slova oko? a) Milena objevila oko na punčoše. b) Bratr rád jí koprovolou omáčku s volským okem. c) Na polévce se objevila mastná oka. d) Oko je orgánem zraku..
oznámky k úloze	Řešení: d)

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
čekávaný výstup VP ZV	➤ ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
Indikátor	➤ ČJL-9-2-02.7 Žák prokáže znalost významu přeneseného pojmenování
Příkladové úlohy	Která z následujících možností představuje přenesené pojmenování ke slovu oheň? a) divoký bažant b) červený kohout c) kropenatá slepička d) rudý mák
Oznámky k úloze	Řešení: b)

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
čekávaný výstup	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování
VP ZV	
ndikátor	➤ ČJL-9-2-02.8 Žák ovládá zásady tvoření slov ➤
říkladové úlohy	Ve kterém bodě je správně proveden slovotvorný rozbor slova „<i>odborník</i>“? • odbor – kořen, -ník – přípona • od – předpona, -bor- kořen, -ník – přípona • odbor – kmen, -ník – přípona • od – předpona, - bor- kmen, -ník - přípona
oznámky k úloze	Řešení: b)

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova
čekávaný výstup VP ZV	➤ ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
ndikátor	➤ ČJL-9-2-03.1 Žák se orientuje v odborném textu ➤
říkladové úlohy	Předložky s a z Předložky s a z se v písmu rozlišují podle toho, s kterým pádem se ve větě pojí, a to bez zřetele k výslovnosti. 1. Se 7. pádem Se 7. pádem se pojí předložka s (se). Např. <i>s bratrem, s přítelem, s matkou, s prací, se psem, s nimi.....</i> 2. S 2. pádem S 2. pádem se pojí předložka z (ze). Té je možno využít ve spojení s 2. pádem vždy. Např. <i>(jít) z talíře, (vyjít) z domu, (vstát) ze židle, z postele, (sebrat) z podlahy...</i> Pozn. Jen v případě, kdy píšící považuje za potřebné naznačit předložkou východisko pohybu z povrchu pryč, popř. po povrchu dolů, může zvolit přeložku s, např. <i>(vzít) se stolu, se skříně</i>. (Pravidla českého pravopisu) Doplňte správně předložky s (se), z (ze) Spadnoutstromu, rozejít se ... přítelem, vrátit se ...hor, radovat senimi. Určete, zda je následující zápis předložek bezchybný. Večeřel jsem se sestrou v restauraci. Při odchodu nejprve smetla smítko se své sukně a potom se se mnou rozloučila. ano/ne
oznámky k úloze	Řešení: ze (stromu), s (přítelem), z (hor), s (nimi) ano Úloha prověřuje, zda žák dokáže poznatky z odborného textu aplikovat v praxi.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Morfologie)
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvorí spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
ndikátor	➤ ČJL-9-2-04.1 Žák vybere z řady slov to, které je/není požadovaným slovním druhem ➤
říkladové úlohy	Obsahuje uvedené souvětí všechny slovní druhy? Ano mám rád, když se u mé nohy ozve to milounké mňau. a) ano b) chybí částice c) chybí číslovka
oznámky k úloze	Řešení: c)

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Morfologie)
čekávaný výstup	ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvorí spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
indikátor	➤ ČJL-9-2-04.2 Žák určí slovní druh u slov odvozených z jednoho slovotvorného základu ➤
říkladové úlohy	Která z řad slov odpovídá přesně uvedenému pořadí slovních druhů? Sloveso, příslovce, podstatné jméno, přídavné jméno d) lesník, zalesnit, lesnictví, nezalesněný e) strašit, strašně, strašidlo, strašící f) zavodnit, vodní, podvodník, vodnický
oznámky k úloze	Řešení: b)

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Morfologie)
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvorí spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
ndikátor	➔ ČJL-9-2-04.3 Žák doplní v textu slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.)
říkladové úlohy	Slova uvedená v závorce správně doplňte do věty: Dědeček postavil celou chatu (vlastní ruka). Týká se to pouze mne a mých (dvě kamarádka). Pánev se (tři vejce) stála na kraji stolu.
oznámky k úloze	Řešení: Dědeček postavil celou chatu <u>vlastníma rukama</u>. Týká se to pouze mne a mých <u>dvoù kamarádek</u>. Pánev se <u>třemi vejci</u> stála na kraji stolu. Indikátor ČJL-9-2-04.3 lze testovat pouze otevřenou úlohou.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Morfologie)
čekávaný výstup	ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
adikátor	➤ ČJL-9-2-04.4 Žák určí slovní druh u vyznačených slov v textu (dané slovo ve větě může mít platnost různých slovních druhů) ➤
říkladové úlohy	1. Vyberte z nabídky správné pořadí slovních druhů slov označených v textu. Ona má pravdu. Je to od vás překvapení. Je to má nejmilejší kniha. Překvapení lidé začali tleskat. • Zájmeno, podstatné jméno, sloveso, podstatné jméno • Sloveso, podstatné jméno, sloveso, přídavné jméno • Podstatné jméno, sloveso, podstatné jméno, zájmeno • Sloveso, podstatné jméno, zájmeno, přídavné jméno 2. Ve které větě/větách je slovo <i>kolem</i> neohebným slovním druhem? Chlubil se novým <i>kolem</i>. Projel <i>kolem</i> mne. Všude <i>kolem</i> se černal hustý les. 3. Která řada slov obsahuje pouze slova ohebná? Věšet, věrně, stojan, haf. Peče, maže, dobře, špatně. Tento, oheň, hoch, lhát. Zdalipak, klid, bouře, svůj.
oznámky k úloze	Řešení 1. d) 2. b), c) 3. c)

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
gramatický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí.
Indikátor	➤ ČJL-9-2-06.1 Žák určí ve větách vyznačená slova jako větné členy. ➤
říkladové úlohy	Určete větné členy, nezapomeňte na druh příslovečného určení a typ přívlastku: A) V závěru prochází stezka Milíčovským lesem. B) V závěru prochází stezka Milíčovským lesem. C) Závody v plavání se konají v sobotu. D) V Liberci uspořádali pro děti základních škol závody v lehké atletice.
Oznámky k úloze	Řešení: A) Pks B) PU místa C) Po D) Pt Indikátor ČJL-9-2-06.1 lze testovat pouze otevřenou úlohou.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
gramatický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
čekávaný výstup	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí.
Indikátor	➤ ČJL-9-2-06.2 Žák rozšíří daný větný člen na několikanásobný, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku. ➤
Řešitelnost úloh	1. Doplňte do vět výrazy v daném významovém poměru. Užijte vhodné spojovací prostředky. a) Dnes navštívím bratra.....(sestra, otec - slučovací) b) Zápas nevyhrála Slavie.....(Sparta – odpovací) c) Zlobí se na tebe nejen bratr..... (kamarád – stupňovací) 2. Rozhodněte, kde doplníte čárku: a) Zmrzlina byla výborná avšak předražená. b) Naše družstvo se rozhodne bud' pro bílé nebo pro modré dresy. c) Rozkvetly žluté bílé i červené tulipány. d) Je již teplé a proto příjemné jaro.
Oznámkování k úloze	Řešení: 1. Doplňte vhodné spojovací prostředky: a) Dnes navštívím bratra, sestru a otce. b) Zápas nevyhrála Slavie, ale Sparta. c) Zlobí se na tebe nejen bratr, ba dokonce i kamarád. 2. Rozhodněte, kde doplníte čárku: a) Zmrzlina byla výborná, avšak předražená. b) Naše družstvo se rozhodne bud' pro bílé, nebo pro modré dresy. c) Rozkvetly žluté, bílé i červené tulipány. d) Je již teplé, a proto příjemné jaro. Indikátor ČJL-9-2-06.2 lze testovat pouze otevřenou úlohou.

zdělávací obor	
očník	9.
gramatický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
čekávaný výstup	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí
VP ZV	
Indikátor	➤ ČJL-9-2-06.3 Žák doplní sloveso podle naznačených vztahů a určí doplněný větný člen.(podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu) ➤
říkladové úlohy	Doplňte věty podle návodů a napište, jaké větné členy jste doplnili. Tuto neděli upečudort. (jaký dort?) Tuto neděli upeču dort..... . (dort pro koho?) Tuto neděliupeču dort. (jak upeču?)
Oznámkы k úloze	Řešení Tuto neděli upeču výborný dort. přívlastek shodný Tuto neděli upeču dort maminec. předmět Tuto neděli určitě upeču dort. příslovečné určení způsobu Indikátor ČJL-9-2-06.3 lze testovat pouze otevřenou úlohou.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
gramatický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
čekávaný výstup	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí.
VP ZV	
Indikátor	➔ ČJL-9-2-06.4 Žák vyjádří obsah dvojčlenných vět větným ekvivalentem. ➔
Říkladové úlohy	Užijte vhodně větný ekvivalent při: A) Vyslovení nesouhlasu. B) Přivolání kočky. C) Upozornění na nebezpečí. D) Vyjádření obsahu věty: Počkejte na mě!
Oznámkы k úloze	Řešení A) Ne. B) Čiči. C) Pozor! D) Počkat na mě! Počkat! Indikátor ČJL-9-2-06.4 lze testovat pouze otevřenou úlohou.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
gramatický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí
Indikátor	➤ ČJL-9-2-06.5 Žák užije uvedené sloveso ve větách, které vypovídají něco o povětrnostních podmínkách jako větu jednočlennou a jako větu dvojčlennou (maximum) ➤
Říkladové úlohy	Vyjádřete obsah věty vhodnou větou jednočlennou. Venku tiše padá sníh. Vyjádřete obsah věty vhodnou větou dvojčlennou. V prosinci se brzy stmívá.
Oznámkы k úloze	Řešení Venku tiše sněží. V prosinci je brzy tma. Indikátor ČJL-9-2-06.5 lze testovat pouze otevřenou úlohou.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
gramatický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
čekávaný výstup	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí.
VP ZV	
indikátor	➤ ČJL-9-2-06.6 Žák vybere z nabízených možností grafickou stavbu souvětí a přiřadí ji k danému souvětí (lze i obráceně – přiřadí ke grafu jedno z nabízených souvětí) ➤
říkladové úlohy	Vyberte pro následující souvětí jeho grafickou stavbu z nabízených možností: 1. Náš Petr, který právě přijel z hor, musí jít zítra k zubaři. a) 1VH, 2VV, 3VH b) 1VH, 2VH, 3VH c) 1VHa, 2VV, 1VHb 2. Bud' se ke všemu přiznáš, nebo všem řeknu, jak ses zachoval! a) 1VV, 2VH, 3VV b) 1VH, 2VH, 3VV c) 1VH, 2VV, 3VH
oznámky k úloze	Řešení 1. c) 2. b)

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Gramatika)
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí
adikátor	➤ ČJL-9-2-07.1 Žák vybere z nabízených vět tu, ve které je /není pravopisná chyba ➤
příkladové úlohy	Opravte všechny pravopisné chyby v níže uvedených větách: Na stěně vysí vyřezávané hodiny s pozlacenými ručičkami, které jsem zdědil po dědečkovy, a které odbýejí čas zcela přesně. Pověs mi, jak myslíš, že ti to bude trvat. O velikonocích bychom rádi opět lyžovali v alpských zimních střediskách. Obilí se sváží do sýpek, kde čeká na další spracování. Byli bychom rádi, kdybyste nám včas ohlásily, kdy přijedete. S tímto úkolem mě musíš pomoci. Mám nové auto které jsem si přála. Náš soused rád rozdmíchává rozmíšky. Zbyňkovi se nejvíce líbily Čapkovi moderní pohádky.
oznámkы k úloze	Řešení: Na stěně visí vyřezávané hodiny s pozlacenými ručičkami, které jsem zdědil po dědečkovy a které odbýejí čas zcela přesně. Pověz mi, jak myslíš, že ti to bude trvat. O Velikonocích bychom rádi opět lyžovali v alpských zimních střediskách. Obilí se sváží do sýpek, kde čeká na další zpracování. Byli bychom rádi, kdybyste nám včas ohlásili, kdy přijedete. S tímto úkolem mně/mi musíš pomoci. Mám nové auto, které jsem si přála. Náš soused rád rozdmýchává rozmíšky. Zbyňkovi se nejvíce líbily Čapkovi moderní pohádky. V provedení korektury žák prokáže, jak ovládá pravopis. Uvedené příklady jsou maximum. Doporučujeme, aby se v dané úloze sledoval pouze jeden typ pravopisného jevu.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Obecné poučení o jazyce)
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
ndikátor	➤ ČJL-9-2-08.1 Žák v krátké ukázce najde nespisovný výraz a vybere z nabízených možností správné převedení ukázky do jazyka spisovného ➤
říkladové úlohy	Při každejch lyžařských závodech koukaj všecky, aby byli dyž né perní, teda aspoň mezi téma nejlepšíma. (Podle J. Buchara) a) Při každých lyžařských závodech se všichni snaží, každý chce stát na bedně. b) Při každých lyžařských závodech se všichni dívají, aby byli když ne první, tak alespoň druhý. c) Při každých lyžařských závodech se všichni snaží vyhrát, nebo být aspoň mezi nejlepšími.
oznámky k úloze	Řešení: c)

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Obecné poučení o jazyce)
čekávaný výstup	ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
VP ZV	
ndikátor	➤ ČJL-9-2-08.2 Žák přiřadí ke krátkému textu jeden z nabízených pojmu útvaru národního jazyka ➤
říkladové úlohy	K uvedeným větám přiřaďte z nabídky správné označení útvaru národního jazyka, ve kterém je daný úryvek napsán: 1. Tomáš byl tasenej z dějáku a dostal čtverec. 2. Bojí se vejšek, ale prej to bude dobrý. 3. „Šak víš, že su vychovaná mezi lidima,“ připomínala Bystrouška Zlatohřbitkoví. 4. Davy turistů se vypravily do Kutné Hory. a) Spisovná čeština b) Slang c) Obecná čeština d) Nářečí (dialekt)
oznámky k úloze	Řešení • b) • c) • d) • a) Slang na některých ZŠ neprobírají – muselo by se vynechat. Otázkou je, zda nerozlišovat pouze spisovný/nepisovný jazyk. Otázku lze upravit: • Spisovná čeština • Nespisovná čeština Řešení – – b) – – b) – – b) – – a)

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Jazyková výchova (Obecné poučení o jazyce)
čekávaný výstup	ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
VP ZV	
adikátor	➤ ČJL-9-2-08.3 Žák vybere z nabízených možností nejvhodnější užití daného textu a přiřadí ho k ukázce ➤
říkladové úlohy	K uvedeným větám přiřaďte z nabídky vhodné označení tohoto úryvku: 1. Já dneska oki a ty?? 2. Seznam zájemců o prezidentský post se rozrůstá. 3. Na některý zamerzlý louži sme vodmetli sníh a už tu byla klouzačka a už sme jezdili sem tam. 4. Zájmena lze rozdělit podle trojího typu skloňování. a) Veřejnoprávní rozhlasové/televizní zpravodajství b) SMS zpráva pro kamaráda c) Odborný učební text d) Využití podkrkonošského nářečí ve vypravování 1. 2..... 3..... 4.....
oznámky k úloze	Řešení • – b) • – a) • – d) • – c)

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Literární výchova
čekávaný výstup VP ZV	➤ ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ➤ ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
ndikátor	➤ ČJL-9-3-06.1 Žák určí k jakému literárnímu druhu / žánru patří výchozí text. ➤ ČJL-9-3-01.1 Žák odliší řeč vypravěče a řeč postav ➤ ČJL-9-3-01.4 Žák vybere z nabídky A-D hlavní myšlenku předloženého úryvku ➤
říkladové úlohy	Pátek, 2. ledna SVÁTEK VE SKOTSKU, ÚPLNĚK Dneska mi bylo mizerně. Může za to matka, protože si ve dvě v noci zpívala na schodech. To už je můj osud, že mám takovou matku. Je tu jistá naděje, že se z mých rodičů stanou alkoholici, a tak bych se příští rok mohl dostat do dětského domova. Pes už se otci pomstil. Vyskočil, shodil mu model lodi a potom utekl do zahrady. Otec bez přestání a pořád dokolečka opakoval: „Tříměsíční práce je v tahu.“ Uher na bradě se zvětšuje. Může za to matka, protože neví nic o vitaminech. (Vzhledem k povaze úlohy není určen zdroj) 3. Vyber z následující nabídky, o který literární útvar se jedná: A) bajka B) tragédie C) deník D) balada 4. Kdo je vypravěcem (vyber správnou odpověď): A) Dívka, která má ráda svého psa. B) Maminka, kterou trápí nezvedený syn. C) Pes v rodině alkoholiků. D) Chlapec v pubertě. 5. Která z následujících možností vyjadřuje hlavní myšlenku úryvku: A) Tatínek je nešťastný, že se mu rozbita lodě. B) Maminka si ráda ve dne zpívá. C) Chlapec je výrazně kritický k oběma svým rodičům. D) Pes si rád hraje.

oznámky k úloze	Řešení: 1. C, 2. D, 3. C
	Úloha ověřuje ve třech indikátorech, zda je žák schopen porozumět vybraného úryvku z uměleckého textu, pochopit jeho strukturu a odhadnout hlavní myšlenku.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Literární výchova
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
ndikátor	➤ ČJL-9-3-01.1 Žák odliší řeč vypravěče a řeč postav ➤ ČJL-9-3-01.2 Žák správně určí básnické prostředky ozvláštňující literární dílo (jednoduché příklady personifikace, metafore, metonymie) ➤ ČJL-9-3-01.3 Žák doplní do básně slovo ve správném rýmu podle rytmu a smyslu textu ➤ ČJL-9-3-01.4 Žák vybere z nabídky A-D hlavní myšlenku předloženého úryvku ➤
říkladové úlohy	Návrh možných příkladových úloh: Pro indikátor 9-3-01.1 – úryvek ze známé prózy, kde je jasně patrná řeč autorská a řeč postav Pro indikátor 9-3-01.2 – úryvek (nebo krátká báseň), kde se objeví jeden z navrhovaných jevů (nejlépe personifikace či metafora) Pro indikátor 9-3-01.3 - v téže básni vynechat jeden rým, který žák doplní Pro indikátor 9-3-01.4 – nejlépe čtyři ucelené úryvky, ze kterých žák vybere a vypíše hlavní myšlenky (úryvky nejlépe prozaické či z epické poezie)
oznámky k úloze	Všechny čtyři indikátory zkoumají, zda žák je schopen pochopit literární text, do jisté míry mu porozumět a zároveň zda je schopen se i v rámci uvedených textů k textům souvisle vyjádřit.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Literární výchova
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
ndikátor	➤ ČJL-9-3-02.1 Žák vybere z ukázek A–E takovou, která svým obsahem odpovídá názvům uvedených knih. Přiřadí k sobě název knihy a k ní příslušející ukázku ➤ ČJL-9-3-02.2 Seřadí úryvky z literárních děl v pořadí, ve kterém vznikly ➤
říkladové úlohy	Návrh možných příkladových úloh: Pro indikátor 9-3-02.1 – žák vybírá na jedné straně z pěti názvů knih a na straně druhé z pěti úryvků – přiřazuje názvy knih k jednotlivým úryvkům – je třeba vybrat známé úryvky a také čtené autory – je možné např. i ze zahraničních literatur Pro indikátor 9-3-02.2 – žák vybírá k uvedeným úryvkům obdobně jednotlivá období vzniku – k několika navrženým obdobím (POZOR MĚLA BY BÝT JASNĚ ODLIŠNÁ) – žák přiřazuje texty (DOBRÉ BY BYLO ZVOLIT VÝRAZNĚ ODLIŠNÉ TEXTY I PO STRÁNCE JAZYKOVÉ, OBDOBÍ NESPECIFIKOVAT NA LETOPOČTY, ALE SPÍŠE NA EPOCHY)
oznámky k úloze	Oba indikátory zkoumají, jak se žáci orientují nejen v individuálním stylu autorů, ale jaké mají povědomí o jednotlivých etapách dějin literatury

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Literární výchova
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
Indikátor	ČJL-9-3-03.1 Žák popíše v dopise ve 150–180 slovech film, který vznikl na základě literárního díla ČJL-9-3-03.2 Žák zformuluje alespoň tři důvody, proč se mu určitá kniha nelíbila ➤ ČJL-9-3-03.3 Žák na základě návštěvy divadelního představení v dopise kamarádovi či kamarádce sdělí dojmy ze zhlédnutého představení ➤
říkladové úlohy	1) Alternativa č. 1 Písemná slohová práce: a) rozsah 150–180 slov b) téma: Můj dojem z filmu / divadelního představení, které jsem viděl/a Kniha, kterou jsem přečetl/a v poslední době c) útvar: dopis kamarádovi/kamarádce 2) Alternativa č. 2 a) Otázka: Které filmové (divadelní) představení jsi viděl/a v poslední době? b) Uved' alespoň jedno jméno herce, který v tebou uvedeném filmu (div. představení) vystupoval c) Napiš alespoň tři důvody, proč se ti film (divadlo) líbil d) Napiš titul knihy, kterou jsi naposled přečetl/a e) Jak se jmenuje její autor? f) Zformuluj ve třech větách, jaký dojem v tobě kniha zanechala
oznámky k úloze	Indikátory zkoumají, zda jsou žáci schopni jasně a srozumitelně zachytit dojmy ze zhlédnutých představení či přečtených knih.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
tematický okruh	Literární výchova
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osвоjených znalostí základů literární teorie
Indikátor	➤ ČJL-9-3-04.1 Žák vytvoří jednodušší literární text odpovídající tematicky i formálně zadání (v nabídce báseň, bajka, pohádka) ➤
Říkladové úlohy	Alternativa č. 1 Žák napíše podle zadání (uvést rozsah – min. 80 slov) krátkou básničku, bajku nebo úvod k pohádce Alternativa č. 2 (pouze jedna z nabízených možností) A) Žákovi je předložen text (pohádka, bajka), který není ukončen a žák ho dopíše (opět rozsah min. 50 slov) B) Žákovi je předložena báseň (nejlépe psaná volným veršem) a žákův úkol je ji dokončit jednou strofou (min. rozsah 25 slov)
Oznámky k úloze	Indikátor zkoumá, zda jsou žáci schopni alespoň náznaků tvůrčího psaní. Lze testovat jedině písemnou prací, u bajky není nutné, aby obsahovala mravní ponaučení.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Literární výchova
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
Indikátor	➤ ČJL-9-3-05.1 Žák rozhodne o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře
Príkladové úlohy	Alternativa č. 1 Žákovi je předložen jeden text tzv. „brakové - bulvární“ literatury a jeho úkolem je zdůvodnit na vybraných jazykových a stylistických prostředcích, proč se jedná o konzumní literaturu. (Např. text: „Smithi, dostal jsem vás už podruhé a dříve, než jsem si myslел. Uznáváte to?“ „Dávám vám za pravdu, Paruko.“ „To mě těší. Já to ale věděl, že jste soupeř, kterého si musím vážit, a to je taky příčinou, proč jste ještě živý. Měl jsem dosud co dělat ponejvíce se zbabělci a zrádci, víte? Pro ty byla smrt pouhým vykoupením. Sahal jsem k ní rád - a vám, ač nerad, ji také dopřeji. Ale dříve, než vás pošlu z tohoto světa, nedám si ujít příležitost, abych se s vámi nepobavil po svém.“ 2) Alternativa č. 2 Žákovi jsou předloženy dva texty – jeden z tzv. „brakové“ literatury a druhý z literatury klasické a žák by měl dokázat, v čem je zásadní rozdíl (Např. k uvedenému textu jako protiklad tento text: „Prokop: Proč mne potkalo tolik věcí? Dědeček: To se jen zdá. Co člověk potkává, vychází z něho. Prokop: Dědečku, jednal jsem špatně? Dědeček: Špatně, nešpatně. Lidem jsi ublížil.“
Oznámkы k úloze	Indikátor zkoumá, zda jsou žáci schopni rozoznat literaturu špatnou od kvalitní. Pracovní skupina důrazně upozorňuje, že tento očekávaný výstup by měl být podroben revizi. Navíc tento typ literatury se neučí na základních školách ani není obsažen v dosud vydaných čítankách.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Literární výchova
čekávaný výstup VP ZV	➤ ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ➤
Indikátor	➤ ČJL-9-3-06.1 Žák přiřadí k uvedenému literárnímu druhu/žánru ukázky jednotlivých uměleckých textů ➤
Říkladové úlohy	1. Sbohem galánečko Sbohem galánečko já už musím jít Kyselé vínečko podalas mně k pití Sbohem galánečko rozlučme sa v pánu Kyselé vínečko podalas mně v džbánu 2. Kolegiátní předsedící Kovaljov se probudil dosti časně a odráhl si „Brrr“, což dělaval vždycky, když se probudil, ač si sám nedovedl vysvětlit, jaký k tomu má důvod. Kovaljov se protáhl a dal si podat malé zrcadlo, které stálo na stole. Chtěl se podívat na uhrík, který se mu včera udělal na nose; ale ke svému nejvyššímu údivu zjistil, že tam, kde obvykle mívá nos, má teď docela hladké místo! Kovaljov se zděsil, poručil, aby mu podali vodu, a protřel si ručníkem oči – ale skutečně, nos byl pryč! Začal se štípat, aby se přesvědčil, jestli nespí, ale vypadalo to, že nespí. Vyskočil tedy z postele, vytřepal na sobě noční oděv, ale nos nikde! Poručil, aby mu okamžitě přinesli šaty, a rozběhl se rovnou k vrchnímu policejnemu komisaři. 3. KRÁL: Tak dost. Podívejte se, já mám zakletou dceru. BYSTROZRAKÝ: Tohle chcete rýmovat? KRÁL: Co? Rýmovat? A sakra, já zapomněl. VŠEVĚD: Co jsi říkal? KRÁL: Říkal jsem, mám zakletou dceru. VŠEVĚD: No, a dál? KRÁL (tiše k Bystrozrakému): Honem, porad'! BYSTROZRAKÝ: Dceru, dceru, to je taky slovo! Co s tím? JASOŇ: Já bych věděl... BYSTROZRAKÝ: Já taky, ale to nemůžeme použít. 4. Nápis na psí hrob

Za věrné služby pozemskému pánu
– a že se, Paně, nadřel dost –
do psího ráje otevři mu bránu
a podstrč mu tam občas kost.

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou určeny zdroje)

Vyberte z následující nabídky literární druhy/žánry a přiřaďte je k vybraným úryvkům:

- A) Báseň
- B) Komedie
- C) Povídka
- D) Píseň.....

oznámky k úloze

Řešení:

- A) Báseň 4
- B) Komedie 3
- C) Povídka2
- D) Píseň... 1

Úloha ověřuje, zda je žák schopen v krátkém úryvku z uměleckého textu podle kompozice textu, případně užitych jazykových a stylistických prostředků odhadnout vybraný literární druh/žánr.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Literární výchova
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
ndikátor	➤ ČJL-9-3-07.1 Žák zařadí vybrané autory do uvedených literárních směrů ➤ ČJL-9-3-07.2 Žák popíše základní znaky literárního směru na vybrané ukázce ➤
říkladové úlohy	Návrh možných příkladových úloh: 1) Jména tří autorů (typických představitelů lit. směrů – např. Mácha, Jirásek, Dante apod.) přiřadit ke třem literárním směrům 2) Typická ukázka vybraného díla a žák z ní vypíše základní znaky literárního směru (např. Máchům Máj, Nezvalova Abeceda, jedna z Wolkerových balad apod.)
oznámky k úloze	Indikátory zkoumají, zda žáci ovládají základní literární směry a jejich znaky.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Literární výchova
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
Indikátor	ČJL-9-3-08.1 Žák převede úryvek literárního díla do podoby divadelního scénáře. ČJL-9-3-08.2 Žák porovná film a jeho literární předlohu a popíše základní shody a rozdíly v obsahu obou uměleckých děl
Říkladové úlohy	Návrh možné příkladové úlohy: 1) Jakýkoliv prozaický úryvek, kde je užita řec autorská a řec postavy, žák převede do divadelního (filmového) scénáře Např.: „Tak ještě tu máme tyhle dva pány na holení,“ ukázala Pamela prstem na Ignáce s Oskarem a potom spočinula dvěma významnými, dlouhými pohledy na Hynkovi a na Maxovi, „a po nich přijde to nejzajímavější!“ Bylo zřejmé, že si neomalenosť svého výroku — nejen vůči oběma Maxovým kamarádům, ale koneckonců vůči všem, kteří se až dosud představili — vůbec neuvědomuje. „S námi se nezdržujte, slečno průvodkyně,“ řekl hlasitě Ignác, aniž si — jako dosud jediný — stoupl. „My jsme jenom dva úplně bezvýznamní homosexuálové.“ Oskar pozoroval pláž a moře. „My jsme jenom dva řadoví teplajzníci,“ zasmál se Ignác. Max k němu vzhlédl s jistou obavou, ale jeho smích mu připadal v pořádku: byl uvolněný a lehkomyslný. Osvobozený. Ostatní rekrenti se zvýšeným zájmem vzhlíželi k jejich stolu. „Ale jděte,“ řekla Pamela. S nejistým úsměvem se rozhlédl. „Já to říkal,“ řekl Jarda. Nepřátelsky si Ignáce měřil. „No jo. A co je horší: My nejenže nemáme největší životní sen,“ řekl pochmurně Ignác a pohlédl na Irmu s Denisou, „my dokonce nemáme ani koničky!“ „To zas nelži,“ osmělil se Oskar, „ty přece hrozně rád pozoruješ vosy!“ „V koší,“ řekl Pamele Max. „Abychom byli přesní.“ Jídelnu zavládl všeobecný informační chaos, jehož přímým důsledkem byl rádobydiskrétní šepot. Šarlota s Helgou se zvědavě postavily. „Oni jsou homosexuálové?“ zeptala se Zuzana šeptem svého muže. „Ano,“ řekl Hynek. Přál by si, aby se jeho žena tvářila jinak. Pokud možno méně udiveně. Kde žije? Jakub nevěřil svým uším: Takže oni jsou taky homouši — a docela klidně o tom nahlas mluví! Dokonce se ještě smějí! Nechápal, jak to dokážou — a záviděl jim. Nemohl od nich odtrhnout oči. Přemýšlel, jestli by to taky měl říct.“ Po zpracování textu do podoby scénáře žák určí rozdíly mezi zpracovaným scénářem a prozaickým textem 2) Protože se jedná v tomto případě o notoricky známou scénu z románu Účastníci zájezdu, žák by měl být schopen určit i rozdíl mezi literárním a filmovým zpracováním v širších souvislostech celého díla

Oznámky k úloze	Indikátory zkoumají, zda jsou žáci schopni rozdíly v jednotlivých formách uměleckých výpovědí. Doporučujeme vybrat takové texty, kde je užitá řeč autorská a řeč postav a kde je potlačen popis krajiny nebo situace.

zdělávací obor	Český jazyk a literatura
očník	9.
ematický okruh	Literární výchova
čekávaný výstup VP ZV	ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích
ndikátor	ČJL-9-3-09.1 Žák vyhledá informace ke splnění určitého úkolu (např. vytvoří seznam děl určitého autora) v různých typech katalogů v knihovně ČJL-9-3-09.2 Žák na základě internetových zdrojů vypracuje určitý úkol (např. základní údaje o životě a tvorbě jednoho z nositelů Nobelovy ceny, ceny Magnesia Litera apod.)
říkladové úlohy	Návrh možné příkladové úlohy: • Žák v předložené encyklopedii (např. Slovník české literatury po r. 1945, Slovník českých spisovatelů apod.) vypíše základní údaje o určitém autorovi a jeho díle • Na základě prostudovaného materiálu žák sám vytvoří encyklopedické heslo o některém autorovi (podle vlastního výběru)
oznámky k úloze	Indikátory zkoumají nejen, jak se žáci jsou schopni orientovat v encyklopedických příručkách, ale zkoumají také, jak jsou schopni porozumět informacím, které jsou v nich obsaženy. Pokud by měla být úloha zadána, je třeba zabezpečit dostatek příruček.

MATEMATIKA

Vypracovala skupina pro přípravu standardů z matematiky ve složení:

Vedoucí: Eduard Fuchs, Přírodovědecká fakulta MU Brno
Koordinátor za VÚP: Eva Zelendová, VÚP v Praze
Členové: Helena Fučíková, ZŠ Praha-Hostivař
Dag Hrubý, Gymnázium Jevíčko
Hana Lišková, VOŠP a SPgŠ Litomyšl
Michaela Pažoutová, ZŠ Praha 4,
Dagmar Ryčlová, ZŠ Jesenice
Jitka Topičová, ZŠ a MŠ Sadov

1. stupeň

1. ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Číslo a početní operace
Očekávaný výstup	M-5-1-01
RVP ZV	Žák využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
Indikátory	žák zpaměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilkyžák využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtužák využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení úloh s užitím závorekžák využívá výhodného sdružování čísel při sčítání několika sčítanců bez závorek
Ilustrační úloha	Doplň chybějící čísla: $8 \times \square = 40$ $8 + 8 \times \square = 40$ $(8 + 4) \times 5 = \square$
Poznámky ¹	M-5-1-01.1 Je-li rámeček vložen vlevo od rovnítka, musí žák pro výpočet zvolit inverzní početní operaci, aby získal výsledek do příslušného rámečku. To je náročnější varianta, než kdyby byl rámeček vpravo od rovnítka. Nutno ponechat oba typy.

¹ U každého očekávaného výstupu jsou v Poznámkách uvedeny indikátory, které testuje ilustrační úloha. U některých ilustračních úloh jsou pod indikátory uvedeny poznámky pro autory testových úloh. U některých očekávaných výstupů je uvedeno upozornění na to, který indikátor je testovatelný pouze otevřenou úlohou (vyznačeno zelenou barvou) a který testovat elektronicky nelze (vyznačeno červenou barvou).

Vzdělávací obor	Matematika												
Ročník	5.												
Tematický okruh	Číslo a početní operace												
Očekávaný výstup	M-5-1-02												
RVP ZV	Žák provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel												
Indikátory	žák správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel žák aplikuje při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády žák využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem žák provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku žák dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel												
Ilustrační úloha	Vypočítej, do rámečků doplň chybějící číslice: <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="text-align: center;">929</td> <td style="text-align: center;">437</td> <td style="text-align: center;">328</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;"> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">28</td> <td style="text-align: center;">- 154</td> <td style="text-align: center;">x 7</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">□ □ □</td> <td style="text-align: center;">□ □ □</td> <td style="text-align: center;">□ □ □</td> </tr> </table> 19 209 : 8 = □ □ □ zb.	929	437	328				28	- 154	x 7	□ □ □	□ □ □	□ □ □
929	437	328											
28	- 154	x 7											
□ □ □	□ □ □	□ □ □											
Poznámky	M-5-1-02.1 M-5-1-02.2 M-5-1-02.3 Tyto úlohy, které vyžadují elementární dovednosti, je nutné zařadit do každého testu.												

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Číslo a početní operace
Očekávaný výstup RVP ZV	M-5-1-03 Žák zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
Indikátory	1. žák přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy 2. žák využívá rozvinutého zápisu čísla (do milionů) v desítkové soustavě 3. žák porovnává čísla do milionů 4. žák zaokrouhluje čísla do milionů s použitím znaku pro zaokrouhlování 5. žák užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel 6. žák se orientuje na číselné ose a jejích úsecích 7. žák provádí číselný odhad a kontrolu výsledku
Ilustrační úloha	Odhadni a vepiš čísla uvedená v nabídce do rámečků nad číselnou osou. Nabídka čísel: 149 999 852 011 250 100 549 900 308 000 The figure shows a horizontal number line starting at 0 and ending at 1,000,000. There are eleven major tick marks along the line, including 0 and 1,000,000. Above the number line, there are five empty rectangular boxes. Arrows point from each of these boxes down to one of the tick marks on the number line, indicating where the corresponding number from the list should be placed. 0 100 000 200 000 300 000 400 000 500 000 600 000 700 000 800 000 900 000 1 000 000
Poznámky	M-5-1-03.6

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Číslo a početní operace
Očekávaný výstup RVP ZV	M-5-1-04 Žák řeší a tvorí úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru
Indikátory	1. žák porozumí textu úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) 2. žák přiřadí úloze správné matematické vyjádření s využitím osvojených početních operací 3. žák zformuluje odpověď k získanému výsledku 4. žák přiřadí k zadánému jednoduchému matematickému vyjádření smysluplnou slovní úlohu (situaci ze života) 5. žák tvorí slovní úlohu k matematickému vyjádření
Ilustrační úloha	Přiřaď k jednotlivým úlohám odpovídající matematické vyjádření: 36 + 4 = 36 - 4 = 36 x 4 = 36 : 4 = Úlohy výřeš. 1. Mamince je 36 let. Její dcera je čtyřikrát mladší. Kolik let je dceři? Matematické vyjádření ____ <i>Odpověď: Dceři je _____ roků.</i> 2. Pavel měl ve sbírce 36 modelů letadel. Od dědečka dostal 4 nové modely. Kolik modelů letadel má nyní celkem? Matematické vyjádření ____ <i>Odpověď: Pavel má nyní celkem _____ modelů.</i> 3. V počítačové učebně bylo původně 36 počítačů. 4 počítače však již byly zastaralé a poruchové, proto byly z učebny odstraněny. Kolik počítačů v učebně zůstalo? Matematické vyjádření ____ <i>Odpověď: V učebně zůstalo _____ počítačů.</i> 4. Ve školní jídelně připravovala kuchařka 4 mísy s jablkami. V každé misce bylo 36 jablek. Kolik jablek měla kuchařka celkem? Matematické vyjádření ____ <i>Odpověď: Kuchařka měla celkem _____ jablek.</i>
Poznámky	M-5-1-04.1 M-5-1-04.2 Záměrně jsou použita stejná čísla, aby nebylo možné přiřadit úlohu k matematickému vyjádření jen na základě shody číselných údajů. Indikátory 3 a 5 lze testovat pouze otevřenou úlohou.

2. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Vzdělávací obor	Matematika		
Ročník	5.		
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty		
Očekávaný výstup	M-5-2-01		
RVP ZV	Žák vyhledává, sbírá a třídí data		
Indikátory	1. žák provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.) 2. žák vybírá a porovnává ze zadání úlohy data podle daného kritéria 3. žák posuzuje reálnost vyhledaných údajů		
Ilustrační úloha			
V tabulce je uveden počet diváků, kteří se během uvedených tří dnů přišli podívat do pražských kin na film <i>Kuky se vrací</i> .			
DEN	středa	pátek	neděle
POČET NÁVŠTĚVNÍKŮ	490	1 509	1 954
1. O kolik bylo návštěvníků v pátek více než ve středu? _____2. Kolik návštěvníků celkem vidělo film v uvedených dnech? _____3. Je z údajů možné určit, kolik návštěvníků vidělo tento film v sobotu? ANO – NE (zakroužkuj pravdivou odpověď)			
Poznámky	M-5-2-01.2 Indikátor 1 nelze testovat elektronicky.		

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty
Očekávaný výstup	M-5-2-02
RVP ZV	Žák čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
Indikátory	1. žák doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu 2. žák vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku, sloupcový diagram 3. žák vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data a porozumí vztahům mezi nimi (nejmenší, největší hodnota apod.) 4. žák používá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití %) 5. žák používá jednoduchých převodů jednotek času při práci s daty v jízdních řádech

Ilustrační úloha – minimální obtížnost

Na informační tabuli o příjezdech vlaků jsou tyto údaje:

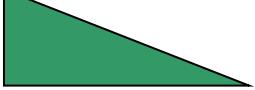
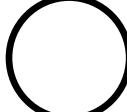
Číslo vlaku	Směr	Pravidelný příjezd	Zpoždění v minutách
Os 1	Kolín – Český Brod	12:35	70

Vyber z nabídky, v kolik hodin přijede zpožděný vlak

- a) 19:35
- b) 13:45
- c) 13:35
- d) 13:05

Poznámky	M-5-2-02.3 Indikátor 2 nelze testovat elektronicky.

3. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

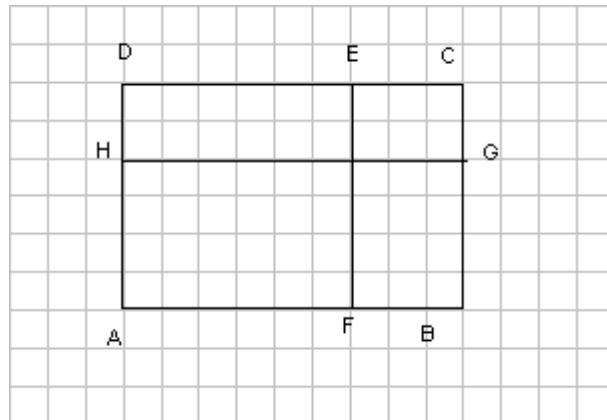
Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a v prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	M-5-3-01 Žák narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce
Indikátory	žák rozezná základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) žák využívá k popisu rovinného útvaru počty vrcholů a stran, rovnoběžnost a kolmost stran žák charakterizuje základní rovinné útvary a k zadanému popisu přiřadí název základního rovinného útvaru žák využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) žák využije znalosti základních rovinných útvarů k popisu a modelování jednoduchých těles (krychle, kvádr, válec) žák narýsuje kružnici s daným poloměrem žák narýsuje trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran žák narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic žák dodržuje zásady rýsování
Ilustrační úloha	K popisu rovinných útvarů přiřaď správný název a obrázek (A, B, C,D). Útvar má 4 strany. Všechny sousední strany jsou kolmé. Všechny strany mají stejnou délku. _____ Útvar má 4 vrcholy. Protilehlé strany jsou vždy rovnoběžné. Sousední strany mají různou délku. _____ Útvar má 3 strany a 3 vrcholy. _____ Útvar nemá žádnou stranu ani vrchol. _____ Nabídka názvů: kružnice obdélník trojúhelník čtverec A B C D

Poznámky	M-5-3-01.1 M-5-3-01.3 Indikátory 6 – 9 nelze testovat elektronicky.

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a v prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	M-5-3-02 Žák sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
Indikátory	1. žák rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru 2. žák s pomocí čtvercové sítě nebo měřením určí obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku) 3. žák porovnává obvody rovinných útvarů 4. žák graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky 5. žák určí délku lomené čáry graficky i měřením 6. žák převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km)
Ilustrační úloha	Na obrázku jsou tři rovinné útvary K, L, N.
Poznámky	M-5-3-02.1 M-5-3-02.2 M-5-3-02.3 Nutno vložit jako podklad celého obrázku čtvercovou síť. Indikátory 4 a 5, částečně 2 nelze testovat elektronicky.

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup	M-5-3-03
RVP ZV	Žák sestrojí rovnoběžky a kolmice
Indikátory	žák vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek v roviněžák načrtne kolmici a rovnoběžku ve čtvercové sítižák narýsuje k zadané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou

Ilustrační úloha

Rozhodněte o každém z následujících tvrzení o úsečkách na obrázku, zda **platí (ANO)**, nebo **neplatí (NE)**.

Úsečky AD a HG jsou kolmé ANO NE

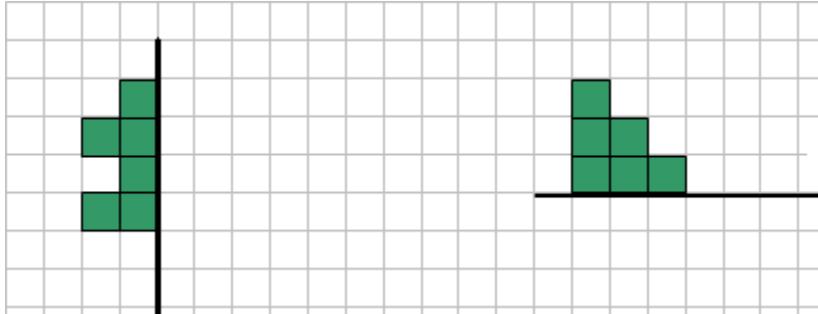
Úsečky EH a EG jsou rovnoběžné ANO NE

Úsečky EF a AD jsou rovnoběžné ANO N

Úsečky AH a FA jsou kolmé ANO

Poznámky	M-5-3-03.1 Nutno vložit jako podklad celého obrázku čtvercovou síť. Indikátor 2 nelze testovat elektronicky.

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a v prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	M-5-3-04
	Žák určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
Indikátory	žák určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců, obdélníků a trojúhelníků žák porovnává pomocí čtvercové sítě obsahy rovinných útvarů žák používá základní jednotky obsahu (cm^2, m^2, km^2) bez vzájemného převádění
Ilustrační úloha	Na obrázku jsou čtyři rovinné útvary K, L, M, N.
Poznámky	M-5-3-04.1 M-5-3-04.2

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a v prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	M-5-3-05
	Žák rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru
Indikátory	1. žák pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě) 2. žák určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru 3. žák vytvoří ve čtvercové síti osově souměrný útvar podle osy v lince mřížky
Ilustrační úloha	Doplň obrázky tak, aby vznikly osově souměrné útvary podle vyznačené osy souměrnosti.
Poznámky	M-5-3-05.3 Indikátor 2 nelze testovat elektronicky.

4. NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Nestandardní aplikační úlohy a problémy
Očekávaný výstup RVP ZV	M-5-4-01 Žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky
Indikátory	1. žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák volí vhodné postupy pro řešení úlohy 3. žák vyhodnotí výsledek úlohy
Ilustrační úloha	
Maminka chce upéct perník. Troubu musí předehrát 15 minut a potom 40 minut bude perník péci. Perník má být upečený v jedenáct hodin. Kdy nejpozději musí maminka troubu zapnout? a) 10:05 b) 10:15 c) 10:25 d) 10:55	
Poznámky	M-5-4-01.1 M-5-4-01.2 M-5-4-01.3

2. stupeň

1. ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-1-01 Žák provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
Indikátory	žák provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly žák dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů žák vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné žák užívá znalosti druhých mocnin celých čísel od 1 do 20 (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) žák určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě žák provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a kráti zlomek, zjednoduší složený zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, určí převrácené číslo, počítá se smíšenými čísly) žák určí absolutní hodnotu celého čísla a využívá její geometrickou interpretaci
Ilustrační úloha	Vypočtěte hodnoty B, C, D, E a jejich obrazy umístěte na číselné ose podobně jako obraz čísla A. Vzor: $A = 10 \cdot 12 - 11^2 = 120 - 121 = -1$ $B = 2^2 - 2 \cdot 3$ $C = -\left(\frac{3}{4}\right) \cdot \sqrt{16}$ $D = \sqrt{(-5)^2 - 4^2}$ $E = \sqrt{(-4) \cdot (-9)}$
Poznámky	M-9-1-01.3 M-9-1-01.4

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-1-02 Žák zaokrouhuje a provádí odhad s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
Indikátory	1. žák zaokrouhuje čísla s danou přesností 2. žák využívá pro kontrolu výsledku odhad 3. žák účelně a efektivně využívá kalkulátor
Ilustrační úloha	
Vypočtěte hodnoty A, B a výsledek zaokrouhlete na jedno desetinné místo:	
$A = 0,6 \cdot 5 - 1,2^2 =$	
$B = 3\sqrt{16} + (6 - 4,7)^2 =$	
Poznámky	M-9-1-02.1

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-1-03 Žák modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
Indikátory	1. žák rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek (určí je pro skupinu dvou nebo tří přirozených čísel) 2. žák najde nejmenší společný násobek a největšího společného dělitele dvou přirozených čísel 3. žák využívá kritéria dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 9, 10, 25, 50, 100) 4. žák řeší slovní úlohu s využitím dělitelnosti 5. žák vytvoří slovní úlohu na využití dělitelnosti
Ilustrační úloha	Určete všechny společné dělitele čísel 100 a 150. Určete všechny společné násobky čísel 12 a 45, které jsou menší než součin obou čísel.
Poznámky	M-9-1-03.2 Indikátor 5 lze testovat pouze otevřenou úlohou.

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace		
Ročník	9.		
Tematický okruh	Číslo a proměnná		
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-1-04 Žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)		
Indikátory	1. žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem 2. žák navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek – část		
Ilustrační úloha			
Abychom dané číslo zvětšili o 5 % musíme je vynásobit číslem			
A) 0,05	B) 0,95	C) 1,05	D) 1,5
Poznámky	M-9-1-04.1		

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-1-05 Žák řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
Indikátory	1. žák využívá daný poměr (včetně postupného poměru) v reálných situacích 2. žák stanoví poměr ze zadaných údajů 3. žák využívá měřítka mapy, plánu k výpočtu 4. žák umí odvodit měřítka mapy, plánu ze zadaných údajů 5. žák používá při řešení úloh úměru a trojčlenku 6. žák řeší modelováním situace vyjádřené poměrem
Ilustrační úloha	V jakém měřítku je zakreslena mapa, je-li na ní znázorněna 15km trasa od nádraží ke zřícenině čarou délky 30 cm? A) 1 : 2 000 B) 1 : 5 000 C) 1 : 20 000 D) 1 : 50 000
Poznámky	M-9-1-05.1 M-9-1-05.4 Indikátor 6 nelze testovat elektronicky.

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-1-06 Žák řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
Indikátory	1. žák vyhledává v textu údaje a vztahy potřebné k výpočtu 2. žák určí počet procent, je-li dána procentová část a základ 3. žák určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ 4. žák určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část 5. žák používá procentového počtu při řešení úloh z jednoduchého úrokování 6. žák ověří správnost výsledku aplikační úlohy na procenta
Ilustrační úloha	Doplňte chybějící hodnoty. 40 % ze 60 mincí je ____ mincí. 40 % ze ____ je 60 mincí. 40 mincí je ____ ze 160 mincí.
Poznámky	M-9-1-06.1 M-9-1-06.2 M-9-1-06.3 M-9-1-06.4

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-1-07 Žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
Indikátory	1. žák řeší zadané slovní úlohy pomocí proměnných 2. žák tvoří smysluplné slovní úlohy, které lze řešit užitím proměnných 3. žák využívá při úpravě výrazů sčítání, odčítání a násobení mnohočlenů (výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně) 4. žák vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných 5. žák využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ 6. žák sestaví číselný výraz podle slovního zadání
Ilustrační úloha	Je dán výraz $2x(3m - 1) - m(5x - 2) - 2(m - x)$. Za proměnnou m dosaděte nulu ($m = 0$) a výraz upravte. Upravte původní výraz pro $x = -2$.
Poznámky	M-9-1-07.3 M-9-1-07.4 Indikátor 2 lze testovat pouze otevřenou úlohou.

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-1-08 Žák formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
Indikátory	1. žák sestaví rovnici nebo soustavu dvou rovnic o dvou neznámých ze zadaných údajů 2. žák vyřeší rovnici nebo soustavu dvou rovnic o dvou neznámých pomocí ekvivalentních úprav 3. žák provádí zkoušku rovnice nebo soustavy dvou rovnic o dvou neznámých 4. žák ověří správnost řešení slovní úlohy 5. žák přiřadí k rovnici odpovídající slovní úlohu 6. žák rozhodne, zda rovnice nebo soustava rovnic má řešení a ověří, zda řešení patří do zadанého číselného oboru
Ilustrační úloha	
Šest rohlíku stojí stejně jako pět housek. Rohlík je o padesát halérů levnější než houska. Kolik korun postačí na nákup deseti rohlíku a pěti housek?	
A) stačí 30 korun B) 30 korun je málo, ale 35 korun postačí C) 35 korun je málo, ale 40 korun postačí D) nestacha ani 40 korun	
Poznámky	M-9-1-08.2 M-9-1-08.3 M-9-1-08.4

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-1-09 Žák analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel
Indikátory	1. žák vytvoří matematický model konkrétní situace v oboru celých a racionálních čísel 2. žák využívá při řešení konkrétních situací matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 3. žák vyhodnotí výsledek řešení úlohy
Ilustrační úloha	Parta kopáčů vyhloubí za osmihodinovou směnu příkop dlouhý 32 metrů. Jak dlouhý příkop vyhloubí parta za pětidenní pracovní týden? Jak dlouhý příkop parta vyhloubí za jednu hodinu? Za kolik hodin vyhloubí parta 150 metrů příkopu?
Poznámky	M-9-1-09.1 M-9-1-09.2 M-9-1-09.3 Indikátor 1 lze testovat pouze otevřenou úlohou.

2. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace														
Ročník	9.														
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty														
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-2-01 Žák vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data														
Indikátory	1. žák vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu 2. žák vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) 3. žák zpracuje, porovná, vyhodnotí, uspořádá, doplní uvedené údaje podle zadání úlohy 4. žák pracuje s intervaly a časovou osou 5. žák převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak 6. žák převádí údaje mezi tabulkou, diagramem a grafem 7. žák samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu a kriticky hodnotí jejich reálnost														
Ilustrační úloha	Lucka se starala o králíka a pravidelně ho každý měsíc vážila. Hodnoty si zapisovala do tabulky. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Měsíc</th> <th>únor</th> <th>březen</th> <th>duben</th> <th>květen</th> <th>červen</th> <th>červenec</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Hmotnost [v gramech]</td> <td>200</td> <td>400</td> <td>750</td> <td>1 050</td> <td>1 300</td> <td>1 500</td> </tr> </tbody> </table> Určete, jaký je největší měsíční přírůstek hmotnosti králíka. Vypočtěte, jaký je průměrný měsíční přírůstek hmotnosti králíka. Zjistěte, kolik kilogramů bude vážit králík za dalších 5 měsíců, bude-li průměrně přibývat už jen 120 g měsíčně.	Měsíc	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	Hmotnost [v gramech]	200	400	750	1 050	1 300	1 500
Měsíc	únor	březen	duben	květen	červen	červenec									
Hmotnost [v gramech]	200	400	750	1 050	1 300	1 500									
Poznámky	M-9-2-01.1 M-9-2-01.2														

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace															
Ročník	9.															
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty															
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-2-02 Žák porovnává soubory dat															
Indikátory	1. žák porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat zadaných tabulkami, grafy a diagramy 2. žák interpretuje výsledky získané porovnáváním souborů dat															
Ilustrační úloha																
V tabulce je uveden počet domácích úloh z matematiky ve čtyřech po sobě jdoucích měsících v 9. A, diagram udává počet úloh, které ve stejných měsících dostali žáci 9. B.																
9. A	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>leden</th> <th>únor</th> <th>březen</th> <th>duben</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>3</td> <td>4</td> <td>9</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>		leden	únor	březen	duben		3	4	9	5					
	leden	únor	březen	duben												
	3	4	9	5												
9. B	<table border="1"> <thead> <tr> <th>měsíc</th> <th>počet úloh 9. A</th> <th>počet úloh 9. B</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Leden</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Únor</td> <td>4</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Březen</td> <td>9</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Duben</td> <td>5</td> <td>7</td> </tr> </tbody> </table>	měsíc	počet úloh 9. A	počet úloh 9. B	Leden	3	4	Únor	4	3	Březen	9	6	Duben	5	7
měsíc	počet úloh 9. A	počet úloh 9. B														
Leden	3	4														
Únor	4	3														
Březen	9	6														
Duben	5	7														
a) Která třída dostala v uvedených měsících více úloh? b) Jaký byl největší počet úloh za měsíc v jednotlivých třídách? c) Jaký byl průměrný počet úloh za měsíc ve třídě A a ve třídě B?																
Poznámky	M-9-2-02.1 M-9-2-02.2															

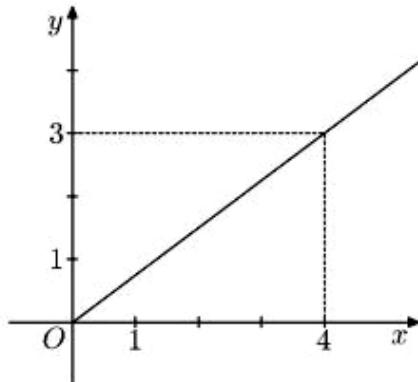
Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace										
Ročník	9.										
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty										
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-2-03 Žák určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti										
Indikátory	1. žák vytvoří tabulku, graf a rovnici pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy 2. žák určí přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice 3. žák využívá při řešení úloh přímou a nepřímou úměrnost										
Ilustrační úloha											
Milan si přivydělává v reklamní agentuře přepisováním údajů z dotazníků do počítače. Počet zpracovaných dotazníků (d) je přímo úměrný počtu minut (m) strávených u počítače. Milan si změřil, že za 20 minut přepíše 8 dotazníků. V tabulce doplňte čas, který Milan potřebuje k vyplnění uvedeného počtu dotazníků. V tabulce doplňte počet dotazníků, které Milan přepíše v uvedeném čase. <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>Počet minut (m)</td> <td></td> <td>20</td> <td>30</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Počet dotazníků (d)</td> <td>6</td> <td>8</td> <td></td> <td>20</td> </tr> </table>		Počet minut (m)		20	30		Počet dotazníků (d)	6	8		20
Počet minut (m)		20	30								
Počet dotazníků (d)	6	8		20							
Poznámky	M-9-2-03.2 M-9-2-03.3										

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-2-04 Žák vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
Indikátory	žák pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice žák vytvoří graf pro funkční závislost danou tabulkou či rovnicí žák přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak žák přiřadí lineární funkci vyjádřenou rovnicí k příslušnému grafu nebo tabulce a naopak žák vyčte z grafu význačné hodnoty na základě porozumění vzájemným vztahům mezi proměnnými

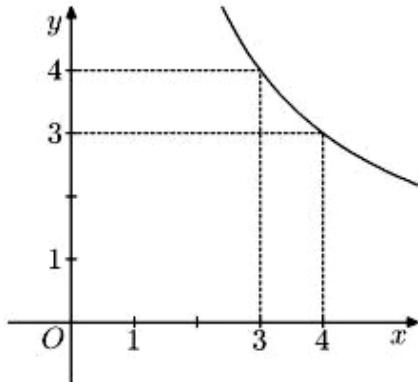
Ilustrační úloha

Na kterém z obrázků A–D je sestrojen graf funkce předepsané vztahem $y = \frac{3}{4}x$?

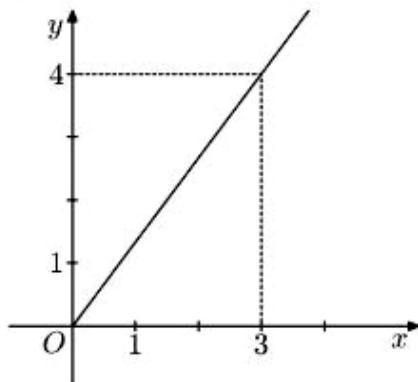
A)

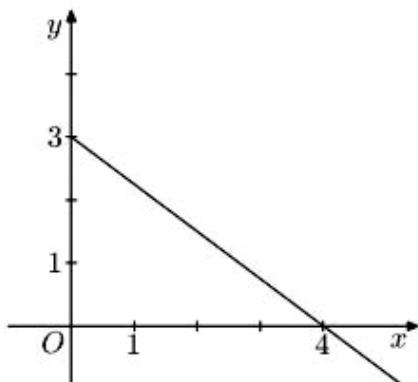
B)

C)

D)

Poznámky

M-9-2-04.3

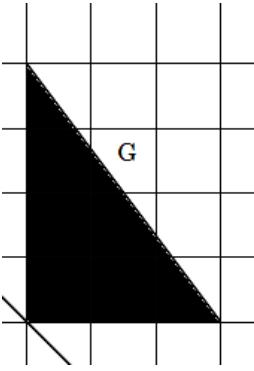
Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-2-05 Žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů
Indikátory	1. žák odhalí funkční vztahy v textu úlohy 2. žák řeší úlohu s využitím funkčních vztahů 3. žák vyjádří výsledek řešení úlohy v kontextu reálné situace
Ilustrační úloha	
Za 1 hodinu nastoupí na vlek celkem 240 lidí. Cesta vlekem nahoru spolu s návratem po sjezdovce do fronty trvá jedné osobě asi 20 minut. V pátek dopoledne se ve frontě stálo průměrně 10 minut. Jaký byl průměrný počet jízd, které uskutečnil jeden lyžař během 3 hodin pátečního dopoledne?	
Poznámky	M-9-2-05.2 M-9-2-05.3

3. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-3-01 Žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
Indikátory	žák využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modelyžák využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úlohžák řeší geometrické úlohy početněžák využívá matematickou symboliku
Ilustrační úloha	Dvě strany trojúhelníka mají délky 21 cm a 24 cm. Užitím trojúhelníkové nerovnosti rozhodněte, která z uvedených hodnot nemůže představovat délku třetí strany tohoto trojúhelníka. A) 44 cm B) 42 cm C) 5 cm D) 3 cm
Poznámky	M-9-3-01.2 M-9-3-01.3 Indikátor 1 nelze testovat elektronicky.

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace																								
Ročník	9.																								
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru																								
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-3-02 Žák charakterizuje a třídí základní rovinné útvary																								
Indikátory	žák pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh žák rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), dvojice úhlů (souhlasné, střídavé, vedlejší, vrcholové), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků žák využívá vlastnosti základních rovinných útvarů (vlastnosti úhlopříček, velikost úhlů, souměrnost)																								
Ilustrační úloha	Rovinné útvary v obrázku jsou označeny symboly A–L.																								
Poznámky	V tabulce je uveden název obrazce a odpovídající symbol. Doplňte co nejpřesněji chybějící údaje. <table border="1"> <tbody> <tr> <td>Pravoúhly trojúhelník</td> <td>H</td> <td></td> <td>J</td> </tr> <tr> <td>Kosodělník</td> <td></td> <td>Kružnice</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>E</td> <td>Čtverec</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Rovnostranný trojúhelník</td> <td></td> <td></td> <td>I</td> </tr> <tr> <td></td> <td>L</td> <td>Pravidelný osmiúhelník</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Různoběžník</td> <td></td> <td></td> <td>D</td> </tr> </tbody> </table>	Pravoúhly trojúhelník	H		J	Kosodělník		Kružnice			E	Čtverec		Rovnostranný trojúhelník			I		L	Pravidelný osmiúhelník		Různoběžník			D
Pravoúhly trojúhelník	H		J																						
Kosodělník		Kružnice																							
	E	Čtverec																							
Rovnostranný trojúhelník			I																						
	L	Pravidelný osmiúhelník																							
Různoběžník			D																						

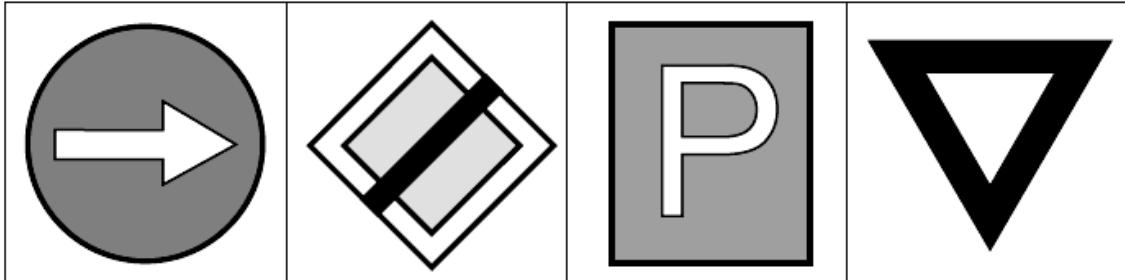
Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-3-03 Žák určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
Indikátory	žák sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu (s využitím převodu stupňů a minut) žák využívá při výpočtech vlastnosti dvojic úhlů (střídavých, souhlasných, vedlejších, vrcholových) a součtu úhlů v trojúhelníku žák určuje velikost úhlu pomocí úhloměru
Ilustrační úloha	Vypočítejte velikosti vyznačených úhlů α, β, γ. Své výpočty odůvodněte.
Poznámky	M-9-3-03.1 M-9-3-03.2

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-3-04 Žák odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
Indikátory	1. žák odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě 2. žák určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 3. žák určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 4. žák používá a převádí jednotky délky 5. žák používá a převádí jednotky obsahu
Ilustrační úloha	
Délka strany čtverce v mřížce je jeden centimetr. Určete obvod a obsah trojúhelníku G.	
Poznámky	M-9-3-04.2 M-9-3-04.3 M-9-3-04.4 M-9-3-04.5

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-3-05 Žák využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
Indikátory	1. žák pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) 2. žák využívá množiny všech bodů dané vlastnosti při řešení úloh
Ilustrační úloha	Co je množinou všech bodů v rovině, které mají od dvou různých bodů A, B stejnou vzdálenost? A) kružnice se středem v bodě A a poloměrem rovným polovině délky úsečky AB B) přímka rovnoběžná s úsečkou AB C) osa úsečky AB D) kružnice se středem ve středu úsečky AB procházející body AB
Poznámky	M-9-3-05.1

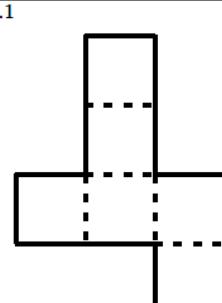
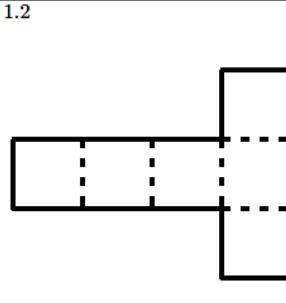
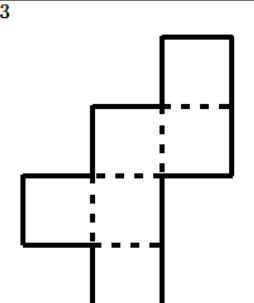
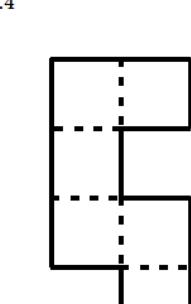
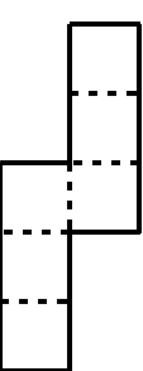
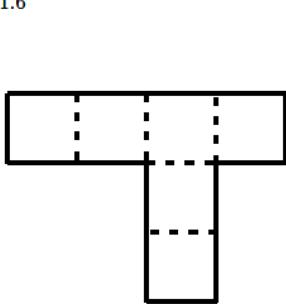
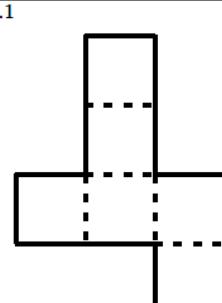
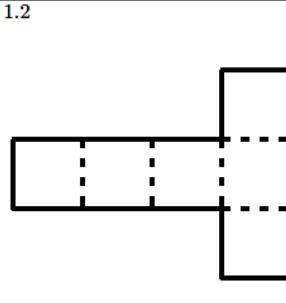
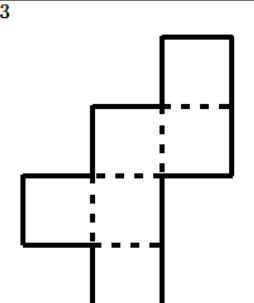
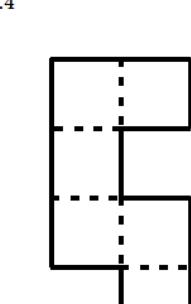
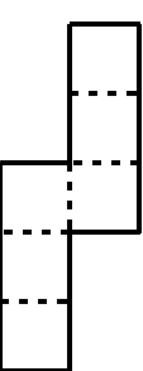
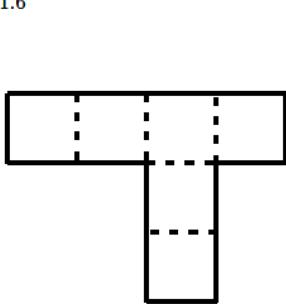
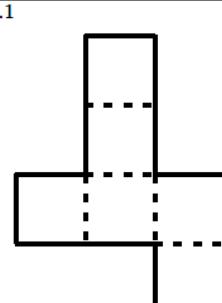
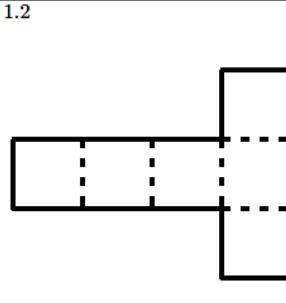
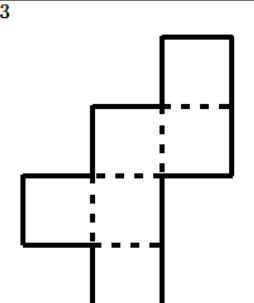
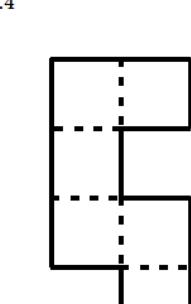
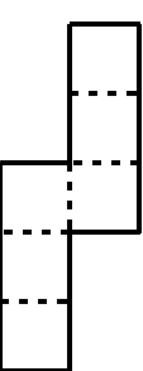
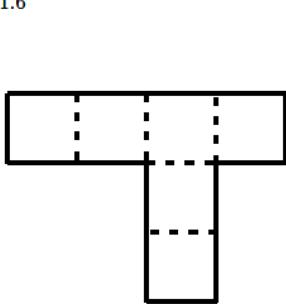
Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-3-06 Žák načrtne a sestrojí rovinné útvary
Indikátory	1. žák převede slovní zadání do grafické podoby (náčrtku) 2. žák popíše jednotlivé kroky konstrukce a rovinný útvar sestrojí 3. žák určí počet řešení konstrukční úlohy 4. žák ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání
Ilustrační úloha	Sestrojte rovnostranný trojúhelník ABC o délce strany 5 cm. Sestrojte a vybarvěte rovinný útvar, jehož každý bod X má od každého z vrcholu trojúhelníka ABC vzdálenost menší nebo rovnu 4 cm. Popište jednotlivé kroky konstrukce.
Poznámky	M-9-3-06.1 M-9-3-06.2 Indikátory 1 – 4 nelze testovat elektronicky.

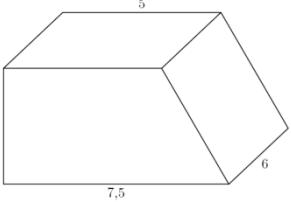
Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-3-07 Žák užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
Indikátory	1. žák využívá při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků 2. žák využívá při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků 3. žák určí poměr podobnosti z rozměrů útvarů a naopak
Ilustrační úloha	Vyhledejte mezi trojúhelníky dva shodné a shodnost zapište.
Poznámky	M-9-3-07.1

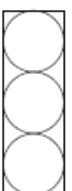
Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-3-08 Žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
Indikátory	1. žák rozhodne, zda je útvar osově souměrný 2. žák určí osy souměrnosti rovinného útvaru 3. žák rozhodne, zda je útvar středově souměrný 4. žák určí střed souměrnosti 5. žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti
Ilustrační úloha	Na obrázcích jsou dopravní značky. O každé značce rozhodněte, je-li středově souměrná, nebo osově souměrná. Správné odpovědi vybírejte z nabídky A–D. A) Značka je souměrná jen podle svislé osy. B) Značka je souměrná jen podle vodorovné osy. C) Značka je středově souměrná. D) Značka není ani středově ani osově souměrná.
Poznámky	M-9-3-08.1 M-9-3-08.3 Indikátor 5 nelze testovat elektronicky.

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace													
Ročník	9.													
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru													
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-3-09 Žák určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti													
Indikátory	žák rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule) žák používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka žák využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti v mnohostěnech a rotačních tělesech žák pracuje s půdorysem a nárysem mnohostěnů a rotačních těles													
Ilustrační úloha														
Doplňte tabulku:														
1	2	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Název tělesa</th><th>Číslo obrázku</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>rotační kužel</td><td>1</td></tr> <tr> <td></td><td>5</td></tr> <tr> <td></td><td>2</td></tr> <tr> <td></td><td>4</td></tr> <tr> <td>kolmý šestiboký hranol</td><td></td></tr> </tbody> </table>	Název tělesa	Číslo obrázku	rotační kužel	1		5		2		4	kolmý šestiboký hranol	
Název tělesa	Číslo obrázku													
rotační kužel	1													
	5													
	2													
	4													
kolmý šestiboký hranol														
3	4	5	6											
Poznámky	M-9-3-09.1													

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-3-10 Žák odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
Indikátory	1. žák odhaduje a vypočítá povrch mnohostěnů a rotačních těles 2. žák odhaduje a vypočítá objem mnohostěnů a rotačních těles 3. žák používá a převádí jednotky objemu
Ilustrační úloha	Jaký bude výsledný objem V, smícháme-li kapaliny o objemech 3 hl a 200 dm³? A) $V = 0,32 \text{ m}^3$ B) $V = 0,50 \text{ m}^3$ C) $V = 23 \text{ hl}$ D) $V = 5 \text{ m}^3$
Poznámky	M-9-3-10.3

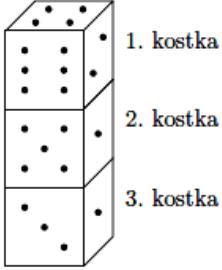
Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace						
Ročník	9.						
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru						
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-3-11 Žák načrtne a sestrojí síť základních těles						
Indikátory	1. žák objasní pojmy síť tělesa, plášť, podstava 2. žák rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel) 3. žák načrtne a sestrojí síť základních těles						
Ilustrační úloha	U následujících šesti obrázků zakroužkujte ANO, pokud útvar představuje síť krychle. Pokud se z útvaru nedá složit krychle, zakroužkujte NE a do obrázku označte křížkem čtvercové plochy, které by se při sestavování tělesa překryly. <table border="1"> <tr> <td style="text-align: center;">1.1 ANO-NE</td> <td style="text-align: center;">1.2 ANO-NE</td> <td style="text-align: center;">1.3 ANO-NE</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">1.4 ANO-NE</td> <td style="text-align: center;">1.5 ANO-NE</td> <td style="text-align: center;">1.6 ANO-NE</td> </tr> </table>	1.1 ANO-NE	1.2 ANO-NE	1.3 ANO-NE	1.4 ANO-NE	1.5 ANO-NE	1.6 ANO-NE
1.1 ANO-NE	1.2 ANO-NE	1.3 ANO-NE					
1.4 ANO-NE	1.5 ANO-NE	1.6 ANO-NE					
Poznámky	M-9-3-11.2 Indikátor 1 lze testovat pouze otevřenou úlohou. Indikátor 3 nelze testovat elektronicky.						

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-3-12 Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
Indikátory	1. Žák rozpozná z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno 2. Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles ve volném rovnoběžném promítání
Ilustrační úloha	Popiš, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno.
Poznámky	M-9-3-12.1 Indikátor 2 nelze testovat elektronicky.

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-3-13 Žák analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu
Indikátory	1. žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák volí vhodné matematické postupy pro řešení úlohy 3. žák vyhodnotí výsledek úlohy
Ilustrační úloha	Tenisové míčky o průměru 7 cm se prodávají ve válcových krabičkách po třech. Vypočítejte objem krabičky.
Poznámky	M-9-3-13.1 M-9-3-13.2

4. NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Nestandardní aplikační úlohy a problémy
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-4-01 Žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
Indikátory	1. žák provede rozbor úlohy a vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák zvolí vhodný postup řešení 3. žák provede diskusi o počtu řešení daného problému a kontrolu reálnosti výsledku 4. žák zformuluje odpověď na zadaný problém
Ilustrační úloha	Šachového turnaje se zúčastnilo pět hráčů. Kolik bylo sehráno partií, když hrál každý s každým jednou?
Poznámky	M-9-4-01.1 M-9-4-01.2 M-9-4-01.4

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Nestandardní aplikační úlohy a problémy
Očekávaný výstup RVP ZV	M-9-4-02 Žák řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí
Indikátory	1. žák určí reálnou podobu trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. žák popíše základní vlastnosti trojrozměrného útvaru podle jeho obrazu v rovině 3. žák využívá získané poznatky a dovednosti při řešení úloh z běžného života
Ilustrační úloha	Hrací kostky jsou zvláštním případem krychlí s tečkami na stěnách, pro něž platí následující pravidlo: Celkový počet teček na dvou protilehlých stěnách je vždy sedm. Vpravo jsou tři hrací kostky postavené na sobě. Je vidět, že 1. kostka má nahoru čtyři tečky. Kolik teček je celkem na pěti vodorovných stěnách, které nejsou vidět (spodek 1. kostky, spodek a vršek 2. a 3. kostky)? A) 17 B) 15 C) 16 D) jiný počet 1. kostka 2. kostka 3. kostka
Poznámky	M-9-4-02.1 M-9-4-02.2

ANGLICKÝ JAZYK

Vypracovala skupina pro přípravu standardů z anglického jazyka ve složení:

Vedoucí: Mgr. Štěpánka Legemzová, ZŠ Angel, Praha 12

Koordinátor za VÚP: Mgr. Kamila Sladkovská, VÚP Praha

Členové: Mgr. Ludmila Balíková, ZŠ Heyrovského, Olomouc

PaedDr. Zdena Hartingerová, ZŠ SNP Hradec Králové

PaedDr. Jana Hornová, ČŠI

Mgr. Kateřina Janu, ZŠ Bakalovo nám., Brno

Mgr. Petra Lexová, ZŠ Ostrčilova, Ostrava

Mgr. Ludmila Mottlová, ZŠ Hořovice

Mgr. Jana Sankotová, Gymnázium Pelhřimov

1. stupeň – 2. období (5. ročník)

UČIVO

(slouží ke specifikaci obsahu a rozsahu očekávaných výstupů nebo indikátorů)

Typy textů²

formulář, blahopřání, pozdrav, krátký neformální dopis, email, pozvánka, sms, vzkaz, pohlednice např. z prázdnin, žádost, omluva, popis, návod, nápis, jízdní řád, leták, plakát, pokyn, příkaz, říkanka, básnička a písnička, pohádka, komiks

Tematické okruhy

domov, rodina, škola a vyučovací předměty, volný čas a zájmová činnost, město a venkov, názvy povolání, lidské tělo, čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce, oblekání, nákupy, jídlo a potraviny, příroda, roční období a počasí, tradice a zvyky, svátky, základní důležité zeměpisné údaje, děti a mládež v jiných zemích Evropy

Slovní zásoba ve vztahu k tematickým okruhům

Jazykové prostředky

- základní fonetické znaky, základní pravidla výslovnosti slov, pravopis osvojených slov a tvarů
- množné číslo podstatných jmen, člen určitý, neurčitý, přídavná jména (základní a přivlastňovací), zájimena (osobní, přivlastňovací, tázací, ukazovací), číslovky (základní, řadové), základní předložky místa a času
- slovesa to be, have, can a známá plnovýznamová slovesa v přítomném čase (prostý a průběhový), rozkazovací způsob
- věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě, otázky s „who/what/when/where/how/why“, vazba there is/ there are

Poznámky:

- 1) Očekávané výstupy z RVP ZV, které jsou rozpracovány do jednotlivých indikátorů, jsou vyznačeny tučným písmem.
- 2) Netestovatelné očekávané výstupy z RVP ZV včetně rozpracovaných indikátorů jsou vyznačeny odlišnou barvou.

zdělávací obor	Anglický jazyk
ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním

² Všechny uvedené typy textů jsou přiměřené úrovni A1 a odpovídají věkové kategorii žáků. Jsou zde uvedeny takové typy textů, které se týkají specifických komunikačních situací. Základní typy textů, které jsou obsaženy v indikátozech, např. otázka, odpověď, dialog, zde uvedeny nejsou. S těmito typy textů se operuje ve větné skladbě, proto se mohou také objevit v jazykových prostředích.

Díkávaný výstup RVP ZV	CJA-5-2-01 Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.
Indikátor	CJA-5-2-01.1 V jednoduchých textech vyhledá požadované informace.
ustrační úloha	<u>Přečti si text a vyřeš následující úkoly.</u> Dear Peter, My Grandpa's house is in the country. I stay there during the school holidays. There aren't many cars, and I ride my bike a lot. I go for long walks with Grandpa's dog. I like Grandpa's country home. During the school term, I live with Mum and Dad in a flat in Liverpool. It's a big city. When I'm there, I go shopping with Mum. I go to the cinema with Dad. There are lots of cars so I don't ride my bike in the city. I play computer games. Please write soon. Love, Amy <u>1. Vyhledej v textu, s kým chodí Amy na procházku. Vyznač vhodný obrázek.</u> A ☐ B ☐ C ☐ <u>2. Označ, čemu se Amy věnuje ve volném čase.</u> A ☐ She goes for long walks with Grandpa's dog. B ☐ She plays the piano. C ☐ She draws pictures. D ☐ She plays computer games. <u>Řešení:</u> 1C; 2A, D;

oznámký úloze	<u>typ úlohy č.1:</u> žák vyhledá v textu informaci a označí odpověď pomocí obrázku Obrázek A – Amy na procházce sama. Obrázek B – Amy na procházce s dědečkem. Obrázek C – Amy na procházce se psem. (správné řešení) <u>typ úlohy č.2:</u> žák označí dvě správné možnosti z výběru <u>další možné typy úloh:</u> kategorizace, dichotomická úloha Popis jednoduchého textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh. <u>zdroje:</u> google cliparts Učebnice Happy Earth 1, Oxford 2009 Správné odpovědi v tabulce označené zeleně.

zdělávací obor	Anglický jazyk
ročník	5.
očekávaný výstup RVP ZV	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním CJA-5-2-01 Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.
indikátor	CJA-5-2-01.2 Rozumí krátkým pokynům v učebnici.

ustrační úloha**Přečti slovesa a přiřaď k obrázkům.**

WRITE

CUT

DRAW

READ

CLOSE THE BOOK

1. 2. 3. 4. 5. **Řešení:**

1. Draw 2. Write 3. Read 4. Cut 5. Close the book

**oznámky
úloze**typ úlohy: žák přiřadí slovní spojení ke správnému obrázku

Popis textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh.

Zdroj obrázků: Google cliparts**zdělávací obor**

Anglický jazyk

ročník

5.

**očekávaný
výstup RVP ZV**

Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním

CJA-5-2-01
Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným

	tématům.
Indikátor	CJA-5-2-01.3 Rozumí známým slovům a základním větám, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.
ustrační úloha	<u>Poslouchej. Přiřaď ke každému jeho oblíbenou věci.</u> Tim Mary Jane Peter A B C D
	Tapescript: 1. <u>Tim</u> : Hi ! I'm Tim. My favourite thing is a guitar. I love music! 2. <u>Teacher</u> : What's your favourite thing, Mary? <u>Mary</u> : I like ice- cream ! Hmm, yummy! 3. <u>Jane</u> : Hello, my name's Jane. I like reading. My favourite thing is a book. 4. <u>Peter</u> : This is my favourite thing. It's a football. Oh, my name's Peter.
oznámky úloze	<u>typ úlohy:</u> na základě poslechu audionahrávky žák přiřadí ke jménu správný obrázek popis obrázků: 1 – fotbalový míč, 2 – zmrzlina, 3 – kytara, 4 - kniha <u>další možné typy úloh:</u> dichotomická úloha, doplňování, výběr z odpovědí, otevřené úlohy s jednoduchou odpovědí <u>zdroj obrázků:</u> Google cliparts Nahrávka by měla být zopakována 2x.

Zdělávací obor	Anglický jazyk																								
Ročník	5.																								
Očekávaný výstup RVP ZV	Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním CJA-5-2-01 Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.																								
Indikátor	CJA-5-2-01.4 Rozumí jednoduchým číselným údajům.																								
Ustrační úloha	<u>Poslouchej. Doplň tabulku.</u> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Name</th> <th>Age (How old?)</th> <th>Address</th> <th>Pets</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lucy</td> <td>9</td> <td>52 London Road</td> <td>3 dogs</td> </tr> <tr> <td>Emma</td> <td></td> <td>Park Road</td> <td>rabbits and fish</td> </tr> </tbody> </table> Tapescript: Reporter: Hello, what's your name? Lucy: Hello, I'm Lucy and this is my friend Emma. Reporter: How old are you, Lucy? Lucy: I'm nine years old. Reporter: And where do you live? Lucy: I live at number 52, London Road and I have got 3 dogs at home. Reporter: Thank you, Lucy. And how old are you, Emma? Emma: I'm 10. Reporter: Ok, and what's your address? Emma: My address is 25 Park Road. Reporter: Have you got any pets, Emma? Emma: Yes, I've got 4 rabbits and 1 fish. Řešení: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Name</th> <th>Age (How old?)</th> <th>Address</th> <th>Pets</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lucy</td> <td>9</td> <td>52 London Road</td> <td>3 dogs</td> </tr> <tr> <td>Emma</td> <td>10</td> <td>25 Park Road</td> <td>4 rabbits and 1 fish</td> </tr> </tbody> </table>	Name	Age (How old?)	Address	Pets	Lucy	9	52 London Road	3 dogs	Emma		Park Road	rabbits and fish	Name	Age (How old?)	Address	Pets	Lucy	9	52 London Road	3 dogs	Emma	10	25 Park Road	4 rabbits and 1 fish
Name	Age (How old?)	Address	Pets																						
Lucy	9	52 London Road	3 dogs																						
Emma		Park Road	rabbits and fish																						
Name	Age (How old?)	Address	Pets																						
Lucy	9	52 London Road	3 dogs																						
Emma	10	25 Park Road	4 rabbits and 1 fish																						

oznámký úloze	<u>typ úlohy:</u> na základě poslechu audionahrávky žák doplní do tabulky požadované údaje <u>další možné typy úloh:</u> výběr z odpovědí, psaní čísel podle nahrávky. Nahrávka by měla být zopakována 2x. <u>Zdroj poslechu:</u> Tracks 4 (Longman)

zdělávací obor	Anglický jazyk
ročník	5.
očekávaný výstup RVP ZV	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním
indikátor	CJA-5-2-02 Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci. CJA-5-2-02.1 V jednoduchých textech s vizuální oporou porozumí hlavní myšlence.

ustrační úloha

**Přečti si komiks a označ obrázky čísla 1-6 podle smyslu textu.
Dva obrázky jsou již očíslované.**

HERBIE

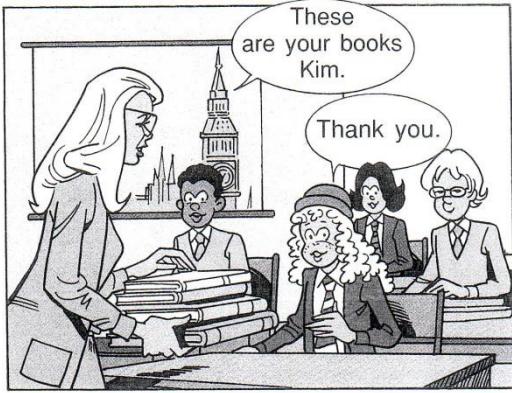
A 1

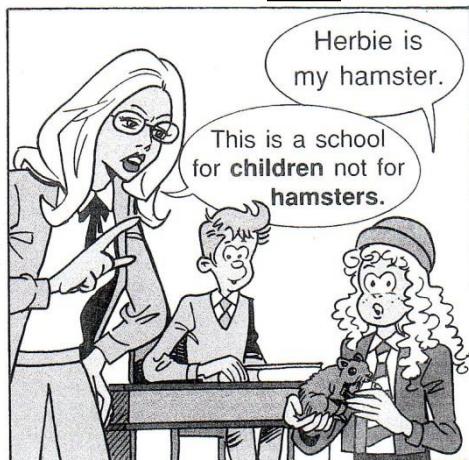
B 5

C

D

E

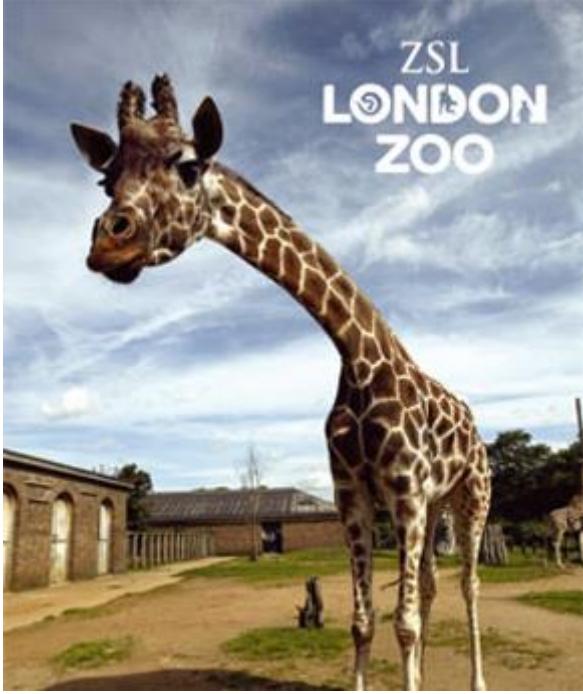

F

oznámký úloze	<u>Řešení:</u> C2, D4, E6, F3 <u>typ úlohy:</u> žák určí správné pořadí obrázků <u>další možné typy úloh:</u> přiřazování textu a obrázku, přiřazování nadpisu k textu, kategorizace, dichotomická úloha, doplňování chybějících slov nebo vět z nabídky, doplnění informace do tabulky, určení správného pořadí vět Popis jednoduchého textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh. Zdroj: Text úlohy převzat z časopisu Ready for English, ELI Italy 1990.

zdělávací obor počník očekávaný výstup RVP ZV indikátor ustrační úloha	Anglický jazyk 5. Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním CJA-5-2-02 Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci. CJA-5-2-02.2 Vyhledá informace k jednoduchému tématu v časopise nebo na webové stránce a tyto informace využije. Jedeš do Londýna a chceš navštívit zoologickou zahradu. Na adrese http://www.londonpass.com/london-attractions/london-zoo.html jsou užitečné informace. Přečti si je a odpověz na tyto otázky: 1. What is the address of the zoo? (Regent's Park, London NW1) 2. When does the zoo open? (at 10) 3. When is the zoo closed all day? (Christmas Day/ 25th December/ 25/12) 4. How much is the ticket for you? (14.20) Visit ZSL London Zoo for free - saving £18! London Attractions > Places of Interest > London Zoo London Zoo

[**View Map**](#)

ADDRESS:

Regent's Park
London NW1

Tel: 020 7722 3333 020 7722 3333

Opening Times:

Open daily at 10.00hrs.
Closing times vary, please visit website or call for details.
Closed: Christmas Day.

Facilities:

Please check with attraction regarding accessibility, mobility and other special issues.

London Pass Benefits:

Free entry to ZSL London Zoo with a London Pass
Normal Ticket Price: Adult: £18.00 Child: £14.20

ZSL London Zoo in Regent's Park is the perfect fun-filled family attraction.

oznámky úloze	zdroj textu: http://www.londonpass.com/london-attractions/london-zoo.html (25. 2. 2011) <u>typ úlohy:</u> žák vyhledá informace v autentickém materiálu a odpoví na otázky Řešení je vyznačeno zeleně. Odpověď je považována za správnou i při formální nepřesnosti (např. odpověď "10" na otázku č. 2 nebo odpověď "14,20" na otázku č. 4). Adresa (otázka č. 1) musí být uvedena celá.

zdělávací obor	Anglický jazyk
ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním
očekávaný výstup RVP ZV	CJA-5-2-02 Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.
Indikátor	CJA-5-2-02.3 Rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.

ustrační úloha	Poslouchej. Přiřaď ke každému jménu správný obrázek. Paul Simon Kate Mandy A B C D <u>Tapescript:</u> Speaker A: Where are you going, Paul? Speaker B: I'm going to the beach. Where are my sunglasses? It's really hot today! Speaker C: Hi, I'm Simon and I'm in London today. The weather is not very nice, I need my umbrella! Speaker D: Is it hot outside, Kate? Speaker E: No, it isn't. It's cold today and it's cloudy. Speaker F: Look out of the window, Mandy! We can make a big snowman. Hurray! <u>Řešení:</u> <table border="0"> <tr> <td>Paul</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>Simon</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>Kate</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>Mandy</td> <td>C</td> </tr> </table>	Paul	B	Simon	A	Kate	D	Mandy	C
Paul	B								
Simon	A								
Kate	D								
Mandy	C								
oznámky úloze	<u>typ úlohy:</u> na základě poslechu audionahrávky žák přiřadí ke jménu správný obrázek <u>další možné typy úloh:</u> dichotomická úloha, doplňování, výběr z odpovědí, otevřené úlohy s krátkou odpovědí, určení správného pořadí, zápis do tabulky nebo formuláře Nahrávka by měla být zopakována 2x. zdroj obrázků: Google cliparts								

zdělávací obor	Anglický jazyk
ročník	5.
očekávaný výstup RVP ZV	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním CJA-5-2-04 Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.
indikátor	CJA-5-2-04.1

ustrační úloha	V jednoduchých textech vyhledá požadované informace. Přečti si text a vyřeš následující úkoly. John loves sports. He does some sport nearly every day. He goes swimming on Mondays after school. Then he goes running with some friends. He comes home for dinner. He also plays in two school teams – on Wednesdays he plays basketball and on Thursday evenings he plays in a football team. On Friday and Saturday mornings he goes running again. On Fridays he plays tennis with his father in the afternoon. He also cycles to school every day. Cycling is his favourite sport. On Sunday he has a free day. 1. Napiš správný název dne pod následující obrázky. a) _____ b) _____ c) _____ d) _____ 2. Označ správnou odpověď. <i>John doesn't do any sport _____.</i> a. on Tuesdays b. on Thursdays c. on Sundays d. on Mondays <i>He does more than two sports _____.</i> a. on Fridays b. on Saturdays c. on Thursdays d. on Sundays He enjoys most. a. running b. basketball c. cycling d. tennis 3. Označ v tabulce správnou kolonku.

	Monday	Wednesday	Saturday	Friday	
He does some sport at school.		X			
He does sports with a member of his family.					X
He comes home for dinner.	X				

Řešení:

1. a) Thursday, b) Monday, c) Friday, d) Wednesday
2. c., a., c.
3. Správné odpovědi označené zeleně.

oznámky úloze	<u>typ úlohy č.1:</u> žák přiřadí ke každému obrázku den, ve kterém (zobrazená) aktivita probíhá Obrázek 1 – John hraje fotbal. Obrázek 2 – John plave. Obrázek 3 – John hraje tenis. Obrázek 4 – John hraje košíkovou. <u>typ úlohy č.2:</u> žák na základě textu vybere správnou odpověď <u>typ úlohy č.3:</u> žák na základě textu vybere a označí v tabulce správnou možnost <u>další možné typy úloh:</u> dichotomická úloha Popis jednoduchého textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh. <u>zdroj obrázků:</u> www.clipartguide.com Text je upravený z Cambridge English for schools, Workbook Two, A. Littlejohn, D. Hicks, Cambridge University Press 1996 ISBN 0-521-42174-8

zdělávací obor	Anglický jazyk
ročník	5.
očekávaný výstup RVP ZV	Receptivní řečové dovednosti - čtení s porozuměním CJA-5-2-04 Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na

	otázku.
Indikátor	CJA-5-2-04.2 Vytvoří odpověď na otázku týkající se textu.
ustrační úloha	<u>Přečti si text a vyřeš následující úkoly.</u> Tom Twitter is thirty years old. He lives in a small village called Kennington near Oxford. He drives a train. Every weekday he drives trains from Oxford to London. He likes driving a train. He wants to move to a big town because there is not much to do in the village. In his free time he plays football, he watches TV and he likes reading. 1. <u>Odpověz na otázky.</u> 1. Where does Tom live? In _____ 2. What is Tom's job? _____ 3. Does Tom enjoy living in the village? _____ 4. Does Tom work at the weekends? _____ 5. Does Tom like his job? _____ Řešení: 1. Kennington 2. train driver, he drives a train 3. no 4. no 5. yes
oznámky úloze	<u>typ úlohy:</u> žák v textu vyhledá potřebnou informaci a odpoví na otázky Popis textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh. <u>Zdroj:</u> přepracovaný text (Longman Group Ltd 1994)

zdělávací obor	Anglický jazyk		
Ročník	5.		
Počekávaný výstup RVP ZV	Produktivní řečové dovednosti – psaní CJA-5-3-01 Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.		
Indikátor	CJA-5-3-01.1 Napíše blahopřání, pohlednici nebo krátký neformální dopis kamarádovi.		
Ustrační úloha	Doplň pohlednici z prázdnin. Můžeš se inspirovat tímto obrázkem.		
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 10px; vertical-align: top;"> _____ <i>Nicol,</i> <i>I am _____! My holidays are</i> <i>super because _____</i> _____ <i>Love,</i> _____ </td> <td style="padding: 10px; vertical-align: top;"> <i>Nicol Smith, _____</i> <i>32 West St, _____</i> <i>Brighton, _____</i> <i>BN1 2 RT _____</i> <i>England _____</i> </td> </tr> </table>	_____ <i>Nicol,</i> <i>I am _____! My holidays are</i> <i>super because _____</i> _____ <i>Love,</i> _____	<i>Nicol Smith, _____</i> <i>32 West St, _____</i> <i>Brighton, _____</i> <i>BN1 2 RT _____</i> <i>England _____</i>
_____ <i>Nicol,</i> <i>I am _____! My holidays are</i> <i>super because _____</i> _____ <i>Love,</i> _____	<i>Nicol Smith, _____</i> <i>32 West St, _____</i> <i>Brighton, _____</i> <i>BN1 2 RT _____</i> <i>England _____</i>		

**oznámky
úloze**

typ úlohy: žák dopíše pohlednici podle zadání

další možné typy úloh: dopsání slov do blahopřání nebo dopisu

Správné řešení posoudí hodnotitel. Doporučená kritéria hodnocení:

- a) obsahové splnění úkolu (tj. doplněné položky jsou smysluplné, případně je jejich smysl snadno odvoditelný z kontextu),
- b) gramatická správnost.

Např. "in Mexico" (položka 2) vyhovuje obsahovému i gramatickému kritériu, "Mexico" (stejná položka) by splňovala pouze kritérium obsahové. Položka je taktéž považována za správnou i v případě pravopisné chyby, která nemění smysl (např. "swimm every day" – položka 3).

Možné řešení:

Dear Nicol, I am OK! My holidays are super because I swim every day, (it is hot and ice-cream is good). Love, [Žák napíše své jméno nebo přezdívku apod.]	Nicol Smith, _____ 32 West St, _____ Brighton, _____ BN1 2 RT _____ England _____

Text uvedený v pohlednici v kulaté závorce je ilustrační, aby žák úlohu splnil stačí za "because" uvést jeden důvod.

Zdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
Požadovaný výstup RVP ZV	Produktivní řečové dovednosti – psaní CJA-5-3-01 Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.
Indikátor	CJA-5-3-01.2 Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduchou odpověď na sdělení.
Ustrační úloha	<u>Přečti si Petrův e-mail. Poděkuji mu a odpověz, že přijdeš.</u> Dear Kim, It's my birthday next Saturday (4th February). Can you come to my party at 2 p.m.? It will be great fun! <i>Love, Peter</i>
Oznámký úloze	<u>typ úlohy:</u> žák stručně odpoví na e-mail, poděkuje a přijme pozvání Správné řešení posoudí hodnotitel. Doporučená kritéria hodnocení: a) obsahové splnění úkolu (poděkování a přijetí pozvání), b) stylistická správnost (oslovení a podpis, event. závěrečný pozdrav), c) gramatická a pravopisná správnost (pořádek slov, základní interpunkční pravidla – např. tečka za oznamovací větou, psaní velkých písmen). Největší význam je přitom přiklánán obsahovému kritériu. Drobné formální nedostatky, které nemají vliv na obsahové splnění úkolu (např. "com" místo "come"), neznamenají ztrátu bodů. Možné řešení: Dear Peter,

Yes, I can come. Thank you. (I am very happy.)

Kim

Zdělávací obor	Anglický jazyk																		
Ročník	5.																		
Důlekávaný výstup RVP ZV	Produktivní řečové dovednosti – psaní CJA-5-3-01 Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.																		
Indikátor	CJA-5-3-01.3 Vyplní osobní údaje ve formuláři.																		
Ustrační úloha	<u>Doplň informace o sobě.</u> <table border="1"><tr><td>Name</td><td></td></tr><tr><td>Surname</td><td></td></tr><tr><td>Age</td><td></td></tr><tr><td>Birthday</td><td></td></tr><tr><td>E-mail</td><td></td></tr><tr><td>Address</td><td></td></tr><tr><td>I like:</td><td></td></tr><tr><td>I don't like:</td><td></td></tr><tr><td>I can:</td><td></td></tr></table>	Name		Surname		Age		Birthday		E-mail		Address		I like:		I don't like:		I can:	
Name																			
Surname																			
Age																			
Birthday																			
E-mail																			
Address																			
I like:																			
I don't like:																			
I can:																			

oznámký úloze	typ úlohy: žák vyplní formulář Správné odpovědi posoudí hodnotitel. Doporučená kritéria hodnocení: Sledováno je především obsahové kritérium s tím, že položka je obsahově splněna i v případě pravopisné nebo jiné formální chyby, která nebrání porozumění, např. odpověď "swim" k položce "I like". Lze předpokládat, že u položky "Birthday" budou žáci nepřesně uvádět celé datum svého narození - i v tom případě je odpověď přijatelná, neboť obsahové kritérium je naplněno.

zdělávací obor	Anglický jazyk
kočník	5.
Počítaný výstup RVP ZV	Produktivní řečové dovednosti - psaní
Indikátor	CJA-5-3-02 Reprodukce písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
ustrační úloha	CJA-5-3-02.1 Písemně převypráví jednoduchý obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy. <u>Přečti si text.</u> <u>Napiš 5 vět o tom, co dělá Ann každé ráno. Obrázková osnova Ti pomůže.</u> Ann gets up at 7 o'clock. She has a shower in her bathroom and brushes her teeth. She has cereal and milk for breakfast. She likes it. After breakfast she goes to school. Usually she walks or takes a bus. Lessons start at quarter to nine. Her favourite lesson is Science. She likes animals a lot. She has lunch in the school canteen. She plays tennis on Tuesdays. On Fridays she has piano lessons. She likes music. Ann has dinner at half past six, after dinner she watches TV or listens to music. She goes to bed at nine, she reads books or comics for twenty minutes and then she goes to sleep.

**oznámky
úloze**

typ úlohy 1:

Žák doplní vynechaná slova do rámečků podle obrázkové osnovy.

typ úlohy 2:

žák popíše v jednoduchých kladných větách činnosti podle obrázkové osnovy.

Správné řešení posoudí hodnotitel.

Obměna:

1. žák může popsat den v 1. osobě jednotného čísla
 2. žák může napsat porovnání se svým denním režimem a s příběhem dle obrázku
- např. *I get up at 6 o'clock **but** Ann gets up at 7 o'clock.*

zdělávací obor	Anglický jazyk														
ročník	5.														
očekávaný výstup RVP ZV	Produktivní řečové dovednosti - psaní CJA-5-3-02 Reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace														
Indikátor	CJA-5-3-02.2 Shrne písemně jednoduchý obsah krátké slyšené konverzace.														
ustrační úloha	<u>Poslouchej. Co umí James dělat? Označ, co umí (✓) a co neumí (✗).</u> <u>Napiš o Jamesovi 6 vět.</u> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>(✓) or (✗)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>play the piano</td> <td></td> </tr> <tr> <td>speak English</td> <td></td> </tr> <tr> <td>draw with his left hand</td> <td></td> </tr> <tr> <td>swim</td> <td></td> </tr> <tr> <td>speak German</td> <td></td> </tr> <tr> <td>draw</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> ..... Tapescript: <i>“Every Saturday James has got a piano lesson. He can play the piano well. His sister, Clare, goes swimming, but James can't swim. In the afternoon, James does some art. He can draw horses and other animals. He draws with his left hand. His sister practises her German. She likes German. James can't speak German. He only speaks English.”</i>		(✓) or (✗)	play the piano		speak English		draw with his left hand		swim		speak German		draw	
	(✓) or (✗)														
play the piano															
speak English															
draw with his left hand															
swim															
speak German															
draw															

oznámky úloze	<u>Řešení:</u> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>(✓) or (x)</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>play the piano</td><td>✓</td></tr> <tr> <td>speak English</td><td>✓</td></tr> <tr> <td>draw with his left hand</td><td>✓</td></tr> <tr> <td>swim</td><td>x</td></tr> <tr> <td>speak German</td><td>x</td></tr> <tr> <td>draw</td><td>✓</td></tr> </tbody> </table> <u>typ úlohy:</u> Na základě poslechu audionahrávky žák doplní tabulku, na základě které napíše 6 vět. <u>Správné řešení posoudí hodnotitel.</u> Předpokládáme, že žáci si nejsou schopni vypsat důležité informace jen na základě poslechu. Doplnění tabulky bude bráno jako pomocný krok. Hodnotitel hodnotí jen produkovaný text. Produkovaný text může obsahovat i údaje neobsažené v tabulce. Např. o Jamesově sestře. Text: vlastní		(✓) or (x)	play the piano	✓	speak English	✓	draw with his left hand	✓	swim	x	speak German	x	draw	✓
	(✓) or (x)														
play the piano	✓														
speak English	✓														
draw with his left hand	✓														
swim	x														
speak German	x														
draw	✓														

zdělávací obor	Anglický jazyk
kočník	5.
	Produktivní řečové dovednosti - psaní
očekávaný výstup RVP ZV	CJA-5-3-03 Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu.
indikátor	CJA-5-3-03.1 Svými slovy vyjádří smysl textu.

ustrační úloha	Přečti si krátký text. Kde se rozhovor odehrává? Peter: Hey, look! These T-shirts are really cool. Daniel: What? I'm sorry. I don't understand – what does "cool" mean? Peter: Oh, it means "great". Assistant: Good morning. Can I help you? Peter: Yes, can I have a T-shirt, please? Assistant: Yes, of course. What colour do you want? Peter: Black, please. Assistant: Small, medium or large? Peter: Have you got a small one? Assistant: Yes, we have. Daniel: Small! Is it for you? Peter: No, it's for Sue. It's her birthday on Wednesday.
oznámky úloze	<u>typ úlohy:</u> Žák napíše kde se rozhovor odehrává Možnosti správných odpovědí In the shop/ at the shop; a shop; the shop; clothes shop; shop (chybějící předložka nebo člen není na závadu) Správné odpovědi posoudí hodnotitel. Zdroj: Shine, student's book, Macmillan 2003

2. stupeň (9. ročník)

UČIVO

(slouží ke specifikaci obsahu a rozsahu očekávaných výstupů nebo indikátorů)

Typy textů³

oslovení, pozdrav, reakce na oslovení, přivítání, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, formální a neformální žádost, návrh a nabídka, zpráva, přání, souhlas/nesouhlas, telefonování, osobní dopis, email, formulář, dotazník, detailní popis osoby, věci a události, příkaz, zákaz a rada, recept, referát, ilustrovaný příběh, komiks, adaptované literární dílo

Tematické okruhy

domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, vnitřní a vnější charakteristika člověka, různé stravovací návyky, město, nákupy a móda, příroda a životní prostředí, počasí, člověk a společnost, volba povolání, moderní technologie a média, zeměpisné údaje, cestování, problémy mládeže

Slovní zásoba ve vztahu k tematickým okruhům

Jazykové prostředky

- fonetický přepis slov, základní pravidla výslovnosti větných celků a hlásek, frázování, slovní a větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči; fonetická transkripce
- člen určitý a neurčitý, abstraktní podstatná jména, stupňování přídavných jmen, pořadí rozvíjejících přídavných jmen, zájmena (osobní, přívlastňovací, ukazovací, tázací, vztažná, neurčitá a jejich složeniny), číslovky (řadové), příslovce (neurčitá), tvoření a stupňování příslovic, předložky místa a času, spojovací výrazy
- slovesné časy – přítomný prostý, průběhový, minulý prostý, průběhový, vyjadřování budoucnosti, předpřítomný čas prostý, modální slovesa, rod činný a trpný, podmiňovací způsob, základní slovesné vazby
- stavba věty, druhy vět dle postoje mluvčího (tvorba otázelek a záporu)
- pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov, pravidla interpunkce

Poznámky:

- 3) Očekávané výstupy z RVP ZV, které jsou rozpracovány do jednotlivých indikátorů, jsou vyznačeny tučným písmem.
- 4) Netestovatelné očekávané výstupy z RVP ZV včetně rozpracovaných indikátorů jsou vyznačeny odlišnou barvou.

Zdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	9.
Doporučovaný	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním
Doporučováný	CJA-9-1-02

³ Všechny uvedené typy textů jsou přiměřené úrovni A2 a odpovídají věkové kategorii žáků. Jsou zde uvedeny takové typy textů, které se týkají specifických komunikačních situací. Základní typy textů, které jsou obsaženy v indikátorech, např. otázka, odpověď, dialog, zde uvedeny nejsou. S těmito typy textů se operuje ve větné skladbě, proto se mohou objevit v jazykových prostředích.

Ústup RVP ZV	Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.
Indikátor	CJA-9-1-02.1 Rozumí obsahu krátkých jednoduchých textů a s využitím vizuální opory obsahu jednoduchých neadaptovaných textů.
Ustrační úloha	<u>Přečti si text a potom odpověz na otázky.</u> It was half past eight in the morning. The telephone rang and Mary went to answer it. 'Hello, who's there?' she asked. 'It's me – Peter.' Peter was a friend of Mary's eight-year-old brother, Johnny. 'Oh, hello, Peter. What do you want?' said Mary. 'Can I speak to Johnny?' 'No,' said Mary, 'you can't speak to him now. He is busy. He is getting ready for school. He is eating his breakfast. Grandmother is combing his hair. Our sister Jane is under the table, putting his shoes on. Mother is getting his books and putting them in his school bag. Goodbye, I've got to go now. I have to hold the door open. The school bus is coming.' a. What time was it at the beginning of this story? b. Who was Peter? c. What was Johnny doing? d. What was Jane doing?

oznámky úloze	Správné řešení: a. (It was) half past eight (in the morning) b. Johnny's friend. c. Johny was getting ready for school./ He was eating breakfast. d. Jane was putting his shoes on. Popis jednoduchého textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh. Zdroj: Upravený text a obrázky volně podle L.A.Hill: Intermediate Stories for Reproduction (OUP1994, ISBN 0-19- 432542-3)

zdělávací obor	Anglický jazyk
ročník	9.
očekávaný výstup RVP ZV	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním CJA-9-1-02 Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.
indikátor	CJA-9-1-02.2 V jednoduchých textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.
ustrační úloha	Přečti si text. Potom vypracuj následující úkoly. Dear Dorothy Thank you very much for the book on weather. I am looking forward to reading it because we are studying climate at school. On Sunday I met my aunt Annie and uncle Ben and we had a great time together. We sat around and chatted for a while, and then we took a walk and saw some of the interesting sights. We also watched a Czech film on DVD in the evening. It was very funny! In the evening we went out for dinner to the new Chinese restaurant around the corner but the food wasn't very good. When you come to see me next time, we will have to go somewhere else! See you soon, Peter 1. Napiš, kterou větou Peter: a) kritizoval kvalitu jídla v restauraci ..... b) oznámil Dorothy, co probírájí ve škole ..... c) napsal, co dělal s tetou a strýcem v neděli večer. ..... 2. Najdi slova v textu, která mají následující významy: a) wind, temperature, sun, snow, rain b) places visited by tourists

c) talked
.....

d) a place where two streets meet
.....

3. Proč byl dopis napsán?

- a) to invite Dorothy to visit Peter b) to say thank you for the book

Řešení:

1. a) ... (but) the food wasn't very good.
b) ...we are studying climate at school
c) We (also) watched a (Czech) film (on DVD in the evening).
2. a) weather
b) sights
c) chatted
d) corner
3. Proč byl dopis napsán? b) to say thank you for the book

**oznámky
úloze**

další možné typy úloh : odpovědi na otázky

Popis jednoduchého textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh.

Zdělávací obor	Anglický jazyk																		
Ročník	9.																		
Požadovaný výstup RVP ZV	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním CJA-9-1-02 Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.																		
Indikátor	CJA-9-1-02.3 Pracuje s autentickými materiály pro vyhledávání a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií.																		
Vyučovací úloha	Přečti si informace z webové stránky a vyřeš následující úkoly: Opening times The Tower of London is open to visitors throughout the year Visitor Information: The Royal Regiment of Fusiliers Museum is closed to visitors for refurbishment purposes. The transformed Museum will reopen around Easter 2011. The top floor of the White Tower will be closed from 01 to 31 March 2011, to install our latest exhibition. The rest of the White Tower will be open as usual. Opening times <table border="1"> <tr> <td colspan="2">Summer opening times</td> </tr> <tr> <td colspan="2">01 March - 31 October</td> </tr> <tr> <td>Tuesday - Saturday</td> <td>09:00 - 17:30</td> </tr> <tr> <td>Sunday - Monday</td> <td>10:00 - 17:30</td> </tr> <tr> <td>Last admission</td> <td>17:00</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Winter opening times</td> </tr> <tr> <td colspan="2">01 November - 28 February</td> </tr> <tr> <td>Tuesday - Saturday</td> <td>09:00 - 16:30</td> </tr> <tr> <td>Sunday - Monday</td> <td>10:00 - 16:30</td> </tr> </table>	Summer opening times		01 March - 31 October		Tuesday - Saturday	09:00 - 17:30	Sunday - Monday	10:00 - 17:30	Last admission	17:00	Winter opening times		01 November - 28 February		Tuesday - Saturday	09:00 - 16:30	Sunday - Monday	10:00 - 16:30
Summer opening times																			
01 March - 31 October																			
Tuesday - Saturday	09:00 - 17:30																		
Sunday - Monday	10:00 - 17:30																		
Last admission	17:00																		
Winter opening times																			
01 November - 28 February																			
Tuesday - Saturday	09:00 - 16:30																		
Sunday - Monday	10:00 - 16:30																		

	<table border="1"> <tr> <td>Last admission</td><td>16:00</td></tr> </table> All internal buildings close 30 minutes after the last admission. The Tower is closed 24-26 December (inclusive) and 1 January. We recommend visitors allow at least 2-3 hours to see everything. 2. Doplň informace a odpověz na otázky. 1. You can't visit the top floor of the White Tower from to 2. The Tower of London is open on Sundays a) in summer (from – to) b) in winter (from – to) 3. How long does it take to see it all? 4. What are the opening hours at Christmas time? Řešení: 1. from March 1 to March 31 2011 2. in summer from 10 to 17,30; in winter from 10 to 16,30 3. 2-3 hours 4. It is closed.	Last admission	16:00
Last admission	16:00		
oznámky úloze	Text pěvzat z webové stránky http://www.hrp.org.uk/TowerOfLondon/planyourvisit/openingtimes.aspx		

Zdělávací obor	Anglický jazyk
Počník	9.
Počítaný výstup RVP ZV	Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním CJA-9-1-03 Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.
Indikátor	CJA-9-1-03.1 Rozumí zřetelně vyslovovanému vyprávění a konverzaci o běžných témaech.

Nejprve si přečti otázky a možnosti odpovědí. Potom poslouchej nahrávku a vyber správnou odpověď. Nahrávku uslyšíš 2x.

Mary's first job

- 1. What time did she start working?**
a) at 7 am
b) at 8 am
c) at 9 am
d) at 10 am
- 2. Where did she work?**
a) in a clothes shop
b) at a hairdresser's
c) in a bank
d) at school
- 3. What did John want to buy?**
a) a cap
b) a shirt
c) trainers
d) trousers
- 4. What did they do on the date?**
a) had dinner
b) danced
c) walked
d) played tennis

Tapescript:

In 1996, I got my first job. I was eighteen. I worked from nine in the morning until eight at night in a fashion shop in Oxford Street, London.

It was a really long day, but a lot of fun.

I met my husband, John, in the shop. He came to buy orange trousers. He looked really silly in them but he was really funny and so when he asked me for a date, I said yes. We went dancing at the Roxy, a nightclub near my home. It was great.

Řešení:

1. c
2. a
3. d
4. b

oznámký úloze	<u>typ úlohy:</u> žák vybere správnou odpověď z více možností <u>další možné typy úloh:</u> dichotomická úloha, přiřazování správných odpovědí s výběrem, otevřené úlohy s jednoduchou odpovědí, určení správného pořadí vět či odstavců, dokončení vět, zápis do formuláře či tabulky

zdělávací obor	Anglický jazyk
ročník	9.
očekávaný výstup RVP ZV	Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním
Indikátor	CJA-9-1-03 Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci. CJA-9-1-03.2 Rozumí důležitým informacím v krátkých a jednoduchých nahrávkách.

ustrační úloha	Přečti si věty vztahující se k předpovědi počasí a nabídku odpovědí: true (pravda) – false (lež). Potom poslouchej nahrávku a vyber správnou odpověď. Nahrávku uslyšíš 2x. , The Weather Report 1. Tonight it will be cold. a) True b) False 2. Tonight it will be windy. a) True b) False 3. Tomorrow it will be rainy. a) True b) False 4. The maximum temperature tomorrow will be 20 degrees. a) True b) False Script: And finally the weather forecast. Tonight it will be cold and cloudy in most parts of the country. The temperature will be around 11 degrees above zero. The wind will be strong overnight. Tomorrow the sky will be clear. The day will be sunny and hot all over. The temperature in the South will reach 23 degrees in the afternoon, but lower in the North. In the evening it will drop to around 15 degrees but still clear and warm. That's all. Good night. Řešení: 1. True 2. True 3. False 4. False
oznámky úloze	typ úlohy: žák označí, zda výrok je pravdivý či nepravdivý další možné typy úloh: přiřazování správných odpovědí s výběrem, otevřené úlohy s jednoduchou odpovědí, dokončení vět, zápis do formuláře či tabulky, výběr z odpovědí

zdělávací obor	Anglický jazyk
ročník	9.
očekávaný	Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním
	CJA-9-1-03

Ústup RVP ZV	Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.
Indikátor	CJA-9-1-03.3 Rozlišuje formální a neformální promluvu či rozhovor.
Vyučovací úloha	Poslouchej a označ , ve kterém rozhovoru je užit formální jazyk (např. s vyučujícím) a ve kterém neformální (např. při rozhovoru doma). Nahrávku uslyšíš 2x. Rozhovor 1: a) formální b) neformální Rozhovor 2: a) formální b) neformální
	Script 1: Malcolm: Hey, Mum. Mother: Yes, Malcolm, what is it? ... I'm in a bit of a hurry. Malcolm: You know there's a new nightclub opening in town. Mother: No, I don't. Malcolm: Well, it's going to be fantastic. Everyone's going to the opening night on Saturday. Is it OK if I go? Mother: But your gran's staying with us this weekend. Can't you go another time? Malcolm: But it's a special occasion. Mum, ... and everybody else is going. Mother: Oh, all right ... I'll let you go, if you don't come back too late. Script 2: Andrea: Excuse me, Mrs. Moor? Teacher (woman): Yes, Andrea. Andrea: Would it be all right if I brought you my project next week? Teacher: You've had an extra week already. Andrea: No, I haven't and I've had a cold all week. Teacher: OK, but make sure you give it to me on Monday morning.
Oznámkování úlohy	Řešení: 1. b 2. a

Zdělávací obor	Anglický jazyk

Zočník	9.				
Dopřekávaný výstup RVP ZV	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním CJA-9-1-04 Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu				
Indikátor	CJA-9-1-04.1 V jednoduchých textech rozumí významu klíčových slov.				
Ustrační úloha	Přečti si text a vyřeš následující úkoly. Blackbeard was a famous English pirate. He and his friends attacked many ships in the Caribbean Sea between 1716 and 1718. Blackbeard was the most dangerous pirate of all. He was a tall man with a big, black beard and he always carried guns and knives with him. He was a very frightening man. The stories about him say he had fourteen wives. He also had four ships. The most famous of these was the Queen Anne's Revenge. From this ship he and his men attacked other ships and stole foot, gold and guns. British soldiers tried very hard to catch him, but it was difficult. Then, in 1718, the Governor of Virginia promised to give Lieutenant Richard Maynard and his men money if they could kill Blackbeard. When they met him, they shot him, cut off his head and threw his body into the sea. However, his treasure was never found. In fact even today, people are still looking for Blackbeard's treasure. 1. Najdi v textu slova opačného významu <table border="1"> <tr><td>easy</td></tr> <tr><td>lost</td></tr> <tr><td>short</td></tr> <tr><td>safe</td></tr> </table> 2. Které slovo z textu znamená: hair on the face a married woman pistols, rifles, revolvers..... gold, coins, jewellery Řešení: 1. difficult, found, tall, dangerous 2. beard, wife, guns, treasure	easy	lost	short	safe
easy					
lost					
short					
safe					

oznámky úloze	<u>typ úlohy č.1:</u> žák vybere z textu slova opačného významu <u>typ úlohy č.2 :</u> žák najde v textu správná slova <u>typ úlohy č.3:</u> žák najde nesprávně napsané slovo, které mění význam sdělení <u>další možné typy úloh:</u> odpovědi na otázky, výběr z odpovědí Popis textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh. <u>zdroj textu:</u> New Project Communicative Activities, OUP 2006 (text zkrácen a upraven)

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	9.
Očekávaný výstup RVP ZV	CJA-9-2-01 Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.
Indikátor	CJA-9-2-01.1 Napíše e-mail související s tématy, která mu jsou blízká, jako kamarádi, rodina, koníčky, škola, prázdniny.
Ilustrační úloha	Jsi na prázdninách. Napiš email kamarádovi Timovi do Anglie. V emailu uveď následující informace: • místo svého pobytu, • s kým cestuješ, • jak ti chutná jídlo, • jaké je počasí, • co děláš. From: _____ To: Tim Dear Tim, Love, Možné řešení: Dear Tim, It's great here in Croatia. I'm here with my parents and my sister. The weather is beautiful. It's very sunny. We're staying in a hotel near the sea. I love seafood here. We go swimming and snorkelling every day. We go for a walk every evening. Love, XYZ

**Poznámky
k úloze**

typ úlohy: žák napíše email dle instrukcí

Uvedená ilustrační úloha je založena na volném psaní. Zadání obsahuje body, které žák do své práce zahrne a v jednoduchých větách rozpracuje.

další možné typy úloh: volné psaní dopisu nebo pohlednice z prázdnin, dopis (email) o novém (případně nejlepším) kamarádovi nebo o rodině, na téma škola nebo koníčky.

Správné řešení posoudí hodnotitel.

Kritéria hodnocení:

1. **Splnění zadání** **0 - 3 body** (3 – všechny body zadání jsou zmíněny, 2 – většina bodů je zmíněna, 1 – většina bodů není zmíněna, 0 – body nejsou zpracovány)
2. **Slovní zásoba a pravopis** **0 - 3 body** (3 – vyskytuje se málo chyb a pouze chyby, které neztěžují porozumění, 2 – chyby ojediněle ztěžují porozumění, 1 – chyby ve větší míře ztěžují porozumění, 0 – chyby brání porozumění)
3. **Gramatika** **0 - 3 body** (3 – vyskytuje se málo chyb a pouze chyby, které neztěžují porozumění, 2 – chyby ojediněle ztěžují porozumění, 1 – chyby ve větší míře ztěžují porozumění, 0 – chyby brání porozumění)

Celkem: 9 bodů

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	9.
Očekávaný výstup RVP ZV	Produktivní řečové dovednosti - psaní CJA-9-2-02 Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.
Indikátor	CJA-9-2-02.1 Na základě výchozího textu napíše několik vět o sobě.
Ilustrační úloha	Přečti si inzerát, ve kterém Peter hledá kamaráda/kamarádku k dopisování na internetu. Penfriend Wanted Name: Peter Brown Email: pbrown@zmail.nz From: Dunedin, New Zealand Age: 15 Gender: male Occupation: school student Languages: I can speak English and French. I'm not very good at French. Sports / hobbies: My interests are music, reading and sport. I like basketball. It's a fantastic game. I'm in the basketball club at my school, Cook High School. I love reading fantasy books. Favourites: My favourite school subject is P.E. I love <i>The Cranberries</i> and Sheryl Crow. I hate Britney Spears! I like the <i>Lord of the Rings</i> films and I love Liv Tyler! My favourite writer is J.R.R. Tolkien. Comments: I want to find a penfriend (age: 15-17) from Europe. Please email me soon! Napiš inzerát, ve kterém hledáš kamaráda/kamarádku k dopisování na internetu. Napiš o sobě a svých zájmech. Penfriend Wanted

Name:

Email: @.....

From:

Age:

Gender:

Occupation:

Languages:

Sports/hobbies:

Favourites:

Comments:

..... Please email me soon!

Poznámky k úloze

Typ úlohy: žák tvoří krátké sdělení (inzerát) o sobě a svých zálibách na základě vzorového textu a dané osnovy.

Popis jednoduchého textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh.

Zdroj textu: upravený text (New Opportunities Elementary, Students' Book, Pearson/Longman 2008)

Správné řešení posoudí hodnotitel.

Kritéria hodnocení:

	4. Splnění zadání 0 - 3 body (3 – všechny body zadání jsou zmíněny, 2 – většina bodů je zmíněna, 1 – většina bodů není zmíněna, 0 – body nejsou zpracovány) 5. Slovní zásoba a pravopis 0 - 3 body (3 – vyskytuje se málo chyb a pouze chyby, které neztěžují porozumění, 2 – chyby ojediněle ztěžují porozumění, 1 – chyby ve větší míře ztěžují porozumění, 0 – chyby brání porozumění) 6. Gramatika 0 - 3 body (3 – vyskytuje se málo chyb a pouze chyby, které neztěžují porozumění, 2 – chyby ojediněle ztěžují porozumění, 1 – chyby ve větší míře ztěžují porozumění, 0 – chyby brání porozumění) Celkem: 9 bodů

zdělávací obor	Anglický jazyk																
očník	9.																
čekávaný výstup RVP ZV	Produktivní řečové dovednosti - psaní CJA-9-2-02 Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.																
indikátor	CJA-9-2-02.2 Písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky.																
ustrační úloha	Přečti si email od anglicky mluvícího kamaráda, který pobývá v naší zemi. <table border="1"> <tr> <td>From:</td> <td>Rob</td> </tr> <tr> <td>To:</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="2">Hi there, Thanks for your invitation. I'd love to come to your party – but a few questions. What time does it start? Where is it? What shall I bring? Can I bring a friend? I've got a French friend staying at the moment. See you.</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Rob</td> </tr> </table> Napiš kamarádovi email, ve kterém odpovíš na otázky. <table border="1"> <tr> <td>From:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>To:</td> <td>Rob</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Hi Rob,</td> </tr> <tr> <td colspan="2">.....</td> </tr> </table>	From:	Rob	To:		Hi there, Thanks for your invitation. I'd love to come to your party – but a few questions. What time does it start? Where is it? What shall I bring? Can I bring a friend? I've got a French friend staying at the moment. See you.		Rob		From:		To:	Rob	Hi Rob,			
From:	Rob																
To:																	
Hi there, Thanks for your invitation. I'd love to come to your party – but a few questions. What time does it start? Where is it? What shall I bring? Can I bring a friend? I've got a French friend staying at the moment. See you.																	
Rob																	
From:																	
To:	Rob																
Hi Rob,																	

	See you there!

Možné řešení.

Hi Rob,

Of course you can bring a friend. The party starts at about 7 p.m. We're having a barbecue at my house. You don't have to bring anything – but some sausages would be great.

See you there!

XYZ

oznámky úloze	<u>typ úlohy:</u> žák sestaví jednoduché písemné sdělení (email) jako reakci na krátké písemné sdělení obsahující otázky týkající se známého tématu. <u>další možné typy úloh:</u> písemné sdělení se může týkat dalších známých témat, např. hudba, sport, filmy, škola. Uvedená ilustrační úloha je založená na volném psaní. Úloha je usnadněna tím, že žák reaguje na otázky. Správné řešení posoudí hodnotitel.

zdělávací obor	Anglický jazyk
očník	9.
čekávaný výstup RVP ZV	Produktivní řečové dovednosti - psaní CJA-9-2-03 Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.
indikátor	CJA-9-2-03.1 Písemně shrne hlavní myšlenky jednoduchého a krátkého textu nebo konverzace.
ustrační úloha	Přečti si rozhovor a napiš šest vět o Petrovi a jeho rodině. Peter is calling his friend, Anna. Anna Hello? This is Anna Vanek. Peter Hi, Anna. This is Peter from London. How are you? Anna Peter! It's great to hear from you. I'm fine. How are you? Peter We're all fine. My sister Sonia isn't here but she sends her best wishes. You know, it's her first day back at university. Anna That's great. When are you going to visit us here, in Prague? Peter Well, I'm phoning about that. How about next month? I can take two weeks' holiday in November.

Anna That's fine. We could go sightseeing every day. I know you are interested in history and arts.

Peter That sounds fantastic! I've never been to Prague. I'm looking forward to my visit.

0 Peter is from London.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

Možné řešení:

Peter is from London. He's got a friend in Prague. Her name's Anna Vanek. He's got a sister. Her name is Sonia. She studies at university. Peter is going to visit Anna in Prague. He can take two weeks' holiday in November. He's interested in history and arts. He's never been to Prague.

oznámky úloze	<p><u>typ úlohy:</u> žák shrne v krátkých větách to, co se z rozhovoru dozvěděl o Petrovi a jeho rodině</p> <p><u>další možné typy úloh:</u> žák shrne hlavní myšlenky slyšeného jednoduchého textu nebo konverzace.</p> <p>Popis jednoduchého výchozího textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh.</p> <p>Zdroj textu: upravený text (New Opportunities Elementary, Language Powerbook, Pearson/Longman 2008)</p> <p>Správné řešení posoudí hodnotitel.</p> <p>Kritéria hodnocení:</p> <p class="list-item-l1">7. Vyjádření myšlenek 0 - 6 bodů (1 bod za správnou myšlenku)</p> <p class="list-item-l1">8. Slovní zásoba a pravopis 0 – 6 bodů (1 bod za každou větu, pokud chyby ve slovní zásobě a pravopisu neztežují porozumění)</p> <p class="list-item-l1">9. Gramatika 0 - 6 bodů (1 bod za každou větu, pokud chyby v gramatice zásadním způsobem nemění myšlenku)</p> <p>Celkem: 18 bodů</p>

zdělávací obor	Anglický jazyk
očník	9.
čekávaný výstup RVP ZV	Produktivní řečové dovednosti - psaní
indikátor	CJA-9-2-04 Vyžádá jednoduchou informaci. CJA-9-2-04.1 Vyžádá písemně informaci/informace týkající se známých témat.
ustrační úloha	Přečti si tento krátký vzkaz od kamaráda. Některá slova jsou nečitelná. Hi, There's a good film on at the xxxxxxxx. It's an action film with Bruce Willis! It's on at xxxxxxxxx o'clock. The tickets cost xxxxxxx. Would you like to come and see it with me this xxxxxxx? It's easy to get there on the bus. David Napiš kamarádovi email a požádej ho o chybějící informace. From: ____

To:	David	
Hi David,		See you.

Možné řešení:

Hi David,

Thanks for your invitation. I'd love to come but some words in the note are difficult to read. I have a few questions. Where is the film on? What time is the film on? How much are the tickets? When can we see the film?

See you.

XYZ

oznámky úloze	<u>typ úlohy:</u> žák odpoví na vzkaz dle zadání Uvedená ilustrační úloha je založena na volném psaní, zahrnuje poděkování za pozvání, žák pomocí otázek žádá o chybějící informace. <u>další možné typy úloh:</u> žák reaguje na inzerát nabízející k prodeji sportovní vybavení, např. lyže, sportovní tašku, kolečkové brusle. Požádá o informace, které se v inzerátu nedozvěděl (popřípadě si domluví schůzku). Správné řešení posoudí hodnotitel. Kritéria hodnocení: 1. Splnění zadání 0 - 3 body (3 – všechny informace jsou vyžádány, 2 – většina informací je vyžádána, 1 – většina informací není vyžádána, 0 – informace nejsou vyžádány) 2. Slovní zásoba a pravopis 0 - 3 body (3 – vyskytuje se málo chyb a pouze chyby, které neztěžují porozumění, 2 – chyby ojediněle ztěžují porozumění, 1 – chyby ve větší míře ztěžují porozumění, 0 – chyby brání porozumění) 3. Gramatika 0 - 3 body (3 – vyskytuje se málo chyb a pouze chyby, které neztěžují porozumění, 2 – chyby ojediněle ztěžují porozumění, 1 – chyby ve větší míře ztěžují porozumění, 0 – chyby brání

	porozumění) Celkem: 9 bodů

zdělávací obor očník	Anglický jazyk 9.
čekávaný výstup RVP ZV	Produktivní řečové dovednosti - psaní
indikátor	CJA-9-2-04 Vyžádá jednoduchou informaci.
ustrační úloha	CJA-9-2-04.2 Písemně sestaví zdvořilou žádost. nový indikátor <u>Jsi o prázdninách v Anglii na jazykovém kurzu. O víkendu chceš hrát tenis. Napiš anglickému kamarádovi Samovi email a požádej ho zdvořile o zapůjčení rakety a tenisových míčků. Poděkuj mu za pomoc.</u>

From:		
To:	Sam	
Hi Sam,		

Možné řešení:

Hi Sam,

This weekend I've got a tennis game but I haven't got a tennis racket. Could I borrow yours, please? I also need tennis balls. Have you got any?
Thanks for your help.

XYZ

oznámky úloze	<u>typ úlohy:</u> žák napíše zdvořilou žádost o zapůjčení sportovního vybavení. Uvedená ilustrační úloha je založena na volném psaní, obsahuje zdvořilou žádost a poděkování za pomoc. <u>další možné typy úloh:</u> volné psaní – žádost o zapůjčení knihy, fotoaparátu, helmy, mapy, atd. Správné řešení posoudí hodnotitel.

RVP ZV – CIZÍ JAZYK

1. stupeň – 2. období (5. ročník)

UČIVO

(slouží ke specifikaci obsahu a rozsahu očekávaných výstupů nebo indikátorů)

Typy textů⁴

formulář, blahopřání, pozdrav, krátký neformální dopis, email, pozvánka, sms, vzkaz, pohlednice např. z prázdnin, žádost, omluva, popis, návod, nápis, jízdní řád, leták, plakát, pokyn, příkaz, říkanka, básnička a písnička, pohádka, komiks

Tematické okruhy

domov, rodina, škola a vyučovací předměty, volný čas a zájmová činnost, město a venkov, názvy povolání, lidské tělo, čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce, oblekání, nákupy, jídlo a potraviny, příroda, roční období a počasí, tradice a zvyky, svátky, základní důležité zeměpisné údaje, děti a mládež v jiných zemích Evropy

Slovní zásoba ve vztahu k tematickým okruhům

Jazykové prostředky

- základní fonetické znaky, základní pravidla výslovnosti slov, pravopis osvojených slov a tvarů
- množné číslo podstatných jmen, člen určitý, neurčitý, přídavná jména (základní a přivlastňovací), zájmena (osobní, přivlastňovací, tázací, ukazovací), číslovky (základní, řadové), základní předložky místa a času
- slovesa to be, have, can a známá plnovýznamová slovesa v přítomném čase (prostý a průběhový), rozkazovací způsob
- věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě, otázky s „who/what/when/where/how/why“, vazba there is/ there are

Poznámky:

- 1) Očekávané výstupy z RVP ZV, které jsou rozpracovány do jednotlivých indikátorů, jsou vyznačeny tučným písmem.
- 2) Netestovatelné očekávané výstupy z RVP ZV včetně rozpracovaných indikátorů jsou vyznačeny odlišnou barvou.

⁴ Všechny uvedené typy textů jsou přiměřené úrovni A1 a odpovídají věkové kategorii žáků. Jsou zde uvedeny takové typy textů, které se týkají specifických komunikačních situací. Základní typy textů, které jsou obsaženy v indikátorech, např. otázka, odpověď, dialog, zde uvedeny nejsou. S těmito typy textů se operuje ve větné skladbě, proto se mohou také objevit v jazykových prostředcích.

RVP ZV, CJ, 1. stupeň

(Č=čtení s porozuměním, PO=poslech s porozuměním, P=psaní, M=mluvení)

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

CJ-5-2-01

Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.

Č CJ-5-2-01.1

V textech vyhledá požadované informace.

Č CJ-5-2-01.2

Rozumí krátkým pokynům v textu.

PO CJ-5-2-01.3

Rozumí známým slovům a základním větám, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.

PO CJ-5-2-01.4

Rozumí základním číselným údajům.

PO CJ-5-2-01.5

Rozumí pokynům učitele.

CJ-5-2-02

Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.

Č CJ-5-2-02.1

V textech s vizuální oporou porozumí hlavní myšlence.

Č CJ-5-2-02.2

Vyhledá informace k tématu v časopise nebo na webové stránce a tyto informace využije.

PO CJ-5-2-02.3

Rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.

CJ-5-2-03

Čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu.

Č CJ-5-2-03.1

Srozumitelně vyslovuje čtený text obsahující známou slovní zásobu.

CJ-5-2-04

Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.

Č CJ-5-2-04.1

V textech vyhledá požadované informace.

Č CJ-5-2-04.2

Vytvoří odpověď na otázku týkající se textu.

CJ-5-2-05

Používá dvojjazyčný slovník.

Č CJ-5-2-05.1

Vyhledá neznámé slovo v anglicko-české i česko-anglické části slovníku.

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI**CJ-5-3-01**

Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.

P CJ-5-3-01.1

Napíše blahopřání, pohlednici nebo krátký neformální email kamarádovi.

P CJ-5-3-01.2

Sestaví gramaticky a formálně správně odpověď na sdělení.

P CJ-5-3-01.3

Vyplní osobní údaje ve formuláři.

CJ-5-3-02

Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace.

P CJ-5-3-02.1

Písemně převypráví obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy.

P CJ-5-3-02.2

Shrne písemně obsah krátké slyšené konverzace.

M CJ-5-3-02.3

Ústně převypráví obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy.

M CJ-5-3-02.4

Shrne ústně obsah krátké slyšené konverzace.

CJ-5-3-03

Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu.

Č CJ-5-3-03.1

Svými slovy vyjádří smysl textu.

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI**CJ-5-4-01**

Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci.

M CJ-5-4-01.1

Na základě reálné situace jednoduše reaguje v zadané roli, pozdraví, zeptá se a odpoví na otázky, rozloučí se.

M CJ-5-4-01.2

Mluví o tom, co má a nemá rád, co se mu líbí a nelíbí.

2. stupeň (9. ročník)

UČIVO

(slouží ke specifikaci obsahu a rozsahu očekávaných výstupů nebo indikátorů)

Typy textů⁵

oslovení, pozdrav, reakce na oslovení, přivítání, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, formální a neformální žádost, návrh a nabídka, zpráva, přání, souhlas/nesouhlas, telefonování, osobní dopis, email, formulář, dotazník, detailní popis osoby, věci a události, příkaz, zákaz a rada, recept, referát, ilustrovaný příběh, komiks, adaptované literární dílo

Tematické okruhy

domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, vnitřní a vnější charakteristika člověka, různé stravovací návyky, město, nákupy a móda, příroda a životní prostředí, počasí, člověk a společnost, volba povolání, moderní technologie a média, zeměpisné údaje, cestování, problémy mládeže

Slovní zásoba ve vztahu k tematickým okruhům

Jazykové prostředky

- fonetický přepis slov, základní pravidla výslovnosti větných celků a hlásek, frázování, slovní a větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči; fonetická transkripce
- člen určitý a neurčitý, abstraktní podstatná jména, stupňování přídavných jmen, pořadí rozvíjejících přídavných jmen, zájmena (osobní, přívlastňovací, ukazovací, tázací, vztažná, neurčitá a jejich složeniny), číslovky (řadové), příslovce (neurčitá), tvoření a stupňování příslovčí, předložky místa a času, spojovací výrazy
- slovesné časy – přítomný prostý, průběhový, minulý prostý, průběhový, vyjadřování budoucnosti, předpřítomný čas prostý, modální slovesa, rod činný a trpný, podmiňovací způsob, základní slovesné vazby
- stavba věty, druhy vět dle postoje mluvčího (tvorba otázelek a záporu)
- pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov, pravidla interpunkce

Poznámky:

- 3) Očekávané výstupy z RVP ZV, které jsou rozpracovány do jednotlivých indikátorů, jsou vyznačeny tučným písmem.
- 4) Netestovatelné očekávané výstupy z RVP ZV včetně rozpracovaných indikátorů jsou vyznačeny odlišnou barvou.

⁵ Všechny uvedené typy textů jsou přiměřené úrovni A2 a odpovídají věkové kategorii žáků. Jsou zde uvedeny takové typy textů, které se týkají specifických komunikačních situací. Základní typy textů, které jsou obsaženy v indikátorech, např. otázka, odpověď, dialog, zde uvedeny nejsou. S těmito typy textů se operuje ve větné skladbě, proto se mohou objevit v jazykových prostředcích.

RVP ZV, CJ, 2. stupeň

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

CJ-9-1-01

Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu.

Č CJ-9-1-01.1

Při výslovnosti užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti promluvy přiměřeného rozsahu.

CJ-9-1-02

Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.

Č CJ-9-1-02.1

Rozumí obsahu krátkých textů a s využitím vizuální opory obsahu neadaptovaných textů.

Č CJ-9-1-02.2

V textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.

Č CJ-9-1-02.3

Pracuje s autentickými materiály pro vyhledání a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií.

CJ-9-1-03

Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.

PO CJ-9-1-03.1

Rozumí zřetelně vyslovovanému vyprávění a konverzaci o běžných témaitech.

PO CJ-9-1-03.2

Rozumí důležitým informacím v krátkých nahrávkách.

PO CJ-9-1-03.3

Rozlišuje formální a neformální promluvu či rozhovor.

CJ-9-1-04

Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu.

Č CJ-9-1-04.1

V textech rozumí významu klíčových slov.

CJ-9-1-05

Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.

Č CJ-9-1-05.1

Využívá různé slovníkové příručky, samostatně pracuje s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem.

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

CJ-9-2-01

Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.

P CJ-9-2-01.1

Sestaví písemné sdělení související s tématy, která mu jsou blízká, jako kamarádi, rodina, koníčky, škola.

M CJ-9-2-01.2

Ústně popíše sebe, svou rodinu, svou školu, známá místa a předměty.

CJ-9-2-02

Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.

P CJ-9-2-02.1

Opisem vyjádří větu či krátký text.

P CJ-9-2-02.2

Písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky.

CJ-9-2-03

Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.

P CJ-9-2-03.1

Písemně shrne hlavní myšlenky krátkého textu nebo konverzace.

M CJ-9-2-03.2

Ústně shrne hlavní myšlenky krátkého textu nebo konverzace.

CJ-9-2-04

Vyžádá jednoduchou informaci.

P CJ-9-2-04.1

Vyžádá písemně informaci týkající se známých témat a poděkuje za ni.

M CJ-9-2-04.2

V reálných situacích si vyžádá informaci a při neporozumění klade doplňující otázky.

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

CJ-9-3-01

Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.

M CJ-9-3-01.1

S kamarády se domluví na společném programu (co, kdy a kde budou dělat).

M CJ-9-3-01.2

Vyjadřuje se o současných a minulých hypotetických situacích.

M CJ-9-3-01.3

Adekvátně reaguje ve formálních i neformálních situacích, např. v obchodě, ve škole, v hovoru s kamarádem.

8.6. Jiné změny

8.6.1. Změny 2013/2014

Tímto dodatkem se upravuje Školní vzdělávací program Škola pro život č. j. ZŠ/PUJ/1/2007 ZŠ Havířov – Šumbark Marie Pujmanové 17/1151 okres Karviná od 2. 9. 2013 takto:

1. Pojem „rodič“ byl nahrazen pojmem „zákonní zástupce“.
2. Byl upraven celoroční přehled probíraných průřezových témat s uvedením návrhu měsíce, ve kterém mají být probírána.
3. Byly provedeny barevně opravy ve výstupech a učivu dle dokumentu „Upravený_RVPZV_s_barevně_vyznačenými_změnami.doc“.
4. Byl změněn učební plán pro 2. stupeň – Dodatek 8.1.6. Učební plán.
5. Byl přidán učební plán pro 9. ročník – Dodatek 8.1.6. Učební plán.
6. Upraven vzdělávací obor Cizí jazyk a doplněn vzdělávací obor Další cizí jazyk.
7. Do učiva vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace na prvním stupni doplněna problematika desetinných čísel a zlomků.
8. Do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět doplněna problematika zdraví, bezpečí a ochrany člověka za mimořádných událostí, dopravní výchovy, finanční gramotnosti, korupce a obrany státu.
9. Do vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vzdělávacího oboru Výchova k občanství byla vložena problematika finanční gramotnosti, ochrany člověka za mimořádných událostí, korupce a obrany státu.
10. Do vzdělávací oblasti Člověk a příroda byla vložena problematika ochrany člověka za mimořádných událostí.
11. Do vzdělávacího oboru Přírodopis a Zeměpis byla vložena problematika ochrany člověka za mimořádných událostí.
12. Do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví byla začleněna problematika zdraví a bezpečí za běžných a mimořádných událostí, dopravní výchovy a sexuální výchovy.
13. Do rámcového učebního plánu byl doplněn Další cizí jazyk a jeho hodinová dotace – Dodatek 8.1.6. Učební plán.

8.7. Dodatek ŠVP školní družiny 9/2015

Ve školním roce 2015/16 je Základní škola Havířov Šumbark M. Pujmanové 17/1157 okres Karviná zapojena do pokusného ověřování programu „Hodina pohybu navíc.“ Pokusné ověřování vyhlásilo MŠMT a organizuje ho Národní ústav pro vzdělávání. Pokusné ověřování má za cíl motivovat žáky 1. – 3. ročníků ZŠ k pohybu a ověřit možnosti začlenění těchto činností do režimu školní družiny.

Pokusné ověřování bude probíhat v rámci školní družiny a bude organizováno 1x týdně pro skupiny žáků 1. až 3. ročníku. Pohybové aktivity budou probíhat podle plánu školní družiny ve středy od 13,15 do 14,00 hodin.

Informace o organizaci a průběhu pokusného ověřování budou průběžně uveřejňovány na nástěnce školní družiny a na webu školy.

V Havířově 1. 9. 2015

8.8. Vzdělávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami 9/ 2016

Vzdělávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomocí výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společně s vyučujícím schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i s žákem samotným.

Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními:

Jako **podpůrná opatření** pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou na naší škole využívána podle doporučení ŠPZ a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- častější kontrola a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- v případě doporučení vkládání krátkých přestávek do vyučovací hodiny

Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků dané školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP.

PLPP a IVP zpracovává škola.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole:

V případě žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními škola žákovi vytvoří podmínky pro řádné vzdělávání a dle potřeby stanoví PLPP, popř. IVP.

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními:

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je potřebné zabezpečit:

- uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, škola vytvoří podmínky pro jeho rádné vzdělávání, stanoví podpůrná opatření, která budou odpovídat jeho potřebám a s jejímž užíváním má zkušenost
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, škola stanoví podpůrná opatření v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin
- pro žáky uvedené v §16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se SVP
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP)
- popř. spolupráci s ostatními školami

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika:

- problémy v učení: čtení, psaní, počítání
- nepřesné vnímání času
- obtížné rozlišování podstatného a podružného
- neschopnost pracovat s abstrakcí
- snížená schopnost učit se, pracovat se změnou, s technikou učení
- problémy s porozuměním významu slov, krátkodobá paměť
- malá představivost, nedostatečná jazyková způsobilost
- nižší schopnost číst a pamatovat si čtené
- řešit problémy a vnímat souvislosti

Podpůrná opatření, která se ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují:

- posilování kognitivních schopností
- pravidelné a systematické doučování ve škole
- podpora přípravy na školu v rodině
- podpora osvojování jazykových dovedností
- podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga

Přehled podpůrných opatření

Vzdělávání žáků se SVP probíhá s využitím podpůrných opatření, která se člení do 5 stupňů podle organizační a finanční náročnosti. Pro žáky je podpora bezplatná.

Podpůrná opatření mají definovanou finanční náročnost, která – pokud již není státem hrazená (maturity, závěrečné zkoušky atd.) –, je vyjádřena ve formě kódového označení v přehledu podpůrných opatření, který je součástí prováděcího předpisu, tedy vyhlášky ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Kód uvádí školské poradenské zařízení do doporučení ke vzdělávání žáka se SVP. Škola následně přenese kód normované finanční náročnosti zvolených podpůrných opatření do matriky.

Hlavní podpůrná opatření zahrnují (úplný přehled viz Přílohu č. 1 Vyhlášky č. 27/2016):

- a) **Poradenskou pomoc školy** (výchovný poradce, školní metodik prevence, školní psycholog, školní speciální pedagog, školní logoped) a **pomoc školského poradenského zařízení** – PPP (pedagogicko-psychologické poradny) a SPC (speciálně pedagogické centra)
- b) **Úpravu organizace vzdělávání** (například využívání disponibilních hodin pro vzdělávání žáků se SVP, které umožňují zařadit předměty speciálně pedagogické péče, intenzivnější výuku českého jazyka pro cizince a etnické menšiny, úpravu výuky u selhávajících žáků, úpravu obsahu vzdělávání, dále již zmíněné úpravy v hodnocení žáků a v metodách výuky, úpravy výstupů ze vzdělávání, existuje také možnost prodloužit dobu vzdělávání žáka až o 2 roky atd.)
- c) **Úpravu podmínek přijímání a ukončování vzdělávání** – respektuje se, jakým způsobem se žák vzdělával, jaká měl podpůrná opatření, a ta se uplatňují v případě potřeby i při přijímání ke studiu a při ukončování vzdělávání
- Úpravu výstupů ze vzdělávání** – upravený RVP ZV definuje podmínky, za kterých je možné úpravy výstupů ze vzdělávání na ZŠ připravit a skupiny žáků, pro které je možné tyto úpravy provést (žáci s LMP, žáci zrakově a sluchově postižení, případně žáci s kombinovaným postižením).
- d) **Využívání IVP** (individuální vzdělávací plán, který se při vzdělávání těchto žáků již dnes uplatňuje), návrh na úpravu vzdělávání žáka připravuje ŠPZ (školské poradenské zařízení) a rodič nebo zletilý žák žádá ředitele školy o možnost vzdělávat se podle IVP; kontrola IVP probíhá 1x ročně. S IVP seznamuje výchovná poradkyně, respektive třídní učitel všechny vyučující, kteří se na vzdělávání žáka podílejí
- e) **Asistenta pedagoga, případně dalšího pedagogického pracovníka – například speciálního pedagoga**; ti se nově stávají podpůrnými opatřeními s normovanou finanční náročností
- f) **Možnost uplatnit augmentativní a alternativní formy komunikace**
- g) **Úhradu speciálních učebnic, didaktických a kompenzačních pomůcek**

Nová je také možnost poskytovat podpůrná opatření ve školských zařízeních, která se podílejí na vzdělávání žáka, případně na přípravě na vzdělávání žáka. Jedná se především o **družiny, školní kluby**. Druh a rozsah podpůrných opatření vychází ze speciálních vzdělávacích potřeb žáka a také z toho, která podpůrná opatření má žák k dispozici ve škole a která jsou nezbytná i pro jeho činnost ve školských zařízeních.

Rozsah podpory je limitován dobou, kterou dítě v těchto zařízeních tráví. Popis možné podpory je uveden ve vyhlášce č.27/2016 Sb., v přehledu podpůrných opatření. Pokud je školské zařízení součástí právnické osoby – školy, obdrží škola jedno doporučení ke vzdělávání žáka.

Ředitel školy poskytne ŠPZ, u něhož zákonný zástupce požádal o vyšetření a vystavení Doporučení ke vzdělávání žáka, aktuální informace o podmírkách a možnostech školy, které se vztahují k potřebám žáka a k možnostem takového žáka v ní vzdělávat.

Po vydání doporučení má škola maximální dobu čtyř měsíců pro vytvoření doporučených podmínek pro vzdělávání žáka a zajištění podpůrných opatření. V případě, že v této lhůtě nelze ve škole zajistit např. stavební či technické úpravy, zváží ŠPZ po konzultaci se školou a zákonným zástupcem žáka možnost kombinace jiných podpůrných opatření, v krajním případě doporučí rodiči školu, která je technicky připravena pro vzdělávání žáka.

V případě nemožnosti zajistit v předepsané lhůtě personální podpůrná opatření (asistent pedagoga, speciální pedagog, učitel předmětu speciálně pedagogické péče apod.), hledá do doby zajištění personálního podpůrná opatření škola či školské zařízení řešení, které umožní podporu žáka (např. dohodou o podpoře a metodickém vedení s SPC nebo PPP). Vždy je třeba se řídit základním pravidlem, že jakékoli řešení musí být v nejlepším zájmu žáka.

OPATŘENÍ, KTERÁ REALIZUJE ŠKOLA SAMA

Podpůrná opatření 1. stupně

Škola volí podpůrná opatření prvního stupně tehdy, pokud žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence (změny v metodách a výukových postupech, změny v organizaci výuky žáka, úpravy v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy); pokud se jedná o drobné úpravy v rámci výuky jednoho předmětu, je úprava věcí individualizace výuky a práce jednoho pedagoga.

Pokud úpravy vyžadují spolupráci více pedagogů, vytváří škola Plán pedagogické podpory (PLPP) - stručný dokument, ve kterém jsou uvedeny potřeby úprav ve vzdělávání žáka, návrh, jak se bude vzdělávání žáka upravovat a v čem. Formulář PLPP lze nalézt v příloze č. 3 Vyhlášky č. 27/2016 na <http://www.msmt.cz/file/36859/>. Pedagogové následně vyhodnocují efektivitu zvolených úprav. Pokud se ani s dodatečnou podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší a nemá trend zlepšovat nebo je jeho stav naopak setrvalý nebo se horší – pak je vhodné žákovi a zákonným zástupcům doporučit, aby navštívili školské poradenské zařízení.

Škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení, aby se předešlo uplatňování neúčinných podpůrných opatření.

OPATŘENÍ, KTERÉ ŠKOLA REALIZUJE NA ZÁKLADĚ DOPORUČENÍ ŠKOLSKÉHO PORADENSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně

A. Zákonný zástupce žáka respektoval doporučení školy nebo se rozhodl sám k návštěvě ŠPZ

Školské poradenské zařízení (PPP nebo SPC) nejpozději do tří měsíců od objednání žáka provede posouzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka a do 30 dnů od návštěvy ŠPZ vypracuje pro rodiče zprávu z vyšetření. Pro rodiče a školu pak vypracuje Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. V případě, že podmínkou pro stanovení podpůrných opatření je vyjádření dalšího odborníka (lékaře apod.), prodlužuje se tomu adekvátně lhůta pro vypracování Doporučení.

Při posuzování speciálních vzdělávacích potřeb vychází ze sdělení rodiče a žáka, ze závěrů školy a PLPP, pokud byl zpracován, dále ze závěrů vyšetření lékařů a dalších odborníků, kteří se do té doby nebo i následně podíleli na péči o žáka.

Pokud bude příprava Doporučení ke vzdělávání žáka vyžadovat:

- informace školy** (zajištění pomůcek, přítomnost asistenta pedagoga ve třídě v případě, že již ve třídě asistent působí, uzpůsobení dalších podmínek pro vzdělávání žáka, tj. velikost třídy, organizace vzdělávání atd.) – **pak před vydáním doporučení zástupce ŠPZ konzultuje se školou.** Obvykle ve školách zajišťují tyto služby výchovní poradci nebo ředitel školy pověří jiného pedagoga, který bude o nastavování podpůrných opatření se ŠPZ komunikovat
- informace dalšího ŠPZ**, pokud bude charakter speciálních vzdělávacích potřeb žáka takový, že bude třeba komunikovat s více zařízeními.

Jedná se především o žáky s kombinovaným postižením, kdy žák má obtíže, které pramení například z poruchy učení a současně je slabozraký a je třeba mu poskytovat i speciálně pedagogickou péči. V takovém případě se musí domluvit dvě ŠPZ na formulaci jednoho Doporučení ke vzdělávání žáka, aby podpůrná opatření nebyla poskytována duplicitně

B. Zákonný zástupce žáka přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenaštívíl ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání žáka a způsobil tak žákovi obtíže při vzdělávání, protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže.

V této situaci se může škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost. Tato varianta je považována za mezní, tedy je třeba ji volit až v případě, kdy nelze jinými cestami dosáhnout naplnění zájmu žáka.

DOPORUČENÍ KE VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKA SE SPECIÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ POTŘEBOU

Doporučení **vystavuje školské poradenské zařízení**. Formulář Doporučení ke vzdělávání žáka se SVP lze nalézt v Příloze č. 5 Vyhlášky č. 27/2016 na S:\pracovnici-ucitele\inkluze. Po jeho vystavení seznamuje s jeho obsahem společně se zprávou z vyšetření zákonného zástupce žáka nebo žáka zletilého.

Vyšetření žáka i vystavení dokumentů je možné vždy jen s **informovaným souhlasem rodiče** nebo zletilého žáka. Doporučení je předáno škole a zde je následně projednáno, případně ještě upraveno se souhlasem všech participantů (škola, rodič, žák, ŠPZ) a s informovaným souhlasem rodiče či zletilého žáka podepsáno.

Doporučení obsahuje popis vzdělávacích potřeb žáka, popis všech zvolených podpůrných opatření včetně IVP, doporučení k poskytnutí asistenta pedagoga nebo dalších osob podporujících vzdělávání žáka, vymezení pomůcek atd.

Jak bylo zmíněno výše, navržená a vzájemně odsouhlasená podpůrná opatření by se měla začít školou realizovat neprodleně, nejpozději do 4 měsíců ode dne jejich nastavení. Pokud tak škola z různých důvodů neučiní, je nezbytné opětovně vyhodnotit její postup a případně domluvit restrukturalizaci podpůrných opatření.

ŠPZ vyhodnocuje účelnost a efektivitu zvolených podpůrných opatření nejpozději po roce od jejich přidělení, jinak jejich platnost trvá zpravidla dva roky. Frekvence kontrol je obdobná jako v případě kontrol IVP, které bude obvykle součástí Doporučení (avšak nikoliv nutně vždy). Formulář doporučení viz Příloha č. 5 Vyhlášky (S:\pracovnici-ucitele\inkluze).

8.9. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných 9/2016

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovňě při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole:

Škola je povinna vytvářet ve svém ŠVP a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti.

Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je potřeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných:

IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s ostatními učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od doporučení ŠPZ. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplnění IVP, který může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplnován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.

Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole:

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.

Podpůrná opatření a úpravy vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jsou například:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích, obohacování vzdělávacího obsahu
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů a zájmových aktivit

8.10. Začlenění problematiky "Včasné varování" do RVP ZV

Začlenění tématu „Včasné varování“ do kapitoly Ochrany člověka z běžných rizik a mimořádných událostí.

Začlenění problematiky v RVP ZV :

Člověk a zdraví : 2. období ČJS - 5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události + ČJS -5-5-04p + učivo (mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení, varovný signál, evakuace, zkouška sirén, požáry – příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru, integrovaný záchranný systém).

Důležité pro 2. stupeň ZŠ :

- Žák ví, jaké signály může vydávat siréna a komu jsou určeny.
- Žák ví, jak bude reagovat po zaznění signálu Všeobecná výstraha, kde získá informace o tom, co se děje a co má dále dělat.
- Žák ví, jakými jinými prostředky než zvukem sirény mohou záchranné složky varovat obyvatele.

8.11. Změna ředitele školy 8 / 2018

Od 30. 8. 2018 byl do funkce ředitele školy jmenován Ing. Martin Irein.

8.12. Jazyk a jazyková komunikace

8.12.1 Španělský jazyk 9/2021

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento vzdělávací obor je zaveden do výuky 2. stupně, je vyučován v 8. a 9. ročníku jako další cizí jazyk volitelný předmět.

Oborová návaznost

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu, neboť dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk.

Vazby mohou být využity až v případě určitých základních znalostí cizího jazyka.

Obsah vzdělávacího oboru

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovávaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizího jazyka pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců v jejich životě, dalším studiu a budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance. Přispívá k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama.

Znalost cizího jazyka poskytuje žákům možnost komunikovat s lidmi jiné národnosti a uplatnit znalosti při dalším studiu či v zaměstnání.

Výchovné a vzdělávací strategie

Jednou z významných strategií je zvyšování sebevědomí a sebedůvěry při kontaktu s cizími státními příslušníky a odstranění jazykové bariéry.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálů zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň A1: Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí

pomoci.

Úroveň A2: Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnaléhavějších potřeb.

Mezipředmětové vazby

Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, předměty Dějepis, Zeměpis a Občanská výchova.

Organizace výuky

1) Časové vymezení

ročník		6.	7.	8.	9.
hodinová dotace		0	0	3	3

Španělský jazyk je dotován 3 hodinami týdně, tedy celkem 12 hodinami za měsíc. Dělení na skupiny se vzhledem k vysokému počtu žáků předpokládá.

2) Dělení na skupiny

Ano.

3) Formy výuky

Skupinové vyučování, dialog, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty, dopisování, práce v pracovním sešitě.

4) Exkurze

Nejsou plánovány.

5) Laboratorní práce

Nejsou plánovány.

6) Závazné práce a účast v soutěžích

Žáci vypracují ročně jednu projektovou práci, plní zadané úkoly v pracovním sešitě.

Metody práce, pracovní postupy

Výuka probíhá v kmenové třídě nebo v jazykových učebnách, je možno využít počítačové učebny a multifunkční tabule v dalších odborných učebnách. V hodinách se využívají tyto formy a metody:

skupinové vyučování, dialog, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty, dopisování, práce v pracovním sešitě.

Hodnocení a klasifikace

Žáci budou klasifikováni podle Klasifikačního řádu ZŠ Havířov – Šumbark, Pujmanové 17.

V 8. ročníku je klasifikována jedna hlavní písemná práce nepřesahující délky 20 minut a v 9. ročníku jedna písemná práce za každé pololetí. Jsou hodnoceny samostatné práce, písemný i slovní projev, referáty, projekty a úkoly v pracovním sešitě.

Kompetence

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

Žák:

- žák pracuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislosti
- osvojuje si základní postupy pro efektivní učení
- získává pozitivní vztah k cizímu jazyku
- vyhledává a třídí informace
- projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu
- informace využívá v praktickém životě
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné metody, plánuje vlastní učení

Učitel:

- učí žáka pracovat s obecně užívanými termíny
- vede žáka k osvojování základních postupů pro efektivní učení
- vede žáka k pozitivnímu vztahu k cizímu jazyk
- učí žáka vyhledávat a třídit informace

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- samostatně řeší jednoduché problémy
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- využívá získané vědomosti a znalosti k práci
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- hledá způsoby řešení problémů
- nenechá se odradit případným neúspěchem

Učitel:

- vede žáka k samostatnému řešení jednoduchých problémů

- vede žáka k využívání získaných vědomostí a znalostí k práci
- učí ho vyhledávat informace vhodné k řešení problémů
- vede žáka k hledání způsobů řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje věty v cizím jazyce
- naslouchá druhým
- pracuje v týmu, řeší problémy s ostatními, respektuje jejich názor
- zapojuje se do diskuse, a to výstižně a souvisle
- rozumí různým textům a záznamům, reaguje na ně, přemýšlí o nich
- formuluje gramaticky správné věty, vyjadřuje se výstižně
- využívá získané dovednosti k vytváření vztahů s druhými
- rozumí běžně užívaným gestům a zvukům, reaguje na ně

Učitel:

- vede žáka ke správné formulaci věty v cizím jazyce
- učí žáka naslouchat druhým
- vede ho k týmové práci a řešení problémů s ostatními
- učí žáka formulovat gramaticky správné věty a výstižnému formulování

Kompetence sociální a personální

Žák:

- pracuje ve skupině a je jejím platným členem
- přináší do společné práce své nápady
- přispívá k debatě, pomůže a poradí druhým
- přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- respektuje okolí
- poskytne pomoc nebo o ni požádá, je-li to zapotřebí
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení zadaného úkolu
- ovládá a řídí svoje jednání tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení, poskytne pomoc nebo o ni požádá, je-li to zapotřebí

Učitel:

- vede žáka k práci ve skupině, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vede žáka k respektování okolí
- učí žáka chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení zadaného úkolu

Kompetence občanské

Žák:

- dodržuje normy společenského chování
- respektuje a oceňuje jiné kulturní tradice a hodnoty
- chápe svá práva a povinnosti
- respektuje názor druhých a váží si ho
- respektuje přesvědčení druhých lidí

Učitel:

- vede žáka k dodržování norem společenského chování
- vede žáka k respektování jiných kulturních tradic a hodnot
- učí žáka respektu k názoru druhých

Kompetence pracovní**Žák:**

- přizpůsobí se pracovním podmínkám
- používá poskytnuté materiály, využívá své znalosti ke svému rozvoji
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- orientuje se v pravidlech jazyka
- využívá znalostí v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- využívá znalostí získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

Učitel:

- vede žáka k používání poskytnutých materiálů, a využívání znalostí k jeho rozvoji
- vede žáka k dodržování pravidel, plnění povinností
- učí žáka orientovat se v pravidlech

• 8. ROČNÍK – DOTACE: 3

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM zák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou ☒ ☒	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Osobnostní a sociální výchova Poznávání lidí Objevujeme Evropu a svět Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
výslovností a reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat ☒ ☒		Multikulturní výchova – Kulturní diference Multikulturalita Informatika

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy

MLUVENÍ žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů <i>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</i>	tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblekání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Český jazyk Zeměpis

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vztahy
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák ☐ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům ☐ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům ☐ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ žák ☐ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ☐ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ☐ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	

• 9.ROČNÍK – DOTACE: 3

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák <i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</i> <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i> <i>rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</i>	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy

□ □

□ □

<i>se zapojí do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</i>	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	Občanská výchova Zeměpis

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

výstupy	učivo	průřezová téma a mezipředmětové vztahy
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák ☐ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům ☐ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Informatika

9. SOUČÁSTÍ ŠVP PRO ZV JE ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Platnost od: 3. 9. 2007

Ředitelka školy: Ing. Martin Irein

Vedoucí vychovatelka: Hana Hejtmánková

Havířov – Šumbark M. Pujmanové 17/1151 okres Karviná

Tel: 596831005

E-mail: skola@zspf.cz

Č.j. ZŠ/PUJ/1/2007 projednáno ve Školské radě 30. 8. 2007

Ředitel školy

Charakteristika

Školní družina je součástí základní školy. Je umístěna v prvním poschodí středního pavilonu. Pro svou činnost využívá tři klubovny, šatnu, učebnu hudební výchovy, knihovnu, školní tělocvičnu, školní hřiště a nádvorí školy.

Školní družina je určena žákům 1. stupně a je rozdělena do 3 oddělení. Jednotlivá oddělení se naplňují do počtu nejvýše 30 žáků. Veškeré činnosti ve školní družině jsou dány vyhláškou č. 74/2005 Sb..

Děti se stravují ve školní jídelně, která se nachází na stejném patře.

Vychovatelky úzce spolupracují s vedením školy, třídními učitelkami a s rodiči dětí.

Cíle školní družiny

Vychovat harmonicky všestranně rozvinutého člověka

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení, získávat všeobecný přehled v návaznosti na učivo 1. stupně základní školy
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- pochopit a uplatňovat zásady svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovat svá práva, ale i naplňovat své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, podněcovat citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, dušení a sociální zdraví
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, k jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Rozvíjet kladné vztahy v kolektivu mezi žáky, mezi žáky a dospělými a mezi žáky a veřejností

- učit přijmout druhého jaký je
- vést žáky k vzájemné toleranci
- učit žáky spolupráci
- vést žáky k přijímání a respektování pravidel slušného chování
- vést k citlivému vnímání prostředí a přírody
- posilovat u žáků zdravé sebevědomí

Posilovat komunikativní dovednosti

- vzájemně komunikovat

- naslouchat druhým
- učit se vyjadřovat své pocity
- rozšiřovat slovní zásobu
- řešit konflikty v klidu

Učit žáky efektivně využívat volný čas

- umožnit žákům relaxaci
- vést k odpočinku
- nabídnout zájmové kroužky

Učit se znát

- získávat vědomosti, učit se objevovat nové věci, získávat poznatky, dávat je do souvislostí, řešit problémy

Učit se „jak na to“

- získávat různé dovednosti a návyky potřebné pro život

Učit se žít společně

- rozvíjet porozumění s jinými lidmi, poznávat, že všichni máme práva, ale i povinnosti, osvojovat si pravidla společenského chování, společně řešit problémy

Učit se být

- rozvíjet vnitřní kvality jedince, pěstovat zdravý životní styl a chránit životního prostředí

Klíčové kompetence

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat vsemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. Kompetence k učení:

učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpovědi, získané vědomosti dává do souvislostí v praktických situacích a v dalším učení

2. Kompetence k řešení problému:

všímá si dění okolo, snaží se řešit situaci, k jejich řešení užívá logické, matematické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli, započaté činnosti dokončuje

3. Komunikativní kompetence:

ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovídá vhodně formulovanými větami, kultivovaně komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými

4. Sociální a interpersonální kompetence:

samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá, a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

5. Činnostní a občanské kompetence:

učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí, jak přírodní tak i společenské, dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých

6. Kompetence k trávení volného času:

orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítнуть nevhodnou nabídku volného času

Délka a časový plán vzdělávání

Délka zájmového vzdělávání ve školní družině je stanovena na jeden školní školní rok. V době podzimní, vánočních, velikonočních nebo jarních prázdnin se po projednání s rodiči a následně se zřizovatelem činnost školní družiny přeruší.

Formy vzdělávání

Pravidelná činnost

je dána týdenní skladbou zaměstnání (hygiena, oběd, relaxace, pobyt venku) výtvarná, pracovní, literární, dramatická, hudební, pohybová činnost

Příležitostné akce

jsou pro všechna oddělení školní družiny (karneval, závody, soutěže)

Spontánní aktivity

jsou průběžné, klidové činnosti po obědě, po organizované činnosti následuje možnost spontánních her, spontánní činnost ranních a koncových družin

Odpočinkové činnosti

kompenzují jednostrannou zátěž školního vyučování

Příprava na vyučování

vypracování domácích úkolů, didaktické hry, kvizy, činnosti upevňující a rozšiřující získané poznatky a vědomosti.

Obsah činností ve školní družině

Navazujeme na vzdělávací program základního vzdělání. Nejvíce se budeme inspirovat kapitolou „**Člověk a jeho svět**, která rozvíjí poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků získané v rodině a v předškolním vzdělávání.

Místo, kde žijeme

- poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, orientace v prostoru a čase, odhadování vzdálenosti, beseda o našem městě, historie našeho města, nás domov, život v rodině, bezpečnost na cestě do školy, vycházkách, dopravní výchova (kompetence činností a občanské)

Lidé kolem nás

- osvojit si zásady vhodného společenského chování, tolerance, vzájemné úcty, komunikovat slovně i mimoslovně, rozvíjet své vyjadřovací schopnosti a schopnost naslouchat, vytvářet kladný vztah ke spolužákům, předcházet šikaně, dodržovat pravidla stolování, zařazovat prvky mediální výchovy, diskutovat k pořadům, které děti zhlédly doma v televizi, nebo slyšely v rozhlasu (kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální)

Lidé a čas

- učit se jak a proč se měří čas, jak postupují události, jak se utváří historie, jak se mění lidé, kamarádi, rodina v čase, vytváření, budování a dodržování pravidelných návyků správného režimu dne, jak správně a účelně využít svůj volný čas (kompetence k trávení volného času)

Rozmanitosti přírody

- seznamovat se s živou a neživou přírodou, s její rozmanitostí a proměnlivostí při vycházkách a při pobytích v přírodě, pozorovat přírodu, všímat si změn v přírodě v různých ročních obdobích a následně poznatky rozvíjet ve výtvarné výchově, při didaktických hrách apod., pečovat o pokojové květiny, zařazovat ekologickou výchovu, chránit přírodu (kompetence k učení)

Člověk a jeho zdraví

poznávat především sami sebe, získávat poučení o zdraví, nemozech, zdravotní prevenci, o osobní hygieně a čistotě, získávat poučení o úrazech a jejich předcházení, učit se ošetřit drobná poranění, besedovat na toto téma, učit se znát telefonní čísla, zařadit do tohoto tématu pohybové a tělovýchovné aktivity, hry v místnosti, tělocvičně, terénu, dodržovat pitný režim (kompetence komunikativní, sociální a interpersonální, občanské, trávení volného času)

Umění a kultura

vytvářet a zafixovat u dětí v průběhu několikaleté docházky do školní družiny kulturu chování, stolování, oblékání, cestování, osvojovat si estetiku, krásno, vnímat svět a okolí tvořivě, citlivě, umět se vyjádřit neverbálně pomocí linie, tvaru, barvy, gesta, mimiky, umět se vyjádřit jazykem, dramatická výchova, obohatit emocionální život, použít nekonvenčních technik, výtvarných technik, výstav, módních přehlídek, dramatizace, návštěv divadla, kina, výstav (kompetence komunikativní, kompetence k učení)

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Do všech zájmových činností a aktivit školní družiny jsou začleněni i žáci se speciálně vzdělávacími potřebami s přihlédnutím na jejich poruchu. Navazujeme na ŠVP pro základní vzdělání, spolupracujeme s třídními učiteli a školním psychologem, s rodiči.

Žáci jsou ve školní družině začleněni do kolektivu ostatních dětí s individuálním přístupem vychovatelky.

Podmínky pro přijímání dětí do školní družiny

Do školní družiny jsou přijímáni žáci 1.- 5. ročníku.

Podmínky přihlašování a odhlašování, úplata, provoz školní družiny a podmínky zajištění bezpečnosti jsou uvedeny v rádu školní družiny.

Popis materiálních podmínek ŠD

Školní družina má k dispozici tři učebny, dvě jsou vybaveny novým nábytkem, třetí učebna byla dodatečně otevřena pro velký počet zájemců o školní družinu.

Všechny učebny mají dostatek prostoru k hrám a odpočinku. Jsou vybaveny stavebnicemi, různými stolními hrami, počítačem s internetem. Prostory učeben jsou vyzdobeny pracemi dětí a jsou pravidelně obměňovány.

Personální podmínky

O zájmové vzdělávání se starají tři kvalifikované vychovatelky se specializací zaměřenou na sport a výtvarnou činnost s dlouholetou praxí.

Paní vychovatelky se vzájemně doplňují ve svých specializacích - základy práce s počítačem, komunikace pomocí internetu, tělovýchovná činnost, výtvarná činnost, malování na sklo, základy ručních prací, logopedie.

Program školní družiny je koncipován pro 90 dětí, které bydlí v okolním panelákovém sídlišti. Školní družina vyplňuje volný čas žáků 1. - 5. tříd v době před a po vyučování. Jednotlivé činnosti se prolínají bez přesného vymezení. Žáci mají čas na odpočinek a relaxaci po vyučování, zabývají se zájmovou činností, připravují se na vyučování. Služby vychovatelek jsou dány rozpisem pracovní doby.

Podmínky BOZP

Vychovatelky zajišťují bezpečnost a zdraví žáků po celou dobu jejich pobytu ve školní družině. Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti a správném chování v prostorách školy a školní družiny.

Každý úraz i poranění žák nahlásí vychovatelce a ta provede opatření k zajištění první pomoci a informuje rodiče. Úrazy jsou evidovány v knize úrazů, která je společná se základní školou.

Hodnocení a evaluace

Spolupráce s třídními učiteli i vedením školy je na velmi dobré úrovni. Dobrá je i spolupráce s rodiči.

Pro činnost školní družiny jsou dobré materiální podmínky (nové vybavení učeben, možnost využítí tělocvičen, hřiště).

V rámci péče o tělesnou a duševní hygienu dětí co nejvíce využíváme přírodu v okolí školy, v co největší míře zařazujeme pobyt venku.

Pravidelně zařazujeme relaxační aktivity.

Ve své činnosti se zaměřujeme na prevenci úrazovosti žáků.

**10. RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZV S DOPORUČENOU
ÚROVNÍ PRO ÚPRAVY OČEKÁVANÝCH VÝSTUPŮ V RÁMCI
PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ 9/2017**

Rámcový vzdělávacíprogram
pro základní vzdělávání

Praha březen 2017

**Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
platný od 1. 9. 2005 zpracovali:**

Celková gesce přípravy dokumentu

Jaroslav Jeřábek, Jan Tupý

Celková koncepce dokumentu a celková koordinace jeho přípravy

Jaroslav Jeřábek, Romana Lisnerová, Adriena Smejkalová, Jan Tupý

Autoři a konzultanti jednotlivých částí dokumentu (VÚP)

Jan Balada, Jiří Brant, Eva Brychnáčová, Josef Herink, Tatána Holasová, Viola Horská, Dagmar Hudecová, Lucie Hučínová, Alexandros Charalambidis, Zdeněk Jonák, Stanislava Krčková, Alena Kůlová, Romana Lisnerová, Jan Maršák, Jiřina Masaříková, Jindřiška Nováková, Markéta Pastorová, Hana Pernicová, Václav Pumpr, Marie Rokosová, Adriena Smejkalová, Kateřina Smolíková, Jitka Tůmová, Jan Tupý, Jana Zahradníková, Marcela Zahradníková

Externí autoři a zpracovatelé podkladových textů

Zdeněk Beneš, Jan Jirák, Věra Jirásková, Marie Kubínová, Danuše Kvasničková, Josef Valenta, Eliška Walterová, Sylva Macková, Jaroslav Provazník, Jana Zapletalová, odbor 24 MŠMT

Externí spolupracovníci a poradci

Učitelé a ředitelé pilotních škol, kteří ověřovali tvorbu školních vzdělávacích programů

Rady pro jednotlivé vzdělávací oblasti a vzdělávací obory, jejichž členy byli učitelé základních škol a víceletých středních škol, pedagogických fakult, odborných fakult vysokých škol a dalších institucí asociací

Odbor 22 MŠMT pod vedením Karla Tomka
Zástupci projektu Zdravá škola

Účastníci veřejné diskuse ke 3. verzi RVP ZV

**Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
platný od 1. 9. 2017 zpracovali:**

Celková gesce úpravy

Řídící výbor k Inkluzi (MŠMT)

Celková koncepce úpravy

Národní ústav pro vzdělávání – Sekce 1 a Sekce 3

Úprava RVP ZV na základě novely školského zákona (zákon č. 82/2015 Sb.), požadavků Evropské komise a Akčního plánu inkluzivního vzdělávání MŠMT na období 2016–2018
Národní ústav pro vzdělávání

Pracovní skupina NÚV pro transformaci přílohy RVP ZV-LMP

Obsah

ČÁST A	5
1 vYMEZENÍ RÁMCOVÉHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V SYSTÉMU KURIKULÁRNÍCH DOKUMENTŮ	5
1.1 Systém kurikulárních dokumentů.....	5
1.2 Principy Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.....	6
1.3 Tendence ve vzdělávání, které navozuje a podporuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání	
	6
ČÁST B.....	7
2 cHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	7
2.1 Povinnost školní docházky	7
2.2 Organizace základního vzdělávání	7
2.3 Hodnocení výsledků vzdělávání	7
2.4 Získání stupně vzdělání a ukončení základního vzdělávání	7
ČÁST C	8
3 pOJETÍ A CÍLE ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	8
3.1 Pojetí základního vzdělávání	8
3.2 „Cíle základního vzdělávání	8
4 KLÍČOVÉ KOMPETENCE	10
5 vZDĚLÁVACÍ OBLASTI	14
5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	16
5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	18
5.1.2 CIZÍ JAZYK	25
5.1.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK	28
5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	30
5.2.1 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	31
5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	38
5.3.1 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	39
5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT	42
5.4.1 ČLOVĚKA A JEHO SVĚTU	44
5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST	51
5.5.1 DĚJEPIS	52
5.5.2 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	57
5.6 ČLOVĚK A PRIRODA	63
5.6.1 FYZIKA	64
5.6.2 CHEMIE	68
5.6.3 PRÍRODOPIS	71
5.6.4 ZEMĚPIS (GEOGRAFIE)	76
5.7 UMĚNÍ A KULTURA	82
5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA	84
5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA	87
5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ	92
5.8.1 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	94
5.8.2 TĚLESNÁ VÝCHOVA	97

5.9	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	104
5.9.1	ČLOVĚKA SVĚT PRÁCE	105
5.10	DOPLŇUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ OBORY	113
5.10.1	DRAMATICKÁ VÝCHOVA	113
5.10.2	ETICKÁ VÝCHOVA	115
5.10.3	FILMOVÁ/AUDIOVIZUÁLNÍ VÝCHOVA	119
5.10.4	TANEČNÍ A POHYBOVÁ VÝCHOVA	122
6	PŘUREZOVA TEMATA	126
6.1	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA	126
6.2	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA	129
6.3	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH	131
6.4	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA	133
6.5	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA	135
6.6	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	138
7	RÁMCOVÝ UČEBNÍ PLÁN	141
7.1	Poznámky k rámcovému učebnímu plánu.....	142
7.2	Poznámky ke vzdělávacím oblastem.....	143
ČÁST D		146
8	vZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTREBAMI	146
8.1	Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními	146
8.2	Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole	147
8.3	Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními	148
9	vZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	149
9.1	Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole.....	149
9.2	Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole	149
10	MATERIÁLNÍ, PERSONÁLNÍ, HYGienické, ORGANizační a JINÉ PODMÍNKY PRO USKUTEČNOVÁNÍ RVP ZV	
	150	
11	zÁSady PRO ZPRACOVÁNÍ, VYHODNOCOVÁNÍ A ÚPRAVY ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	154
11.1	Struktura ŠVP pro základní vzdělávání	156
11.2	Struktura ŠVP pro základní vzdělávání na nižších stupních víceletých gymnázií	158
SLOVNÍČEK POUŽITÝCH VÝRAZŮ		160

Příloha

Standardy pro základní vzdělávání

Poznámky:

Pokud není určeno jinak, platí vše, co je v RVP ZV stanoveno pro 2. stupeň základního vzdělávání (resp. pro 6.–9. ročník), i pro odpovídající ročníky šestiletých a osmiletých gymnázií.

Pokud jsou v dokumentu používány pojmy žák, učitel aj., rozumí se tím pedagogická kategorie nebo označení profesní skupiny, tj. žák i žákyně, učitel i učitelka atd.

Část A

1 Vymezení Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání v systému kurikulárních dokumentů

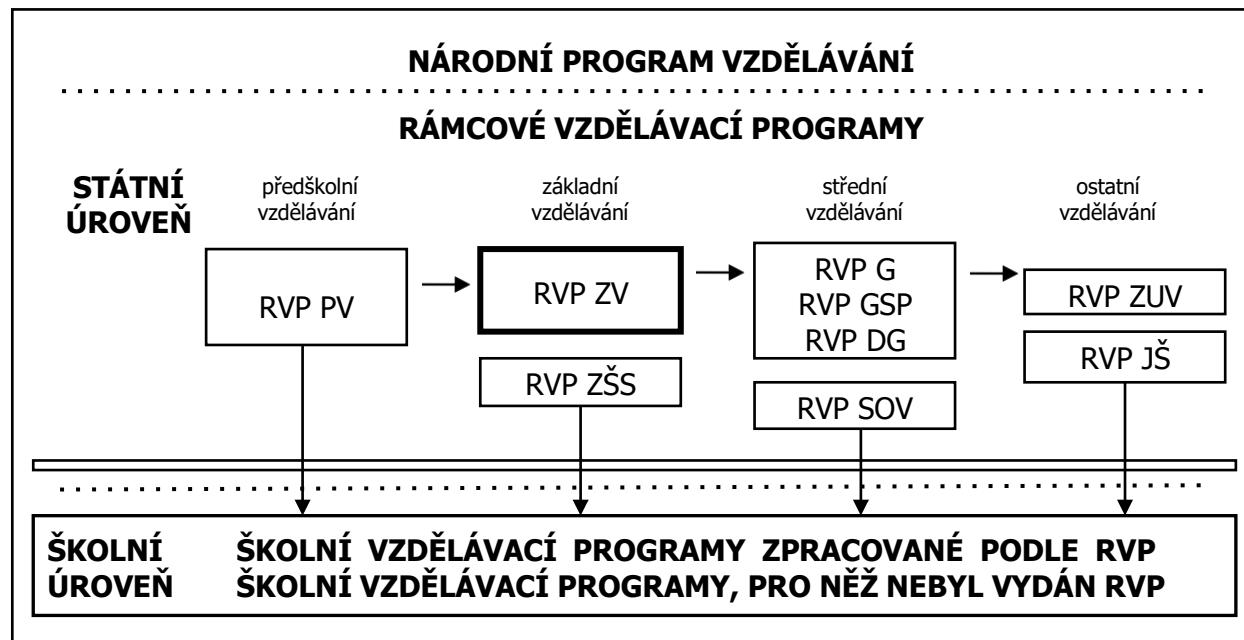
1.1 Systém kurikulárních dokumentů

V souladu s principy kurikulární politiky zformulovanými v Národním programu rozvoje vzdělávání v ČR (tzv. Bílé knize) a zakotvenými v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školském zákoně), ve znění pozdějších předpisů, se do vzdělávací soustavy zavádí nový systém kurikulárních dokumentů pro vzdělávání žáků od 3 do 19 let. Kurikulární dokumenty jsou vytvářeny na dvou úrovních – **státní a školní** (viz schéma 1).

Státní úroveň v systému kurikulárních dokumentů představují **Národní program vzdělávání a rámcové vzdělávací programy** (dále jen RVP). Národní program vzdělávání vymezuje počáteční vzdělávání jako celek. RVP vymezují závazné rámce vzdělávání pro jeho jednotlivé etapy – předškolní, základní a střední vzdělávání. **Školní úroveň** představují **školní vzdělávací programy** (dále jen ŠVP), podle nichž se uskutečňuje vzdělávání na jednotlivých školách¹.

Národní program vzdělávání, rámcové vzdělávací programy i školní vzdělávací programy jsou

veřejné dokumenty přístupné pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost.

¹ ŠVP si vytváří každá škola podle zásad stanovených v příslušném RVP. Pro tvorbu a úpravu ŠVP mohou školy využít dostupnou metodickou podporu.

Rámcové vzdělávací programy:

- vycházejí z nové strategie vzdělávání, která zdůrazňuje klíčové kompetence, jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě;
- vycházejí z koncepce společného vzdělávání a celoživotního učení;
- formulují očekávanou úroveň vzdělání stanovenou pro všechny absolventy jednotlivých etap vzdělávání;
- podporují pedagogickou autonomii škol a profesní odpovědnost učitelů za výsledky vzdělávání.

1.2 Principy Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

RVP ZV:

- navazuje svým pojetím a obsahem na RVP PV a je východiskem pro koncepci rámcových vzdělávacích programů pro střední vzdělávání;
- vymezuje vše, co je společné a nezbytné v povinném základním vzdělávání žáků, včetně vzdělávání v odpovídajících ročnících víceletých středních škol;
- specifikuje úroveň klíčových kompetencí, jíž by měli žáci dosáhnout na konci základního vzdělávání;
- vymezuje vzdělávací obsah – očekávané výstupy a učivo;
- zařazuje jako závaznou součást základního vzdělávání průřezová téma s výrazně formativními funkcemi;
- stanovuje standardy pro základní vzdělávání (Příloha), jejichž smyslem je účinně napomáhat při dosahování cílů stanovených v RVP ZV;
- podporuje komplexní přístup k realizaci vzdělávacího obsahu, včetně možnosti jeho vhodného propojování, a předpokládá volbu různých vzdělávacích postupů, odlišných metod, forem výuky a využití všech podpůrných opatření ve shodě s individuálními potřebami žáků;
- umožňuje modifikaci vzdělávacího obsahu, rozsahu a zaměření výuky, metod práce a zařazení dalších podpůrných opatření pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných;
- je podkladem pro všechny střední školy při stanovování požadavků přijímacího řízení pro vstup do středního vzdělávání.

RVP ZV je otevřený dokument, který bude v určitých časových etapách inovován podle měnících se potřeb společnosti, zkušeností učitelů se ŠVP i podle měnících se potřeb a zájmů žáků.

1.3 Tendence ve vzdělávání, které navozuje a podporuje Rámcový vzdělávací program prozákladní vzdělávání²

- zohledňovat při dosahování cílů základního vzdělávání potřeby a možnosti každého žáka;
- uplatňovat variabilnější organizaci a individualizaci výuky podle potřeb a možností žáků a využívat vnitřní diferenciaci výuky;
- vytvářet širší nabídku volitelných předmětů pro rozvoj zájmů a individuálních předpokladů žáků;
- vytvářet příznivé sociální, emocionální i pracovní klima založené na účinné motivaci, spolupráci a aktivizujících metodách výuky;
- prosadit změny v hodnocení žáků směrem k průběžné diagnostice, individuálnímu hodnocení jejich výkonů a širšímu využívání slovního hodnocení;
- zachovávat co nejdéle ve vzdělávání přirozené heterogenní skupiny žáků a s využitím podpůrných opatření oslabit důvody k vyčleňování žáků do specializovaných tříd a škol;
- zvýraznit potřebu účinné spolupráce školy, školského poradenského zařízení (ŠPZ), zákonných zástupců žáků, příp. dalších osob, které se podílejí na vzdělávání žáka.

- ² Podrobněji viz Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (tzv. Bílá kniha) – s. 47–51 a navazující koncepční dokumenty.

Část B

2 Charakteristika základního vzdělávání

Základní vzdělávání, kterým se dosahuje stupně **základní vzdělání**, se realizuje v *oboru vzdělání základní škola*. V souladu se školským zákonem je pro realizaci základního vzdělávání vydán *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*.

2.1 Povinnost školní docházky

Základní vzdělávání je spojeno s povinností školní docházky. Plnění povinnosti školní docházky se řídí § 36 až 43 školského zákona.

2.2 Organizace základního vzdělávání

Organizaci základního vzdělávání včetně možnosti zřízení přípravných tříd základní školy upravuje § 46 a 47 školského zákona. Průběh základního vzdělávání se řídí § 49 a 50 školského zákona. Podrobnosti o organizaci a průběhu základního vzdělávání stanoví Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) ve vyhlášce č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných upravují § 16 a 17 školského zákona a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

2.3 Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí § 51 až 53 školského zákona.
Podrobnosti

o hodnocení výsledků žáků a jeho náležitostech stanoví ministerstvo v § 11 vyhlášky č. 48/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

2.4 Získání stupně vzdělání a ukončení základního vzdělávání

Získání stupně vzdělání se řídí § 45 a ukončení základního vzdělávání § 54 až 56 školského zákona.

Část C

3 Pojetí a cíle základního vzdělávání

3.1 Pojetí základního vzdělávání

Základní vzdělávání navazuje na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině. Je jedinou etapou vzdělávání, kterou povinně absolvuje celá populace žáků, a to ve dvou obsahově, organizačně didakticky navazujících stupních.

Základní vzdělávání na **1. stupni** usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných). Vzdělávání svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodnou cestu řešení problémů.

Základní vzdělávání na **2. stupni** pomáhá žákům získat vědomosti, dovednosti a návyky, které jim umožní samostatné učení a utváření takových hodnot a postojů, které vedou k uvážlivému a kultivovanému chování, k zodpovědnému rozhodování a respektování práv a povinností občana našeho státu i Evropské unie. Pojetí základního vzdělávání na 2. stupni je budováno na širokém rozvoji zájmů žáků, na vyšších učebních možnostech žáků a na provázanosti vzdělávání a života školy se životem mimo školu. To umožňuje využít náročnější metody práce i nové zdroje a způsoby poznávání, zadávat komplexnější a dlouhodobější úkoly či projekty a přenášet na žáky větší odpovědnost ve vzdělávání i v organizaci života školy.

Základní vzdělávání vyžaduje na 1. i na 2. stupni podnětné a tvůrčí školní prostředí. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Zajišťuje, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám, případně s využitím podpůrných opatření, optimálně vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima. K tomu se vytvářejí i odpovídající podmínky pro vzdělávání všech žáků. Hodnocení žáků musí být postaveno na plnění konkrétních a splnitelných úkolů, na posuzování individuálních změn žáka a pozitivně laděných hodnotících soudech. Žákům musí být dána možnost zažívat úspěch, nebát se chyby a pracovat s ní.

V průběhu základního vzdělávání žáci postupně získávají takové kvality osobnosti, které jim umožní pokračovat ve studiu, zdokonalovat se ve zvolené profesi a během celého života se dále vzdělávat a podle svých možností se aktivně podílet na životě společnosti.

3.2 Cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání má žákům pomoci **utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání** orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení;
- **podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;**
- vést žáky k všeestranné, účinné a otevřené komunikaci;
- **rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých;**

- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti;
- **vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě;**
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný;

- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi;
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

4 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. **Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.**

Ve vzdělávacím obsahu RVP ZV je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: **kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní.**

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organzuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky

zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýslí o nesrovnalostech a jejich přičinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýslí o nich, reaguje na ně a tvorivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvorivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

5 Vzdělávací oblasti

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je v RVP ZV orientačně rozdělen do devíti **vzdělávacích oblastí**. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním *vzdělávacím oborem* nebo více obsahově blízkými *vzdělávacími obory*:

- **Jazyk a jazyková komunikace** (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Další cizí jazyk)
- **Matematika a její aplikace** (Matematika a její aplikace)
- **Informační a komunikační technologie** (Informační a komunikační technologie)
- **Člověk a jeho svět** (Člověk a jeho svět)
- **Člověk a společnost** (Dějepis, Výchova k občanství)
- **Člověk a příroda** (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)
- **Umění a kultura** (Hudební výchova, Výtvarná výchova)
- **Člověk a zdraví** (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)
- **Člověk a svět práce** (Člověk a svět práce)

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou v úvodu vymezeny **Charakteristikou vzdělávací oblasti**, která vyjadřuje postavení a význam vzdělávací oblasti v základním vzdělávání a charakterizuje vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů dané vzdělávací oblasti. Dále je v této části naznačena návaznost mezi vzdělávacím obsahem 1. stupně a 2. stupně základního vzdělávání.

Na charakteristiku navazuje **Cílové zaměření vzdělávací oblasti**. Tato část vymezuje, k čemuž je žák prostřednictvím vzdělávacího obsahu veden, aby postupně dosahoval klíčových kompetencí.

Praktické propojení vzdělávacího obsahu s klíčovými kompetencemi je dáno tím, že si škola na základě cílového zaměření vzdělávací oblasti stanovuje v ŠVP výchovné a vzdělávací strategie vyučovacích předmětů – viz schéma 2.

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů (včetně doplňujících vzdělávacích oborů³) je tvořen očekávanými výstupy a učivem. V rámci 1. stupně je vzdělávací obsah dále členěn na 1. období (1. až

3. ročník) a 2. období (4. až 5. ročník). Toto rozdělení má školám usnadnit distribuci vzdělávacího obsahu do jednotlivých ročníků.

Očekávané výstupy mají činnostní povahu, jsou prakticky zaměřené, využitelné v běžném životě a ověřitelné. Vymezují předpokládanou způsobilost žáků využívat osvojené učivo v praktických situacích a v běžném životě na konci 5. a 9. ročníku.

Pro usnadnění identifikace jsou očekávané výstupy označeny kódy, které obsahují zkratku vzdělávacího oboru, označení ročníku, číselné označení tematického okruhu a číslo určující pořadí očekávaného výstupu v daném tematickém okruhu nebo v rámci vzdělávacího oboru.

Očekávané výstupy RVP ZV na konci 5. ročníku (2. období) a 9. ročníku stanovují **závaznou úroveň** pro formulování výstupů v učebních osnovách v ŠVP, která musí být na konci 1. stupně a 2. stupně základní školy dodržena. Očekávané výstupy na konci 3. ročníku (1. období) stanovují jen **orientační (nezávaznou) úroveň** a při formulování výstupů v učebních osnovách v ŠVP mají pomoci (na 1. stupni) stanovit vzdělávací cestu vedoucí k naplnění očekávaných výstupů na konci 5. ročníku.

Minimální doporučenou úrovni pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou upravené očekávané výstupy, které jsou obvykle na nižší úrovni než odpovídající očekávané výstupy daného vzdělávacího oboru.

Tyto výstupy uvedené jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.

³ Doplňující vzdělávací obory jsou obory, které doplňují a rozšiřují vzdělávací obsah základního vzdělávání.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, se výstupy minimální doporučené úrovňě využijí v případě podpůrných opatření od třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Výstupy, upravené v IVP žáků s lehkým mentálním postižením na základě minimální doporučené úrovni v rámci podpůrných opatření, jsou na vyšší úrovni než očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

Pro jednoznačnou identifikaci je většina výstupů minimální doporučené úrovňě označena písmenem „p“ a kódem obsahově odpovídajícího očekávaného výstupu. Pokud není v daném tematickém okruhu žádný přímo související očekávaný výstup, výstupy minimální doporučené úrovni nejsou kódem označeny a představují vhodné specifické znalosti a dovednosti dosažitelné i při případné úpravě výstupů. Očekávané výstupy, pro které není uveden výstup v minimální doporučené úrovni, mohou být při případných úpravách výstupů v individuálním vzdělávacím plánu (IVP) bez náhrady vypuštěny. Pokud je výstup v minimální doporučené úrovni totožný s očekávaným výstupem, tak je označen shodným kódem bez přidaného písmena „p“.

Učivo je v RVP ZV strukturováno do jednotlivých tematických okruhů (témat, činností) a je chápáno jako *prostředek k dosažení očekávaných výstupů*. Pro svoji informativní a formativní funkci tvoří nezbytnou součást vzdělávacího obsahu. Učivo vymezené v RVP ZV je **doporučeno** školám k distribuci a k dalšímu rozpracování do jednotlivých ročníků nebo delších časových úseků. Na úrovni ŠVP se učivo stává závazným.

Standardy podrobněji vymezují obsah očekávaných výstupů. Jsou určeny na pomoc školské praxi a jejich smyslem je účinně napomáhat dosahování stanovených cílů. Do RVP ZV jsou vloženy jako příloha *Standardy pro základní vzdělávání*.

Vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů škola rozčlení v ŠVP do *vyučovacích předmětů* a rozpracuje, případně doplní v *učebních osnovách* tak, aby bylo zaručeno *směrování k rozvoji klíčových kompetencí*. Na základě učebních osnov v ŠVP sestavuje škola IVP.

Z jednoho vzdělávacího oboru může být vytvořen jeden vyučovací předmět nebo více vyučovacích předmětů, případně může vyučovací předmět vzniknout integrací vzdělávacího obsahu více vzdělávacích oborů (integrovaný vyučovací předmět). RVP ZV umožňuje *propojení (integraci)* vzdělávacího obsahu na úrovni témat, tematických okruhů, případně vzdělávacích oborů. Integrace vzdělávacího obsahu musí respektovat logiku výstavby jednotlivých vzdělávacích oborů. Základní podmínkou funkční integrace je kvalifikovaný učitel.

Záměrem je to, aby učitelé při tvorbě ŠVP vzájemně *spolupracovali, propojovali* vhodná téma společná jednotlivým vzdělávacím oborům a *posilovali nadpředmětový přístup ke vzdělávání*.

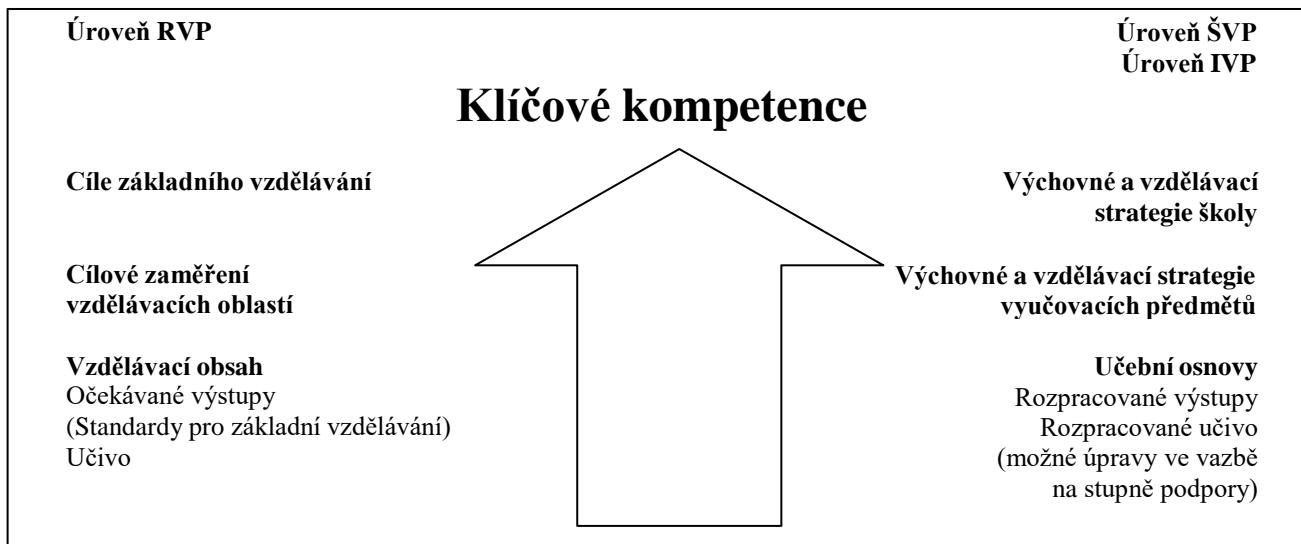

Schéma 2 – Směřování k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá střejší postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk⁴**. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím obooru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci tohoto vzdělávacího obooru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího obooru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápout různá jazyková sdělení, číts porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhů, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvorivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím *Dramatické výchovy*, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací oboř.

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečnosti, které

přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základa předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

⁴ Další cizí jazyk je od školního roku 2013/2014 vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Škola zařazuje Další cizí jazyk podle svých možností nejpozději od 8. ročníku v minimální časové dotaci 6 hodin.

Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomízávažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka⁵. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky)⁶.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v mateřském jazyce a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směruje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

⁵ V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Cílem je rovněž rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému jazyku, případně dalším jazykům.

⁶ Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálů zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň A2: Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o něm a jeho rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Úroveň A1: Žák – rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze používá. Představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti

ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru

ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost

ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči

ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích

ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev

ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení

ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty

ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen

ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky

ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby

ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost

ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas

ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk,
podstatné informace zaznamenává

ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení

ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj
podstatná fakta

ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku

- ČJL-5-1-06** rozpoznává manipulační komunikaci v reklamě
- ČJL-5-1-07** volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- ČJL-5-1-08** rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- ČJL-5-1-09** píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- ČJL-5-1-10** sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý přiběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvisejícímu vyjadřování
- ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
- ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
- ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty
- ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
- ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
- ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo
- tvoří otázky a odpovídá na ně

Učivo

- **čtení** – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- **naslouchání** – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **mluvený projev** – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznamení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- **písemný projev** – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznamení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování

JAZYKOVÁ VÝCHOVA**Očekávané výstupy – 1. období**

žák

ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky

ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná

ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost

ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru

ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, názvovních imen a sloves

- ČJL-3-2-06** spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- ČJL-3-2-07** rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- ČJL-3-2-08** odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvírat a místních pojmenování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy

ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky

ČJL-3-2-01p tvoří slabiky

ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky

ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu slova vícevýznamová

ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku

ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu

ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary

ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojicí označuje základ věty

ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí

ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je

obměňuje ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách

ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa

ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího

ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik

- určuje samohlásky a souhlásky

- seřadí slova podle abecedy

- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě

- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

- **zvuková stránka jazyka** – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)

- **slovní zásoba a tvoření slov** – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- **tvarosloví** – slovní druhy, tvary slov
- **skladba** – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- **pravopis** – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-3-01 *čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku*

ČJL-3-3-02 *vyjadřuje své pocity z přečteného textu*

ČJL-3-3-03 *rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění*

ČJL-3-3-04 *pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-3-01p *pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně*

ČJL-3-3-02p *reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací*

nři poslechu pohádek a krátkých nříhohru udržuje pozornost

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-3-01 *vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je*

ČJL-5-3-02 *volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma*

ČJL-5-3-03 *rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů*

ČJL-5-3-04 *při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p *dramatizuje jednoduchý příběh*

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p *vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek*

ČJL-5-3-02p *čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy*

ČJL-5-3-02p *určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti*

ČJL-5-3-04p *rozlišuje prózu a verše*

- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného

ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

Učivo

- poslech literárních textů

- zážitkové čtení a naslouchání

- tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

2. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy
žák

ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje faktu pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji

ČJL-9-1-02 *rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru*

ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj

ČJL-9-1-04 *dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci*

ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

ČJL-9-1-06 *v mluvěném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči*

ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní

myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese

referát ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text

s dodržováním pravidel mezivětného navazování

ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p *čte plynule s porozuměním; reprodukuje text*

ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p *komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk*

ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p *píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadáne téma*

Učivo

- **čtení** – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové
- **naslouchání** – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
- **mluvený projev** – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky

nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse

- **písemný projev** – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpis, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

- ČJL-9-2-01** spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- ČJL-9-2-02** rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
- ČJL-9-2-03** samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá vevhodné komunikační situaci
- ČJL-9-2-05** využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický
i syntaktický ve větě jednoduché i souvěti
- ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu
- ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa
- ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p** rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
- ČJL-9-2-06p** rozezná větu jednoduchou od souvěti

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami

ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov

ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

Učivo

- **zvuková podoba jazyka** – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
- **tvarosloví** – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- **skladba** – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvěti, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
- **pravopis** – lexikální, morfologický, syntaktický

- **obecné poučení o jazyce** – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy
žák

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazykliterárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora

ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede

jejich výrazné představitele

ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české světové literatuře

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry

ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury

- má pozitivní vztah k literatuře

Učivo

- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- způsoby interpretace literárních a jiných děl
- **základy literární teorie a historie** – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
- **literární druhy a žánry** – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

5.1.2 CIZÍ JAZYK

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

- CJ-3-1-01** rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- CJ-3-1-02** zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozicivizuální oporu
- CJ-3-1-04** rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- CJ-3-1-01p** je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- CJ-5-1-02** rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozicivizuální oporu
- CJ-5-1-03** rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- CJ-5-1-01p** rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- CJ-5-1-02p** rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

MLUVENÍ

žák

- CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**
- CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje

CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk

CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- *je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka*

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně

CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů

CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

MLUVENÍ

žák

CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích

CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných témaech

CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

ČTENÍS POROZUMĚNÍ

žák

CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech

CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – rozvíjení dostačující srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- **slovní zásoba** – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových

oblastí

- **mluvnice** – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.1.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři**DCJ-9-4-02 napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat****DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení****Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**

žák

DCJ-9-4-02n reaguje na jednoduchá písemná sdělení která se týkají jeho osoby,

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmu matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který na druhém stupni navazuje a dále ho prohlubuje tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možnosti modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístupk matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji

informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů

- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmu a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmu
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že dany model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematicnosti, výtrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

5.2.1 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- M-3-1-01** používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- M-3-1-02** čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- M-3-1-03** užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- M-3-1-04** provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- M-3-1-05** řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-3-1-01 p** porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
- M-3-1-02 p** čte, piše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
- M-3-1-02p** zná matematické operátory +, −, =, <, > a umí je zapsat
- M-3-1-04p** sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- M-3-1-05p** řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
umí rozklad čísel v oboru do 20

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- M-5-1-01** *využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení*
- M-5-1-02** *provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel*
- M-5-1-03** *zaokrouhuje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel*
- M-5-1-04** *řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel*
- M-5-1-05** *modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku*
- M-5-1-06** *porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel*
- M-5-1-07** *přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo daných hodnoty*
- M-5-1-08** *porozumí významu znaku „–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-5-1-02p** *čte, piše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000*
- M-5-1-02p** *sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla*
- M-5-1-02 p** *zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100*
- M-5-1-03 p** *zaokrouhuje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách*
- M-5-1-03p** *tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100*
- M-5-1-04 p** *zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy*
- M-5-1-04p** *rozeznává sudá a lichá čísla*
- používá kalkulátor**

Učivo

- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- násobilka
- vlastnosti početních operací s čísly
- písemné algoritmy početních operací

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY**Očekávané výstupy – 1. období**

žák

M-3-2-01 *orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času***M-3-2-02** *popisuje jednoduché závislosti z praktického života***M-3-2-03** *doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel***Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**

žák

M-3-2-02 p *modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek***M-3-2-03 p** *doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20***-** *zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-2-01 *vyhledává, sbírá a třídí data***M-5-2-02** *čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-2-01p *vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu***M-5-2-02p** *orientuje se a čte v jednoduché tabulce*- *určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích*- *provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času*- *uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi*

Učivo

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řady

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-3-01 *rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci***M-3-3-02** *porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky***M-3-3-03** *rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-3-01 p *pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit***M-3-3-01p** *rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují***M-3-3-02 p** *používá pravítko***Očekávané výstupy – 2. období**

žák

M-5-3-01 *narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce***M-5-3-02** *sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran***M-5-3-03** *sestrojí rovnoběžky a kolmice***M-5-3-04** *určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky***M-5-3-05** *obsahu rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary***a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-3-01 p *znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary***M-5-3-02p** *měří a porovnává délku úsečky***M-5-3-02 p** *vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran***M-5-3-03** *sestrojí rovnoběžky a kolmice*

M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru

- *pozná základní tělesa*

Učivo

- **základní útvary v rovině** – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- **základní útvary v prostoru** – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY**Očekávané výstupy – 2. období**

žák

M-5-4-01 *řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-4-01p *řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech*

Učivo

- slovní úlohy
- číselné a obrázkové řady
- magické čtverce
- prostorová představivost

2. stupeň

ČÍSLO A PROMĚNNÁ**Očekávané výstupy**

žák

M-9-1-01 *provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu*

M-9-1-02 *zaokrouhuje a provádí odhad s danou přesností, účelně využívá kalkulátor*

M-9-1-03 *modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel*

M-9-1-04 *užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)*

M-9-1-05 *řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů*

M-9-1-06 *řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)*

M-9-1-07 *matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním*

M-9-1-08 *formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav*

M-9-1-09 *analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí vícečíferná čísla, dělí se zbytkem
- M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)
- M-9-1-01 p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace
- M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhuje čísla
- M-9-1-02 p piše, čte, porovnává a zaokrouhuje čísla v oboru do 1 000 000
- M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu
- M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta
- zvládá orientaci na číselné ose

Učivo

- **dělitelnost přirozených čísel** – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
- **celá čísla** – čísla navzájem opačná, číselná osa
- **desetinná čísla, zlomky** – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek
- **poměr** – měřítko, úměra, trojčlenka
- **procenta** – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování
- **mocniny a odmocniny** – druhá mocnina a odmocnina
- **výrazy** – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny
- **rovnice** – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY**Očekávané výstupy**

žák

- M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- M-9-2-02 porovnává soubory dat
- M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-9-2-01p vyhledává a třídí data
- M-9-2-02p porovnává data
- M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku
- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
- zvládá početní úkony s penězi

Učivo

- **závislosti a data** – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr
- **funkce** – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy

žák

- M-9-3-01** zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarek při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
- M-9-3-02** charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- M-9-3-03** určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- M-9-3-04** odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarek
- M-9-3-05** využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- M-9-3-06** načrtne a sestrojí rovinné útvary
- M-9-3-07** užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- M-9-3-08** načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- M-9-3-09** určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles
- M-9-3-12** načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- M-9-3-13** analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
- M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
- M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce
- M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary
- M-9-3-08p** sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti M-9-3-10p
vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce
- M-9-3-11 p sestrojí síť základních těles
- M-9-3-12 p načrtne základní tělesa
- M-9-3-12 p** zobrazuje jednoduchá tělesa
- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
 - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
 - používá technické písmo
 - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

Učivo

- **rovinné útvary** – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (líchoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)
- **metrické vlastnosti v rovině** – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta

- **prostorové útvary** – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol

- **konstrukční úlohy** – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy

žák

M-9-4-01 *užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací*

M-9-4-02 *řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-4-01p *samostatně řeší praktické úlohy*

M-9-4-01 p *hledá různá řešení předložených situací*

M-9-4-02 p *aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí*

užívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Učivo

- číselné a logické řady
- číselné a obrázkové analogie
- logické a netradiční geometrické úlohy

5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na

1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatněnína trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychlují aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikáčního i výukového softwaru ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či v jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

5.3.1 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

žák

ICT-5-1-01 využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie

ICT-5-1-02 respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady

ICT-5-1-03 chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

ICT-5-1-01p ovládá základní obsluhu počítače

ICT-5-1-02p dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

Učivo

- základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce
- struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení
- operační systémy a jejich základní funkce
- seznámení s formáty souborů (doc, gif)
- multimediální využití počítače
- jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardwarem a softwarem
- zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

žák

ICT-5-2-01 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty

ICT-5-2-02 vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích

ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

Učivo

- společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)
- základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)
- metody a nástroje vyhledávání informací
- formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ**Očekávané výstupy – 1. a 2. období**

žák

ICT-5-3-01 pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru**Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**

žák

~~ICT-5-3-01p pracuje s výukovými a záklavními programy podle pokynu~~**Učivo**

- základní funkce textového a grafického editoru

2. stupeň**VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE****Očekávané výstupy**

žák

ICT-9-1-01 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost**Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**

žák

~~ICT-9-1-01p vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou, osvojuje si základy elektronické komunikace~~**Učivo**

- vývojové trendy informačních technologií
- hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování
- internet

ZPRACOVÁNÍ VYUŽITÍ INFORMACÍ**Očekávané výstupy**

žák

- ICT-9-2-01** ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- ICT-9-2-02** uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- ICT-9-2-03** pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- ICT-9-2-04** používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
- ICT-9-2-05** zpracovává a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimedialní formě

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ICT-9-2-01p, ICT-9-2-02p ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy*
- ICT-9-2-03p, ICT-9-2-04p, ICT-9-2-05p vyhledává potřebné informace na internetu dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou*

Učivo

- počítačová grafika, rastrové a vektorové programy
- tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce
- prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)
- ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech

Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** je členěn do *pěti tematických okruhů*. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů jejich vzdělávacího obsahu⁷.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápát organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním

poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

⁷ Je možné tradičně vytvářet jeden předmět v 1.–3. ročníku (tj. přiřazovat očekávaným výstupům pro 1. období vhodné učivo vybrané z jednotlivých tematických okruhů) a dva předměty ve 4. a 5. ročníku (tj. tematické okruhy 1, 2 a 3 využít jako základ pro Vlastivědu a okruhy 4 a 5 pro Přírodovědu), je však možné vytvářet jen jeden předmět i ve 4. a 5. ročníku nebo jeden souvislý předmět od 1. do 5. ročníku. Není nutné se vždy striktně držet tematických okruhů, podle potřeby je lze různě strukturovat, propojovat učivo a přiřazovat ho k očekávaným výstupům.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se života věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psychosociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemozech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvarům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

5.4.1 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-1-01 *vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí*

ČJS-3-1-02 *začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)*

ČJS-3-1-03 *rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy

ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

ČJS-3-1-03p uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-1-01 *určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu*

ČJS-5-1-02 *určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se*

podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí

ČJS-5-1-04 *vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického*

ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cesta porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

ČJS-5-1-06 *rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje

ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany

ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

~~ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě~~ **ČJS-5-1-04p**

~~uveďe paměti hodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí~~ **ČJS-5-1-05p**
~~sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest~~

ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

Učivo

- **domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace
- **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- **okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod
- **naše vlast** – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR
- **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům **ČJS-3-2-02p** pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-2-01 vyjadří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívками, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení

ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat, která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkонтroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

**Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák**

ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých

ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy

ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkонтroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze

ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

Učivo

- **rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání
- **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“
- **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamací, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- **vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky
- **kultura** – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura
- **základní globální problémy** – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

LIDÉ A ČAS**Očekávané výstupy – 1. období**

žák

- ČJS-3-3-01** *využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
- ČJS-3-3-02** *pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije*
- ČJS-3-3-03** *uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase

ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností

ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ČJS-5-3-01** pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- ČJS-5-3-02** využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- ČJS-5-3-03** rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reálních minulostí a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- ČJS-5-3-04** srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- ČJS-5-3-05** objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p** rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
- ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p** uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
- ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p** vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, myty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

ROZMANITOST PŘÍRODY**Očekávané výstupy – 1. období**

žák

- ČJS-3-4-01** *pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*
- ČJS-3-4-02** *roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě*
- ČJS-3-4-03** *provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

ČJS-3-4-01p *pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*

ČJS-3-4-02p *pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat*

ČJS-3-4-02p *pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami*

ČJS-3-4-03p *provede jednoduchý pokus podle návodu*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenosť prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody činností člověka

ČJS-5-4-02 *vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdelením času a střídáním ročních období*

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly
v přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy

ČJS-5-4-05 *zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat*

ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizikavzničku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

ČJS-5-4-07 *založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenosť živé a neživé přírody

ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období

ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje
přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí

ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech
ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

Učivo

- **látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- **nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- **vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období
- **rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- **životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- **rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva

- **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy

- **rizika v přírodě** – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

ČLOVĚKA JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návykys využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

ČJS-3-5-02 *rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdravíjiných*

ČJS-3-5-03 *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-5-01p *uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění*

ČJS-3-5-01p *pojmenuje hlavní části lidského těla*

ČJS-3-5-02p *rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje svézdraví a zdraví jiných*

ČJS-3-5-02p *uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu*

ČJS-3-5-03p *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života

ČJS-5-5-02 *rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození*

ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob

ČJS-5-5-04 *uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista*

ČJS-5-5-05 *předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek*

ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jehopreventivní ochranou

ČJS-5-5-07 *rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc*

ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a dívčaty v daném věku

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**žák**

ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu

ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života

ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti

ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky

ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a dívčaty v daném věku

Učivo

- **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- **péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- **partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy** – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
- **návykové látky, závislosti a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- **osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných i rizikových situacích a při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory **Dějepis** a **Výchova k občanství**. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor **Dějepis** přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor **Výchova k občanství** se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a

přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevnování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opředeného o historickou zkušenosť
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.5.1 DĚJEPIS

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy

žák

D-9-1-01	<i>uveďte konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků</i>
D-9-1-02	<i>uveďte příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenujte instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</i>
D-9-1-03	<i>orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</i>

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

Učivo

- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny
- historický čas a prostor

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu*
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
D-9-2-03 uvede příklady archeologických kultur na našem území

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí*
D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovů, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

Učivo

- člověk a lidská společnost v pravěku

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Očekávané výstupy

žák

- D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací*
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
D-9-3-03 demonstrouje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států*
D-9-3-03n D-9-3-04n popíše život v době nejstarších civilizací

Učivo

- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz

- antické Řecko a Řím
- střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Očekávané výstupy

žák

- D-9-4-01** popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- D-9-4-02** porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
- D-9-4-03** objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení této státního útvaru v evropských souvislostech
- D-9-4-04** vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
- D-9-4-05** ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-4-03p** uvede první státní útvary na našem území
- D-9-4-03p** uvede základní informace z období počátků českého státu
- D-9-4-04p** popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti
- D-9-4-04p** charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
- D-9-4-05p** rozděl je do období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
- D-9-4-05p** uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

Učivo

- nový etnický obraz Evropy
- utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
- islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
- Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
- křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
- kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY**Očekávané výstupy**

žák

- D-9-5-01** *vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky*
- D-9-5-02** *vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život*
- D-9-5-03** *popíše a demonstriuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky*
- D-9-5-04** *objasní postavení českého státu v podmírkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie*
- D-9-5-05** *objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky*
- D-9-5-06** *na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus*
- D-9-5-07** *rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

D-9-5-03 p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu
 D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období
 D-9-5-04 p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

Učivo

- renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
- zámořské objevy a počátky dobývání světa
- český stát a velmoci v 15.–18. století
- barokní kultura a osvícenství

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- D-9-6-01** vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- D-9-6-02** *objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé*
- D-9-6-03** porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- D-9-6-04** *charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích*
- D-9-6-05** na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy
- D-9-6-06** *vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století
 D-9-6-03 p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století
D-9-6-04 p rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap

Učivo

- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA
- industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka
- národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa
- revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů
- politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
- kulturní rozrůzněnost doby
- konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

MODERNÍ DOBA**Očekávané výstupy**

žák

- D-9-7-01** na příkladech demonstriuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- D-9-7-02** rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- D-9-7-03** charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- D-9-7-04** na příkladech vyloží antisemitismus, racismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- D-9-7-05** zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-7-01 p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války
- D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

Učivo

- první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
- nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jehohospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
- mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět
- druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT**Očekávané výstupy**

žák

- D-9-8-01** vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
- D-9-8-02** vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- D-9-8-03** posoudí postavení rozvojových zemí
- D-9-8-04** prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě
- D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

Učivo

- studená válka, rozdelení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické,

hospodářské, sociální a ideologické soupeření

- vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
- vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky
- rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět
- problémy současnosti
- věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava

5.5.2 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- VO-9-1-01** *objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání*
VO-9-1-02 *rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu*
VO-9-1-03 *zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje*
VO-9-1-04 *zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z nich vybírá akce, které ho zajímají*
VO-9-1-05 *kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjadří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí*

VO-9-1-06 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjadří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzových situacích ohrožených a obrany státu

- VO-9-1-07** *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem*
VO-9-1-08 *objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám*
VO-9-1-09 *rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti*
VO-9-1-10 *posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VO-9-1-03p** *přistupuje kriticky k projevům vandalismu*
VO-9-1-06p *v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí*

VO-9-1-07p *respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití*

- VO-9-1-07p** *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norm*
VO-9-1-08p *rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům*
VO-9-1-09p *je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie*

VO-9-1-08p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve

společnosti

Učivo

- **naše škola** – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život
- **naše obec, region, kraj** – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- **naše vlast** – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny
- **kulturní život** – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiia
- **lidská setkání** – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
- **vztahy mezi lidmi** – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
- **zásady lidského soužití** – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy

žák

- VO-9-2-01** *objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života*
- VO-9-2-02** *posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek*
- VO-9-2-03** *rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání*
- VO-9-2-04** *popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-2-01p *chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním*

VO-9-2-04p *formuluje své nejbližší plány*

Učivo

- **podobnost a odlišnost lidí** – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
- **vnitřní svět člověka** – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
- **osobní rozvoj** – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

ČLOVĚK, STÁTA HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy

žák

VLO 0_3_01 rozlišujíc a porovnávaj různé formy vlastnictví včetně dučeného vlastnictví

a způsoby jejich ochrany, uvede příklady

VO-9-3-02 *sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnáního, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi*

VO-9-3-03 *na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení*

VO-9-3-04 *vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít*

VO-9-3-05 *uveďe a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu*

VO-9-3-06 *na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu cen a její změny, na příkladu ukáže tvorbu cen jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz*

VO-9-3-07 *rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí státsměruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané*

VO-9-3-08 *rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-3-02p *stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozliší postavení a role rodinných příslušníků*

VO-9-3-02p *sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi*

VO-9-3-03p *ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet*

VO-9-3-04p *uveďe příklady služeb, které banky nabízejí občanům*

VO-9-3-07p *uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany*

Učivo

- **majetek, vlastnictví** – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
- **peníze** – funkce a podoby peněz, formy placení;
- **hospodaření** – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní
- **banky a jejich služby** – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
- **výroba, obchod, služby** – jejich funkce a návaznost
- **principy tržního hospodářství** – nabídka, poptávka, trh; tvorba cen, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání

ČLOVĚK, STÁTA PRÁVO

Očekávané výstupy

žák

VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich

orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu

VO-9-4-03 *objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů*

VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů

VO-9-4-05 *přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a opravněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu*

VO-9-4-06 *objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství*

VO-9-4-07 provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci

VO-9-4-08 *dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování*

VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestních činů

VO-9-4-10 *rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady*

VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-4-02p *uveďe základní prvky fungování demokratické společnosti*

VO-9-4-02p *chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy*

VO-9-4-02p *uveďe symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání* **VO-9-4-04p** *vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů*

VO-9-4-05p *na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu*

VO-9-4-05p *uveďe příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele*

VO-9-4-08p *uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání*

VO-9-4-09p *uveďe základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků*

VO-9-4-09p *vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu*

VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

Učivo

- **právní základy státu** – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
- **státní správa a samospráva** – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
- **principy demokracie** – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev
- **lidská práva** – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
- **právní řád České republiky** – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
- **protiprávní jednání** – druhy a postupy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
- **právo v každodenním životě** – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy

žák

VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování

VO-9-5-02 uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti

v zahraničních misích

VO-9-5-03 uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a záporu

VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva

VO-9-5-05 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu

VO-9-5-06 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujmě vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

VO-9-5-01p, VO-9-5-02p uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy

VO-9-5-06p uvede příklady mezinárodního terorismu

Učivo

- **evropská integrace** – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR
- **mezinárodní spolupráce** – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)

- **globalizace** – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení

5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovědní charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přiblížuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi

- způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejsířšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.6.1 FYZIKA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy

žák

- F-9-1-01** *změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa*
- F-9-1-02** *uveďe konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí*
- F-9-1-03** *předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty*
- F-9-1-04** *využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- F-9-1-01p** *změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas*

Učivo

- **měřené veličiny** – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas
- **skupenství látek** – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze

POHYB TĚLES; SÍLY

Očekávané výstupy

žák

- F-9-2-01** *rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu*
- F-9-2-02** *využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlosťí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles*
- F-9-2-03** *změří velikost působící síly*
- F-9-2-04** *určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici*
- F-9-2-05** *využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích*

F-9-2-06 aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů**Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:**

žák

F-9-2-01 p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu

F-9-2-02 p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů

F-9-2-04p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla

F-9-2-05p předvírá změnu pohybu těles při působení síly

F-9-2-06p aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů

Učivo

- **pohyby těles** – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
- **gravitační pole a gravitační síla** – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa
- **tlaková síla a tlak** – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
- **třetí síla** – smykové tření, ovlivňování velikosti třetí síly v praxi
- výslednice dvou sil stejných a opačných směrů
- **Newtonovy zákony** – první, druhý (kvalitativně), třetí
- rovnováha na páce a pevné kladce

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN**Očekávané výstupy**

žák

F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

F-9-3-02 předpovídá z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

Učivo

- **Pascalův zákon** – hydraulická zařízení
- **hydrostatický a atmosférický tlak** – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
- **Archimédův zákon** – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách

ENERGIE

Očekávané výstupy

žák

F-9-4-01 *určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa*

F-9-4-02 *využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem*

F-9-4-03 *využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh*

- F-9-4-04** určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem
F-9-4-05 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
 žák

F-9-4-02p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců) F-9-4-03p rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití F-9-4-04p rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem

F-9-4-05p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Učivo

- **formy energie** – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
- **přeměny skupenství** – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
- obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie

ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-5-01 p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz

F-9-5-02 p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

Učivo

- **vlastnosti zvuku** – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlosť šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE**Očekávané výstupy**

žák

- F-9-6-01** *sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu*
- F-9-6-02** *rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí*
- F-9-6-03** *rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností*
- F-9-6-04** *využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů*
- F-9-6-05** *využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní*
- F-9-6-06** *zapojí správně polovodičovou diodu*
- F-9-6-07** *využívá zákona o rámčovém šíření světla ve stínorodém optickém prostředí*

a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh

F-9-6-08 *rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod

F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu

F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla

F-9-6-07p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

Učivo

- **elektrický obvod** – zdroj napětí, spotřebič, spínač
- **elektrické a magnetické pole** – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
- **vlastnosti světla** – zdroje světla; rychlosť světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na roviném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

VESMÍR

Očekávané výstupy

žák

F-9-7-01 *objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet*

F-9-7-02 *odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země

F-9-7-02 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

- zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci

- osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

Učivo

- **sluneční soustava** – její hlavní složky; měsíční fáze
- **hvězdy** – jejich složení

5.6.2 CHEMIE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Očekávané výstupy

žák

CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

CH-9-1-03 objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami

CH-9-1-03p reaguje na případy úniku nebezpečných látek

rozpozná různé druhy využití látek

Učivo

- **vlastnosti látek** – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
- **zásady bezpečné práce** – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě
- **nebezpečné látky a přípravky** – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam
- **mimořádné události** – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek

SMĚSI

Očekávané výstupy

žák

CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky

CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení

CH-9-2-03 vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek

CH-9-2-04 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsi o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi

CH-9-2-05 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití

CH-9-2-06 uvede příklady znečištění vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nevhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky

CH-9-2-02p rozpozná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě

CH-9-2-05p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití

CH-9-2-06p uvede zdroje znečištění vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí

Učivo

- **směsi** – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; lив teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlosť jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
- **voda** – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody
- **vzduch** – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY**Očekávané výstupy**

žák

*CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech**CH-9-3-02 rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech**CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky**CH-9-3-03p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti*

Učivo

- **částicové složení látek** – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony
- **prvky** – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo
- **chemické sloučeniny** – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin

CHEMICKÉ REAKCE**Očekávané výstupy**

žák

*CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání**CH-9-4-02 přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu**CH-9-4-03 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-4-01p pojmenovat výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

Učivo

- **chemické reakce** – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární

hmotnost

- **klasifikace chemických reakcí** – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní
- **faktory ovlivňující rychlosť chemických reakci** – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látiek, katalýza
- **chemie a elektrina** – výroba elektrického proudu chemickou cestou

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák

- CH-9-5-01** *porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí*
- CH-9-5-02** *vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jím lze předcházet*
- CH-9-5-03** *orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- CH-9-5-01p** *popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí*
- CH-9-5-03p** *orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem*

noskvetne první pomoc při začlenění nokožky, kyselinou nebo hydroxidem

Učivo

- **oxidy** – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů
- **kyseliny a hydroxydy** – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů
- **soli kyslíkaté a nekyslíkaté** – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů

ORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák

- CH-9-6-01** *rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití*
- CH-9-6-02** *zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy*
- CH-9-6-03** *rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití*
- CH-9-6-04** *orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech*
- CH-9-6-05** *určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu*
- CH-9-6-06** *uveďe příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- CH-9-6-02p** *zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie*
- CH-9-6-02p** *vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy*
- CH-9-6-06p** *uveďe příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska*

Učivo

- **uhlovodíky** – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
- **paliva** – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva
- **deriváty uhlovodíků** – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin
- **přírodní látky** – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle

CHEMIE A SPOLEČNOST**Očekávané výstupy**

žák

- CH-9-7-01** *zhodnotí využívání prvotních a druhotních surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi*
- CH-9-7-02** *aplikuje znalosti o principech hašení požáru na řešení modelových situací z praxe*
- CH-9-7-03** *orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotních surovin**CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka*

Učivo

- **chemický průmysl v ČR** – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze
- průmyslová hnojiva
- **tepelně zpracovávané materiály** – cement, vápno, sádra, keramika
- **plasty a syntetická vlákna** – vlastnosti, použití, likvidace
- detergenty, pesticidy a insekticidy
- **hořlaviny** – význam tříd nebezpečnosti
- **léčiva a návykové látky**

5.6.3 PŘÍRODOPIS

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň**OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA****Očekávané výstupy**

žák

- P-9-1-01** *rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů*
- P-9-1-02** *popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel*
- P-9-1-03** *rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů*

P-9-1-04	<i>třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</i>
P-9-1-05	<i>vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti</i>
P-9-1-06	<i>uveďe příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů</i>
P-9-1-07	<i>uveďe na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</i>

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

<i>P-9-1-01p</i>	<i>orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života</i>
<i>P-9-1-03p</i>	<i>zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů</i>
<i>P-9-1-04p</i>	<i>rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy</i>
<i>P-9-1-07p</i>	<i>uveďe na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka</i>
-	<i>má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích</i>
-	<i>pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka</i>

Učivo

- vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
- základní struktura života** – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné
- význam a zásady třídění organismů**
- dědičnost a proměnlivost organismů** – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
- viry a bakterie** – výskyt, význam a praktické využití

BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy

žák

P-9-2-01	<i>rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</i>
P-9-2-02	<i>vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích</i>
P-9-2-03	<i>objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků</i>

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

<i>P-9-2-01p</i>	<i>rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků</i>
<i>P-9-2-03p</i>	<i>pozná lišejníky</i>

Učivo

- houby bez plodnic** – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
- houby s plodnicemi** – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
- lišejníky** – stavba, symbioza, výskyt a význam

BIOLOGIE ROSTLIN**Očekávané výstupy**

žák

- P-9-3-01** *odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům*
- P-9-3-02** *porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku*
- P-9-3-03** *vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin*
- P-9-3-04** *rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů*
- P-9-3-05** *odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-3-02 p** *porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin*
- P-9-3-03 p** *rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití*
- P-9-3-03p** *uveďe význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování*
- P-9-3-04p** *rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce*
- P-9-3-05p** *popiše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí*

Učivo

- **anatomie a morfologie rostlin** – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonk, list, květ, semeno, plod)
- **fyziologie rostlin** – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
- **systém rostlin** – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
- **význam rostlin a jejich ochrana**

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ**Očekávané výstupy**

žák

- P-9-4-01** *porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*
- P-9-4-02** *rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*
- P-9-4-03** *odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*
- P-9-4-04** *zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-4-01 p** *porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*
- P-9-4-02 p** *rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce*

<i>P-9-4-03</i>	<i>odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i>
<i>P-9-4-04p</i>	<i>ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i>
-	<i>využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb</i>

Učivo

- stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
- vývoj, vývin a systém živočichů** – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštenci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)
- rozšíření, význam a ochrana živočichů** – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
- projevy chování živočichů

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy

žák

<i>P-9-5-01</i>	<i>určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</i>
<i>P-9-5-02</i>	<i>orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka</i>
<i>P-9-5-03</i>	<i>objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří</i>
<i>P-9-5-04</i>	<i>rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života</i>
<i>P-9-5-05</i>	<i>aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla</i>

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

<i>P-9-5-01p</i>	<i>popiše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce</i>
<i>P-9-5-02p</i>	<i>charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka</i>
<i>P-9-5-03 p</i>	<i>popiše vznik a vývin jedince</i>
<i>P-9-5-04 p</i>	<i>rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</i>
<i>P-9-5-05 p</i>	<i>zná zásady poskytování první pomoci při poranění</i>

Učivo

- fylogeneze a ontogeneze člověka** – rozmnožování člověka
- anatomie a fyziologie** – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (operná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti
- nemoci, úrazy a prevence** – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stav, epidemie
- životní styl** – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy

žák

P-9-6-01 *objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života***P-9-6-02** *rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek***P-9-6-03** rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody**P-9-6-04** *porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě***P-9-6-05** rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků**P-9-6-06** uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů

a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-6-01 p *popiše jednotlivé vrstvy Země***P-9-6-02 p** *pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny***P-9-6-03 p** *rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů***P-9-6-04 p** *rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik***P-9-6-06 p** *na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi*

Učivo

- **Země** – vznik a stavba Země
- **nerosty a horniny** – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie
- **vnější a vnitřní geologické procesy** – příčiny a důsledky
- **půdy** – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace
- **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
- **geologický vývoj a stavba území ČR** – Český masiv, Karpaty
- **podnebí a počasí ve vztahu k životu** – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka
- **mimořádné události způsobené přírodními vlivy** – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému

- P-9-7-03** *vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam*
- P-9-7-04** *uveďe příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-7-01** *uveďe příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*
- P-9-7-02p** *rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému*
- P-9-7-03 p** *vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech*
- P-9-7-04p** *popiše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky*
- P-9-7-04 p** *pozna kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí*

Učivo

- **organismy a prostředí** – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- **ochrana přírody a životního prostředí** – globální problémy a jejich řešení, chráněná území

PRAKTIKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Očekávané výstupy

žák

- P-9-8-01** *aplikuje praktické metody poznávání přírody*
- P-9-8-02** *dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-8-01 p** *využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu*
- P-9-8-02 p** *dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody*

Učivo

- **praktické metody poznávání přírody** – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů
- **významní biologové a jejich objevy**

5.6.4 ZEMĚPIS (GEOGRAFIE)

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy

žák

- Z-9-1-01** *organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů*

- Z-9-1-02** používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- Z-9-1-03** přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině
- Z-9-1-04** vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-1-02p** rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii
- Z-9-1-04p** získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí

Učivo

- **komunikační geografický a kartografický jazyk** – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat
- **geografická kartografie a topografie** – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy

žák

- Z-9-2-01** zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
- Z-9-2-02** prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- Z-9-2-03** rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- Z-9-2-04** porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-2-02p** objasní důsledky pohybů Země
- Z-9-2-04p** uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost
- Z-9-2-04p** uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

Učivo

- **Země jako vesmírné těleso** – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásmá, pásmový čas, datová hranice, smluvný čas
- **krajinná sféra** – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry
- **systém přírodní sféry na planetární úrovni** – geografické pásy, geografická (šířková) pásmá, výškové stupně
- **systém přírodní sféry na regionální úrovni** – přírodní oblasti

REGIONY SVĚTA**Očekávané výstupy**

žák

- Z-9-3-01** *rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa*
- Z-9-3-02** *lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny*
- Z-9-3-03** *porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států*
- Z-9-3-04** *zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-3-02 p** *vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány*
- Z-9-3-03 p** *rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů*
- Z-9-3-03p** *charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států*

Učivo

- **světadíly, oceány, makroregiony světa** – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)
- **modelové regiony světa** – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ**Očekávané výstupy**

žák

- Z-9-4-01** *posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa*
- Z-9-4-02** *posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel*
- Z-9-4-03** *zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje*

- Z-9-4-04** *porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit*
- Z-9-4-05** *porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků*
- Z-9-4-06** *lokализuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- Z-9-4-02p *uveďe příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel*
- *vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekrece*

Učivo

- **obyvatelstvo světa** – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky
- **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace
- **světové hospodářství** – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně
- **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

- Z-9-5-01** *porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin*
- Z-9-5-02** *uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)*
- Z-9-5-03** *uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-5-01 p *umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin*
- Z-9-5-02 p *uveďe příklady přírodních a kulturních krajinných složek*
- Z-9-5-03 *uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*

Učivo

- **krajina** – přírodní a společenské prostředí, typy krajin
- **vztah přírody a společnosti** – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy

žák

Z-9-6-01*vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy***Z-9-6-02***hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům***Z-9-6-03***hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském**a světovém kontextu***Z-9-6-04***lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit***Z-9-6-05*****uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-6-01 p*vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy***Z-9-6-02 p***charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu***Z-9-6-03p***určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy***Z-9-6-03 p***rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost***Z-9-6-03p***uveďe hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva***Z-9-6-04 p***vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti*

Učivo

- **místní region** – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry)
- **Česká republika** – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu
- **regiony České republiky** – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy

žák

- Z-9-7-01 *ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*
- Z-9-7-02 *aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny*
- Z-9-7-03 *uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

Z-9-7-01 *ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*

Z-9-7-03p *uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě*

Učivo

- **cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
- **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

5.7 UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu; kulturu jako procesy i výsledky duchovní činnosti umožňující chápout kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce); umění jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvorivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvorivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor *Dramatická výchova*, který je na úrovni školního vzdělávacího programu možné realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. (viz kapitola 5.10).

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvorivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápout a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také literární a dramatická díla (divadlo, film), multimediální tvorba i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů, a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvorivýma poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál

při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmua zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárnování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběru uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti

aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

HV-3-1-01 *zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase*

HV-3-1-02 *rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem*

HV-3-1-03 *využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře*

HV-3-1-04 *reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie*

HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

HV-3-1-06 *rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-3-1-01p *zpívá jednoduché písničky v rozsahu kvinty*

HV-3-1-02p *správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu*

HV-3-1-04p *reaguje pohybem na tempové a rytmické změny HV-3-1-05p
rozliší sílu zvuku*

- *pozorně vnímá jednoduché skladby*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

HV-5-1-01 *zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané přecké dovednosti*

HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

HV-5-1-03 *využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písniček*

HV-5-1-04 *rozpozná hudební formu jednoduché písničky či skladby*

HV-5-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace

HV-5-1-06 *rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny*

HV-5-1-07 *ztvárněuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-5-1-01p zpívá písničky v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem

HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou

HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje

HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy

- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb

- správně hospodaří s dechem při interpretaci písniček – frázování

Učivo**VOKÁLNÍ ČINNOSTI**

- **pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** – realizace písniček ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď apod.)
- **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písniček pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písničky, notový zápis jako opora při realizaci písniček

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písniček, hudební doprovod (acentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď), jednodílná písňová forma (a–b)
- **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace
- **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

	HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
	HV-9-1-02	<i>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</i>
HV-9-1-03		reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, téma i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
	HV-9-1-04	HV-9-1-04 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písničky a skladby různých stylů a žánrů
HV-9-1-05		<i>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</i>
	HV-9-1-06	HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápá jejich význam v hudbě na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
HV-9-1-07		<i>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</i>
HV-9-1-08		vyhledává souvislosti mezi hudebnou a jinými druhy umění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-9-1-01p	dopravá písničky pomocí ostinata
HV-9-1-02p, HV-9-1-03p	interpretuje vybrané lidové a umělé písničky
HV-9-1-04p	rozeznává různé hudební žánry
-	pozorně vnímá znějící hudební skladby většího rozsahu
-	rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
-	uveďe některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – rozširování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasy a jednohlasy zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falset apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- **intonace a vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
- **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písničky či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby

- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** – reprodukce tónů, převádění melodií

z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písňě pomocí grafického (notového) záznamu

- **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písni, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- **záznam hudby** – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby
- **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální
- tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, tanecní kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima, improvizace
- **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické
- **orientace v prostoru** – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
- **hudební dílo a jeho autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí

5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

X-3-1-01	<i>rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i>
X-3-1-02	<i>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i>
X-3-1-03	<i>vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</i>

- X-3-1-04** *interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností*
- X-3-1-05** *na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- X-3-1-01** p *rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*
- X-3-1-02** p, **VV-3-1-04p** *uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- X-5-1-01** *při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporcionalní vztahy a jiné)*
- X-5-1-02** *užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model*
- X-5-1-03** *při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy*
- X-5-1-04** *nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě*
- X-5-1-05** *osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků postupů současného výtvarného umění)*
- X-5-1-06** *porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace*
- X-5-1-07** *nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálněobrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VV-5-1-01p až VV-5-1-07p *uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*
- VV-5-1-01p, VV-5-1-02p** *rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*
- VV-5-1-03p, VV-5-1-04p** *při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie*

VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** — vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnimatelnými ostatními smysly
- **smylové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

X-9-1-01	<i>vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</i>
X-9-1-02	<i>užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</i>
X-9-1-03	<i>užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</i>
X-9-1-04	<i>vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření</i>
X-9-1-05	<i>rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu</i>

X-9-1-06	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
X-9-1-07	porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
X-9-1-08	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
žák	
<i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	
<i>X-9-1-01 p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i>	
X-9-1-02 p	při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejhodnější prostředky a postupy; zhodnotí prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních
<i>VV-9-1-06p</i>	<i>vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i>

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utváreno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot⁸, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto zájmů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všeestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti **Člověk a zdraví** prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozdílu zdraví obsahuje vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně hodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil

a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází

⁸ Je vhodné usilovat o to, aby předkládané názory nebyly v příkrém rozporu s názory zákonných zástupců žáků.

ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Pro pohybové vzdělávání je charakteristické rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhrady povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohem usnadňuje život, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadmerného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotní oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všeestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.8.1 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

VZ-9-1-01 *respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě*

VZ-9-1-02 *vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví*

VZ-9-1-03 *vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb*

a hodnotou zdraví

VZ-9-1-04 *posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví*

VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu

vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí

VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky

VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc

VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce

VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociálnídovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím

VZ-9-1-11 *respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví*

VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování

VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým

VZ-9-1-14 *vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi*

VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny

VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplnování ve shodě se zdravím

VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví

VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy

VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování

VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem

VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her

VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy

VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí

VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla

VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

Učivo

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

- **vztahy ve dvojici** – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
- **vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity** – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

- **dětství, puberta, dospívání** – tělesné, duševní a společenské změny
- **sexuální dospívání a reprodukční zdraví** – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

- **výživa a zdraví** – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
- **vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví** – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
- **tělesná a duševní hygiena, denní režim** – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
- **ochrana před přenosnými chorobami** – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
- **ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy** – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování

v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci

RIZIKO OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

- **stres a jeho vztah ke zdraví** – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti
- **autodestruktivní závislosti** – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu
- **skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita** – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci
- **bezpečné chování a komunikace** – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
- **dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
- **manipulativní reklama a informace** – reklamní vlivy, působení sekt
- **ochrana člověka za mimořádných událostí** – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ

- **celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci** – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
- **podpora zdraví a její formy** – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- **sebepoznání a sebepojení** – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojení, utváření vědomí vlastní identity
- **seberegulace a sebeorganizace činností a chování** – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
- **psychohygiena** v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
- **mezilidské vztahy, komunikace a kooperace** – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

5.8.2 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti

TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejichzlepšení

TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy

TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost

TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách

TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti

- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám

- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Očekávané výstupy – 2. období

žák

TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičnězaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti

TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her

TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje napokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupy proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičípodle jednoduchého nákresu, popisu cvičení

TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy

TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

- TV-5-1-11** adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti
- TV-5-1-12** zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
- TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
- TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
- TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play
- zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví** – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu** – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- **hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **bezpečnost při pohybových činnostech** – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvorivost
- **základy gymnastiky** – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- **průpravné úpoly** – přetahy a přetlaky
- **základy atletiky** – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- **turistika a pobyt v přírodě** – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu,

chůze v terénu, táboření, ochrana přírody

- **plavání (základní plavecká výuka)** – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti
- **lyžování, bruslení (podle podmínek školy)** – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- **další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)**

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvné povely, signály
- **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
- zdroje informací o pohybových činnostech

2. stupeň

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy
žák

TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem

TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program

TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly

TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší

TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvírá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jím svou činnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovni pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocií

TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy

TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem **TV-9-1-04p** vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje

pohybové aktivity

TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného

TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápá zásady zatěžování; jednoduchými zadánými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

- **význam pohybu pro zdraví** – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
- **zdravotně orientovaná zdatnost** – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením
- **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-2-01 *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*

TV-9-2-02 *posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-2-01 *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*

TV-9-2-02 *.....*

Učivo

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity
- **gymnastika** – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí
- **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance
- **úpoly** – základy sebeobrany, základy aikido, judo, karate
- **atletika** – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do délky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí
- **sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy)** – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
- **turistika a pobyt v přírodě** – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, tábory, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla
- **plavání (podle podmínek školy – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti)** – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti
- **lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy)** – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (popř. další zimní sporty podle podmínek školy)
- **další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)**

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

žák

**TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka,
čtenáře novin a časopisů uživatela internetu**

TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
TV-9-3-04	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
TV-9-3-05	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
TV-9-3-06	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
TV-9-3-07	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
žák	
TV-9-3-01p	<i>užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka</i>
TV-9-3-02	<i>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</i>
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
TV-9-3-04p	<i>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka</i>
TV-9-3-05p	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

Učivo

- **komunikace v TV** – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
- **organizace prostoru a pohybových činností** – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování
- **historie a současnost sportu** – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta
- **pravidla osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech
- **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** – měření, evidence, vyhodnocování

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA (prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV; ZdrTV jako ucelený systém je nabízena žákům III. (II.) zdravotní skupiny v samostatných vyučovacích hodinách – viz charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a poznámky k rámčovému učebnímu plánu)

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy

ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ZTV-3-1-01** uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Očekávané výstupy – 2. období
žák

- ZTV-5-1-01** zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- ZTV-5-1-01** zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Učivo

ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ

- **zdravotní oslabení** – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)

SPECIÁLNÍ CVIČENÍ

- **základy speciálních cvičení** – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení
Vzhledem k ucelenému systému speciálních cvičení, který je shodný pro 1. i 2. stupeň, je formulováno učivo tohoto tématu jen na 2. stupni s předpokladem využití v celém základním vzdělávání.

VŠEOBECNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV** – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

- ZTV-9-1-01** uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení

- ZTV-9-1-02** zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení

- ZTV-9-1-03** aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- ZTV-9-1-01** uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení

*vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení
ZTV-9-1-03p vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení*

Učivo

ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ

- **základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky** – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)

SPECIÁLNÍ CVIČENÍ

- **oslabení podpůrně pohybového systému (A)** – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánev, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyče; posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp
- **oslabení vnitřních orgánů (B)** – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy
- **oslabení smyslových a nervových funkcí (C)** – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlosť zrakového vnímání

VŠESTRANNÉ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV** – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů, *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce*. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh *Svět práce* je povinný a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh *Svět práce* je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej zařadit do nejvyšších ročníků 2. stupně.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směruje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvorivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení

potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.9.1 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-1-01 *vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů*

ČSP-3-1-02 *pracuje podle slovního návodu a předlohy*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-1-01p *zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů*

ČSP-3-1-02 *pracuje podle slovního návodu a předlohy*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-1-01 *vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě svépředstavivosti různé výrobky z daného materiálu*

ČSP-5-1-02 *využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic*

ČSP-5-1-03 *volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitímu materiálu*

ČSP-5-1-04 *udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-1-01p *vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu*

ČSP-5-1-02p *využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii*

ČSP-5-1-03 *volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitímu materiálu*

ČSP-5-1-04p *udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění*

Učivo

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu

Učivo

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrttem

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky

pozorování ČSP-3-3-02 peče o nenáročné rostliny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky

ČSP-3-3-02 peče o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při

úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin

ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

*ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

*ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm*

ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm*

ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny

*a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
uplatňuje zásady správné výživy*

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni – historie a význam

2. stupeň

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svou pracovní činnost

- ČSP-9-1-04** užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost

ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech

ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

- rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti

- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu

- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky

- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku

- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

Učivo

- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)
- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
- jednoduché pracovní operace a postupy
- organizace práce, důležité technologické postupy
- technické náčrty a výkresy, technické informace, návody
- úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model

ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.

ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení

ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

ČSP-9-2-01p sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model

ČSP-9-2-03p ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení

ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

- stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž
- návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ**Očekávané výstupy**

žák

ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin

ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu

ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu

ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin

ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě

ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu

ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne

Učivo

- **základní podmínky pro pěstování** – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy
- **zelenina** – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny
- **okrasné rostliny** – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin
- **ovocné rostliny** – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování
- **léčivé rostliny, koření** – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie
- **chovatelství** – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI**Očekávané výstupy**

žák

- ČSP-9-4-01** provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
- ČSP-9-4-02** ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- ČSP-9-4-03** správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
- ČSP-9-4-04** dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku

ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů

ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti

ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

Učivo

- **finance, provoz a údržba domácnosti** – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti
- **elektrotechnika v domácnosti** – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy

ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti

ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy

ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu

ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Učivo

- **kuchyně** – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu
- **potraviny** – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku
- **příprava pokrmů** – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů
- **úprava stolu a stolování** – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU**Očekávané výstupy**

žák

- ČSP-9-6-01** vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů
- ČSP-9-6-02** zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl
- ČSP-9-6-03** vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci
- ČSP-9-6-04** dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci
- ČSP-9-6-05** poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-6-01p** vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu
- ČSP-9-6-04p** dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech
- ČSP-9-6-05** poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Učivo

- základní laboratorní postupy a metody
- základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ**Očekávané výstupy**

žák

- ČSP-9-7-01** ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky
- ČSP-9-7-02** propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení
- ČSP-9-7-03** pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava
- ČSP-9-7-04** ošetruje digitální techniku a chrání ji před poškozením
- ČSP-9-7-05** dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-7-01p** ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu
- ČSP-9-7-02p** propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení
- ČSP-9-7-03p** pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb
- ČSP-9-7-04** ošetruje digitální techniku a chrání ji před poškozením
- ČSP-9-7-05** dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

- **digitální technika** – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-kniha, mobilní telefony
- **digitální technologie** – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, wi-fi, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergencie technologií, multiplexování
- **počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací** – úpravy, archivace, stříh; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)
- **mobilní služby** – operátoři, tarify

SVĚT PRÁCE (závazný pro 8. a 9. ročník s možností realizace od 7. ročníku)

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí**ČSP-9-8-02** posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy**ČSP-9-8-03** využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání**ČSP-9-8-04** prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách**ČSP-9-8-02p** posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života**ČSP-9-8-03p** využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání**ČSP-9-8-04p** prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání

- byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
- byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Učivo

- **trh práce** – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce
- **volba profesní orientace** – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
- **možnosti vzdělávání** – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby
- **zaměstnání** – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
- **podnikání** – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

5.10 DOPLŇUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ OBORY

Do RVP ZV se zařazují *Doplňující vzdělávací obory*, které nejsou povinnou součástí základního vzdělávání, jeho vzdělávací obsah pouze doplňuje a rozšiřuje. Doplňující vzdělávací obory je možné využít pro všechny nebo jen pro některé žáky jako povinný nebo volitelný vzdělávací obsah. Očekávané výstupy uvedené v Doplňujících vzdělávacích oborech nestanovují závaznou úroveň a jsou pouze doporučené pro formulování výstupů v učebních osnovách v ŠVP. Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření není v RVP ZV proto stanovena.

5.10.1 DRAMATICKÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

DV-3-1-01 *zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých*

DV-3-1-02 rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná

DV-3-1-03 *zkoumá téma a konflikty na základě vlastního jednání*

DV-3-1-04 spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji předspolužáků; sleduje prezentace ostatních

DV-3-1-05 *reflektuje s pomocí učitele svůj zázitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

DV-5-1-01 propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy

DV-5-1-02 *pracuje s pravidly hry a jejich variacemi; dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat*

DV-5-1-03 rozpoznává téma a konflikty v situacích a příbězích; nahlíží na ně z pozic různých postav; zabývá se důsledky jednání postav

DV-5-1-04 *pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků*

DV-5-1-05 prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků

DV-5-1-06 *reflektuje svůj zázitek z dramatického díla; rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy*

Učivo

ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY DRAMATICKÉHO JEDNÁNÍ

- **psychosomatické dovednosti** – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace
- **herní dovednosti** – vstup do role, jevištní postava

- **sociálně komunikační dovednosti** – spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení

PROCES DRAMATICKÉ A INSCENAČNÍ TVORBY

- **náměty a téma v dramatických situacích** – jejich nalézání a vyjadřování
- **typová postava** – směřování k její hlubší charakteristice; činoherní i loutkářské prostředky
- **dramatická situace, příběh** – řazení situací v časové následnosti
- **inscenační prostředky a postupy** – jevištění tvar na základě improvizované situace a minipříběhu; přednes
- **komunikace s divákem** – prezentace, sebereflexe

RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉHO UMĚNÍ

- **základní stavební prvky dramatu** – situace, postava, konflikt
- **současná dramatická umění a média** – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba
- **základní divadelní druhy** – činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

DV-9-1-01	<i>uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla</i>
DV-9-1-02	<i>propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých</i>
DV-9-1-03	<i>rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí</i>
DV-9-1-04	<i>prozkoumává téma z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt; uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou</i>
DV-9-1-05	<i>přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku</i>
DV-9-1-06	<i>rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu; pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky; kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu</i>

Učivo

ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY DRAMATICKÉHO JEDNÁNÍ

- **psychosomatické dovednosti** – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace
- **herní dovednosti** – vstup do role, jevištění postava; strukturace herní a jevištění situace
- **sociálně komunikační dovednosti** – komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce

PROCES DRAMATICKÉ A INSCENAČNÍ TVORBY

- **náměty a téma v dramatických situacích** – jejich nalézání a vyjadřování
- **práce na postavě** – charakter, motivace, vztahy
- **konflikt jako základ dramatické situace** – řešení konfliktu jednáním postav
- **dramatická situace, příběh** – řazení situací v časové a příčinné následnosti, dramatizace literární předlohy
- **inscenační tvorba** – dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk

- **komunikace s divákem** – prezentace, sebereflexe

RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉHO UMĚNÍ

- **základní stavební prvky dramatu** – situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace
- **základní dramatické žánry** – komedie, tragédie, drama
- **základní divadelní druhy** – činohra, loutkové divadlo, opera, opereta, muzikál, balet, pantomima
- **současná dramatická umění a média** – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba
- vybrané etapy a typy světového a českého divadla
- **výrazné osobnosti české a světové dramatické tvorby**

5.10.2 ETICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vzdělávacího oboru

Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru **Etická výchova** tvoří následující téma:

1. Mezilidské vztahy a komunikace.
2. Důstojnost lidské osoby. Positivní hodnocení sebe.
3. Pozitivní hodnocení druhých.
4. Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
5. Komunikace citů.
6. Interpersonální a sociální empatie.
7. Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
8. Reálné a zobrazené vzory.
9. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
10. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Na deset základních témat navazuje šest aplikačních témat, mezi která patří:

- Etické hodnoty
- Sexuální zdraví
- Rodinný život
- Duchovní rozměr člověka
- Ekonomické hodnoty
- Ochrana přírody a životního prostředí
- Hledání pravdy a dobra jako součást přirozenosti člověka

Vzdělávací obor umožňuje zároveň rozvíjet **čtenářskou gramotnost** – porozumění textům, posouzení spolehlivosti a platnosti informací a jejich využití v životě.

Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů. Ve vzdělávací oblasti Jazyka a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura navazuje Etická výchova na učivo naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvorivé činnosti s literárním textem a ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk na učivo pravidla komunikace v běžných každodenních situacích. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje na učivo domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost ve vzdělávacím oboru Výchova k občanství navazuje na učivo naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí, osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda ve vzdělávacím oboru Přírodopis navazuje na učivo životní styl a ochrana přírody a životního prostředí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a kultura ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků. Ve vzdělávací

oblasti Člověk a zdraví ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví navazuje na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj. V doplňujícím vzdělávacím oboru

Dramatická výchova navazuje na učivo základní předpoklady dramatického jednání a proces dramatické a inscenační tvorby. Z průřezových témat navazuje především na vzdělávací obsah osobnostní a sociální výchovy, multikulturní výchovy, environmentální výchovy a mediální výchovy.

Etická výchova žáka vede především: k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuse s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzoru při vytváření vlastního světonázoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Doplňující vzdělávací obor Etická výchova u žáka rozvíjí: sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu

o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Hlavním důvodem pro zařazení Etické výchovy do RVP ZV je skutečnost, že v naší školské soustavě chybí předmět, který by systematicky rozvíjel mravní stránku osobnosti žáků. Důležitost aktuálnost tohoto kroku podporují i zkušenosti z většiny zemí OECD, ve kterých je předměts podobným obsahem zařazen do vzdělávacího systému.

Vzdělávání je založeno na zásadách svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání (§ 2, odst. 1, písm. e) školského zákona).

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

EV-3-1-01 *si osvojí oslovení křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci*

EV-3-1-02 *se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel*

EV-3-1-03 *úctykl druhým* si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a

EV-3-1-04 *zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky*

EV-3-1-05 *vyjadřuje city v jednoduchých situacích*

EV-3-1-06 *využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů*

EV-3-1-07 *reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

EV-5-1-01 reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazzy verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku

EV-5-1-02 *si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení*

EV-5-1-03 se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolestidruhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách

EV-5-1-04 *identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě emfatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí*

EV-5-1-05	<i>jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy</i>
EV-5-1-06	<i>inicativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně</i>

Učivo

ZÁKLADNÍ KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI

- **komunikace při vytváření výchovného kolektivu** – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace
- **základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích** – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva
- **základy neverbální komunikace** – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky
- **komunikace citů** – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu

POZITIVNÍ HODNOCENÍ SEBE A DRUHÝCH

- **sebepojetí** – sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceněování
- **pozitivní hodnocení druhých** – v běžných podmírkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu
- **akceptace druhého** – zážitek přijetí pro každého žáka, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých

TVOŘIVOSTA ZÁKLADY SPOLUPRÁCE

- **tvořivost v mezilidských vztazích** – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbabování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování
- **schopnost spolupráce** – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce
- **elementární prosociálnost** – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství

ZÁKLADY ASERTIVNÍHO CHOVÁNÍ

- **iniciativa** – ve vztahu k jiným lidem, hledání možnosti, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu
- **asertivní chování** – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

EV-9-1-01	<i>komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci</i>
EV-9-1-02	<i>respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí</i>
EV-9-1-03	<i>analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu</i>
EV-9-1-04	<i>nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva</i>
EV-9-1-05	<i>rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory</i>

EV-9-1-06	<i>spolupracuje i v obtížných sociálních situacích</i>
EV-9-1-07	<i>je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení</i>
EV-9-1-08	<i>analyzuje etické aspekty různých životních situací</i>
EV-9-1-09	<i>se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů</i>
EV-9-1-10	<i>aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy</i>

Učivo

KOMUNIKACE

- **otevřená komunikace** – úrovně komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách
- **aktivní naslouchání** – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání

DŮSTOJNOST A IDENTITA LIDSKÉ OSOBY

- **úcta k lidské osobě** – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciální člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost
- **jedinečnost a identita člověka** – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus v životě

ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ

- **asertivní chování** – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu
- **obrana před manipulací** – **asertivní techniky** – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik
- **fair play** – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích, prosociálnost a sport

REÁLNÉ A ZOBRAZENÉ VZORY

- **pozitivní vzory versus pochybné idoly** – senzibilizace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve vlastní rodině, vliv zobrazených vzorů a vhodné literární prameny, smysl autority, vztah k autoritě
- **podpora pozitivního působení televize a médií** – nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, eliminace vlivu agrese, zvládání agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médií, média a volný čas
- **já – potenciální vzor pro druhé** – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita

INICIATIVA A KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST

- **iniciativa a tvořivost** – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci, přátelství
- **iniciativa ve ztížených podmínkách** – pozitivní formulace problému, pomoc neznámému člověku, veřejná osobní angažovanost
- **uplatnění komplexní prosociálnosti** – bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám

APLIKOVANÁ ETICKÁ VÝCHOVA

- **etické hodnoty** – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj
- **sexuální zdraví** – zodpovědný vztah k sexualitě, mládí – příprava na lásku, sexuální identita, nezralé rodičovství

- **rodina** – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke starým
- **duchovní rozměr člověka** – obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světonázorech
- **ekonomické hodnoty** – rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických ctností – šetrnost, podnikavost
- **ochrana přírody a životního prostředí** – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí

5.10.3 FILMOVÁ/AUDIOVIZUÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vzdělávacího oboru

Doplňující vzdělávací obor **Filmová/Audiovizuální výchova** poskytuje školám možnost obohatit vzdělávací obsah základního vzdělávání ve vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vymezený vzdělávací obsah podporuje rozvoj žáků jako uživatelů filmových a obecně audiovizuálních produktů a zároveň rozvíjí jejich vnímavost a tvůrčí schopnosti prostřednictvím filmových/audiovizuálních výrazových prostředků.

Filmová/Audiovizuální výchova v etapě základního vzdělávání je koncipována jako metodické propojení několika tvůrčích činností:

- vlastní tvůrčí zkušenost z filmové/audiovizuální tvorby a jejího výsledku;
- schopnost vnímat díla vytvořená audiovizuálními výrazovými prostředky a uvědomovat si jejich hodnoty;
- potřeba zaujmout a formulovat názor na filmové/audiovizuální dílo.

Vlastní tvůrčí zkušenost žáků (od 2. období 1. stupně) zprostředkovávají tři vzájemně propojené na sebe navazující okruhy činností, při nichž se uplatňuje subjektivita, pozorování a smyslové vnímání, fantazie, tvorivost a citlivost a při kterých se prohlubují komunikační schopnosti.

Důraz je kladen na postupný rozvoj vnímání filmových/audiovizuálních děl. Žáci se na základě jednoduchých tvůrčích experimentů učí „řeči filmu“, aby mohli mít větší požitek z vnímání děl filmové/vizuální kultury. Učí se lépe porozumět možnostem jednotlivých typů filmových/audiovizuálních sdělení vycházejících buď z přesného obrazu okolního světa (dokumentární pojetí), nebo umělého obrazu více či méně možného světa (hraný film) i obrazu, který vychází z technických možností rozšiřujících „filmovou řeč“ o triky, animace a další výtvarné prvky. Při učení se takto detailní interpretaci pracuje žák také s odbornými a kritickými texty, což podporuje jeho **čtenářskou gramotnost**.

Stejně významnou složkou vzdělávacího obsahu jsou vlastní tvorivé činnosti žáků s využitím jednoduchých technických a výrazových prostředků typických pro film a audiovizuální umění obecně.

V základním vzdělávání se pozornost zaměřuje především na:

- přiblížení fyziologické podstaty vnímání pohybujících se obrazů, jejich předpokladů a možností; klíčovou roli světla v audiovizuaci; propojení a vztahy s ostatními obory umění; individuální pozorování a schopnost užívat v komunikaci audiovizuální-kinematografické sdělení; osvojení si specifického jazyka pro vyjadřování vlastních myšlenek a pocitů;
- znalost základních prvků audiovizuálního výrazu a jejich tvorivého využití; vytváření záběrů a jejich užití v elementární montáži; tvorbu drobného audiovizuálního tvaru jako hmatatelného výstupu praktické zkušenosti;
- individuální tvůrčí zkušenosť a poučenější a intenzivnější vnímání filmových/audiovizuálních děl;

užívání technologií jako prostředku k realizaci záměru, nikoliv jako cíle.

Filmová/Audiovizuální výchova v základním vzdělávání poskytuje žákům příležitost lépe pochopit společný základ umění a jeho význam v životě člověka a společnosti. Posiluje schopnost

intenzivněji vnímat společnost a procesy, které v ní probíhají. Přispívá k rozvoji osobnosti žáka, vytvoření jeho hodnotového systému, etických postojů a aktivního vztahu ke společnosti.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- FAV-5-1-01** experimentuje se samostatně vytvořenými výtvarnými prvky a vytváří pohybové efekty, ve své tvorbě uplatňuje základy animace
- FAV-5-1-02** využívá proces vzniku optického obrazu v dírkové komoře a s jeho principem pracuje při tvorbě optických obrazů a při tvůrčích experimentech
- FAV-5-1-03** vytváří sérije fotografií a jiných statických vizualizací, následně s nimi experimentuje a využívá možnosti technologií vytvářejících pohybový efekt
- FAV-5-1-04** experimentuje s několika světelnými zdroji a ověřuje jimi světelnou proměnu podoby trojrozměrného předmětu, lidské tváře
- FAV-5-1-05** užívá světlo jako prostředek pro zachycení, zobrazení a modelaci skutečnosti
- FAV-5-1-06** pozná některé historické přístroje užívané v minulosti k zachycení a promítání pohybu
- FAV-5-1-07** slovně vyjadřuje děj, situace, příběh promítaného filmu (animovaného, hraného); zaujímá osobní stanovisko k jednání postav a vyjadřuje svůj názor na film jako celek
- FAV-5-1-08** ve spolupráci s učitelem dílčím způsobem analyzuje použité prostředky a principy v ukázkách promítaného filmu

Učivo

UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY, POZOROVÁNÍ, SMYSLOVÉHO VNÍMÁNÍ

- kresby vytvořené různými technikami, pořízené v sériích pro vytvoření iluze pohybu, vizuální hry s těmito prvky
- cvičení vnímavosti: pozorování reálných dějů a schopnost jejich verbální reflexe, vyprávění obsahu promítaného filmu, hry se třemi malými světelnými zdroji
- ovlivňování obrazové podoby trojrozměrného předmětu a lidské tváře světlem

UPLATNĚNÍ KREATIVITY, FANTAZIE A SENZIBILITY

- pohyb jako základní princip kinematografie, jeho fyziologické předpoklady – doznívání zrakového vjemu jako předpoklad vzniku kinetického obrazu jednoduchým záznamem
- tvořivé uchopení situace promítaného filmu a její individuální nebo kolektivní inscenace (švédování)

KOMUNIKACE, POSILOVÁNÍ A PROHLUBOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH SCHOPNOSTÍ

- základní skladebná cvičení
- základy montáže obrazových prvků se záměrem zobrazit – vizuálně vyprávět – plynulý děj, situaci
- komunikace vlastních záměrů a námětů v kolektivu, zhodnocení a rozbor vlastní i umělecké produkce
- projekce a analýzy vybraných filmů všech základních proudů audiovizu (dokument, fabulace – hraný film, výtvarný – animovaný film)

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

FAV-9-1-01 pracuje se základními prvky filmového záběru (velikost, úhel, obsah) a tvořivě je užívá v jednoduchých praktických cvičeních a námětech

FAV-9-1-02 při tvůrčí práci a experimentování využívá základy zrakového vnímání (dozvívání a nedokonalosti) pro vznik iluze pohybu

FAV-9-1-03 uplatňuje své znalosti o podstatě a účinku světla jako důležitého výrazového prostředku

FAV-9-1-04 užívá barvu jako výrazový a dramaturgický prostředek pohyblivého obrazu při vlastní tvorbě a experimentování

FAV-9-1-05 pracuje samostatně s jednoduchou kamerou (fotoaparátem) a ovládá její(jeho) základní funkce pro svůj tvůrčí záměr

FAV-9-1-06 na základě zkušeností získaných při práci s kamerou a fotoaparátem rozeznává základní rozdíly mezi zrakovým vjemem jasové reality a její reprodukcí a uplatňuje je ve vlastní tvorbě

FAV-9-1-07 uplatňuje jednoduché skladebné postupy a jednoduchý střihový program pro jednoduché filmové vyprávění, využívá při tom materiál vlastní i zprostředkovaný

FAV-9-1-08 zhodnotí význam základních sdělovacích funkcí a estetických kvalit obrazové i zvukové složky audiovizuálního vlastního projektu

FAV-9-1-09 rozeznává základní výrazové druhy filmové tvorby (dokument, fabulace, animace) a chápe podstatu jejich výrazových prostředků

FAV-9-1-10 přijímá po dohodě s ostatními členy týmu roli v tvůrčím týmu a aktivně ji naplňuje

FAV-9-1-11 slovně i písemně se vyjadřuje k vlastnímu záměru a především k jeho obsahové struktuře

FAV-9-1-12 formuluje názor na vybrané filmové/audiovizuální dílo a porovnává ho s názorem ostatních

FAV-9-1-13 v diskusi zaujímá postoj k zobrazovaným etickým hodnotám a estetickým kvalitám sledovaného filmu nebo televizního programu

Učivo

UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY, POZOROVÁNÍ, SMYSLOVÉHO VNÍMÁNÍ

- série jednoduchých fotografií dle vlastních námětů, vizuální hry s těmito prvky pro vytváření iluze pohybu
- cvičení vnímavosti, intenzity pozorování reálných dějů, situací a jejich slovní a písemná reflexe
- základní rozdíly mezi zrakovým vjemem jasové skutečnosti a její reprodukcí, praktická cvičení s kamerou a fotoaparátem

UPLATNĚNÍ KREATIVITY, FANTAZIE A SENZIBILITY

- hlavní prvky filmového záběru (velikost, kompozice, úhel pohledu), jejich význam ve vztahu k zobrazovanému obsahu
- světelná skutečnost a její úpravy pro kinematografické zobrazení; stylizace světelné reality
- barevná realita, současný a následný kontrast, manipulace s barvami v procesu kinetické reprodukce
- ovládání základních funkcí snímací techniky

- vytvoření série záběrů se záměrem vazby

- estetické kvality obrazových prvků záběru a jejich organizace
- zvuková složka audiovizuálního výrazu a její hlavní elementy
- tvůrčí syntéza obrazové a zvukové složky

KOMUNIKACE, POSILOVÁNÍ A PROHLUBOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH SCHOPNOSTÍ

- navazující skladebná cvičení – orientace při vytváření časoprostorových vztahů v řazení záběrů
- základní formy scénáristické přípravy a prezentace námětu
- komunikace vlastních záměrů a námětů v kolektivu, zhodnocení a rozbor vlastní i umělecké produkce
- projekce a analýzy vybraných filmů základních proudů audiovizu

5.10.4 TANEČNÍ A POHYBOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vzdělávacího oboru

Doplňující vzdělávací obor **Taneční a pohybová výchova** (TPV) poskytuje školám možnost obohatit vzdělávací obsah základního vzdělávání ve vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vymezený vzdělávací obsah podporuje rozvoj kreativity žáků prostřednictvím tance vycházejícího z přirozeného pohybu člověka.

Tanec je tvůrčí uměleckou činností, kterou může do jisté míry vykonávat každý. Každý má vrozenou schopnost tančit, protože každý má možnost pohybovat se, má vrozený cit, představivost, smysl pro rytmus, schopnost rozvíjet se, myslet, chtít a jednat. Pokud dáme i nejméně nadaným žákům možnost uplatnit své tvůrčí úsilí, může to být pro ně z psychologického hlediska stejně důležité jako vynaložené úsilí velmi nadaných.

Tanec je umění, které vyjadřuje citové hodnoty pohybem – hlavním tématem jsou tedy citové hodnoty a tvůrčí proces, nikoliv výsledek. Tanec umožňuje všímat si zážitků vycházejících z pohybu vlastního těla, soustředit se na jeho rytmus, pracovat s pochopením jeho významu a vědomě je uplatňovat.

Specifik tance využívá TPV k formování osobnosti žáků. Vytváří trvalé vztahy mezi myšlením, emocemi a fyzickou složkou žáka, harmonizuje jeho fyzický vývoj. Rozvíjí tvorivost, citovost, citlivost a inteligenci těla. Učí vnímavosti vůči prostředí, rozvíjí sociální inteligenci. Na jedné straně učí spontaneitě, na druhé straně sebekázni. Rozvíjí pozitivní vztah k fyzické aktivitě a ke zdraví.

TPV nezahrnuje úzce účelové činnosti zaměřené na dosažení taneční techniky a výsledných pohybových tvarů. Nezaměřuje se na prvenství, rychlosť, výsledek, úspěch, ale nabízí soustředění, sebepoznávání, úctu k druhým, radost a potřebu pečovat o společně sdílený prostor. TPV je chápána jako tvůrčí umělecká činnost, která je prostředkem ke znovuobjevování těla, jeho možností a citlivosti, k sebepoznávání a rozvíjení vyjadřovacích schopností neverbálním způsobem. Jedním z hlavních úkolů je podněcování k samostatné tvůrčí činnosti.

Tento doplňující vzdělávací obor vytváří další prostor pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, zejména kompetencí sociálních a personálních, komunikativních a občanských, a zároveň přispívá k dosahování cílů základního vzdělávání.

K rozvíjení klíčových kompetencí žáků a k naplňování cílů základního vzdělávání prostřednictvím tance a pohybové výchovy je nezbytné věnovat pozornost čtyřem základním doménám, které v Taneční a pohybové výchově prostupují veškeré konání a jsou obsažené v nejrůznějších formách v celém vzdělávacím obsahu. Jsou to: **Objevování svého místa, Rozvíjení inteligence těla, Původnost/originalita a Vytváření společenství**.

Obsahem **Objevování svého místa** jsou činnosti, jejichž prostřednictvím žák hledá a

poznává prostor svého těla a které zprostředkují a vizualizují představu fyzického propojení tělesnosti s prostorem a prostředím. Pocit poznání a uvědomění si svého těla v prostorovém kontextu vede k uvědomění si své jedinečnosti v rámci sounáležitosti s celkem – napojení se na řad věcí. Toto poznání doprovází úcta, pokora a svoboda.

Obsahem **Rozvíjení inteligence těla** jsou činnosti směřující k rozvíjení přirozeného používání pohybu v závislosti na individuálních anatomických, fyziologických a psychologických předpokladech žáka. Jedná se o dlouhodobý proces podmíněný vůlí, směřující ke kvalitám rozvíjeným a získávaným v závislosti na záměru, talentu a inteligenci. Činnosti směřující k rozvíjení inteligence těla nejsou cestou mechanického opakování a drilu.

Obsahem **Původnosti/originality** jsou činnosti, které rozvíjejí osobnost žáka a během dlouhodobého procesu mu pomáhají hledat jedinečný způsob jeho vyjádření světa. Smyslem skutečné původnosti/originality není upoutávat pozornost za každou cenu. Je to cesta jedinečně uchopeného již existujícího tvarosloví. Záměrem je pomáhat vyrůst osobnostem, které budou této původnosti schopny.

Obsahem **Vytváření společenství** jsou činnosti, které evokují prožitek sounáležitosti a sdílení. Tanec může zprostředkovat prožitek společenství jako jednu ze základních lidských potřeb. TPV navozuje pocity sounáležitosti a sdílení, čímž působí proti odcizení a vykořenění a podporuje pozitivní(partnerskou) sociální interakci.

K uplatňování domén TPV dochází prostřednictvím celého vzdělávacího obsahu. Učivo je rozčleněno do sedmi okruhů činností: pohybová průprava, prostorové čítání, vzájemné vztahy, pohyb s předmětem, pohybové a tanecní hry, hudba a tanec, improvizace – činnosti v rámci tohoto okruhu se na 2. stupni ZŠ více zaměřují na vlastní tvorbu žáků s využitím individuálních možností a schopností žáků.

Vzdělávání v rámci TPV musí vždy směřovat k dosažení určité míry inteligence těla, která jezavislá na pedagogickém záměru, vůli, talentu a emocích žáka.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

TPV-3-1-01 rozumí základním pravidlům správného držení těla ve smyslu statickém i kinetickém

TPV-3-1-02 vnímá a prožívá základní prostorové pojmy a půdorysné dráhy pohybu

TPV-3-1-03 rozlišuje základní dynamické stupně pohybu

TPV-3-1-04 rozlišuje základní členění času – vědomě používá různá tempa včetně zrychlování a zpomalování, pracuje s pauzou

TPV-3-1-05 zvládá základní druhy kroků pro pohyb z místa a dokáže je správně používat

TPV-3-1-06 navazuje pozitivní partnerské vztahy v malé skupině

TPV-3-1-07 aktivně vnímá hudební doprovod, reaguje na změny tempa, rytmu, tělem vyjadří hudební melodii, vnímá a vyjadřuje hudební frázování

TPV-3-1-08 je schopen jednoduché krátké pohybové improvizace vedené pohybovým, hudebním nebo tematickým zadáním

TPV-3-1-09 přijímá a respektuje pravidla her

TPV-3-1-10 zvládá základní prvky obratnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

TPV-5-1-01 vědomě přenáší pravidla správného držení těla do běžného života

TPV-5-1-02 uplatňuje správné návyky používání svého těla, rozumí pojmu přirozený (správný, zdravý) pohyb

TPV-5-1-03 vnímá a v pohybu aplikuje základní prostorové vztahy
TPV-5-1-04 rozlišuje a vědomě používá základní dynamické stupně pohybu
TPV-5-1-05 vnímá a vyjádří pohybem dvoudobost, třídobost a čtyřdobost
TPV-5-1-06 slyší a vyjadřuje pohybem jednoduché rytmické modely

TPV-5-1-07 přijme a respektuje řád hudebního frázování

TPV-5-1-08 navazuje vzájemné pozitivní vztahy i ve větších celcích a skupinách

TPV-5-1-09 improvizuje na jednoduché náměty podpořené hudebním doprovodem

Učivo

POHYBOVÁ PRŮPRAVA

- cvičení, která vypracovávají „svalový korzet“ osového orgánu (pánev, páteř, šíje a hlava)
- cvičení aktivující hlavní tělesné těžiště
- cvičení upevňující osové postavení dolních končetin
- cvičení zaručující možnost propojení pohybu horních končetin s pohybem trupu
- cvičení, která zvyšují hybnost kloubního systému a přiměřeně zatěžují svalový aparát

PROSTOROVÉ CÍTĚNÍ

- základní prostorové vztahy (výška – hloubka, vpřed – vzad, vpravo – vlevo, daleko – blízko)
- půdorysné dráhy pohybu (přímka, úsečka, oblá linka, kruh)
- prostorové dráhy pohybu
- prostorové cítění jako zážitek

VZÁJEMNÉ VZTAHY

- vztahy partnerské (vyvážené)
- vztahy dominantní a subdominantní
- dvojice, trojice, kruh, řada, skupina – v různých způsobech držení
- důvěra a porozumění jako základ vzájemných vztahů

POHYB S PŘEDMĚTEM

- předmět jako bezprostřední podnět k pohybu a ke hře
- princip techniky práce s náčiním (souhra těžiště těla s těžištěm předmětu)
- přístupné druhy náčiní pro argumentaci rozličných pohybových principů (míče, švihadla, obruče různých velikostí, stuhy, tyče apod.)
- hra s předmětem, která přispívá k elementární schopnosti vyjádřit obsah pohybu a ke koncentraci

POHYBOVÉ A TANEČNÍ HRY

- hra jako základ umělecké činnosti
- hry kladoucí požadavky na různé psychické procesy, vlastnosti a stavu
- hry učící senzomotorické koordinaci
- hry přispívající k formování charakteru a mravní výchově
- hry s náčiním, motivované hudbou, hry prostorové, s rozpočítáváním, se zpěvem, na honěnou, hádanky, hry s napodobováním

HUDBA A TANEC

- aktivní naslouchání hudby podněcuje k pohybu
- rozvíjení dialogu mezi hudbou a tanec
- rytmus, melodie, dynamika, harmonie
- pohybové cítění dvoudobosti, třídobosti – sudých a lichých taktů obecně

IMPROVIZACE

- improvizace v rámci průpravných cvičení
- improvizace jako svět absolutní svobody

2. stupeň**Očekávané výstupy**

žák

TPV-9-1-01 uplatňuje správné držení těla a dovednost přirozeného pohybu nejen při výuce, ale i v běžném životě

TPV-9-1-02 vnímá měnící se prostorové vztahy a aktivně vytváří partnerství mezi svým tělem a prostorem

TPV-9-1-03 navazuje vzájemné vztahy a aktivně spoluvytváří společenství

TPV-9-1-04 používá své tělo jako nástroj sebevyjádření

TPV-9-1-05 v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky

Učivo**POHYBOVÁ PRŮPRAVA**

- přístup k vlastnímu tělu v měnících se podmínkách dospívání
- cvičení zvyšující fyzickou sílu a obratnost
- cvičení zvětšující kloubní pohyblivost
- cvičení pohybové paměti
- koordinačně obtížné pohybové vazby

PROSTOROVÉ CÍTĚNÍ

- cvičení aktivující hlavní tělesné těžiště
- cvičení zvyšující hybnost pánevní oblasti
- dráhy tělesného těžiště určující směr i způsob pohybu z místa
- půdorysné dráhy – osmička s dostředivým sklonem, dráhy s dostředivým i odstředivým sklonem
- prostorové stopy zaznamenávané tělem
- tělesný cit pro obousměrnou komunikaci s prostorem

VZÁJEMNÉ VZTAHY

- partnerství, dominance a subdominance ve složitějších obměnách
- volná seskupení
- vzájemné vztahy uskutečňované bez přímého tělesného kontaktu

POHYB S PŘEDMĚTEM

- souhra s předmětem podmíněná soustředěností
- pohyb předmětu jako prostředek pro porozumění pohybu vlastního těla
- náčiní jako nástroj poznávání (prostorové dráhy, vzájemné vztahy, rytmické čítání)
- pohybové a taneční hry s náčiním

HUDBA A TANEC

- dialog hudba – tanec
- rozbor hudební skladby pro vytvoření jednoduché taneční kompozice
- hudební skladby vhodné pro taneční ztvárnění a jejich aktivní vyhledávání (s důrazem na současnou hudební tvorbu)

IMPROVIZACE A TVORBA

- improvizace na náročnější náměty (verbální i hudební)
- základy taneční kompozice – práce s motivem
- reflexe odlišných postupů tvorby taneční kompozice s respektováním autorství
- společná analýza a hodnocení taneční kompozice vytvořené žáky

6 Průřezová téma

Průřezová téma reprezentují v RVP ZV okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Všechna průřezová téma mají jednotné zpracování. Obsahují **charakteristiku průřezového tématu**, kde je zdůrazněn význam a postavení průřezového tématu v základním vzdělávání. Dále je vyjádřen vztah ke vzdělávacím oblastem a **přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka** jak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, tak v oblasti postojů a hodnot. Obsah průřezových témat doporučený pro základní vzdělávání je rozpracován do **tematických okruhů** (v textu tučným písmem). Každý tematický okruh obsahuje nabídku **témat** (činností, námětů). Výběr témat a způsob jejich zpracování v učebních osnovách je v kompetenci školy.

Realizace průřezových témat má nezastupitelné místo při vzdělávání všech žáků a zvláště pak žáků, u kterých je upravován obsah a výstupy ze vzdělávání od 3. stupně podpůrných opatření. Průřezová téma obsahují silný výchovný aspekt a napomáhají osobnostnímu a charakterovému rozvoji těchto žáků, vytvářejí prostor pro utváření jejich postojů a hodnotového systému. Proto bude i při výuce těchto žáků kladen důraz především na kultivaci jejich postojů a hodnotových orientací. Nároky kladené na utváření vědomostí a dovedností těchto žáků budou vždy plně respektovat jejich individuální možnosti. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

Průřezová téma **tvoří povinnou součást základního vzdělávání**. Škola musí do vzdělávání na 1. stupni i na 2. stupni zařadit všechna průřezová téma uvedená v RVP ZV⁹. Všechna průřezová téma však nemusejí být zastoupena v každém ročníku. V průběhu základního vzdělávání je povinností školy nabídnout žákům postupně všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat, jejich rozsah a způsob realizace stanovuje ŠVP. Průřezová téma je možné využít jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu nebo v podobě samostatných předmětů, projektů, seminářů, kurzů apod.

Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová téma:

- Osobnostní a sociální výchova
- **Výchova demokratického občana**
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- **Multikulturní výchova**
- Environmentální výchova
- **Mediální výchova**

6.1 OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- ⁹ **Šestiletá gymnázia** musejí do vzdělávacího obsahu zařadit celé průřezové téma Výchova demokratického občana z RVP ZV, které není obsaženo v RVP G, a všechna průřezová téma z RVP G. Ostatní průřezová téma z RVP ZV mohou zařadit, pokud to považují za účelné vzhledem k výchovným a vzdělávacím záměrům školy.
Osmiletá gymnázia musejí na nižším stupni zařadit do vzdělávacího obsahu všechna průřezová téma RVP ZV. Z toho průřezové téma Výchova demokratického občana musejí zařadit celé, z ostatních průřezových témat RVP ZV musí škola zařadit alespoň některé tematické okruhy tak, aby žáky připravila na realizaci tematických okruhů průřezových témat obsažených v RVP G.

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikem Osobnostní a sociální výchovy je to, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žákovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah Osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví – psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**, a to k Výchově k občanství a k jejím částem Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec. Konkrétně k tématům lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití (Člověk ve společnosti) a podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj (Člověk jako jedinec). Všechna tato téma jsou v Osobnostní a sociální výchově vnímána jako samostatná. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktických dovedností spjatých s uvedenými tématy. Vazba ke vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na vzdělávací oblast **Umění a kultura** se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání utváření mimouměleckého estetična – jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V Osobnostní a sociální výchově lze účinně využít různé postupy dramatické výchovy. Doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova užívá jako základní metody nástroje dramatické a inscenační tvorby, Osobnostní a sociální výchova vedle toho užívá i tréninkové postupy sociálně psychologické povahy, které nemají divadelní podstatu. Propojení se vzdělávací oblastí **Člověk a zdraví** je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se ke zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Realizace průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým;
- na rozvoj zvládání vlastního chování;
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci;
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci;
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.

Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat primární prevenci rizikového chování a zkvalitnění mezilidské komunikace. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá ke zvládání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta téma, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená téma se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostých, případně že některé hry nebudou mít požadovaný efekt. Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druží jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoj, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mé chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvorivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

6.2 VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí vlastních práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má žákovi umožnit konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematické okruhy, ale i zkušenosti a prožitky žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou nejen ověřit význam dodržování pravidel, eventuálně se v zájmu spravedlnosti podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k

anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast **Člověk a společnost**, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického

rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců – občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

Realizace průřezového tématu Výchova demokratického občana bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti;
- úcty k zákonu;
- úcty k hodnotám, jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance;
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším;
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem;
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku, schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopnosti průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvče, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení

demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování

demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

6.3 VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Charakteristika průřezového téma

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvorivých osobností, schopných v dospělosti mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování národní identity. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy životav evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvorivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na 1. stupni vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět**. Ve vzdělávání se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na 2. stupni se vztahuje průřezové téma zejména ke vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**. Využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru historie a politické geografie. Prohlubuje porozumění klíčovým historickým a politickým událostem, které ovlivnily vývoj Evropy i světa a měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Důležitým prostorem pro realizaci průřezového tématu se stává obor Výchova k občanství, v jehož vzdělávacím obsahu se zdůrazňují sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** se průřezové téma uplatňuje zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace**. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování

informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro občanskou, vzdělávací i pracovní mobilitu. Jsou prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti

Informační a komunikační technologie, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vzdělávací oblasti **Umění a kultura** rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke světové kultuře. Ozřejmují význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Dramatická výchova jako doplňující vzdělávací obor umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat jejich postoje, přijímat role a zkoumat téma a situace na základě vlastního jednání. Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru Tělesná výchova využívá průřezové téma zájem žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků;
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory

- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

6.4 MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznámovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifikami ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, **Člověk a společnost**, **Informační a komunikační technologie**, **Umění a kultura**, **Člověk a zdraví**, z oblasti **Člověk a příroda** se dotýká především vzdělávacího oboru Zeměpis. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Realizace průřezového tématu Multikulturní výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí;
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání;
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých;
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám;
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoliv jako zdroje konfliktu;
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti;
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Multikulturní výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopnosti průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přjmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpozнат projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- poskytuje znalost některých základních pojmu multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, racismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti

- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflekují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu mohou být významně ovlivněny vzájemnou dohodou učitelů, dohodou učitelů žáků, učitelů a zákonných zástupců apod.

- **Kulturní difference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generacní příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vztížené stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vztít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu trídy
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vztahem rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vztahem obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

6.5 ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědecko-technických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy) i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšírováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v této oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i

prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědnéhopřístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímé kontakty žáků s okolním

prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické usporádání a vztahy k okolí. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** průřezové téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s úrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Ve vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podnecují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možností navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky, EU a světa. Vzdělávací oblast **Umění a kultura** poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení průřezového tématu se vzdělávací oblastí **Člověk a svět práce** se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí

- ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti

- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podnecuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpateľnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie,

odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

6.6 MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médií. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života věbec. Sdělení, jež jsou médií nabízena, mají přitom nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními; dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast **Člověk a společnost**, zejména tím, že se média jako sociální instituce podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravidajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí **Jazyk a jazyková komunikace** se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** se jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdrojů informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utvářením návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti **Umění a kultura** je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální

produkce.

Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;

- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu;
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zejména zpravodajských)
- umožňuje získat představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství

a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediováných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- **Stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediováných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovém sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností

- **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

7 Rámcový učební plán

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. stupeň	2. stupeň
		1.–5. ročník	6.–9. ročník
		Minimální časová dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	33	15
	Cizí jazyk	9	12
	Další cizí jazyk	–	6 ¹⁰
Matematika a její aplikace		20	15
Informační a komunikační technologie		1	1
Člověk a jeho svět		12	–
Člověk a společnost	Dějepis	–	11
	Výchova k občanství	–	
Člověk a příroda	Fyzika	–	21
	Chemie	–	
	Přírodopis	–	
	Zeměpis	–	
Umění a kultura	Hudební výchova	12	10
	Výtvarná výchova		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	–	10
	Tělesná výchova	10	
Člověk a svět práce		5	3
Průřezová téma		P	P
Disponibilní časová dotace		16	18
Celková povinná časová dotace		118	122

P = povinnost zařadit a realizovat se všemi žáky v průběhu vzdělávání na daném stupni; pokud je realizováno formou samostatného vyučovacího předmětu, je předmět dotován z disponibilní časové dotace.

¹⁰ Časová dotace může být upravena, popř. může být celý vzdělávací obsah vzdělávacího oboru nahrazen jiným v souvislosti s podpůrným opatřením dle § 16 odst. 2 písm. b) školského zákona. Úprava je specifikována v příslušné poznámce ke vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace v kapitole 7.2.

7.1 Poznámky k rámcovému učebnímu plánu

Rámcový učební plán (RUP) pro základní vzdělávání **závazně** stanovuje:

- začlenění vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů do základního vzdělávání na 1. stupni (v 1.–5. ročníku) a na 2. stupni (v 6.–9. ročníku)
- minimální časovou dotaci pro jednotlivé vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) na daném stupni základního vzdělávání
- rozsah a způsob využití disponibilní časové dotace
- celkovou povinnou časovou dotaci pro 1. a 2. stupeň základního vzdělávání
- povinnost zařadit a realizovat se všemi žáky na daném stupni průřezová téma
- poznámky ke vzdělávacím oblastem (vzdělávacím oborům) v RUP
- poznámky ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Celková povinná časová dotace je v RUP stanovena pro 1. stupeň základního vzdělávání na **118 hodin¹¹**, pro 2. stupeň základního vzdělávání na **122 hodin¹²**. Celková povinná časová dotace uvedená v RUP představuje maximální povinnou týdenní časovou dotaci¹³ na daném stupni základního vzdělávání¹⁴.

Při konstrukci učebního plánu v ŠVP a realizaci výuky musí být dodrženy dvě podmínky:

- musí být dodržena celková povinná časová dotace na daném stupni základního vzdělávání (118, resp. 122 hodin)
- nesmí být překročena maximální týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání školským zákonem (1. a 2. ročník 22 hodin, 3.–5. ročník 26 hodin, 6. a 7. ročník a odpovídající ročníky víceletých středních škol 30 hodin, 8. a 9. ročníky a odpovídající ročníky víceletých středních škol 32 hodin).
- současně se stanovuje minimální týdenní hodinová dotace pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání takto: 1. a 2. ročník 18 hodin, 3.–5. ročník 22 hodin, 6. a 7. ročník a odpovídající ročníky víceletých středních škol 28 hodin, 8. a 9. ročníky a odpovídající ročníky víceletých středních škol 30 hodin.

Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací.

Minimální časová dotace pro jednotlivé vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) je pro tvorbu ŠVP závazná. Číslo udává, kolik hodin týdně musí škola minimálně věnovat dané vzdělávací oblasti (vzdělávacím oborům) na příslušném stupni základního vzdělávání.

Disponibilní časová dotace je vymezena pro 1. stupeň základního vzdělávání v rozsahu 16 hodin a pro 2. stupeň základního vzdělávání v rozsahu 18 hodin (využití disponibilní časové dotace viz dále v kapitole 7.2). Škola využívá disponibilní časovou dotaci k realizaci takových vzdělávacích obsahů, které podporují specifická nadání a zájmy žáků a pozitivně motivují žáky k učení. V případě žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je možné využít disponibilní časovou dotaci v ŠVP k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče. Ředitel školy použije disponibilní časovou dotaci také k realizaci předmětů speciálně pedagogické péče, jsou-li tato podpůrná opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasil s jejich poskytováním¹⁵.

¹¹ Málotřídní školy, které nedisponují všemi ročníky 1. stupně, stanovují ve svém ŠVP časovou dotaci pro jednotlivé ročníky s přihlédnutím k tomu, že školy, kam žáci odcházejí, vymezují počty hodin v navazujících ročnících spíše na horní hranici rozmezí.

¹² Šestiletá gymnázia stanovují ve svém ŠVP časovou dotaci pro vyučovací předměty v ročnících nižšího stupně gymnázia s přihlédnutím k poměrnému zastoupení časových dotací jednotlivých vzdělávacích oblastí vymezených

v rámcovém učebním plánu RVP ZV. Celková povinná časová dotace pro ročníky nižšího stupně šestiletého gymnázia je stanovena v rozsahu 64 hodin.

¹³ V případě nepravidelného rozvržení výuky se maximální povinná týdenní časová dotace chápe jako průměrná.

¹⁴ V případě, že se žák přestěhuje a dochází na jinou školu, kde je výuka realizována podle jiného ŠVP, nemusí být celková časová dotace u každého žáka v celkovém rozsahu dodržena.

¹⁵ Vyhláška č. 27/2016 Sb.

Na základě RUP vytvářejí školy učební plán, při jehož tvorbě respektují vymezení RUP a zásady pro zpracování školního vzdělávacího programu formulované v kapitole 11 tohoto dokumentu.

7.2 Poznámky ke vzdělávacím

oblastem Jazyk a jazyková komunikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání
- psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy, realizuje se zpravidla v menších časových celcích, než je vyučovací hodina
- vzdělávání v jiném mateřském jazyce než českém se realizuje podle zvláštních ustanovení¹⁶
- vzdělávání žáků-cizinců a žáků s odlišným mateřským jazykem¹⁷ se realizuje podle zvláštních ustanovení¹⁸
- vzdělávací obsah vycházející ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk má týdenní časovou dotaci 3 hodiny a je zařazen povinně¹⁹ do 3.–9. ročníku; s výukou Cizího jazyka je možné začít při zájmu žáků a souhlasu jejich zákonných zástupců i v nižších ročnících; přednostně by měla být žákům nabídnuta výuka anglického jazyka; pokud žák (jeho zákonný zástupce) zvolí jiný cizí jazyk než anglický, musí škola prokazatelně upozornit zákonné zástupce žáka na skutečnost, že ve vzdělávacím systému nemusí být zajištěna návaznost ve vzdělávání zvoleného cizího jazyka při přechodu žáka na jinou základní nebo střední školu
- Další cizí jazyk je vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace; škola zařazuje Další cizí jazyk podle svých možností nejpozději od 8. ročníku v minimální časové dotaci 6 hodin²⁰
- Další cizí jazyk může být německý, francouzský, španělský, italský, ruský, slovenský, polský, případně jiný jazyk; anglický jazyk jako Další cizí jazyk musí škola nabídnout žákům, kteří nezvolili anglický jazyk jako Cizí jazyk
- vzdělávací obsah vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP (podpůrná opatření jsou blíže specifikována v kapitole 8.1)
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk

Matematika a její aplikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání

Informační a komunikační technologie

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie je realizován na 1. i 2. stupni základního vzdělávání

Člověk a jeho svět

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání

¹⁶ § 11 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ § 20 školského zákona.

¹⁸ Žákům, jejichž mateřským jazykem není čeština, je nutné poskytnout podporu cílenou ke zvládnutí vyučovacího jazyka, tak aby jejich účast na vzdělávání ve všech předmětech mohla být co nejfektivnější. Rozsah, obsah a organizaci takového vzdělávání upravuje § 11 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹ Náhrada části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Cizí jazyk nebo případná změna minimální časové dotace stanovené v RUP pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními je specifikována v kapitole 8.

²⁰ Úprava obsahu vzdělávání vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, případně jiné využití časové dotace tohoto vzdělávacího oboru je pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními specifikováno v kapitole 8.

Člověk a společnost

- vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících 2. stupně základního vzdělávání

Člověk a příroda

- vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících 2. stupně základního vzdělávání

Umění a kultura

- vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání

Člověk a zdraví

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví* je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání; vzdělávací obsah Výchovy ke zdraví na 1. stupni je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Tělesná výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání; časová dotace pro Tělesnou výchovu nesmí ze zdravotních a hygienických důvodů klesnout pod 2 hodiny týdně
- součástí vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Tělesná výchova* je tematický okruh *Zdravotní tělesná výchova*, jehož prvky jsou preventivně využívány v hodinách *Tělesné výchovy* pro všechny žáky nebo jsou zadávány žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení; školám se současně doporučuje vyrovnat pohybový deficit žáků III. zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu vycházejícího z tematického okruhu *Zdravotní tělesná výchova*
- základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin; očekávané výstupy je možné splnit již v 1. období 1. stupně; o zařazení do ročníků rozhoduje ředitel školy²¹

Člověk a svět práce

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je realizován na 1. i 2. stupni základního vzdělávání
- na 1. stupni je vzdělávací obsah realizován ve všech ročnících, všechny 4 tematické okruhy jsou pro školu povinné; na 2. stupni je povinný tematický okruh *Svět práce* a z ostatních sedmi tematických okruhů vybírá škola nejméně jeden tematický okruh, který je nutné realizovat v plném rozsahu
- tematický okruh *Svět práce* je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej řadit do nejvyšších ročníků 2. stupně

Průřezová téma

- průřezová téma tvoří povinnou součást základního vzdělávání
- všechna průřezová téma musejí být zařazena na 1. i 2. stupni, ale nemusejí být obsažena v každém ročníku (začlenění průřezových témat v šestiletých a osmiletých gymnáziích – viz poznámka 11)
- průřezová téma je možné zařadit do ŠVP jako integrativní součást realizovaných vzdělávacích obsahů; způsob realizace průřezových témat a stanovení časové dotace v jednotlivých ročnících je v kompetenci školy

Disponibilní časová dotace

- využití disponibilní časové dotace je plně v kompetenci a odpovědnosti ředitele školy
- využití celé disponibilní časové dotace v učebním plánu ŠVP je závazné

²¹ Ve výjimečných a odůvodněných případech (zejména nedostupnost bazénu z důvodu jeho rekonstrukce nebo nepřiměřená vzdálenost bazénu) je možné základní plaveckou výukou dočasně přesunout do jiného ročníku, příp. nerealizovat, pokud není možnost ji zajistit v rámci povinné školní docházky.“

Disponibilní časová dotace je určena:

- k nabídce a realizaci volitelných vzdělávacích obsahů, které musejí vycházet z cílů základního vzdělávání a rozvíjet klíčové kompetence žáků
- k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oboř nad rámec vymezené minimální časové dotace
- k vytváření časové dotace pro realizaci dalších povinných vzdělávacích obsahů dotvářejících zaměření školy
- k realizaci průřezových témat
- k realizaci doplňujících vzdělávacích oboř, pokud budou v ŠVP zařazeny jako povinný či volitelný obsah
- k posílení časové dotace TV zpravidla ve dvou po sobě následujících ročnících 1. stupně, kde probíhá výuka plavání
- k výuce vzdělávacích obsahů podporujících vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (např. v rámci předmětů speciálně pedagogické péče)

Část D

8 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření²². Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů²³. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ²⁴. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

8.1 Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení základního vzdělávání všech žáků vymezuje RVP ZV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků dané školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování **PLPP** a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu **IVP**. PLPP a IVP zpracovává škola.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření **upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP**²⁵, případně **upravit vzdělávací obsah**²⁶ tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožnuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem **metodické podpory**. Pedagogickým pracovníkům bude zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Náhrada **části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů jinými vzdělávacími obsahy** nebo **náhrada celého vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru jiným**, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků, se využívá podpůrné opatření úprava obsahů a výstupů ze vzdělávání, prostřednictvím podpůrného opatření IVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními,

za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů, změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

²² § 16 odst. 1 školského zákona.

²³ § 16 odst. 3 školského zákona.

²⁴ § 16 odst. 2 školského zákona.

²⁵ § 16 odst. 2 písmeno e) školského zákona.

²⁶ § 16 odst. 2 písmeno b) školského zákona.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ **speciálně pedagogická²⁷** a **pedagogická intervence²⁸**. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná součinnosti asistenta pedagoga²⁹.

8.2 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

V ŠVP škola stanoví:

- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP;
- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP.

V ŠVP může škola případně stanovit:

- pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atd.);
- zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami;
- specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jakými jsou například: dělení a spojování hodin, prodloužení základního vzdělávání na 10 let, odlišná délka vyučovacích hodin;
- učební osnovy předmětů speciálně pedagogické péče.

Příklady konkrétních zaměření předmětů speciálně pedagogické péče jsou uvedeny v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Osnovy předmětů speciálně pedagogické péče jsou v ŠVP vytvářeny podle specifik obtíží žáků, škola dodržuje nejvyšší počet povinných vyučovacích hodin, případně využívá jejich dělení.

V případě škol a tříd zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona jsou v ŠVP vždy uváděny předměty speciálně pedagogické péče, ostatní školy tak činí v případě poskytování tohoto podpůrného opatření konkrétnímu žákovi.

Škola zřízená podle § 16 odst. 9 vypracuje samostatný ŠVP podle RVP ZV. V případě třídy zřízené podle § 16 odst. 9 může škola vypracovat ŠVP například formou přílohy ke stávajícímu ŠVP (příloha bude mít strukturu ŠVP, ale nebudou v ní uvedeny ty části, které by kopírovaly stávající ŠVP).

- ²⁷ Pod pojmem „speciálně pedagogická intervence“ se rozumí zajištění předmětů speciálně pedagogické péče pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod.
- ²⁸ Pod pojmem „pedagogická intervence“ se rozumí vzdělávání žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními ve vyučovacích předmětech, v nichž je třeba zlepšit jeho výsledky učení, případně kompenzovat nedostatečnou domácí přípravu na výuku.
- ²⁹ Jejich podrobnější specifikace se nachází ve speciální sekci webových stránek NÚV, dostupné z: www.nuv.cz.

Pro žáky s jiným než mentálním postižením uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona je možné ve školním vzdělávacím programu upravit očekávané výstupy nebo nahradit vzdělávací obsah, jehož realizaci objektivně neumožnuje jejich znevýhodnění, jiným vzdělávacím obsahem, pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby žáků, a to pouze tehdy, pokud to vyplývá z doporučení školského poradenského zařízení.

8.3 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření³⁰ při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potrebám a s jehož užíváním má zkušenosť³¹;
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potrebám³²;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin³³;
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků³⁴;
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

³⁰ § 16 odst. 2 školského zákona.

³¹ § 16 odst. 7 školského zákona.

³² § 16 odst. 8 školského zákona.

³³ § 26 odst. 1 školského zákona.

³⁴ § 46 odst. 3 školského zákona.

9 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech³⁵.

9.1 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit dále rozvíjet.

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory³⁶.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

9.2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.

V ŠVP škola stanoví:

- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka;
- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP³⁷ mimořádně nadaného žáka.

V ŠVP může škola případně stanovit:

- zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky;
- pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky školy (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atd.);
- specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jakými jsou například:
 - předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
 - vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
 - specializované třídy pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků;
 - účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
 - občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
 - obohacování vzdělávacího obsahu;
 - zadávání specifických úkolů, projektů;

- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

³⁵ § 27, odst. 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

³⁶ Příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

³⁷ § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

10 Materiální, personální, hygienické, organizační a jiné podmínky pro uskutečňování RVP ZV

Vzdělávání vycházející z RVP ZV by mělo být podpořeno odpovídajícími podmínkami. V souladu s koncepčními vzdělávacími dokumenty, obecně platnými předpisy a normami, vzdělávacími potřebami žáků a potřebami pro pedagogickou činnost učitelů jsou v RVP ZV vymezeny materiální, personální, hygienické, organizační a jiné podmínky.

Uvedené podmínky představují optimální stav, se kterým by se měly jednotlivé školy poměřovat a k němuž by se měly s podporou zřizovatele postupně přibližovat a dále jej rozvíjet.

Při vytváření podmínek na konkrétní škole je vhodné zvažovat:

- potřeby žáků a učitelů;
- kvalitu, funkčnost a estetičnost prostředí ve škole;
- optimalizaci sociálních vztahů;
- efektivitu vzdělávání žáků a dosahování osobního maxima každého žáka;
- realizaci zájmových činností;
- spolupráci se všemi účastníky a partnery vzdělávacího a výchovného procesu.

Prostorové a materiální podmínky:

- kmenové (univerzální) učebny vybavené víceúčelovým a funkčním zařízením;
- speciální učebny a prostory (v souladu se vzdělávacím obsahem školy)
 - jazykové, ICT, fyzikální, chemické, přírodopisné, zeměpisné, pro hudební a výtvarnou výchovu aj. vybavené speciálním nábytkem, (laboratorními) přístroji, nástroji, materiálem a pomůckami, audiovizuální technikou,
 - tělovýchovné (i přírodní a pronajaté) vybavené bezpečným povrchem, náradím a náčiním,
 - pracovní (dílny, kuchyně, pozemky pro zahradnickou činnost) vybavené vhodnými přístroji, náradím atd.;
- prostorové uspořádání třídy a pracovního místa respektující nároky na žáka se speciálními vzdělávacími potřebami;
- prostory pro uložení pomůcek a přípravnou práci učitele (kabinety) vybavené odpovídajícím úložným nábytkem a pomůckami pro výuku v jednotlivých vzdělávacích oblastech a vhodným zařízením pro přípravu učitele a jeho odpočinek;
- studijní zóny pro aktivní využití volného času (další studium a sebevzdělávání žáků i učitelů) – knihovny a studovny, informační a komunikační centra;
- pracovní a relaxační prostory, prostory pro nenáročné pohybové aktivity – pro společné i individuální tvořivé činnosti a pro společnou či individuální relaxaci (pro žáky i učitele);
- prostory pro hromadné setkávání žáků celé školy či většího počtu tříd (sály, auly, výstavní prostory či jiné prostory tomu přizpůsobené);
- prostory pro zájmovou činnost po vyučování (družiny, kluby) vybavené pracovním a odpočinkovým nábytkem, pomůckami pro aktivní i pasivní relaxaci a pro učení;
- prostory pro odkládání oděvu a obuvi (šatny), včetně prostoru pro převlékání žáků před tělesnou výchovou a po ní v počtu, který odpovídá počtu cvičišť, návaznému střídání žáků, oddělené činnosti chlapců a děvčat;
- prostory pro osobní hygienu žáků a učitelů – WC a umývárny vybavené dostatečným počtem hygienických zařízení odpovídajících fyziologickým potřebám daného věku a příslušným normám;
- prostory pro společné stravování k tomuto účelu náležitě vybavené a respektující hygienické normy a věkové zvláštnosti žáků;
- prostory určené k ošetření úrazu a ke krátkodobému pobytu zraněného, popřípadě k poskytnutí

další pomoci při zdravotních problémech;

- prostory (pracovny) pro další pedagogické (ředitel, zástupce ředitele) a nepedagogické pracovníky školy (hospodářka, správce sítě aj.), vybavené účelným zařízením;
- učebnice, didaktické pomůcky, informační a komunikační technika a další potřeby a pomůcky (např. pomůcky pro tělesnou výchovu, pracovní vyučování, hudební a výtvarnou výchovu) umožňující efektivní vyučování a podporující aktivitu a tvorivost žáků;
- speciální učebnice, kompenzační a jiné pomůcky, které jsou nezbytné pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných;
- další pomocné prostory pro zajištění chodu školy (sklady, prostory pro třídění odpadu aj.);
- prostory pro školní poradenské pracoviště.

Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání a život školy:

- vhodná struktura pracovního a odpočinkového režimu žáků a učitelů s dostatkem relaxace a aktivního pohybu;
- vhodný režim vyučování respektující hygienu učení a věk žáků;
- vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků);
- zdravé prostředí učeben a ostatních prostorů školy – podle platných norem (odpovídající světlo, teplo, bezhluchnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostorů);
- dodržování zákazu kouření, pití alkoholu a požívání jiných škodlivin v budově a areálu školy;
- ochrana žáků před úrazy;
- výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů; pravidelná kontrola zařízení z hlediska jejich bezpečnosti;
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost učitelů poskytovat první pomoc.

Psychosociální podmínky:

- vytváření přátelského prostředí, podmínek pro zdravé učení a otevřené partnerství jak mezi žáky a učiteli, tak mezi učiteli a vedením školy;
- vzdělávání propojené v přiměřené míře s každodenním životem;
- přiměřenosť vzdělávání věku a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáků, hodnocení v souladu s jejich individuálními možnostmi a dosaženým pokrokem, dostatek zpětné vazby, tolerantnost k chybám;
- příznivé sociální klima – posilování vzájemné úcty, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost se třídou, školou;
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy;
- spoluúčast žáků na vzdělávání a životě školy, která přechází do modelu demokratického společenství – budování komunity na principech svobody, odpovědnosti, stability společných pravidel, spravedlnosti, spolupráce;
- včasné informovanost žáků a zákonných zástupců žáků o dění uvnitř školy i mimo ni.

Personální podmínky:

- pedagogičtí pracovníci splňující podmínky stanovené zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, schopní podílet se i na dalších činnostech ve škole;
- pedagogičtí pracovníci s potřebnými profesními dovednostmi – komunikativní ve směru k žákům, jejich zákonným zástupcům, ostatním pedagogům a odborníkům zajišťujícím pro školu speciální služby, schopní diagnostikovat žáky a motivovat je k další činnosti, udržet neformální kázeň, průběžně se vzdělávat, hodnotit a modifikovat svou činnost;
- nabídka odborné pomoci žákům a jejich zákonným zástupcům – speciální pedagog, psycholog, asistent pedagoga atd.;
- pedagogický sbor schopný týmové práce, vzájemně vstřícné komunikace a spolupráce;

- řídící pracovníci s výraznými manažerskými, organizačními i pedagogickými schopnostmi, schopní vytvářet motivující a zároveň náročné profesionální klima, usilující o neustálý odborný a profesní růst svůj i svých podřízených, s koncepčním myšlením a stylem práce, schopní poradit, ale i zaštítit učitele vůči negativním vnějším vlivům.

Organizační podmínky:

- účast všech učitelů na přípravě a realizaci ŠVP ZV;
- základní pravidla života školy (pro žáky, učitele, jiné uživatele školy), způsoby projednávání problémů se žáky a jejich zákonnými zástupci;
- optimální režim výuky v souladu se vzdělávacími potřebami žáků, ve shodě s obsahem vzdělávání a vhodnými způsoby učení, s návazností povinného a nepovinného vzdělávání;
- optimální režim života školy v souladu s věkovými potřebami žáků a jejich bezpečnosti (režim odpočinku, pohybový režim, stravovací a pitný režim, dodržování hygieny, zájmová činnost, mimořádné situace).

Podmínky spolupráce školy a zákonných zástupců žáků:

- funkční a neustále aktualizovaný systém informací směrem k žákům, k učitelům, k vedení školy, k zákonným zástupcům žáků, partnerům školy a mezi jednotlivými aktéry vzdělávání navzájem;
- setkávání se zákonnými zástupci žáků a jinou veřejností (např. školskou radou) – seznamování se záměry školy, s cíli, způsoby výuky, hodnocením žáků, s pravidly života školy, vzájemné hledání řešení problémů žáků týkajících se jejich výchovy a vzdělávání;
- vzdělávací strategie otevřená vůči zákonným zástupcům žáků;
- prostor pro vznik a fungování samosprávného orgánu zákonných zástupců žáků;
- prostor pro setkávání učitelů se zákonnými zástupci žáků;
- školní poradenství pro zákonné zástupce žáků ve výchovných otázkách, otázkách učení žáků, včetně problematiky podpůrných opatření;
- informace o jednotlivých žácích potřebné pro individuální formy vzdělávání;
- možnost účasti zákonných zástupců žáků ve výuce a na výchovných a vzdělávacích činnostech organizovaných školou;
- vytváření společenských vztahů školy a veřejnosti.

Za zcela nezbytné materiální a prostorové podmínky je třeba považovat:

- kmenovou učebnu pro každou třídu vybavenou funkčním zařízením;
- speciální učebny a prostory nebo kmenové učebny upravené pro speciální výuku:
 - cizího jazyka, ICT, přírodovědných a společenskovědních předmětů, pro výuku hudební výchovy, výtvarné výchovy a pracovní činnosti, prostory (vlastní či pronajaté) pro zajištění povinné TV;
- prostory pro poskytování školních poradenských služeb;
- prostory pro uložení pomůcek a přípravnou práci učitele;
- prostory pro nenáročné pohybové aktivity v průběhu vyučování a pro zájmovou činnost po vyučování;
- prostory pro hromadné setkávání žáků celé školy (vlastní či pronajaté);
- prostory pro odkládání oděvu a obuvi (šatny), včetně prostorů pro převlékání žáků před tělesnou výchovou a po ní v počtu, který odpovídá počtu cvičících žáků a oddělené činnosti chlapců a děvčat;
- prostory pro osobní hygienu žáků a učitelů – WC a umývárny vybavené dostatečným počtem hygienických zařízení odpovídajících příslušným normám;
- prostory pro společné stravování (ve vlastní nebo jiné blízké škole);
- prostory určené k ošetření úrazu a ke krátkodobému pobytu zraněného, popřípadě k poskytnutí další pomoci při zdravotních problémech;
- učebnice, didaktické pomůcky, informační a komunikační technika a další potřeby a pomůcky umožňující efektivní vyučování a podporující aktivitu a tvořivost žáků.

Ostatní podmínky (organizační, personální, bezpečnostní) nevyžadují většinou specifické nároky na finanční zabezpečení a rozdíl mezi nezbytnou a optimální úrovni je spíše v kvalitě jejich naplnování.

11 Zásady pro zpracování, vyhodnocování a úpravy školního vzdělávacího programu

ŠVP je školský dokument, který v souladu se školským zákonem zpracovává podle RVP ZV každá škola realizující základní vzdělávání³⁸. ŠVP vychází z konkrétních vzdělávacích záměrů školy, zohledňuje potřeby a možnosti žáků, reálné podmínky a možnosti školy i oprávněné požadavky zákonných zástupců žáků. Má na zřeteli postavení školy v regionu i sociální prostředí, ve kterém bude vzdělávání probíhat. Vzdělávací proces na konkrétní škole se pak uskutečňuje podle ŠVP, který si škola vypracovala³⁹.

Ředitel školy odpovídá za zpracování ŠVP v souladu s RVP ZV, jeho vyhodnocování a případné úpravy. Koordinuje práci na tvorbě ŠVP nebo pověří funkcí koordinátora svého zástupce nebo jiného člena pedagogického sboru. Samotná příprava ŠVP, jeho následné vyhodnocování a úpravy jsou výrazem pedagogické autonomie i odpovědnosti celé školy za způsob a výsledky vzdělávání. Proto je vhodné, aby se na zpracování ŠVP, na vyhodnocování jeho jednotlivých částí a případných úpravách podíleli všichni učitelé příslušné školy, kteří jsou spoluodpovědní za realizaci jednotlivých částí ŠVP v podmírkách dané školy.

ŠVP vydává ředitel školy. K návrhu ŠVP i k následnému uskutečňování vzdělávání podle tohoto programu se vyjadřuje školská rada. ŠVP je součástí povinné dokumentace školy, musí být zpřístupněn veřejnosti, aby se každý zájemce měl možnost seznámit s jeho obsahem, aby do něj mohl každý zájemce nahlížet a pořizovat si z něj opisy a výpisy, popřípadě požádat o kopii⁴⁰.

Česká školní inspekce zjišťuje a hodnotí v rámci své inspekční činnosti naplnění ŠVP a jeho soulad s právními předpisy a RVP ZV⁴¹.

Zásady stanovené pro zpracování školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program:

- je zpracováván v souladu s RVP ZV podle stanovené struktury pro celé období základního vzdělávání nebo pro jeho část, tj. pro ročníky, ve kterých daná škola realizuje základní vzdělávání;
- zajišťuje rovnoprávný přístup k základnímu vzdělávání pro všechny žáky s povinností školní docházky a přihlíží k jejich vzdělávacím potřebám a možnostem;
- umožňuje realizaci diferencovaného a individualizovaného vyučování pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (viz kapitola 8) i pro žáky nadané a mimořádně nadané (viz kapitola 9), pokud to vzdělávání těchto žáků vyžaduje;
- vytváří předpoklady pro realizaci vzdělávacího obsahu s ohledem na věkové zvláštnosti žáků a jejich individuální předpoklady, a tím pro postupné utváření a rozvíjení klíčových kompetencí;
- vede k naplňování cílů základního vzdělávání stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy a k naplňování cílového zaměření vzdělávacích oblastí stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni vyučovacích předmětů;
- je zpracován tak, aby umožňoval učitelům rozvíjet tvořivý styl práce a neomezoval je při uplatnění případných časových i metodických odlišností, které vycházejí z konkrétních potřeb žáků a ze zkušeností učitelů s efektivními způsoby výuky.

³⁸ Povinnost zpracovat ŠVP vychází z § 3 odst. 2 a § 5 odst. 3 školského zákona.

³⁹ ŠVP je povinným dokumentem pro realizaci vzdělávání na plně organizované základní škole, na základních školách pouze s prvním stupněm, na málotřídních školách jednotřídních i víceletých. Víceleté střední školy vypracovávají svůj školní vzdělávací program pro ročníky odpovídající druhému stupni základního vzdělávání podle RVP ZV. Z identifikačních údajů ŠVP musí být zřejmé a kontrolovatelné, že byl vytvořen podle RVP ZV.

⁴⁰ Vychází z § 5 odst. 3 školského zákona.

⁴¹ Hodnocení ŠVP Českou školní inspekcí vychází z § 174 odst. 2 písmeno b) a c) školského zákona.

Zásady tvorby školního vzdělávacího programu v základních školách při zdravotnických zařízeních, ve školách při dětských diagnostických ústavech a ve školách při školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy

V případě tvorby ŠVP v základních školách při zdravotnických zařízeních, ve školách při dětských diagnostických ústavech a ve školách při školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy, která pečují o děti vyžadující léčebný režim v důsledku jejich neurologického poškození a psychického onemocnění – viz § 9 až 11 vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy nebo školského zařízení upravit ŠVP, případně organizaci vzdělávání obecně stanovenou v RVP ZV podle konkrétních podmínek, vzdělávacích potřeb a možností žáků.

Zásady stanovené pro úpravy a změny školního vzdělávacího programu

Úpravy a změny ŠVP mohou být:

- inovacemi ŠVP, které vycházejí ze zkušeností nebo změn ve škole samotné (např. evaluace výsledků, průběhu a podmínek vzdělávání);
- případně změnami, které uvedou do souladu ŠVP s RVP ZV.

Obvykle by změny ŠVP měly být prováděny s účinností od 1. září.

Podle upraveného ŠVP, ve kterém změny podstatným způsobem ovlivňují vzdělávání žáků, se obvykle vzdělávají žáci až s nástupem na daný stupeň základní školy, není-li stanoveno v RVP ZV nebo jiných právních předpisech jinak.

Forma vydání úprav a změn je v pravomoci ředitele školy, musí být zajištěna jednoznačnost a srozumitelnost upraveného ŠVP (úpravy lze například vydat v dodatku k ŠVP, nebo lze vydat upravený ŠVP se zapracovanými změnami, nebo vydat novou verzi ŠVP). Bez ohledu na formu vydání musí být zřejmé, odkdy jsou změny účinné a že změny vydal ředitel školy.

ŠVP i jeho úpravy se archivují ve shodě se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů.

11.1 Struktura ŠVP pro základní vzdělávání

Podle této struktury se vytváří ŠVP ve všech školách, které realizují základní vzdělávání, kromě nižšího stupně víceletých gymnázií. Struktura ŠVP pro nižší stupně víceletých gymnázií je uvedena dále (viz 11.2).

1. Identifikační údaje

- název ŠVP⁴²:
- údaje o škole:
 - název školy
 - adresa školy
 - jméno ředitele
 - kontakty
- zřizovatel:
 - název
 - adresa
 - kontakty
- platnost dokumentu od:
 - datum
 - podpis ředitele
 - razítko školy

Další doporučené údaje: motivační název ŠVP, číslo jednací, IČO, IZO, RED-IZO, jméno koordinátora tvorby ŠVP

2. Charakteristika školy

- úplnost a velikost školy
- charakteristika pedagogického sboru
- dlouhodobé projekty

Další doporučené údaje: umístění školy, charakteristika žáků, podmínky školy, mezinárodní spolupráce, vlastní hodnocení školy (oblasti, cíle, kritéria, nástroje, časové rozvržení), formy spolupráce se zákonými zástupci a dalšími sociálními partnery

3. Charakteristika ŠVP

- zaměření školy
- výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy na úrovni školy uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků
- zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami: pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami; pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
- zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných: pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka; pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného žáka
- začlenění průřezových témat: výčet všech průřezových témat a jejich tematických okruhů; uvedení, v jakém ročníku, vyučovacím předmětu a jakou formou jsou tematické okruhy průřezových témat realizovány

4. Učební plán

- tabulace učebního plánu: výrazné oddělení 1. a 2. stupně; výčet povinných vyučovacích předmětů s jejich časovými dotacemi pro jednotlivé ročníky; uvedení časových dotací pro volitelné předměty v jednotlivých ročnících; celkové počty hodin v jednotlivých ročnících a celkové počty hodin za 1. a 2. stupeň

⁴² Z identifikačních údajů ŠVP musí být zřejmě a kontrolovatelné, že byl zpracován podle RVP ZV.

- poznámky k učebnímu plánu: obsahové vymezení, organizační podmínky a jiná specifika realizace povinných a volitelných předmětů, pokud údaje nejsou zřejmé z tabulace učebního plánu (z jakého/jakých oboru/oborů, případně průřezových témat byl vyučovací předmět vytvořen, pokud nemá identický vzdělávací obsah i název jako příslušný vzdělávací obor v RVP ZV; uplatnění jiné organizační formy, než je vyučovací hodina atd.)

5. Učební osnovy

- název vyučovacího předmětu
- charakteristika vyučovacího předmětu:
 - obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci, v případě integrace uvést, z jakých vzdělávacích oborů, jejich částí a průřezových témat je vzdělávací obsah předmětu vytvořen)
 - výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků
- vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:
 - distribuce a rozpracování očekávaných výstupů z RVP ZV do ročníků, případně do delších časových úseků
 - rozpracování učiva z RVP ZV do ročníků, případně do delších časových úseků, ve vazbě na očekávané výstupy; výběr učiva (i rozšiřujícího učiva) a jeho zařazení do ročníků a tematických celků s přihlédnutím k hodinovým dotacím předmětů v učebním plánu
 - průřezová téma – výběr tematických okruhů s konkretizací námětů a činností v ročnících

Další doporučené údaje: mezipředmětové souvislosti, případně další poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- pravidla pro hodnocení žáků:
 - způsoby hodnocení – klasifikací, slovně, kombinací obou způsobů
 - kritéria hodnocení

11.2 Struktura ŠVP pro základní vzdělávání na nižších stupních víceletých gymnázií

Podle této struktury se vytváří ŠVP pro nižší stupně víceletých gymnázií, struktura pro čtyřletá gymnázia a pro vyšší stupeň víceletých gymnázií je obsažena v RVP G. Víceletá gymnázia mají přitom možnost vytvářet jeden ŠVP pro celých šest nebo osm let vzdělávání nebo mohou vytvořit dva samostatné ŠVP – pro nižší a vyšší stupeň vzdělávání. ŠVP pro nižší stupně víceletých gymnázií (nebo příslušná část ŠVP) se vytváří podle RVP ZV, ŠVP pro čtyřletá gymnázia a pro vyšší stupeň víceletých gymnázií (nebo příslušná část ŠVP) se vytváří podle RVP G.

1. Identifikační údaje

- název ŠVP⁴³
- vzdělávací program⁴⁴
- studijní forma vzdělávání⁴⁵
- údaje o škole
 - název školy
 - adresa školy
 - jméno ředitele
 - kontakty
- zřizovatel:
 - název
 - adresa
 - kontakty
- platnost dokumentu od:
 - datum
 - podpis ředitele
 - razítko školy

Další doporučené údaje: motivační název ŠVP, číslo jednací, IČO, IZO, RED-IZO, jméno koordinátora tvorby ŠVP

2. Charakteristika školy

- velikost školy
- charakteristika pedagogického sboru
- dlouhodobé projekty

Další doporučené údaje: umístění školy, charakteristika žáků, podmínky školy, mezinárodní spolupráce, vlastní hodnocení školy (oblasti, cíle, kritéria, nástroje, časové rozvržení), formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

3. Charakteristika ŠVP

- zaměření školy
- profil absolventa
- organizace přijímacího řízení
- organizace maturitní zkoušky
- výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy na úrovni školy uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků
- zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami: pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami; pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
- zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných: pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka; pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného žáka

⁴³ Z identifikačních údajů ŠVP musí být zřejmé a kontrolovatelné, že byl zpracován podle RVP ZV (RVP G, RVP GSP).

⁴⁴ Čtyřletý, šestiletý nebo osmiletý vzdělávací program.

⁴⁵ Denní, večerní, dálková, distanční a kombinovaná forma vzdělávání.

- **začlenění průřezových témat**: výčet všech realizovaných průřezových témat a vybraných tematických okruhů; uvedení, v jakém ročníku, vyučovacím předmětu a jakou formou jsou tematické okruhy průřezových témat realizovány

4. Učební plán

- **tabulace učebního plánu**: výrazné oddělení nižšího a vyššího stupně gymnázia; výčet povinných vyučovacích předmětů s jejich časovými dotacemi pro jednotlivé ročníky; uvedení časových dotací pro volitelné předměty v jednotlivých ročnících; celkové počty hodin v jednotlivých ročnících a celkové počty hodin za nižší a vyšší stupeň
- **poznámky k učebnímu plánu**: obsahové vymezení, organizační podmínky a jiná specifika realizace povinných a volitelných předmětů, pokud údaje nejsou zřejmé z tabulace učebního plánu (z jakého/jakých oboru/oborů, případně průřezových témat byl vyučovací předmět vytvořen, pokud nemá identický vzdělávací obsah i název jako příslušný vzdělávací obor v RVP ZV; uplatnění jiné organizační formy, než je vyučovací hodina atd.)

5. Učební osnovy

- **název vyučovacího předmětu**
- **charakteristika vyučovacího předmětu**:
 - obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci, v případě integrace uvést, z jakých vzdělávacích oborů, jejich částí a průřezových témat je vzdělávací obsah předmětu vytvořen)
 - výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků
- **vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**:
 - distribuce a rozpracování očekávaných výstupů z RVP ZV do ročníků, případně do delších časových úseků
 - rozpracování učiva z RVP ZV do ročníků, případně do delších časových úseků, ve vazbě na očekávané výstupy; výběr učiva (i rozšiřujícího učiva) a jeho zařazení do ročníků a tematických celků s přihlédnutím k hodinovým dotacím předmětů v učebním plánu
 - průřezová téma – výběr tematických okruhů s konkretizací námětů a činností v ročnících

Další doporučené údaje: mezipředmětové souvislosti, další poznámky upřesňující realizaci vzdělávacího obsahu

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- **pravidla pro hodnocení žáků**:
 - způsoby hodnocení – klasifikací, slovně, kombinací obou způsobů
 - kritéria hodnocení

SLOVNÍČEK POUŽITÝCH VÝRAZŮ

Slovniček uvádí pouze výrazy, které jsou použity v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání. Slovníček vysvětluje význam použitých výrazů v kontextu tohoto dokumentu. Je určen především ředitelům škol a učitelům, kteří budou vytvářet ŠVP.

augmentativní a alternativní komunikace

se pokouší přechodně nebo trvale kompenzovat projevy poruchy a postižení u osob se závažným postižením řeči, jazyka a psaní; augmentativní systémy komunikace mají podporovat již existující, ale pro běžné dorozumívání nedostatečné komunikační schopnosti; alternativní komunikační systémy se používají jako náhrada mluvené řeči

běžná škola, třída

škola, třída, která není samostatně zřízena podle § 16 odst. 9 →školského zákona

cíle základního vzdělávání

zaměření základního vzdělávání; v →Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání je vymezeno celkem devět cílů, jejichž postupné naplnění směruje k utváření a rozvíjení →klíčových kompetencí žáků a vzdělavatel poskytující základní vzdělávání má k jejich dosahování vytvářet podmínky

cílové zaměření vzdělávací oblasti

součást →vzdělávacích oblastí, která propojuje →vzdělávací obsah s →klíčovými kompetencemi; je východiskem pro →výchovné a vzdělávací strategie na úrovni →vyučovacího předmětu, kterými škola směruje k utváření a rozvíjení →klíčových kompetencí žáků

doplňující vzdělávací obor

vzdělávací obor, který doplňuje a rozšiřuje →vzdělávací obsah základního vzdělávání

doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

závazný dokument pro úpravu vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, na základě kterého škola pracuje s podpůrnými opatřeními a žádá o finanční prostředky

etapy vzdělávání

legislativně vymezené, obsahově stanovené a časově ohrazené úseky vzdělávání, které odpovídají vzdělávání podle daného →rámcového vzdělávacího programu

evaluační činnosti

veškeré plánované a cílené aktivity školy směřující k ověřování, měření, posuzování a hodnocení výsledků a změn dosažených ve všech činnostech školy vymezených ve →školním

vzdělávacímu programu

individuální vzdělávací plán

podpůrné opatření od druhého stupně podpory, závazný dokument napomáhající zajištění

→*podpůrných opatření* u žáka; jeho obsah vychází ze →*školního vzdělávacího programu* a umožňuje úpravy →*vzdělávacího obsahu* podle možností žáka

integrace vzdělávacího obsahu

propojení →*vzdělávacího obsahu* na úrovni témat, tematických okruhů, případně →*vzdělávacích oborů/oblastí*, které umožňuje →*Rámkový vzdělávací program pro základní vzdělávání*

integrace žáků

zařazení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků mimořádně nadaných do běžných tříd jejich vzdělávání v souladu s individuálními vzdělávacími potřebami

přehled podpůrných opatření

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb. vymezující →*podpůrná opatření* pro první až pátý →*stupeň podpory*

klíčové kompetence

souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti; v →*Rámčovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání* jsou klíčové kompetence vymezeny na úrovni, které mají dosáhnout všichni žáci na konci základního vzdělávání; v etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní

kognitivní procesy

poznávací procesy tvořící podstatu učení; jsou součástí intelektuálního vývoje člověka, zahrnují smyslové poznávání, představy a obrazotvornost, myšlení, paměť, učení, někdy je k nim řazena i řeča pozornost

kurikulární dokumenty

pedagogické dokumenty, které vymezují legislativní a obsahový rámec potřebný pro tvorbu

→*školního vzdělávacího programu*; systém kurikulárních dokumentů je vytvářen a uplatňován na dvojí úrovni; státní úroveň tvoří →*Národní program vzdělávání* a →*rámčové vzdělávací programy*, školní úroveň tvoří →*školní vzdělávací programy*

lehká mentální retardace

→*mentální postižení* (IQ 50–69) snížení rozumových schopností v důsledku organického postižení mozku; u žáků dochází k zaostávání duševního vývoje, i když většina z nich dosáhne úplné nezávislosti v osobní péči a domácích praktických dovednostech

Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů v základním vzdělávání

metodický dokument, který je doporučen pro tvorbu →*školních vzdělávacích programů* v etapě základního vzdělávání; uvádí konkrétní postupy při tvorbě jednotlivých částí →*školního vzdělávacího programu* doplněného o příklady ze školní praxe

mentální postižení (mentální retardace)

snížení rozumových schopností vzniklé v důsledku organického poškození mozku nebo nedostatečnosti mozkových funkcí, projevuje se sníženou úrovní →*kognitivních procesů*, odlišným vývojem některých psychických funkcí a nižší sociální adaptabilitou; individuální modifikace uvedených příznaků závisí na hloubce a rozsahu mentálního postižení, na míře postižení jednotlivých funkcí a na úrovni psychického vývoje

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice

koncepční dokument české vzdělávací politiky označovaný jako Bílá kniha; obsahuje záměry rozvoje vzdělávání žáků od 3 do 19 let a návrhy i doporučení ekonomického, politického a pedagogického charakteru, které jsou postupně realizovány

Národní program vzdělávání

nejvyšší →*kurikulární dokument*, který vzniká na základě vymezení ve →*školském zákoně*

období

pedagogicky a časově vymezený úsek vzdělávání v →*Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání* na 1. stupni; 1. období vzdělávání zahrnuje 1. až 3. ročník, 2. období 4. a 5. ročník

obor vzdělání základní škola

jeden z oborů soustavy oborů vzdělání, které stanoví vláda nařízením po projednání s příslušnými ústředními odborovými orgány a příslušnými organizacemi zaměstnavatelů s celostátní působností;

pro realizaci základního vzdělávání je v souladu se →školským zákonem vydán →Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

obor vzdělání základní škola speciální

jeden z oborů soustavy oborů vzdělání; jeho ukončením získá žák stupeň vzdělání základy vzdělání; pro realizaci oboru vzdělání základní škola speciální je v souladu se →školským zákonem vydán

→Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální

očekávané výstupy

stěžejní část →vzdělávacího obsahu jednotlivých →vzdělávacích oborů; jsou ověřitelné, prakticky zaměřené, mají činnostní povahu a jsou využitelné v běžném životě; vymezují úroveň, které mají všichni žáci prostřednictvím →učiva dosáhnout; jsou stanoveny orientačně (nezávazně) na konci

3. ročníku (1. období) a závazně na konci 5. ročníku (2. období) a 9. ročníku

pedagogická intervence

vzdělávání uzpůsobené specifikům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními ve vyučovacích předmětech, v nichž je třeba zlepšit jeho výsledky učení, případně kompenzovat nedostatečnou domácí přípravu na výuku; je vymezena v →individuálním vzdělávacím plánu

plán pedagogické podpory

→podpůrné opatření pro první stupeň podpory, závazný dokument napomáhající zajištění

→podpůrných opatření u žáka

podpůrná opatření

nezbytné úpravy organizace, obsahu, metod, forem, hodnocení a podmínek vzdělávání a školských služeb, které se člení do stupňů podle organizační a finanční náročnosti, odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka; jsou vymezena v § 16 odst. 2

→školského zákona

průřezová téma

témata, která reprezentují v →rámcovém vzdělávacím programu aktuální okruhy problémů současného i budoucího světa a stávají se povinnou součástí základního vzdělávání; jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot; stávají se příležitostí pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci

předměty speciálně pedagogické péče

→vyučovací předměty pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod. Tyto předměty ustanovuje škola ve →školním vzdělávacím programu

rámcové vzdělávací programy

→kurikulární dokumenty státní úrovně, které normativně stanovují obecný rámec pro jednotlivé →etapy vzdělávání a jsou závazné pro tvorbu →školních vzdělávacích programů

rámcový učební plán pro základní vzdělávání

učební plán →Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, který vymezuje základní parametry organizace základního vzdělávání; závazně vymezuje: začlenění →vzdělávacích oblastí a →vzdělávacích oborů do základního vzdělávání na 1. a 2. stupni ZŠ, minimální časové dotace pro jejich realizaci, disponibilní časovou dotaci, celkovou povinnou časovou dotaci a poznámky k rámcovému učebnímu plánu

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální

→kurikulární dokument státní úrovně, který normativně stanoví obecný rámec pro vzdělávání v →oboru vzdělání základní škola speciální, kterým se dosahuje stupeň základy vzdělání

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

→kurikulární dokument státní úrovně, který normativně stanoví obecný rámec pro vzdělávání v →oboru vzdělání základní škola, kterým se dosahuje stupně základní vzdělání

reedukace

speciálně pedagogické metody a postupy, kterými se zdokonaluje výkonnost v oblasti postižené funkce

speciálně pedagogická diagnostika

vědní disciplína zaměřená na zjišťování individuálních schopností a možností jedinců s postižením; účelem diagnostiky je určit možnosti vzdělávání těchto jedinců a prostředky pro speciální výchovu rodině, škole a při mimoškolních aktivitách

speciálně pedagogická intervence

zajištění →předmětů speciálně pedagogické péče pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod.

speciálně pedagogické metody

metody zaměřující se na prevenci, překonávání nebo zmírnění důsledku postižení, mezi základní speciálně pedagogické metody patří *edukace, kompenzace, reeduкаce a rehabilitace*

Standardy pro základní vzdělávání

příloha →Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, standardy jsou tvořeny indikátory, které koncretizují očekávané výstupy

stupeň podpory

vyjádření míry organizační, pedagogické a finanční náročnosti →podpůrného opatření; podpůrná opatření se člení podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti do pěti stupňů

škola zřízená podle § 16, odst. 9 školského zákona

škola pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami uvedené v § 16 odst. 9 →školského zákona

školská rada

orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků a zletilým žákům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy; projednává návrh

→školního vzdělávacího programu

školní vzdělávací programy

→kurikulární dokumenty školní úrovni; školní vzdělávací program pro základní vzdělávání zpracovává podle →Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání každý vzdělavatel poskytující základní vzdělávání

školní poradenské pracoviště

neúplné pracoviště tvořené školním metodikem prevence, výchovným poradcem a třídními učiteli, nebo úplné pracoviště rozšířené o služby školních psychologů a školních speciálních pedagogů; zajišťuje poradenskou podporu žákům a pedagogům

školské poradenské zařízení

zařízení vykonávající pedagogicko-psychologickou činnost ve školách a školských zařízeních (pedagogicko-psychologická poradna a speciálně pedagogické centrum)

školský zákon

zkrácený název pro zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

učební osnovy

část →školního vzdělávacího programu, ve které je →vzdělávací obsah jednotlivých →vzdělávacích oborů rozčleněn do →vyučovacích předmětů v jednotlivých ročnících 1. a 2. stupně základního vzdělávání

učební plán

část →školního vzdělávacího programu vymezující na základě →rámcového učebního plánu organizaci výuky na konkrétní škole; obsahuje tabulaci s výčtem povinných a volitelných

→vyučovacích předmětů a poznámky k organizaci a realizaci jednotlivých →vyučovacích předmětů

učivo

část →vzdělávacího obsahu jednotlivých →vzdělávacích oborů, která je strukturována do jednotlivých tematických okruhů (témat, činností); učivo je chápáno jako prostředek pro dosažení →očekávaných výstupů, tvorí nezbytnou součást vzdělávacího obsahu; na úrovni →Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání je učivo doporučeno k distribuci do →školního vzdělávacího programu; na úrovni →školního vzdělávacího programu je závazné

úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v individuálním vzdělávacím plánu

úrovní pro úpravu →očekávaných výstupů podle § 16 odst. 2 písm. e) →školského zákona jsou pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně očekávané výstupy stanovené v →Rámcovém vzdělávacím programu pro obor vzdělání základní škola

vlastní hodnocení školy (autoevaluace školy)

hodnocení sloužící k systematickému posuzování činnosti školy plánované ve →školním vzdělávacím programu; výsledky vlastního hodnocení školy slouží jako zpětná vazba ke korekci vlastní činnosti a jako východisko pro další práci školy; vlastní hodnocení školy provádějí účastníci vzdělávacího procesu – vedení školy, učitelé, žáci; vlastní hodnocení školy je doporučená součást →školního vzdělávacího programu, ve které školy vymezují cíle, nástroje a kritéria vlastního hodnocení a časové rozvržení →evaluačních činností

vyučovací předmět

forma didaktického uspořádání →vzdělávacího obsahu a jeho organizačního zpracování ve →školním vzdělávacím programu; z jednoho →vzdělávacího oboru může být vytvořen jeden vyučovací předmět nebo více vyučovacích předmětů, případně může vzniknout integrací →vzdělávacího obsahu více →vzdělávacích oborů (integrovaný vyučovací předmět); vyučovací předmět je i →předmět speciálně pedagogické péče

vzdělávací oblasti

orientačně vymezené celky →vzdělávacího obsahu základního vzdělávání; →Rámkový vzdělávací program pro základní vzdělávání obsahuje devět vzdělávacích oblastí, které jsou tvořeny jedním →vzdělávacím oborem nebo více obsahově blízkými →vzdělávacími obory

vzdělávací obory

samostatné části →vzdělávacích oblastí v →Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání; vymezují →vzdělávací obsah (→očekávané výstupy a →učivo)

vzdělávací obsah

vymezení →očekávaných výstupů a →učiva na úrovni →vzdělávacích oborů; je dále rozpracováván na úrovni →školních vzdělávacích programů

vzdělávací obsah základního vzdělávání

souhrn lidského poznání didakticky zpracovaný pro úroveň →základního vzdělávání poskytující žákům spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání

výchovné a vzdělávací strategie

promyšleně volené a řazené postupy, kterými chce škola cíleně směřovat k naplňování
→*klíčových kompetencí*

základní škola

viz →*obor vzdělání základní škola*

OBSAH	str.
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	2
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	3-4
3. CHARAKTERISTIKA ŠVP, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	5-15
4. UČEBNÍ PLÁN	16-18
5. UČEBNÍ OSNOVY	19
5. 1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	19
5. 1.1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	19-40
5.1.2. ANGLICKÝ JAZYK	41-54
5.1.3. RUSKÝ JAZYK	55-62
5. 2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	63
5.2.1. MATEMATIKA	63-79
5. 3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	80
5.3.1. INFORMATIKA	80-86
5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT	87-89
5.4.1. PRVOUKA	90-98
5.4.2. VLASTIVĚDA	98-102
5.4.3. PŘÍRODOVĚDA	103-107
5. 5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST	108-109
5.5.1. DĚJEPIS	110-116
5.5.2. OBČANSKÁ VÝCHOVA	117-130

5. 6. ČLOVĚK A PŘÍRODA	131
5.6.1. FYZIKA	132-139
5.6.2. CHEMIE	140-148
5.6.3. PŘÍRODOPIS	149-161
5.6.4. ZEMĚPIS	162-172
5. 7. UMĚNÍ A KULTURA	173
5.7.1. HUDEBNÍ VÝCHOVA	173-186
5.7.2. VÝTVARNÁ VÝCHOVA	187-202
5. 8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ	203
5.8.1. VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	203-211
5.8.2. TĚLESNÁ VÝCHOVA	212-235
5. 9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	236
5. 9. 1. PRACOVNÍ ČINNOSTI	236-248
5. 10. POVINNĚ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	249
5.10.1. DRAMATICKÁ VÝCHOVA	249-252
5.10.2. POHYBOVÉ A SPORTOVNÍ AKTIVITY	253-258
6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY	259-263
7. PROJEKTY ŠKOLY	264
8. DODATKY	265
8.1. Učební plány	
8.1.1. Učební plán 2008/2009	
8.1.2. Učební plán 2009/2010	
8.1.3. Učební plán 2010/2011	
8.1.4. Učební plán 2011/2012	
8.1.5. Učební plán 2012/2013	

8.1.6. Učební plán 2013/2014

8.1.7. Učební plán 2014/2015

8.1.8. Učební plán 2015/2016

8.1.9. Učební plán 2016/2017

8.1.10. Učební plán 2017/2018

8.1.11. Učební plán 2018/2019

8.1.12. Učební plán 2019/2020

8.1.13. Učební plán 2020/2021

8.1.14. Učební plán 2021/2022

8.2. Povinně volitelné předměty

8.2.1. Výtvarné aktivity 9/2017 305-307

8.2.2. Základy programování 9/2019 308-310

8.3. Změna koordinátora

8.4. Dopravní výchova

8.5. Standardy

8.6. Jiné změny

8.6.1. Změny 2013/2014

8.7. Dodatek ŠVP školní družiny 9/2015

8.8. Vzdělávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami 9/ 2016

8.9. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných 9/2016

8.10. Začlenění problematiky "Včasné varování" do RVP ZV

8.11. Změna ředitele školy 8 / 2018

8.12. Jazyk a jazyková komunikace

8.12.1 Španělský jazyk 9/2021 326-336

9. SOUČÁSTÍ ŠVP PRO ZV JE ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

**10. RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZV S MINIMÁLNÍ
DOPORUČENOU ÚROVNÍ PRO ÚPRAVY OČEKÁVANÝCH
VÝSTUPŮ V RÁMCI PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ 9/2017**